

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

(ગુજરાત કોપીરાઈટ વિભાગ)

અનુક્રમાંક ૭૬૬ કિંમત

ગ્રંથનામ વા.સ્વ.શ્રી

લગાંક

વાઅન્ને.

દસતુર જમાસપણ મીનાચેહરણ
જમાસપ આશાનાચે

ગયા ફરવરદેગાનના દીવસો ઊપર કીધેલી.

મુંબઈ મધે,
મુંબઈ સમાચાર છાપખાનામાં
મુદ્રિત બરજોરણ મીનાચેહર હોમખાનાચે છાપી છે.

સને ૧૨૪૩ ચજદજરી.
સને ૧૮૭૪ ઇસવી.

ગુજરાત વિધાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ-સંગ્રહ

૧૯૮૮

ખોલાસો.

આ નાનું પુસતક જરથોશતી ફેરકાના ખાસો આ-
મ સાહેબોની જેનાપમાં રજુ કરતાં તેમાં સમાવેલી
વાચ્ચજોના સંપંધમાં ટુક ખુલાસો કરવાની કમતરીન
જરૂર સમજેછે. આ ચોપડીમાં જરથોશતી ધરમ સાથ
તાલુકો ધરાવતી આઠ અગતની પાપતો ઉપરની વાચ્ચ-
જો સમાવીઆમાં આવીછે, જે ગયા ફરવરદેગાનના પ-
વીતર દીવસો ઉપર હુમોએ જરથોશતીઆના મોટા મે-
લાવડાઓ હજુર, કોટ મધેની મરહુમ શેઠ માણેકજી
નવરોજજીની વાડીમાં કરી સંભલાવી હતી. જરથોશતી-
ઓમાં રોજખરોજ વચ્ચાજ સાંભલવાનો શોખ વધતો
જાયછે, તે ઉપરથી એ કામ ઉઠાવવાને કમતરીનને ઉલટ
અને અગત મલી હતી; અને તેજ કારણ ઉપરથી એ
વાચ્ચજો છાપી જાહેર કરવાને કેટલાક દીનચાશીદાર જ-
રથોશતી સાહેબોએ કમતરીનને એલતેમાસ કરવાથી
તેમ કરવાને દરૂસત વીચારીઉંછે. માટે, હુમો દીનદાર
જરથોશતી સાહેબોને ભલામણ કરીએછે કે, આ અગ-
તની પાપતો ઉપર પોતાનું નીરમલ ચીત લગાડી સ-
વાપ્યનો હુમખેહરો હાંસલ કરવાથી પછાત પડવું નહી.
આ વાચ્ચજો કીઆ કીઆ વીશયો ઉપર, સને ૧૨૪૨
ચજદજરદીના સફદારમદ માહના કીએ કીએ દીવસે
કરવામાં આવી હતી, તે નીચે જણાવી આ ટુક ખુલાસો
પંધ કરીએછે:—

પેહલી વચ્ચાજ “ફરોહરો” વીરો, રેજ ૨૨મે.
 પીછ વચ્ચાજ “ફરવરદેગાત” વીરો, રેજ ૨૩મે.
 તરીછ વાચ્ચાજ “ખંદગી” વીરો, રેજ ૨૭મે.
 ચોથી વાચ્ચાજ “ખંદગી અવસતા જાપાતમાંજ કર-
 વા” વીરો, રેજ ૨૮મે.
 પાંચમી વાચ્ચાજ “ગાથા” વીરો, રેજ ૩૦મે.
 છઠી અને સાતમી વાચ્ચાજ “નોરોજે આમમે” વીરો,
 તથા “રપીટવીન” વીરો, રેજ ગાથા ૫મે.
 આઠમી વાચ્ચાજ “નોરોજે ખાસે” વીરો, રેજ ૫ મો
 માહ ૧લો સને ૧૨૪૩ ચજદજરદીને દીને.

લા૦ દોઆગો,

જમાસપછ દસતુર મીનોચેહરછ.

પાક પરવરદેગાર સાહેબની મદદ હોજો.

ફરોહર ઉપર વાચ્યાજ.

“ફરોહર” એ શબ્દ અવસ્તાનાં “ફવષિ” બોલ ઉપરથી નીકલેલો છે. “ફવષિ” એ શબ્દ “વચ” ધાતુ ઉપરથી લેજીએતો, “વચ” એટલે બોલવું, કેહેવું, હાંણુવું, અને વાંચવું, એવા અર્થો થાએછે. એવા અર્થવાલા “વચ” ધાતુને ઉપસર્ગ “ફ” લાગવાથી “ફવચ” થાએછે, અને છેડેનાં “ચ” નો “ષ” થાઈને “ફવષ” થાયછે, અને “ફવષને” નારી જતી “ઈ” લાગ્યાથી “ફવષી” એવો શબ્દ થાયછે. અવસ્તા મધે નિચલો વાક્ય આવેલોછે. “ઉરવાનેમ્ચ ફરષીમ્ચ યજમઈદર.” એનો પેહેલવી “રેખાનચ ફરોહરચ યજમ્હુનમ.” એ વાક્યનો અર્થ દસ્તુર નેરીઓસંગ ઢવલે સંસ્કૃત જાપામાં આએ રીતે કર્યોછે. “આત્મનંચ વદ્ધિચ આરાધાય.” અવસ્તાનો “ઉરવાનેમ” અને પેહેલવી “રેખાન” નો માએનો સંસ્કૃતમાં આત્મન્ કરી કર્યોછે. અને અવસ્તાનો “ફવષીમ” અને પેહેલવી “ફરોહર” નો માએનો સંસ્કૃતમાં વદ્ધિ નો કર્યોછે. “આત્મા” નો ધાતુ “અત્” અને તેનો અર્થ “સત્ય ચાલવું, નિરંતર ચાલવું, સંચાર કરવો,” ઇત્યાદી એવો થાયછે. એ “અત્” ને “મન” પ્રત્યલાગી “આત્મન્” થયોછે. એ “આત્મન્” નો અર્થ “સત્ય

ચાલતો પસરાઈ રહેલો ‘ખ્યાલ’ એવો થાયછે. એ “આત્મન” શબ્દને “પર” ઉપસર્ગ જોડાયથી “પરમાત્મન” અને “પરમાત્મા” થયોછે. એ “પરમાત્મા” નો અર્થ “મોટું આત્મા.” એ ઉપરથી પેદાએસ અને પ્રાણિમાત્રનું વડું અથવા પેદાએસનો સરદાર એવો અર્થ થાયછે. “પરમાત્મા” શબ્દ ઉપલા અવસ્થાનાં વાક્ય મધેનાં “ક્રવધીમ” બોલતો અર્થ થાયછે. મરહુમ દસ્તુર નેરીએસંગે એ “ક્રવધીમ” નો અર્થ વર્ધિ કીધોછે, એનો માએણો “વધારો” અને “અઢતું” એવો થાયછે. એ ઉપરથી સમજાએછે કે, “રવાંન” એટલે “આત્મા” અને “ફરોહર” એટલે “પરમાત્મા” એટલે જે “અઢતો” આત્મા, અવસ્થાનો “ક્રવધિ” અને પેહેલવી “ફરોહર” બોલતો અર્થ “બોલતું આત્મા” અથવા વાચાશક્તિ, કે જેને અરખીમાં “હેવાંને મુનતક” કરી કહેછે.

ફારસી ફરહંગોમાં “ફોહર” એ બોલતો અર્થ “જોહર” અથવા “ગોહર” નો કીધોછે. એ “જોહર” ની માએની “કીમતદાર દાના” ની અને એ વગેરે ખીજખી માએણી થાયછે, અને “ગોહર” ની માએની “અસલ,” “જાત,” “નસખ” ની થાયછે. “અસલ” ની માએની “સખખ,” “ઠડ,” “મુલ,” “પેહેડી,” અને “વર્ગીસ” ની થાયછે. જાત એની માએની “હસ્તી” “જાંદગી,” “તનનો સાહેબ” “દમનો સાહેબ” અને “જીવનો માલિક” એવો થાયછે. એ “ફોહર”નાં ફારસી માએનાં ઉપરથીખી સિદ્ધ થાયછે કે, આદમી પેદા થવાનો સખખ સે “ફોહર” છે, એ ફોહર છે તે બોદાવાલાનાં પવિત્ર નુરનો એક

જરૂર છે. એ “ફ્રોહર” છે તે પાઠ્યજનકાંની પ્યારી પે-
દાએશ છે, એ “ફ્રોહર” છે તેજ હસ્તી, જનદગી, અ-
થવા હયાતી છે, અને એ “ફ્રોહર” જ તનનો અને જી-
વનો માલેક છે. આએ જ પયાન હમોએ સહમજવીઉં
છે તે, ફક્ત ખોલોના ઉઠતા માએનાએ ઉપરથી સહમ-
જવીઉંછે, કાએ કે “ફ્રોહર” શબ્દ પોતામાં જ ખો-
લારો ધરાવેછે તે એટલો ખોલોલો અને ફીલશુફી સવા-
લો સાથે તાલુકો ધરાવેછે, કે તેને વધારે ચરચામાં આ
જગોએ લાવવાને મેં દરૂસ્ત વીચાર્યું નથી. આ વા-
ચાજની મક્કસદ મેં એક ચોક્કસ હદમાં સંખીછે; અને
તે હદ એવી છે કે, ફ્રોહરોને માટે અવસ્થા મધે શું કે-
હીઉંછે, તેમની ખુખી શુંછે, તેમનાં સંખંધમાં આપ-
ણી ફરજ શુંછે, અને તે ફરજ કેવી રીતે અદા કરવી
જોઈએ. આ સઘળું અવસ્થાની રૂએ હું તમો સાહેબોને
સહમજવત્તાની કોશીશ કરીશ.

આઈએ! હવે, હું અરોફ્રોહરોની ખુજોરળી, દ-
ખાદખો, સમવકાર, પેઆર, જોર, નુર, ખુશી, મદદ
અને આરાધનાં એ વગેરેનું ખએઆન સહમજવવાને
શુરૂ કરૂંછું.

આપણા પવીત્ર ધરમનાં પુસ્તકો મધે એવું આ-
વેલુંછે કે, પેદાના કરનાર પાક અહુરમજદે સઘલી ફની-
આને પેદા કરવાની આગમજ પોતાની કામેલ કુદરતે
અને પોતાનાં અપરંમપાર નુર મધેથી “ફ્રોહર” ઈઆને
“ફ્રોહર” પેદા કર્યાં હતાં અને તે પેદા કરીને તેઓની ખ-
રકતથી તમામ ખેલકતો પેદા કરી હતી, તેમાં શું કે

તમાંમ ચજદ અમશાસપંદો, આસમાંન, આફતાપ્પ, મા-
હાતાપ્પ, સઘલા સેતારાઓના ગોલાઓ, અને ધરથીનો
ગોલો, એ સરવે ફોહરોથી પેદા કીધું હતું. આતશી, હ-
વાઈ, આખી, અને ખાકી એ સઘલી પેદાઓશોને પણ
ફોહરોથીજ પેદા કીધી હતી. વલી, એમખી કેહે છે કે,
એ ફોહરો છે તે પોતાનાં પેદા કરનાર સાહેબના હોકમને
તાપેછે, તેનાં હોકમથી ઉલટાં જતાં નથી, તેથીનેજ તે-
ઓ પાક ચજદાંને પ્યારાં પણ છે. એ ફોહરોનું કામ છે
તે, આદમીને પુરા મારગથી ફેરવીને નેક મારગ ઉપર
લાવવાનુંછે, અને તેથીજ એ ફોહરને વાસ્તે “પુજોરગ-
ચમેહેર” જેવા કાપેલ હકીમે “ઘણુંજ રંજ ખેંચનાર”
કરી લખ્યુંછે. વલી, “સદદરેખુનદેહેશને” મધે આપણાં
ખદન મધેનાં તત્વોનાં કામનું ખયાન લખતાં તેનો ખ-
નાવનાર લખેછે કે, “ફોહરો” નું કામ તે છે કે, આદમી
જે ખોરાક ખાએછે તે ખોરાકની ભારી ચીજોનું પાચણ
કરીને તેનાં છુછને ખાહેર નાખેછે. મતલખ એજ કે,
માણસને સારી હાલતમાં રાખવાનું અને જીવાડવાનું કા-
મ તે “ફોહરો” નું છે; વલી “ફોહરો” ને માટે પેદાના
કરનાર સાહેબ અહોરમજદે પેગમખર સાહેબ જર-
થોશતને એવું ફરમાવેલું છે કે, ખીજાં “ફોહરો”
કરતાં પરહેજગાર માણસોના “ફોહરો” ઘણાંજ કઠોવ-
તદાર છે.

સાહેબો! મેં જે તમોને “ફોહરો” ની ખાખદનું
ખયાણ જણાવ્યુંછે, તે હવે હું અવસ્તાની શાહદતોથી
જણાવવાને વધારે દરોસ્ત ધારું છું.

અવસ્તા.

મરુદ અહુરો મજદાતુ સ્પિતમાઈ જરથુ-
ત્રાઈ અએવ તે જવરે અતુજસ્ય ખરેનો અ-
વસ્ય રફનસ્ય ક્રમરવ ફરેન્તુવો સ્પિતમ યદ અ-
પતનાંમ ક્રવષિનાંમ ઉધરનાંમ અઈવિથૂર નાંમ.
યથ મદ જસેન અવંધહદ.

અર્થ.

અહોરમજદે સ્પિતમાંન જરથોશતને કહીએ, કે અ
એ ખાલેસ, સાચા સ્પિતમાંન જરથુશત! પવિત્રોની
જોશવર અને ગાલેખ ક્રવશીઓનું, જોર, કઉવત, નુર,
મદદ, અને ખુશી લોકોને તું જાહેર કર. કારણકે તે
મારી સાથે દોસ્તીએ પોહોંચીછે (યાને મને પ્યારી થઈછે.)

અવસ્તા.

આતુંધહાંમ રય ખરેનંધચ વીડારેમ જરથુ-
શત્ર અતુમ અસ્મનેમ યો ઉસ્ય રતુખ્ખનો ક્રાદે-
રેસ્તો યો ઈમાંમ જાંમ આચ પઈરિચ ખવાવ.

અર્થ.

ઓ સ્પેતમાંન જરથોશત! તેઓ (અશોફરોહરો)
નાં ચલકાત અને નુરથી આસ્માન, જે ઉપરથી ચલકતો,
ખુખસુરત, અને જમીનની આસપાસ ફરી વલેલો છે,
તેને મેં ટેકાવી રાખ્યોછે.

અવસ્તા.

આતુંધહાંમ રય ખરેનંધચ વીડારેમ જરથુ-
શત્રઅરદવીમ સૂરાંમ અનાહિતાંમ.

અરથ.

ઓ જરથોશત! એ ક્રોહરોનાં ખોરેહ અને નુરની
પરકતથી ખાલેસ અરદુધસુરને હું નિભાવી રાખું છું.

અવસ્તા.

આત્રુંધહાંમ રય ખરેનંધચ વિહારેમ જરથુ-
રત્ર જાંમ પેરેથવીમ અહુરહાતાંમ યાંમ મસ્તી-
મચ પથનાંમચ.

અરથ.

ઓ જરથોશત! ક્રોહરોનાં ખોરેહ અને નુરની પ-
રકતથી હું અહોરમજદની પેદા કીધેલી, મોહોટી, રસ્તા-
વાલી, અને ખોહોલી, પૃથ્વીને હું નિભાવી રાખું છું.

અવસ્તા.

આત્રુંધહાંમ રય ખરેનંધચ વીહારેમ જર-
થુરત્ર અજેમખરેથ્રવ પુથ્ર પઘતિ જેરેતે અપર
ધરિથેતો આદાતાદ વીદાતપુદ વ્યાહવ ઉરવદજ-
એમ અસ્તચ ગતુતચ દરેવ્દચ ઉરૂથવાંમચ પઠા-
યાતુસચ ક્રવાખસચ.

અરથ.

ઓ જરથોશત! એ ક્રોહરોનાં ચલકાટ અને નુર-
થી હમેલદાર ઝોરતનાં ગર્ભસ્થાનની અંદર ઢંકાએલાં
અને નહીં મરી ગએલાં ખચ્યાંને જ્યાં સુધી તેનો આ-
કાર, હાડકાં, નેસ, આતરદાં, પગનાં આગલાં, અને વર-
ધી કરનારૂં આલ્સત તૈયાર થાય, અને આકાર પકડે ત્યાં
સુધી હું નિભાવી રાખું છું.

અનસ્તા.

આપુંધહાંમ રય ખરેનંધચ આપો તચેંતિ ફ-
 રાતદચરેતો ખાપુ પધંતિ અક્રજ્યમ્નાપુ. આ-
 પુંધહાંમ રયખરેનંધચ જેમાદ ઉન્નુખચરધંતિ
 ઉરવરાપુ ખાપુ પધંતિ અક્રજ્યમ્નાપુ. આપુંધ-
 હાંમ રય ખરેનંધચ વાતો વાપુંતિ દુન્મો ક્રીતો
 ખાપુ પધંતિ અક્રજ્યમ્નાપુ. આપુંધહાંમ રય
 ખરેનંધચ હાધરિષીશ પુષ્ટે વેરેનવંતિ. આપુંધહાંમ
 રય ખરેનંધચ હુજમિતો છજનંતિ. આપુંધ-
 હાંમ રય ખરેનંધચ ચદ્ધ ખવધંતિ હચદ પુષ્ટાપુ.
 આપુંધહાંમ રય ખરેનંધચ ઉસ્તા જ્યરધંતદ વ્યા-
 ખનો વ્યાખમો હુગોપચદ ઉખરો યો ખવધંતિ
 ખરતુ કાતો યો નાઈડમંગહો ગપુતેમહદ પરો અ-
 ચાપિ પરસ્તોઈદ અવાધંતિ. આપુંધહાંમ રય ખ-
 રેનંધચ હવરે અવ પથ અચ્ચેધંતિ. આપુંધહાંમ
 રય ખરેનંધચ માપુ અવ પથઅચ્ચેધંતિ. આપુ-
 ધહાંમ રય ખરેનંધચ સ્તારો અવ પથ ચદ્ધંતિ.

અરથ.

એ ક્રહરોનાં ખોરેહ અને નુરથી ઝડપથી ચાલતાં
 પાણીઓ નહીં ખુટે એવા ઝરાઓમાં વેહેછે. અખુત
 જથ્થાની અંદર ઝાડપાન જમીનમાંથી ઊગેછે. અને વાં-
 ફળાંઓથી મલેલો પવન ખેહદ જથામાં કુંકેછે. તેઓનાં
 ચલકાટ અને નુરથી ઓરતો છોકરાંને ગર્ભસ્થાંતમાં
 રાખેછે, છોકરૂં જાણનારીઓ જાણેછે, અને તે ઓરતો
 ઓલાદ ચલાવનારી થાયછે. તે તેઓનાં ખોરેહ અને

નુરથી (તું જેવો જરથોશત) નર (મારેથી) સખુનને
સારી રીતે સાંભલનાર, અનજુમન ભરનાર, અને અન-
જુમનમાં ખેસનાર પેદા થયો, જે અકકલને સોધનાર
થયો, જે, “ગુતેમહે” ની આગમજ સવાલ જવાબને
વાસ્તે (હું અહોરમજદની નજદીક) પોહોંચ્યો. તે-
ઓનાં ચલકાટ અને નુરથી આકૃતાપ્ય પોતાનો દોર ભો-
ગવેછે, માહાતાપ્ય પોતાનાં દોરમાં ફરેછે, સેતારાઓ પો-
તાની રાહમાપેછે.

અવસ્તા.

અષ્ટુનાંમ વંધુહીશ સૂરાડુ સ્પેંતાડુ ફ્રવબ્યો
સ્તપુમિ જપ્પયફમી ઉફ્યફમિ યજમધદ્દ,....
યાડુ અસ્મનેમ વીડારયેન યાડુ આપેમ વીડાર-
યેન યાડુ જાંમ વીડારયેન, યાડુગાંમ વીડારયેન
યાડુ ખરેશ્ચિવ પુથ્ર વીડારયેન પધતિ વેરેતે અપર
ધરિથેંતો આદાતાદ વીદાતપુદ વ્યાહવ ઉરવદ જ-
યત અસ્તમ્ય ગુનમ્ય દેરેવદમ્ય ઉરૂથવાંસ્મ્ય પધડ-
યાડુસ્મ્ય ફ્રવાખ્ષસ્મ્ય.

અરથ.

(પેગંમખર સાહેબ અશો જરથોશત કહેછે કે,) હું
પવિત્રોની ભલી, અજમતી, અને વરધી કરનાર ફ્રવ-
ષિને વખાંણું, ખોલાઈણું, સંખંધ કડંછું, અને
આરાધનાં કડંછું, કે, જેઓ આસ્માનને ખેચાણમાં
રાખેછે, જેઓ પાંણીને ખેચાણમાં રાખેછે, જેઓ જ-
મીણને ખેચાણમાં રાખેછે, જેઓ ગોસ્પંદને ખેચાણમાં
રાખેછે, અને જેઓ હમેલદાર ઓરતોનાં રેહેણમાં ધં-

કાચ્છેલાં અને નહીં મરી ગચ્છેલાં ખચ્ચાને જ્યાં સુધી તેનાં હાડકાં, આકાર, નેસ, આતરદાં, પગનાં આંગલાં અને વરધી કરનારૂં આલાત ખને અને આકાર પકડે ત્યાં સુધી તેને ખેંચાણુમાં રાંખેછે, અને તેને જીવાડેછે.

આવસ્તા.

અષ્ટાનાંમ વંધુહીશ સૂરાડુ સ્પેંતાડુ ક્રવયો
યજમર્દદ્. યાડુ અડુજીશાડુ વજેંતાંમ રેંજીશા-
ડુ ક્રવજેમ્નનાંમ અક્રકવસ્તેમાડુ અપરત્રવયમ્ન-
નાંમ અનુવરત વસ્તેમાડુ ક્રસિચંખનનાંમ અપ-
ધરિવઉઅસ્તેમાડુ સ્નર્ધથિષાંમ્ચ વરેથનાંમ્ચ યાડુ
અક્રડુઉરવીસ્વદ.

અરથ.

અશોઓની ભલી, અજમતી, અને વરધી કરના-
રી ક્રવયોને હુમો આરાધ્યે છીએ, કે જેઓ ચાલનારી
ચીજોમાં ઘણી સેતાખ ચાલનાર, આગલ વધનારી ચીજો-
માં અતિશે ઝડપવાલી, પાછલથી વખણાએલાઓમાં
ઘણીજ કજીઆ ટંટા વગરની, આશરો આપનારાઓમાં
ઘણીજ કાંમ કરનારી, હથીઆર અને ધાલ રાખનારા-
ઓમાં કપ્પુ માર નહીં ખાનારી છે. અને જેઓ વગર
દાખેલ થવે કાંમ કરેછે.

આવસ્તા.

અષ્ટાનાંમ વંધુહીશ સૂરાડુ સ્પેંતાડુ ક્રવયો
યજમર્દદ્. યાડુ તખમાડુ હાંમ વરેતિવર્ધતીશ
અરજ્યર્ધતીશ ખવીખ્યર્ધતીશ ઉરવએનર્ધતીશ

ક્રસ્તિચંદયઈતીશ વીરુપનાંમ દપ્પચ્ચેષવતાંમ દ-
પ્પચ્ચેષાપુ દચ્ચેવનાંમ મળ્યાનાંમચ્ચ અમચ્ચેનિજનો
હમરેથઈ હવાઈ કામાઈચ્ચ જપુપાઈચ્ચ.

અરથ.

પવિત્રોની ભલી, ખાહાદુર, અને વરધી કરનાર ક્ર-
વળ્યોને હમો અપારાધ્યે છીએ, કે જેઓ જોરાવર,
શઘળાનો ખચાવ કરનારી, લડનારી, ભય આપનારી, ત-
પાસનારી, સઘલા આજર દેનારાઓનાં અને ખુરાં માણ-
સોનાં આજરને દફ્ટે કરનારી, તથા પોતાની ઈચ્છા અને
ખુશી પરઆણે હસીફોને હીમતથી મારનારી છે.

અવસ્તાનાં ઉપલાં ખ્યાંનથી ખોલલું જણાય છે કે,
પાક પરવરદેગાર સાહેબે દુન્યાઓનું ખંધણ “ફેહરો” ની
ખરકતે કીધું છે. તે સાહેબે ફેહરોને એવીતો પુરી શક્તિ
આપી છે કે, જેથી કરીને ચમતકારી આસ્માન, આફતાબ,
માહતાબ, સેતારાઓ, અને પૃથ્વીનો નિભાવ કર્યો છે.
તેઓથી આતશી, હવાઈ, આખી અને ખાકી કુલો પેદાએ-
શનો નિભાવ થાય છે, એ ફેહરો દરેક ચીજમાં નીરુપત રા-
ખે છે અને તે નીરુપતનાં સખખથી એકેકનો આકરખણથી
ખચાવ રાખે છે. પાકચજદાંએ પોતાનાં દુટને ફેહરોનું ખ-
એઆંન સહમજવતાં ખોલલું જણાવેલું છે કે, “અગરજો
ગાલેખ ફરવશીઓને હું પેદા નહીં કરતે, અને મારે તાપેખી
નહીં રહેતે તો પૃથ્વી મધે પશુ અને માણસ કે જે ખધે,
સરવે જાતની પેદાએશમાં માહુરી ઉતમ પેદાશ છે, તે
પેદા નહીં જ થયાં હોતે.” કુદમાં કહું છું કે, અરોફેહ-
રો છે તે ગોએઆ પાક ચજદાંનું ખાહાદુર અનખુમન

છે અને તેથીજ તમામ દુનીઆઓની અને દુનીઆઇ ચીજોની સઘલી સંભાલ તેઓનેસર ચોંતાઇછે.

ભાઈઓ ! પવીત્ર અવસ્તા મધે ફરોહરોની તારીફ-નું જોટલું ખચ્ચેઆંન જણાવેલુંછે તેટલું જો, આ દુક વાઆજમાં દાખેલ કરૂં, અને ઉપર જે અવસ્તાઓનાં દાખલાઓ મેં જણાવેઆ તેનીજો શરેહ કરૂંતો, આચ્ચે વાઆજનાં જોટલી ખીજ ખે વાઆજો થાચ્ચે ; તેથી તે પડતું મેલીને આશો ફોહરોને લગતી ખીજ અગત્યની ખાંખતો હવે હું જણાઉંછું.

આપણુ ખંદાઓને પેદા કરનાર સાહેબે, પોતાનાં પ્યારા પેંગમખર અશો જરથોશત સપેતામાંન અનોરો-હરવાંનને આપણુ ખંદાઓની જાંણ માટે હોકંમ ફર-માવેલો છે કે, ઓ જરથોશત ! જો તાહારી ઉપર ઈઆ તાહારી ઉમતનાં લોકો ઉપર દેવો ઈઆને યુરાં માંણુસો-થી, કીનાંખોરોથી, રાહાજનોથી, વાતપાડાઓથી, લશકૂર ગીરદીથી યા કોઈ ખીજ રોગથી, કોઈ ગેખી આફત યા કોઈખી રોગ, આજર આવી પડેતો, તું માહારાં અને યજદ અંમશાશપંદોનાં ફોહરોને તથા સઘલાં અશો ફોહરોને યાદ કર અને પઠ કે, તેથી તાહારી સઘલી ખલા તલે.

જુવો ભાઈઓ ! અવસ્તા શું ફરમાવે છે :—

અવસ્તા.

નિઝખયુંધહતુ જરથુશત ફવપિસ મન યદ અ-
હસેમજદહતુ.

અરથ.

ઓ જરથોશત ! હું જે હોરમજદ છું તે મારાં ફોહરને તું પઢ. (કે તુંએ પુછેલી સઘલી ખલાઓ દુર થાએ.)

અવસ્તા.

મરુદ અહુરો મજદાડ સ્પિતમાઈ જરથુશ્ત્રાઈ આઅદ યસે ઇવા અએતહમિ અંધહુએો યદ અસ્તવઈતિ સ્પિતમ જરથુશ્ત્ર પથાંમ જસાઈતિ વીથવીસો ખોઈવરનાંમ, દુઝિતનાંમચ ઇવયંધહતાંમ, જરથુશ્ત્ર યદજિવ્ય ઇવએપાઈ તન્વો, અથ ઈમાંમ વચો દરેંજયોઈશ અથ ઈમાંમ વચો ક્રમચ્યાડ વા-રેંથ્રધનીશ જરથુશ્ત્ર. અપડુનાંમ વંધુહીશ સૂરાડ સ્પેંતાડ ક્રવળ્યો સ્તડુમિ જખયઈમિ ઉક્યઈમિ યજમઈદઈ, ન્માન્યાડ વીસ્યાડ જંતુમાડ દખ્યુ-માડ જરથુશ્ત્રો તેમાડ, હાઈતિશ હાતાંમ હાઈતિશ આડુંધહુષાંમ હાઈતિશ ખુબ્યંતાંમ અપડુનાંમ, વી-સ્પાડ વિસ્પનાંમ દખ્યુનાંમ જેવીશતયાડ જેવીશ-તયનાંમ દખ્યુ નાંમ.

અરથ.

પેદાનાં કરનાર અશેો અહોરમજદે સ્પિતમાન અ-શેો જરથોશતને કહીજી કે, ઓ સ્પિતમાન જરથોશત ! અ-ગર જો આએ તનોમંદ ફાંની દુન્યામાં દુઃખની ધાસ્તીવા લા, ખરાખ, અને ભય ભરેલા મારગો મધેનો કોઈખી મારગ તુને આવી લાગે ; અથવા ઓ જરથોશત ! તાહુ-રાં પોતાનાં ખદનપર ધાસ્તી આવી પડે તો તુને આએ

સપ્તુનો પઢવા જોયેછે. ઓ જરથુશ્ત ! તું, તે વખતે દુ-
શમનોને મારનારા નીચલા સપ્તુણોને પઢવા કરજે. હું
પવિત્રોની ભલી, ખાહાદુર અથવા ચમતકારી, અને વર-
ધી કરનારી ક્રવશીઓને વખાણું છું, ખોલાડી છું, સંબંધ
કરું છું, અને આરાધણાં કરું છું. હમો ધરને લગતી,
મોહોલાને લગતી, ગાંમને લગતી, દેશને લગતી, અને
જરથોશતરોતેમોને લગતી ક્રવશીઓને આરાધ્યે છીએ.
હાલ હૈયાતી ધરાવનારાઓ મધેની હૈયાત, થાઈ ગએલા-
ઓ મધેની હૈયાત, અને હવે પછી થનારાઓ મધેની હ-
યાત ક્રવશીઓને, તમામ દેશોની સઘળી ક્રવશીઓને,
અને દોસ્તી રાખનારાં દેશોની દોસ્તી રાખનારી ક્રવશી-
ઓને હમો આરાધ્યે છીએ.

ઉપલા અવસ્તાથી ખોલું જણાયછે કે, ફોહરોની
આરાધનાં કરવાની તાકીદ આપણને પાકે ચજદાંએ
ફરમાવીછે.

ભાઈઓ ! હમોએ જે તમો ભાઈઓ નજદીક ફો-
હરોની ખુખીનું ખયાન કહી સંભળાવ્યું તે ઉપરથી તો
ખરેખરજ આપણ ચજદાંપરસ્ત ખંદાઓને ખર વખતે
તેઓની આરાધનાં અને યાદી કરવી જોયેછે. કારણ કે
જો ફોહરો હતેજ નહીં તો સઘળી દુન્યાની હસ્તી
પણ નજ હતે, જો ફોહર નજ હતે તો આસમાન,
ધરથી, કે પાતાલ, એ કાંઈ નહતે, જો ફોહર ન હતે તો
આતશી કે આખી, હવાઈ કે ખાકી એ કાંઈજ ન હતે,
ટુકામાં જો ફોહર નહતે તો આપણ આદમ જાતની
કશી હએઆતી નહતે. એવી જ અપરંમપાર સકતીનાં

સાહેબની એ મુલી શકતીની આરાધનાં અથવા ખંદગી, જો આપણે આપણાં પેદાકરનાર પાકથજદાંનાં હોકંમ છતાં ન ખજવીએતો, આપણુ આદમજાત કેટલા એ-મરવત અને તકશીરવાર ગનાઈએ ? જારે, પાકપરવરદે-ગારે સરવેની હસ્તીનો સખખ તેમને ખનાવીએછે, તારે તો પેદાફશનાં મુલતરીકે તેઓની આરાધનાં કરવાને આપણુ કેટલા ખંધાએઆ છઈએ તે નીચલા શખખોથી જણાશે.

૧ હું તો, આપણને તેમની આરાધનાં કરવાનો પેદા કરનાર ધનીનો હોકંમ.

૨ જુ તો, તેઓથી શધલી દુનીઆઓની હસ્તી, અને તે મધેની તમામ પેદાફશોની હસ્તી, અને તે પેદા-ફશોથીમલતું આપણુ આદમ જાતને શુખ.

૩ જુ તો, આએ દુનીઆં મધેથી ગુજરી ગએલાં સધલાં ફરોહરોના આપણુ દેવાદાર કારણ કે, આપણાં ગુજરેલાં નયાગાંનોએ આએ દુનીઆ મધે મેહનત અને જેહેમત કરી પેદા કીધેલો વહીવત, તથા તેઓનો સધલો હક આપણુ ભોગવીએછએ. એવગેરે ખીજાં ધણાં કારણેછે.

એ ઉપરથી ચોકશ આપણુ ફરોહરોની કોઈખી વ-ખતે આરાધના કરવાને ખંધાએલા છઈએ. એ ફરોહર સાહેબોની જાંનફ્રેશાંનીથી, પવીત્રાઈ સાથે આરાધનાં કરવાનો ખદલો પણ કદી ખાલી જતો નથી. જે લોકો કે એ અમતકારી ફરોહરોની આરાધનાં ખંદગી જાંનોદેલથી, મો-હોખત પેઆરથી, અને પવીત્રાઈ શક્ષઈથી કરેછે તો, તે-

ઝોની મુશકેલને વખત અથવા કોઈપણ પીછા હાજતને વખત એ અશેા ફરોહરો પુરતી મદદ અને શંભાલ કરે-છે. જીવો ભાઈઓ, ફરોહરોની મદદખાણે અવશતા મધે શું ફરમાવેછે.

અવસ્તા.

આઅદ થો નાહીશ હુખેરેતાડુ ખરાદ જવ અપતુતાંમ ફરવળ્યો, સાસ્તદંધહેઉશ હમો ખખ્રો હો આડુંધહાઈતિ, જજીશતેમો ખખ્યો કર્ચીદ મ-બ્યાનાંમ થો વો હુખેરેતેમ ખરઈતિ મિશ્રેમ યેમ વો-ઉર ગડુચડુઈતીમ અરશત્તેમ્ય ફરાદદ ગઅેથાંમ વરેદદ ગઅેથાંમ.

અરથ.

હોરમજદ કહેછે કે, જે શખસ પોતાની હયાતી-માં ધવીત્રોની ફરવશીએને ઈઆને અશેા ફરોહરોને મા-ટે શારી ભેત લઈ જાએ તે શખસ દેશમાં મોહોટાઈ ભોગવનારા, અને એક સરખી રીતે માંન ભોગવનારા થાએછે જેમ તમો આદમીએ મધેનો જે કોઈ ખાહોલાં જંગલવાલા “ મેહર ” ને તથા દુનીઆને વધારનાર અને દુનીઆને અપાદ કરનાર “ આસતાદ ” ને વાસતે સારી ભેત લઈ જાએછે, તે શખસ અતીશે ખુશી ભોગવવાને શકતીવાંન થાએછે તેમ.

અવસ્તા.

ચાડુ દાખ્રીશ વેરેએમ જખ્ખયંતફ દાખ્રીશ આય-પ્તેમ અકુખફ દાખ્રીશ ખંતાઈ દ્રવતાતેમ દાયરિશ અહમાઈ વોહુખરેને એહીશ ધજનો કુખખવાંનો

જખડ્ઘતિ ખરો જડુઓ અષવ, યાડુ અવડ પર
ફરડુઘરિશિશ્તાડુ યથ્નરો અષવનો અષેમ હેતિ
જરજદતેમ યથ્ન અજિશ્તાડુ ફેરિશ્તાડુ યથ્ન
ખ્ખૂતો અષવ યથ્ન અદિખશતો અષવ.

અરથ.

તેઓ અશો ફરોહરો, બોલાવનારાઓને ફતેહ
આપનારાં, ચાહનારાંઓને પદલો આપનારાં, અને પંદ-
ગી કરનારાંને સુખ આપનારાંછે. તથા જે આરાધનાં
કરનાર, ખુસી કરનાર, ભેત લઈ જનાર, અને પવીત્ર,
તેઓને બોલાવેછે. (તેઓ આવેછે અને) તેને શાફ્
નુર આપનારાંછે.

જે તરફ પવીત્ર માંણસો અશોઘને મજબુત રાખ-
નારાં હોએછે, અને જે તરફ અતી ઘણું માંન પામેલાં,
તથા જે તરફ બે આજર પવીત્રો (રહેતાં) હોએછે; તે
તરફ તે ફરોહરો (યાદ કરવાથી) શેતાખ જનારાંછે.

અવસ્તા.

અષડુનાંમ વંધુહીશ સૂરાડુ રૂપેંતાડુ ફવખ્યો
યજમઘદફ, તાડુ ધરિમ યહમ્મ જસેંતફ તાડુ વંધુ-
હીશ તાડુ વહિશ્તાડુ યજમઘદફ યાડુ અષડુનાંમ
વંધુહીસ સૂરાડુ રૂપેંતાડુ ફવખ્યો, તાડુ છ સતરે-
તએધુ ખરેસેમોહુ તાડુ જડુયાડુ તાડુ વેરેશ્ચએધન્યધુ.

અરથ.

પવીત્રોની ભલી, પાહાદુર અને વરધી કરનાર ફર-
વશીઓને હુમો આરાધીએ છએ; તેઓ જેઓ પોંહાંએછે
તેઓ સારી બાએગશાલી, (ધિઆને તેઓનું કદમ એવુંતો

પપ્પતાવરછે કે જેઓ તેઓ જાણે તેઓ લોકો ભાગ્યે-
શાલી થાશે.) તેઓ વધારે ભલી અને તેઓ સગીચી ભલી
છે, પશુશાંત તેઓ પાંધેલી ખરશાંતનાં ઉપર, (ધ્યાને
પાવ મેહુલની કીરીઆ ઉપર) તથા ફેટેહુઓની અંદર
તથા લડાઈઓની અંદર ઘણી જોરાવરછે. (એટલે જે લ-
ડાઈ તથા કજીઆને વખતે જે કોઈ તેઓની મદદ માંગે
તેની મદદ ઘણીજ સારી તરાંથી કરે.)

અવસ્તા.

અપ્પનાંમ વંધુહીશ સુરાડુ સ્પેંતાડુ ફવળ્યો
યજમઈદ્દ, અરેદ્રાડુ તખ્માડુ અડુજંધહુધીશ
અનામાંટવાડુ ખાથ્રવધીશ ખાથરાડુ પપ્પેષળ્યાડુ.

અરથ.

પવીત્રોની ભલી, ખાહાદુર, અને વરધી કરનારી ફ-
રવશનીઓને હુમે આરાધીએ છએ, જેઓ પપ્પરોશવાલી,
(ધ્યાને જે કોઈ તેઓથી મોરાદ આહેતો તે પપ્પરો.)
ખાહાદુર, જોરાવર, વીચારમાં નહી સમાએ એવી, આ-
સાંની કરનારી, (કોઈ મુશકેલ હોએ ને એઓને યાદ
કરે તો તે આસાંન થાએ) ખરદાશત કરનારી, અને તંન-
દરોશતી આપનારીછે.

અવસ્તા.

અપ્પનાંમ વંધુહીશ સુરાડુ સ્પેંતાડુ ફવળ્યો
યજમઈદ્દ, યાડુ તખ્માડુ હાંમવરેતિવધીશ
અરેજયઈધ્ધિંતીશ ખરવીબ્ધઈધ્ધિંતીશ ઉરવએન-
ધીશ ફરિચ્ચંદયઈધ્ધિંતીશ વીરુપનાંમ દપ્પએષ-
વતાંમ પદએષાડુ દએવનાંમ મળ્યાનાંમ અમ-

એનિજનો હમરેથફ હવાઈ કામાઈચિ જગુપાઈચિ.
 યુજેમ વંધુહિ નિસિરિનુત વેરેથ્થનેમ્મ અહુ-
 રદતેમ વનઈઅંતીમ્મ ઉપરતાતેમ આપ્યો દં-
 ધહુપ્યો સેવિશ્તાડુ, યથ વંધુહીશ અના જરેતાડુ
 ખનુતાડુ અઈનિતાડુ અદપિશ્તાડુ યુજેમ યફ્ફન્થા-
 ડુ વહમ્મ્યાડુ વસો યડુનાડુ ક્કચ્ચરથ્થવફ.

અરથ.

પવીત્રોની ભલી, ખાહુદુર, અને વરધી કરનાર ફ-
 રવશીઓને હમો આરાધીએ છએ, જેઓ જોરાવર, શ-
 ધલાંનો ખચાવ કરનારી, લહનારી, ભએ આપનારી, તપા
 સનારી સધલાં આજ્ઞર દેનારાંઓનાં અને પુરાં માણશોનાં
 આજ્ઞરને દફ્રે કરનારી, તથા પોતાંની ઈચ્છા અને પુશી
 પરમાણે હરીફોને હીમતથી મારનારીછે.

એ અતીશે ફાએદો કરનારી ફરવશીઓ ! જેઆરે
 તમે ભલી, નહી આજુરદે થાએલી, શં તોષ પાંમેલી, નહી
 ગોશે થાએલી, અને નહી દુખ પાંમેલી થાઓછો ; તે-
 આરે તમે આએ દેષોને હોરમજદની પેદા કરેલી નેક
 ફતેહ અને ટલનારી મોહોટાઈ આપોછો. તથા તમે ઈ-
 જશનેની લાએકની, ખંદગીને લાએકની અને મરછ
 પરમાણે ખંનચાવ કરનારીઓ ખોલંદ ચાલોછો.

અવરતા.

ચાડુ અવડ પર કુડઈરિસિશ્તાડુ યથ તરે અષ-
 વન અષેમ હેંનિ જેરજદાતેમ યથ્થ અજિશ્તા-
 ડુ ફોરિશ્તાડુ યથ્થ ખનુતો અષવ યથ્થ અદિપ્પ-
 ર્શો અષવ.

અર્થ.

જે તરફ અશો મરદો મજબુતાઈથી પવીત્રાઈને રાખનાર હોય્એછે, તથા જે તરફ અતી ધણું માંન પાંમેલા તથા જે તરફ સંતોષ રાખનારા પવીત્ર લોકો વસેછે, અને જે તરફ જે આજ્ઞર (એટલે કોઈને દુખ નહી દેનાર) પવીત્રો હોય્એછે; તે તરફ તે ફરવશીઓ જલદીથી (મદદે) પોંહોય્એછે.

અવસ્તા.

અષ્ટુનાંમ વંધુહીશ સુરાડુ સ્પેંતાડુ ક્રવળો
યજમઈદ્દ, યાડુ રસ્મનો હાંમ સ્તાતેફ ક્રકરન
સ્વિયંદયઈઅંતિ વીમઈડયાનેમ નામયઈઅંતિ
થવાષેમ પસ્કાદ ક્રવળંતિ અવંધહુફ નરાંમ અષ-
ડુનાંમ આંજંધહુફ દુઝવરશતાવરેજમ.

અર્થ.

પવીત્રોની ભલી, પાહાદુર અને વરધી કરનાર ફર-
વશીઓને હુમો આરાધીએ છઈએ, જેઓ (ખદરૂહી)
લશકરની સફોને મલતાંવાર તેનાં ખેઉ છેડાઓને કાપી
નાંખેછે અને મધ્યમ ભાગને તાપે કરેછે; અને પછી તે-
ઓ જલદીથી અશો મરદોની મદદને વાશતે અને ખદ
કરની કરનારાઓને તંચીમાં લાવવાને માટે જાય્એછે.

અવસ્તા.

અષ્ટુનાંમ વંધુહીશ સુરાડુ સ્પેંતાડુ ક્રવળો
યજમઈદ્દ, યાડુ ઉગ્રાડુ અઈવિ થુરાડુ વારેઘનીશ
વનદ પેષનાડુ સંરેમાડુ વીવાઈતીશ વીચરાડુ શરવ-
ષેમ્નાડુ શરડુતન્વો આસ્નો ઉસ્વાનો અષ્ટુનીશ,

યાડુ દાઘીશ વેરેથરેમ જખયઈંતડ દઘીશ આયપ-
તેમ ચકુષડ દાઘીશ પંતાઈ દરવતાતેમ.

અરથ.

પવીત્રોની ભલી, ગાલેખ, અને વરધી કરનાર ક્ષ-
રવશીઓને હમે આરાધીએ છીએ, કે જેઓ જોરાવર
ગાલેખ, દુશમનને શેકશતેકરનારી, લડાઈ મારનારી.
(એટલે જે પદ્મહને મારનારી) ખુસી થનારી, ઘણી
મારનારી, ખોહોલી ચાલનારી, (હોરમજદને) તાળે રહે,
નારી, વખણાએલાં પદનવાલી, આશમાંની આતમાવા-
લી, અને પવીત્રાઈવાલીછે. અને જેઓ (તેઓને મદદે)
ખોલાવેછે તેઓને ક્ષતેહ આપનારી, ચાહનારાઓને આ-
એપત આપનારી, અને પંદગી કરનારાઓને તંદરોશ-
તી આપનારીઓછે.

અવસ્તા.

યાડુ હુજખાતાડ મઈન્યુ વહિશતાડ યાડુ હુજ-
ખા તાડ મઈન્યુષુતાડ ક્ષુસેંતિ ખરેખતવો અવં-
ધહડ અબ્નો અમેમ પઈડિમ્નાડ હુતારતેમ વેરેથ્ર-
ધનેમ્મ અહુર ડતેમ વનઈઅંતીમ્મ ઉપર તાતેમ
સડુકાંમ્મ ખરદ અવરેતાંમ ખરદ આયપ્તાંમ
અષડુનીમ શ્રાંક્રેડાંમ યફ્સન્યાંમ વહુમ્યાંમ અ-
પાદ હુચ યદ વહિશતાદ.

અરથ.

જેઓ અશોક્ષરવશી જેઆરે સારી રીતે અથવા
માંન પાંમેલી રીતે ખોલાવેલી થાએછે, તેઆરે મીનોની
અતીશે ભલી થાએછે. જેઓ જેઆરે સારી રીતે ખો-

લાવેલી થાંએછે, તેઆરે મીનોમાંથી નીકલીને આએ
આંસમાનની ખોલંદી ઉપર જાએછે તેઆં તેઓ ઉતમ
ખનાવેલી હીમતને, હોરમજદની પેદા કરેલી ક્રિતેહને,
અને ટલનારી સરસાઇને સાથે લાવનારી થાએછે. અ-
ને દોલત લાવનાર, અને આએપત લાવનાર ક્રાએદાને,
તથા ઉતમ સચાઇની મારફતે વખાણવા, અને માંન
આપવાને લાએકની પવીત્ર તુરૂપતીને, તેઓ સાથે લા-
વનારીઓ થાએછે.

અવસ્તા.

અશતુનામ વંધુહીશ સૂરાતુ રૂપેંતાતુ ક્રવળ્યો
ચજમઇદદ, અયો ખતુડાતુ અયો જ્યાતુ અયો
વેરેશ્તાતુ, યાતુ પેરેતેંતદ વેરેશ્થન્યદ્ધુ રતુખ્ખિન
અધિવિ ડાતદ્ધુ થખતાતુ અરેજઝીશ ખરેંતીશ હ-
જંથ્રધન્યાઈદદવનાંમ, યદ હીશ અંતરે વાતો ક્ર-
વાધિતિ ખરો ખતુડો મળ્યાનાંમ.

અર્થ.

પવીત્રોની ભલી, ખાહાદુર, અને વરધી કરનાર ક્ર-
વશીઓને હમો આરાધીએ છએ, કે જેઓ લોડાંનાં (જે-
હવી મીનોઈ) કોહલાવાલી, લોહોડાંનાં (જેહવાં મીનોઈ)
હથીઆરવાલી, અને લોહોડાંનાં (જેહવાં મીનોઈ) ખખ-
તરવાલી છે, તેઓની વએ જ્યારે માંણશોની (કીધેલી)
ધુપ લઈ જતો પવન કુંકેછે, (ઈઆને માંણસોએ તેઓ-
ની યાદીનો ધુપ કીધેલો વાશ તેઓને પોંહોંએછે) તે-
આરે તેઓ ખુરી ખલાઓને હજારધણું મારવાને શાફ
(કુદરતી) શારી રીતિ ક્રેંકાતા બાળા રાખનારીઓ, (કુદ-

રતી) ચળકતી પાખરશાથનાં, અને દુશ્મનને શોકશતે કરનાર (કુદરતી) ઘોડા ઉપર ખેશીને લડાઈ કરેછે.

આવસ્તા.

આપેમ અએસમ્નાડુ હવાઈ કાચિદ નાક્યાઈ
હવયાઈ વીસદ હવાઈ જંતવદ હડુયાઈ દંધહવદ
ઉઈત્યડુજનાડુ ખઈ પઈથદ નો દંધહુશ નિડાત-
એચ હડુપાત્તચ.

અરથ.

તેઓ અશો ફરેહરોને લોકો ધણાં વધારે આહુછે તે
આરે પોતાનાં શગાંને માટે, પોતાનાં મોહોલાને માટે,
પોતાનાં ગામને માટે, અને પોતાનાં દેશને માટે, આએ
રીતે ખેલતાં, પાણી (એટલે આપ્પાદાંની) ઈછનાર થા-
એછે કે, “હમારૂં પોતાનું વતન કરાર અને શુખ પા-
મેલી, અને સારી ખુશી ભરેલી હાલતમાં રહે”.

આવસ્તા.

આઅદ યાડુશ્ય આડુધહાંમ નિવાનેંતદ તાડુ
આપેમ પરાજેંતિ હવાઈ કાચિદ નાક્યાઈ હવયાઈ
વીસદ હવાઈ જંતવદ હડુયાઈ દંધહવદ ઉઈત્યડુજ-
નાડુ ખએપઈથદનો દંધહુશ ક્રૂડાતએચ વેરેડાતએચ.

અરથ.

એ ફરવશીઓમાં જેઓ નીચે ઉતરેછે. (ઈઆ-
ને આએ દુનીઆં મધે આવેછે) તેઓ પોતાનાં દરેક એ-
શાવંદોને માટે, પોતાનાં મોહોલાને માટે, પોતાનાં ગામ-
ને માટે, અને પોતાનાં દેશને માટે, આએ રીતે ખેલતી,

પાણી (આપ્તાદાંતી) લાવેછે; કે, “હમારૂં પોતાનું વતન વધારામાં અને આ પાદીમાં રહે”.

અવસ્તા.

તાડ હફ જસાડુંતિ અવંધહફ યફજ શએ ખ-
વઈતિ અનાજરેતાડ ખજનુતાડ અઈનિતાડ અદ
ખિરતાડ ઊગ્રાડ અષપુનાંમ ક્રવષયો તાડ દિમ
અવિ નિક્રાવયઈતિ માંતયેન અહફ યથ તા
મેરેધો હુપેરેનો.

અરથ.

જો પવીત્રોત્રી જોરાવર ફરવશીઓ તે ખોલા-
વનાર ઘણીથી નહીં આજુરદે થએલી, ખુશી થાએલી,
નહીં ગોશે થાએલી અને નહીં દુખી થાએલી થાએછે;
તો તેઓ તેની મદદે જાએછે, અને તેઓ પપ્પશીની
(જેવી) પાંખવાલા મરદની મીશાલે તેની તરફ ઉડેછે.

અવસ્તા.

વીસેંતિ અવદ વીસેંતએઅ અન્યસ્મિદ અઈ-
રિમફ અંધહડો અષપુનાંમ વંધુહીશ મુરાડ રપેં-
તાડ ફરવળ્યો અવદ અવોજીખ્નાડુંધહેમ્નાડ કો-
નો સ્તવાદ કો યજ્ઞઈતફ કો ઉફ્યાદ કો ક્રીતાદ.

અરથ.

(જે ફરવશીઓ ઉડીને આવેછે) તેઓ તથા પવી-
ત્રોત્રી ભલી, પાહાદુર અને વરધી કરનારી ખીજ ફરવ-
શીઓ જેઓ એલાહુડી જગોએ બેઠેલીછે તેઓ (નીચે
લખેલી) ખાહેશ રાખતી આવેછે કે, કોણ હુમોને વખા

ણશે? કોણ હમોને ઈજશે? કોણ હમોને પોતાનાં કરી ગણશે? કોણ હમારા ઉપર પેઆર ખટલાવશે?

મજદ્દ યશનાંત ધરસથો! ઉપલું અવશતાનું ખ-
એઆંત અત્રે સાંભલવાથી, અશોફ્રોહરોની યુજોરગી,
દખદખો, ચમટકાર, મદદ, પેઆર, શકતી, કઉઅત, નુ-
ર, ખાહદુરી, ખુશી, આરાધનાં, આપણાંપર આહ, તેઓ
નું આએ દુનીઆમા આવવું, અને તેઓની આપણાં
ઉપર ઉમેદ વીશે તમો ભાઈ સાહેબો વાકેફ થયા છેઓ.
હવે તો વગર શકે તમારી પુરીજ ખાતરી થવી જોઈએ
કે, અશોફ્રોહરોની ઘતટે વખતે આરાધનાં કરવાની, દર-
એક ફરજમાં આવેલાં જરથોશતીઓને, ઘતટી ફરજ
લાગુ થાઈછે. જુવોકે, તે સાહેબો આપણુ લોકોને માટે
કેટલી સરગરદાંતી ખેંચેછે. દુનીઆઓનાં કાશેખાર
ચલાવવાને ગોએઆ ખોદાતાલાએ એઓને શરજ શર-
જત ચોંટાડીછે. અવશતાઓનાં ખોલાસાથી માલમ પ
ડેછે કે, દુનીઆઓની રાફઆતથી તે હાલે શુધીનું દરેક
કાંમ, જેવું અશોફ્રોહરોએ ઉઠાવીઉં, ઉઠાવેઅ અને હ
વે પછે ઉઠાવશે, તેવું કોઈ ખીજ ફરેશતાઓને વાસ્તે
જોઈઉં નથી. જો કે, પાકપરવરદેગારે પોતાની કામલ કુ
દસ્તથીજ યજદઅમશાસપદોને પેદા કરેઆછે, અને
તેઓને મીનોઈકે ખાકી, કોઈ એકકે, ખેએ કાંમો ઉ-
પર મવકલ કરેઆછે; પણ ફ્રોહરોને તો હેવાં પેદા કરે-
આંછે કે, સધલી દુનીઆની ચીજની પાસખાંતી એઓને
શર ચોંટાઈછે. એઓને શર પાસખાંતી ચોંટાઈછે એ-
ટલુંજ નહીં, પણ દુનીઆઓની, યજદઅમશાઅદોની,

અને તમામ દુનીઆઈ દરેક ચીજની ઉત્પત્તિ જ ખોદા-
તાલાએ એ શાહેખોથી કરેલી છે. હવે, જેઆરે એમજ છે
તેઆરે તેઓની તાબેદારી કરવાને અને તેઓને ખુશી
કરવાને કોણ કમખખત આંચકો ખાશે ?

પાક પરવરદેગારે કુદરતીજ ખંધણ કરેઉંછે કે, અ-
શોક્રોહરો વરશનાં કેટલાએક દીવસો આએ ખાકી દુની-
આં મધે આવવાની ખાહેશ રાખેછે. તેમાં ખશુશન
ફરવરદેગાંનતાં દશ દીવશતો, દાહડો અને રાત આએ
ફાંતી દુનીદુનીઆનાં અંદર મેહેમાંની તરીકે આવી વશે-
છે. મીનોઈ જેહેવી ખેમુલી, બુજોરગ અને ખરતર દુ-
નીઆંથી, આએ ખાકી અને કમીની દુનીઆંમાં, આવી
વસવાનું કારણ શું ? કારણ એજ કે, તેઓએ આએ
દુનીઆંનો વહીવત ભોગવેઓછે; તેથી આએ દુનીઆં
ઉપર ઉતરવાની ધણીજ ખાહેશ રાખેછે. અમસઠકાં
ખાહેશરાખેઅ એટલાજ ઉપરથી નહી; પણ તેઓનો ઉ-
પકાર આપણ ખાકી ખંદાએ ઉપર અતીશે થએલોછે
અને થાએછે તેનો ખદલો લેવાને, તેઓ પોતાનાં કુટું-
ખનાં દરેક જનથી આતુર રાખેછે. કે, “કોણ હમારી
“શતુતી કરશે? કોણ હમોને ઈજશે? કોણ હમુને “પોતા-
“નાં કરી ગણશે? કોણ હમોને પેઆર ખટલાવશે ?
“કોણ હમારે વાશતે ગવદાંન અને વશતરદાંન કરી હમો-
“ને પવીત્રાઈ મેલવનાર તાબેદારીથી માંન આપશે ?
“એ જગોએ હમારા મધેનું કોણનું નાંમ યાદ કરશે ?
“હમારા મધેનાં કોણને તે હદીએ આપશે ? કે જે
“હમેશે હમેશે શુધી વગર ઘટનો અને ખાવાલાએક

“ ખોરાકનો હોએ.” હવે, એવી આતુર છતાં ફરોહરો-
 નું કોઈ કુટુંબ પેદરકારીથી અને શકમંદીથી, પોતાનાં
 નયાગાંતોને નમનતાઈથી અને ખુશીનાં દેલે યાદ નહી
 કરેતો, તેઓની ખેમરવતાઈથી ઓશીઆલાં જેવાં થાઈ,
 નાશોપાશ અને કેહરભરેલાં થાએછે. અને તેઓનાં ઉપર
 હજારાં હજાર ઘણી ખદ દોઆ અને લેઆંતત નાખેછે;
 તે શખખથી તે કુટુંબને આએ જેહાંતમાં વેપાર ધંધામાં
 અથવા કોઈખી કામમાં ઘણું નુકશાંન અને હાર થાએછે.
 નુકશાંન અને હાર થાએછે એટલુંજ નહી; પણ તેઓ
 નાં ગુજરવાખાદ તેઓને, તેઓની નજદીક મોહોટી શર
 મંદગી અને ખજલત પોહોંચેછે, અને તે સાથે તાણાં
 જાણીનાં શુખનો શોશવા પડેછે. વલી એટલામાંજ પત
 તું નથી કારણકે તેણે પોતાને પેદા કરનાર પાક યજ્ઞદાંતો
 હોકમ ન માનવાથી તે તકશીરવાર થાએછે અને તકશી
 રવાર થવાને લીધે દોજખ ભોગવવું પડેછે. અને જે ફ
 રોહરોનાં કુટુંબે તેઓની દેલો જાંનથી, પવીત્રાઈ અને
 સફાઈ સાથે પેદમત ખજવી હોયછે તો, તે ફરોહરો તેનાં
 હકમાં દોઆ અને આફરીન કરેછે. અને તે સાથે આએ
 દુનીઆમાં તે શખશ સારી હાલત ભોગવે એવા ઉપાય
 કરેછે. અને તેનાં ગુજરવાખાદ, મીનોઈજેહાંતમાં સધલાં
 અશેા ફરોહરોથી મોહોટી ઈજત અને શાખાશી મેલવેછે.
 અને તે સાથે પાક યજ્ઞદાંતાં હોકમને માન આપી પોતાની
 ફરજ ખજવીઆથી, ગોરશમાંન ખેહશત હાંશેલ કરેછે.

જે, કોઈ ફરોહરોનું કુટુંબ આએ દુનીઆ મધે
 ન હોએઅ તો તે ફરોહરો દરેમેહર મધે આવીને પોતાનો

વારો કરેછે. અને હુમોએ ઉપર જણાવીગિંચ તેમ તે
ઓ પોતાનાં હુમ દીનોથી, અથવા પોતાનાં આગલા દો
સતોથી, અથવા પોતાનાં ઓલખધર્તિઓથી, અથવા દરે
મેહુરનાં માલેકથી પોતાની યાદીની ઊંમેદ રાખેછે.

વલી અશે કુરોહરો પોતાનાં રોજગારને દને, પો
તાનાં કુટુંબની ફરજની રૂએ, વગર યોલાવવે, પોતાના
ખેશનેતાં, ખીજાં કુરોહરોને શાથે લઈને હાજર થાએછે.
જો, તેનો ખેશ તેઓની ફરમાખરદારી શાથની તાખેદારી
કરેચ તો, તે કુરોહર અને પેલાં ખીજાં કુરોહરો, તેઓની
યાદીનાં માંનથી ઘણાંજ ખુશહાલ થાઈને પેલા શખશ ઉ
પર હજારાં હજાર દોઆ કરેછે. અગર જો, તેનો ખેશ ખે
દરકારીથી કાંઈ તેઓની તાખેદારી સાથની શેવા નથી ખ
જવતો તો, તેથી તેઓ તેની ખેપરવાઈને લીધે, અને
પોતાની ખેઠ્ઠિતી થવાનાં સખખથી, હજારાં હજાર લેઆં
તન નાંખેછે, અને ખદ દોઆઓ કરેછે, તેથી તેની જો
સારી હાલત હોયછે તો પછે ખરાખ હાલત થાયછે, અને
જો ખરાખ હાલતમાં હોયછે તો તેથીખી નખેતર હાલ
ત થાએછે અને તે દુનીઆં મધે રૂસવા થાએછે.

વલી, અશે કુરોસરોને કોઈખી શખશ, કોઈખી
વખતે માંન શાથે યાદ કરેચ તો, તેઓ તુરત ખુશી સા
થે હાજર થાએછે. અને તે યાદ કરનારની જે કાંઈ મોરા
દ હોએછે તે, પાક પરવરદેગાર રોડેથી માંગી લઈને પાર
પાડેછે. એવી અશે કુરોહરોની મદદછે. કોઈખી વખ
તે અશે કુરોહરોની મદદ આહવી, એ, ઘણાંજ ભાએગ
શાલી લોકોનું કાંમ છે.

ભાઈઓ ! અશો ફરોહરોની કીરીઆ પછવાડે આ પાણે શું મોહોટો ખરચ થાયેછે ? અશો ફરોહરોની કીરીઆ કરવી અથવા કરાવવી શું ભારી પડેછે ? આપણ જરથોશતી લોકોનાં દુનીઆઈ, મતલખી, અને ખેજ ગુનાહ ભરેલા ઘણાં આપણ ખરચો શાથે શરખાવતાં, ફરોહરોની પછવાડે ખરચ કરવો તો કાંઈજ ખીશાદમાં નથી. હમો કાંઈએમ નથી કેહેવા માંગતા કે, જે કાંઈ તમો પાશે હોએ તે શઘલું અશો ફરોહરો પુઠે ખરચી નાખો. તેમજ હમો એમખી નથી કેહેવા માંગતા કે, કરજ દરદ કરીને અશો ફરોહરોની પછવાડે ખરચ કરો. કારણકે, પાક ચજદાં સાહેબે, એવી રીતનો ખરચ કરવા માટે તો, પોતાનાં દુતની મારફતે આપણ ખાકીઓને મના કરીએ અને હોકમ ફરમાવેલોછે કે, ખરચ શાથનો સવાખ કરવો તે પોતાની ગુંજસ માફક કરવો, જો ગુંજસ ઉપરાંત કરજ, દરદ કરીને ખરચ કરી સવાખ કરેતો, તે સવાખ કીધેલો પણ ગુનાહને ઠેકાણે લાગુપડેછે. માટે, અશોફરોહરો પછવાડેખી ખરચ કરવોતે, નાંસકતીવાંને સંભાલી કરકસરથી કરવો. તે સાહેબો કાંઈજખરદસ્તી કરીને સાડ શુકીઆંની ખાણુ કે મીઠાઈ માગતાં નથી. તેઓ એટલુંજ ચાહેચ કે, પરજગારીથી એઆર દરૂન કરી, ગુંજસમાફક મેવો મુકી, શારી ખુશબો શાથે ઈજો અથવા ઈજવો, આફરંગાન, સતુમ પઢો અથવા પઢાવો. ખાકી ખીજુ સકતીવાન લોકો જે કરેતે થોડુંછે.

ભાઈઓ ! હવે, અશોફરોહરોની આરધનાંનાં દાહાડા નજદીક આવેછે, માટે તમોને માહારી સુચણાં એછે

કે, સરવેઆએ પોતાની ગુંજસ અને શક્તી મુજબ, અ-
શોફોહશેની આરાધનાં, ખંદગ્રી જેમ અશલથી આપણાં
નએઆગાંનો કરતા આવેઆછે તેમ કરવી તમોને સજ્ઞ
વાર અને ફરજછે, માટે, તે તમારી ફરજ અદા કરી તમો
એ તમારાં નયાગાંનો આગલ શુરૂખરૂઈ મેલવવી. એ સા
હેપોની શેવા ખજવેઆથી તેનો ખદલો તથા હેશાંન ખા
લી જતાર નથી તે નીશએ યાદ રાખવું.

હવે, એ ફરવરદેગાંનનાં દીવશો ખાખેનો સધલો
ખોલાશો તમો દીનદાર સાહેપોની નજદીક, કાલશેજે ક-
રવામો આવશે તેથી હાલે ખતમ કરું છું.

ભાઈઓ ! હવે, કમતરીન જગો ઉપર ખેસતીદાંન
તમો જરથોશતી ભાઈઓને દોઆ કરેછે તે પાક યજદાં
પોતાનાં ગેખી ખજાંનાંથી આમીન કરે.

જરથોશતી ભાઈઓ ! પાકપરવરદેગાર સાહેબ ત-
મોંને નેક રસતા ઉપર ચાલવાને, અને ખરી ફરજો ખજ-
વવાને નેક હેદાએત આપે ! અને હાલે જે, આપણી ઉ-
પર ખલાજેવું કાંઈ હોય, અથવા હવે પછે કાંઈ ખલાએ
આવવાની હોએ તે, તે સાહેબ પોતાની ખખશેશ ભરે-
લી રેહેમથી દુર દફ્રે કરે ! આમીન ! આમીન !

પાક યજ્ઞદાં સાહેબની મદદ હોજો.

ફરવરદેગાન ઉપર વાચાજ.

મજદીયસ્નાન ભાઈઓ,

ગઈ કાલ દને તમારી નજદીક “ફરોહર,” ફરોહરની ખુજોરગી, મદદ, જોર, દેલાવરી, ચમટકાર, નુર, પ્યાર, ખુશી, અને આરાધના વિશે હુમોએ વાચાજ કરીને સમજાવ્યું હતું, અને તે મધે હુમોએ એમ પણ સમજાવ્યું હતું કે, આવતા ફરવરદેગાનનાં ખુજોરગી ભરેલા દહાડા ઉપર, આપણ લોકોને ફરોહરોની આરાધનાં કરવાની મોટી ફરજ છે, તે ફરજ આપણ દરેક જરથોશ્તીઓએ ખજવવી જોઈએ, અને તે સાથે એમ પણ જણાવ્યું કે, તે ફરોહરોની આરાધનાં કરવાથી તેઓ ખુશી થઈને આરાધના કરનાર ઉપર હજારો હજાર દોઆ અને આફરીન કરેછે, અને નહીં કરનાર ઉપર ખદ દોઆ અને લીયાંનત નાંખેછે.

હવે, આજ રોજે ફરવરદેગાન એટલે શું? ફરવરદેગાનનાં દીવસો કેટલા, “ફરોહરો” આ દુન્યા મધે આવેછે કે નહીં, અને તે આવીને આપણ ખંદાઓથી ખાહેશ રાખેછે કે નહીં, અને તે ખાહેશ રાખેછે તે શું રાખેછે તે વિશે, અને એ દહાડા ઉપર આપણને ધરમનાં ફરમાનથી અને ધરમ પુસ્તકોથી શું શું કીરીઆ કરવી જોઈએ, એ વિશે, અને એ ફરવરદેગાનને લગતા ખીજ દહાડા કેવા

બુજોરગ છે, અને એ દહાડા ઉપર આપણુ જરથોસ્તીઓ આરાધનાં તથા ખંદગી કરવાને જરૂર પાંધાએલા છેએ કે નહીં તે વિશે, હું સમજતવવા માગુછું.

જોકે, આ પાપદને વાસ્તે, ગયા વખતમાં રહેનું- માં અને રહેરાસ્ત, એ પાંધે નામીચી સભાઓએ પુરકળ લખેલું છે ; એથી હાલ હમુને એ વાચ્યાજ કરવાની કાંઈ જરૂર ન હતી. પણ હાલ હમોએ, એ પવિત્ર દિવશેા ઉપર વાચ્યાજો કરવાનો ઠેરાવ કર્યો છે, તેથી એ દહાડાને લગતી પાપદો જો હમો મુકી દીજીએ તે, એ ઘણું ગેર-વાજખી ગણાય, માટેજ હમોને એ પવિત્ર દહાડાનું ખ્યા-લુ સમજતવવાની ફરજ થાઈ છે. હમો કોઈખી સભા ત-રફની મતલખ સાચવવાને આ કાંમ ઉઠાવ્યું નથી, અને તે સાથે કોઈખી સાહેબોનાં દીલ દુઃખવવાની મતલખથી કાંઈ હમો એ પાપદ વાંચવાને ઊભા નથી, અને કો-ઈ સાહેબો સાથ તકરારમાં ભાગ લેવા માટે પણ હમો ઊભા નથી. હમો જે આ પાપદ હાલ તમોને સમજાવ્યે છે તે, ફક્ત હમારાં દીલની ખાહેશથી, અને હમો જે ના-કેશ શક્તિ પ્રમાણે સમજાયે છે તે, તમો સાહેબોને સમ-જતવવાનાં હેતુથીજ સમજાવ્યે છીએ. માટે હમો ઉપર કોઈ સાહેબોએ ખફગી ન દેખડાવવી.

હાલ જે “ફરોહરો” ની આરાધનાનાં દહાડા ચાલુ થનાર છે, તેઓને આપણી જરથોસ્તીઓની લખેલી કેતાબો મધે, તથા ફારસી ફરહંગો મધે, તથા લોકોનાં વપરાસ મધે, “ફરવરદેગાંત,” “ફરવરદીઆત “ફ્રોરડીઆત,” “અંદરગાહ,” “મુખતાર,” “મુખતાદ,” અને “દોસલાં,”

એવાં લખેલાં અથવા ખોલાતાં મલીને સાત તરેહનાં નાં-
મો, લખાયામાં અને માહવેશમાં આવ્યાંછે. આપણ
લોકોનાં ધરમને લગતાં “ફરવરદેગાંન” અને ફરવરદ-
આંત અને “મુખ્તાર” ના નાંમો હોવા છતાં, તેને ઠેકાં
જો “મુખ્તાદ,” અને “હોસલા” હોવાં નાંમોથી ખોલેછે
તે ન થવું જોઈએ. જોકે, એ નાંમો પણ “ફરવરદેગાંન”
ખોલની મતલબને મલતી ગરજ સારેછે, તોપણ તેમ ન
થવું જોઈએ, કારણકે આપણાં નેઆગાંનોંએ આપેલાં
અસલ નાંમો માહવેશ મધેથી ગુમ થાએછે, અને ફાર-
સી તથા ગુજરાતી નાંમો વપડાસમાં આવવાથી અંજાણાં
લોકો એમ સમજે કે, આ દહાડા છે તે ગોએઆ જુદ
દીનો ઉપરથી લીધા હોએ એમ સહમજેછે.

“ફરવરદેગાંન” અથવા “ફરવરદીઆંત” એ શ-
ખદ “પરવરદે”નો અનેક વચન છે. એ શખદ, અવસ્તા
નાં “વર” ધાતુ ઉપરથી લેઈજીએ તો “વર”ની માંએની
“મોરાદ” “ધઝિઘ,” “ખાહુશ,” અને “ખ્યાર” એવી થા-
એછે. અને “ફર” ઉપસર્ગ છે, અને કૃદંતની નિશાંત “દે”
લાગાથી “ફરવરદે” થાયોછે. એ “ફરવરદે” ની માંએ
ની “મોરાદ પાંમેલું,” “ખ્યાર મેલવેલું.” એની મોરાદી
માંએની “ખેહુશત પાંમેલું” એવી થાયછે. અને એ
“ફરવરદે” ને અનેક વચનની નિશાંત “આંત” લાગીને
“ફરવરદેગાંન,” અથવા “ફરવરદીઆંત” એવો ખોલ થ-
યોછે. અ “ફરવરદેગાંન” આખા ખોલની માંએની “મો
રાદે પોંહોંએલાંએ,” “ખ્યાર મેલવેલાંએ.” એ ઉપરથી
મોરાદી માંએની “ખેહુશત પાંમેલાંએ,” “ખેહુસ્તીએ”

એવી થાયછે. એ ઉપરથી સમજવું કે, “ફરવરદેગાંન” ના દહાડા તે ગુજરાતે બેહેસ્તીઆના દહાડા, યાને અ-
ષો ફરોહરનાં આરાધનાનાં દિવસો. અગરજો એ બોલ
પેહેલવી “ફરવરદે” અને “ગાન” અથવા જનન મલીને
થયો હોય તો એની માંએની “પરવરેશ થાએલાં રૂહ”
અથવા “ભરપુર થાએલાં રૂહ” અથવા “સેતાયેશ કરી ગ
યેલાં રૂહ” અથવા “સેતાયેશ કીધેલાંઆ.” એની મોરાદી
માએની “કશી હાજત વગરનાં રૂહ,” “સેતાયેશ કરી
ગુજરી ગએલાં રૂહ,” અને “બેહેસ્તી રૂહ” એવી થાય-
છે. કારણકે, “ફરવરદે” ની માંએની “પરવરેશ થાએલું,”
“સેતાયેશ કીધેલું,” “ધરાએલું,” “ભરપુર થાએલું,”
અને “હાજત વગરનું” એવી થાયછે, અને “ગાન”
અથવા “જનન” ની માંએની “જનન,” “રૂહ” એવી થાયછે.

જો એ “ફરવરદેગાંન” શબ્દ અવસ્તાનાં “વરે”
ધાતુ ઉપરથી લેઈજાએતો, એ “ફરવરદેગાંન” નો
માંએનો ખચાવ કરનારાં, નિધેખાંતી કરનારાં એવો થા
એછે ; કારણકે “વરે” ની માંએની ખંચાવવું, ધેરી
લેવું, ધાંકી લેવું, એવી થાયછે. એ “વરે” ધાતુને “ફ-
ર” ઉપસર્ગ લાગીને “ફરવરેત” થાયછે. “ફરવરેત” એટ-
લે “નિધેખાંતી કરનાર,” “ધાંકનાર,” “ખંચાવનાર” એ-
વો થાયછે. એ અવસ્તાનો “ફરવરેત” બોલ ઉપરથી
ફારસીમાં “પરવરદન” બોલ થયોછે, એટલે “પરવરેશ
કરવી,” ખંચાવ કરવો” “નિધેખાંતી કરવી”. અવસ્તા-
નાં “ફરવરેત” નો પેહેલવી “ફરવરદગ” અથવા “ફરવ-
રદે” થયોછે. એ “ફરવરદગ” અથવા “ફરવરદે” ને અ-

નેક વચનની નિશાન “આંત” લાગાથી “ફરવરદેગાંત” અથવા “ફરવરદેઆંત” થયો છે. એ ખોલાશાથી પણ ચોકસ થાય છે કે, એ દહાડા છે તે “ફરોહરો” ની આરાધણાં કરવાનાંજ છે, કારણકે, “ફરોહરો” નું કાંમ આપણાં ખંચાવ કરવાનું તથા નિધેખાંતી કરવાનું છે, તેતો તમો ભાઈ સાહેબો ગઈ કાલની “ફરોહરો” ની વાચાજથી વાકેફ થયા છો.

“ફરવરદેગાંત” યાને અર્થો ફરોહરોની જાથુક આરાધના કરવાનાં દીવસો, અવસ્તાને આધારે દસ છે. એ દસ દિવસો અને રાત સુધી તમામ અષો ફરોહરો આ ફાંતી દુન્યામાં ઉતરીને રહે છે. તેઓનું અત્રે જાથુક આવી રહેવાનું પેહેલું કારણ એ કે, પાક પરવરદેગાર સાહેબે, વરસના આ છેલા દિવસો આપણને એ સાહેબોની આરાધનાં કરવાનાં મુકરર કરેલા છે. વળી તે દહાડા તેઓનું આ ફાંતી દુન્યા મધે આવી વસવાનું, ખીજું કારણ એ કે, તેઓ રાત અને દહાડો આએ દુન્યાને વાસ્તે, અને આએ દુન્યા સાથ આકરશાંત રાખનાર ખીજી મીનોઈ દુન્યાને વાસ્તે સરગરદાંતી કરે છે, અને તે સરગરદાંતી કરવાનો મોટો સખખ આપણ ખાકી ખંદાઓનાં સુખને માટે છે. જો, તેઓ ન હોતે તો દુન્યાઓ જ ન હોતે અને આપણીખી કાંઈજ હસ્તી ન હોતે, એવું આપણાં પવિત્ર અવસ્તા મધે આવેલું છે. એ ઉપર કીધેલા ખોલાસાનાં સખખથી તેઓનો આપણ ઉપર, અને આપણાં વડંત ઉપર થાએલા ઉપકારનો ખદલો લેવાને, અને તેઓ તરફ આપણી વફાદારી કેહેવી છે તે જોવાને

માટે છે. વળી એ દહાડા ઉપર તેઓને આ દુન્યા મધે આવી વસવાનો ત્રીજો સખખ એ છે કે, તેઓ મધેનાં મોટા ભાગે આગલા વખતમાં અને હાલનાં વખતમાં આ દુન્યા સાથે સંબંધ રાખેલો છે. તેથી તેઓની ખાહેશ આ દુન્યા ઉપર થાય છે. અને ખીજું તો તેઓએ આ દુન્યા મધે જેહુમતથી દોલત તથા ઉપભોગ મેલવીને, આ પણને આપી વદયા થયાં છે, તેનાં ખદલામાં આપણ ખાકી ખંદાઓને તેઓની યાદી કરવાનો હક છે, તે હકને આધારે, તેઓ પોતાની આરાધનાંની ખાહેશ રાખ્યાથી છે. એ વગેરે ખીજાં વધારે કારણો છે, પણ લંખાણ થવાને લીધે હમો મુકી દીજીએ છીએ.

અશોક્રોહરો આએ દુન્યા મધે આવી
દસ દહાડા અને રાત આએ દુન્યા મધે
જાહુકે રહે છે તે નીચલા અવસ્તાથી
માલમ પડે છે.

અવસ્તા.

અખતુનાંમ વંધુહીશ સૂરાડ સપેંતાડ ફરવળ્યો
ચજમઈદિ, યાડ વીસાદ આવયઈતિ હમસ્પ-
થમએદએમ પઈતિ રતૂમ આઅદ અથર વીચરે-
તિ દસ પઈરિ ખખફનો અવદ અવો જીનાડુધ-
હુંમનાડ.

અરથ.

પવિત્રોની ભલી, ખાહાદુર, અને વરંધી કરનાર ફરવશીઓને હમો આરાધ્યે છીએ, કે જેઓ “હમસપથ-મએદેમ” ધાહુંમખારના વખત ઉપર ધરમાં અથવા મો-

હોલાઓમાં આવી રહેછે, ત્યારે આવી રીતની મદદની ખાહેશ રાખતાં દસ રાત સુધી એ તરફ રહેછે.

ઉપલા પવિત્ર અવસ્તાના ફકરા ઉપરથી તમો જાણ્યોએ જોઈ લીધું છે કે, અષો ફરોહરો “હમસપથમ-એદેમ” એટલે જે “ફરવરદિગાંન” ના દસ દહાડા અને રાત આંચે દુન્યાં મધે આવી, આપણા ઘર તથા મોહોલાઓમાં, જેવો જેઓનો મકાન ત્યાં મેહેમાંન તરીકે રહેછે. આ ઉપરથી ખોદલું થાયછે કે, અષો ફરોહરોની આરાધણાં તથા કીરીઆ ખને ત્યાં સુધી ઘરમાંજ કરવી જોઈએછે, કારણ કે, તેઓ કીરીઆ તથા આરાધણાંના ખદલામાં, જે દોઆ અને આફરીન કરેછે તે, જે ઘર મધે તેઓની આરાધણા થાયછે, તે ઘરનાં માલેક અને ધરને દોઆ કરે છે, તે આગલ ચાલતાં તમારા જાણવામાં આવશે. તેઓ આપણાં ઘરમાં દસ દિવસો સુધી રહે-છે, અને તેઓ રહીને આપણી પરીનાગતમાં શું શું ઉમેદ રાખેછે તે નીચલા પવિત્ર અવસ્તાથી તમોને જાણશે-

અવસ્તા.

કો નો સ્તવાદ ? કો ચન્નઈતફ ? કો ઉફ્યાદ ? કો ફરી નાદ ? કો પદિતિજનાદ ગુમત જસ્ત વસ્ત્રવત અષ નાસ નેમંધહ ? કહફ નો ઈડિ નાંમ આધઈરી-આદ ? કહફ વો ઉરવ ફરાયફજઆદ ? કહમાઈનો તદ દાથરેમ દયાદ, યદ હફ અંધહદ ખઈરીઆંન ખરે-થેમ અજઅમ્નેમ યવએચ યવએતાતએચ ?

અરથ.

કોણ હમોને વખાણશે? કોણ હમોને ઇજરો? કોણ હમોને પોતાનાં કરી ગણશે? કોણ હમારી ઉપર ધ્યાર કરશે? કોણ હમોને ગાએવાલા અને વસતરવાલા હાથે પવિત્રાઈ મેલવનાર તાબેદારીથી માન આપશે? એ જગો-એ હમારા મધેનું કોણનું નામ લેશે? તમારા મધેનો કોણનો આત્મા હમુને આરાધશે? હમારા મધેનાં કોણને તે હૃદયો આપશે (અરપણ કરશે)? કે જે હૃદયો હમશે તલક નહીં કોહી અથવા ખરાબ થઈ જાય એવો, અને ખાવા લાયક ખોરાકનો હોય તે, કોણ આપશે?

ભાઈઓ, ઉપલા પવિત્ર અવસ્થાના ફકરાના ખોલાશાથી તમોએ જોયું કે, અશોકરોહરો આએ દુન્યાં મધે આવીને આપણથી કાંઈ આશા રાખે છે. તે મધેની પેહેલી આશા આપણ ખાકીઓથી એ રાખે છે કે, તેઓને કોણ વખાણશે? એટલે, તે સાહેબોની જે કિસ્તીઓ છે તે એ દહાડા ઉપર કોણ કોણ ગાએ છે તે જોવાની ઉમેદ રાખે છે. એ ઉપરથી માલમ પડે છે કે, આપણને એ બુજારગ દહાડા ઉપર અશોકરોહરોની જે જે કિસ્તીઓ હોય તે, અને આપણાં આગલા અને હાલી જે કિસ્તીવાંત તમે-આમાંનો થઈ ગયા હોય, તેઓની આપણા ધર મધે, કુટુંબ આગલ કીસ્તીઓ ગાવી જોઈએ છે. એથી બે ફાએ-દા થાય છે. એક તો એ કે, અશોકરોહરોની જે ખાહુંશ છે તે ખર આવે છે અને ખીજું તો એ કે, ધરના લોકો વાકેફ થાય છે. વલી અશોકરોહરો આપણથી ખીજી આશા એ રાખે છે કે, આપણ ખાકીઓ મધેથી તેઓને કોણ ઇજરો?

એટલે જ, તેઓનાં ખેશ કુટુંબીઓ આ દુન્યાં મધે છે, તે મધેથી કોણ કોણ ઈજશે. એવી આપણી વફાદારી જાવાની તેઓ ઈતેજરી રાખે છે. આએ ફકરા ઉપરથી માલમ પડે છે કે, તે સાહેબો આપણ ખાકીઓથી, તેઓની આરાધના, યાદ, અને પંદગીની ઉમેદ રાખે છે, એટલા સખખથી દરેક કુટુંબે પોતાના ઘર મધે તેઓની આરાધના કરવી અથવા કરાવવી. તે આરાધના કેવી રીતની કરવી અને કરાવવી, કે જ્યાં તેઓને ઈજવું થાય. તેઓનું ઈજવું આટલી ચીજથી થાયછે: યજ્ઞશને, વંદીદાદ, વીસપરદ, ખાજ, આફરંગાંત, ફરોખશી, સતું મ અને પતેત.

વલી અષો ફરોહરો આપણથી ત્રીજી ઉમેદ એ રાખેછે કે, આપણ ખાકીઓ મધેથી તેઓને પોતાનાં કરો કોણ ગણશે ? એટલે કે, આપણ લોકો મધેથી તેઓ મધેનાં દરેકને પોતાનાં કુટુંબીઓ તરફે કોણ એ લખશે. એ ઉપરથી આપણને સજવાર છે કે, એ દહાડાઓ ઉપર, પોતાનાં ખેશનાં જે સાહેબો આ દુન્યા છોડી ગુજરી ગયાં હોય તેવાને યાદ કરવાં કે, ફલાંણું આપણું ફલાંણી જતનું સગું હતું, કે ફલાણો આપણો દોસ્ત હતો, ફલાંણો આપણો સગો યા દોસ્ત ધણો નેક હતો, એવી રીતે તે સાહેબોને ઝાળખવાં જાઈએછે. એ ઝાળખવાનું કારણ એજ કે તેથી કરીને આપણ તે લોકોને ભુલ્યે નહીં, અને યાદ કરવાથી તેઓ ખુશી થાય.

વલી અષો ફરોહરો આપણ ખાકીઓથી ચોથી ઉમેદ એ રાખેછે કે, આપણ ખાકીઓ મધેથી તેઓ મધેનાં કોણ ઉપર પ્યાર કરશે ? યાને તેઓ અષો ફરોહરો

મધેનાં કોણ કોણ ઉપર આપણુ ખાકીઓ પ્યાર અને મોહાખત રાખશે, એટલે કે તેઓનાં નાંમને પ્રીતી અને પ્યારથી કોણ લેશે. એ ઉપરથી આપણુ લોકોને સજ્જવા ર છે કે, તેઓનાં નાંમોને યાદ કરવાં, તે દીલના ખરા પ્યારથી અને માન સાથે યાદ કરવાં જોઈયેછે, પેદરકારપણે યાદ કરવાં નથી જોઈતાં.

વલી અષો ફરોહરો આપણુ ખાકીઓથી પાંચમી આશા એ રાખેછે કે, આપણુ ખાકીઓ મધેથી તેઓ મધેનાં કોણને ગાયવાલા અને વસ્તરવાલા હાથે પવિત્રાઈ સાથે માંત આપશે ? એટલે જ, એ અષો ફરોહરો ને નાંમે કોણુ ખાકીખંદો ગઉદાંત અને વસ્તરદાંત ખાલે-સ પવિત્ર મનથી, અને હલાલ મેહુનતનાં પૈસાથી તેઓ નાં નાંમનાં માંત સાથે કરશે. આએ ઉપરથી આપણુ લોકોને એ પવિત્ર દહાડા ઉપર ગઉદાંત અને વસ્તરદાંત યા કોઈખી જાતની ખીજ ખદ્દેસ અષો ફરોહરોનાં નાંમ ને માંત આપવાથી સેડકા તરીકે કરવી જોઈયેછે. અને એ દહાડા મધેનાં કોઈખી દહાડે વસ્તર ઇજ્જવવાં જોઈયેછે.

વલી અષોફરોહરો આપણુથી છઠી ઉમેદ એ ઈચ્છે છે કે, આપણુ ખાકીઓ મધેથી તે ફરોહરો મધેનાં કોણુનુ નામ લેશે? એટલે કે, તેઓના કુટુંબી અથવા દોસ્તો તે ફરોહરો મધેથી કોણુ કોણુનાં નામ ચુંટી ચુંટીને લેશે. એ ઉપરથી પણ આપણુ આદમજાતને લાયક છે કે એ પવિત્ર દહાડા ઉપર, જેટલાં અષોફરોહરોનાં નાંમો, આપણુને યાદ હોય તટલાં આરાધનાં મધે યાદ કરાવવાં

જોયેછે, કારણ કે નાંમ ખનાંમ યાદ કરવાથી તેઓને યુજોરગી મલેછે અને તેથી સુરૂખરો થાયેછે.

વલી અષોકરોહરો આપણથી સાતમી અને છેલી ઉમેદ એ રાખેછે કે, આપણ ખાકી ખંદાઓ મધેથી તેઓને વાસ્તે “એ દસ દહાડા સુધીમાં નહીં કોહી જાય એવો અને ખાવા લાયક ખોરાકની ખસેસ કોણ કરશે?” એટલે જ, અષોકરોહરોને વાસ્તે દસ દહાડા સુધી જાહુક અને જાહુક ખાવા લાયક ખોરાક એટલે ફળ, પાંત, ફુલ, પાણી અને ખાણું, કેહેવું કે, નહીં ખરાખ, ચોખું, પાક, તાજું અને સોજું, ખરાખ અને વંસાએલું અથવા કો-હેલું નહીં એવું, કોણ આપેય ?

આએ ઉપરથી પણ આપણ જરથોશતીઓને લા-જેમ છે કે, એ પવિતર અને યુજોરગી ભરેલા દહાડા ઉપર આરાધનાને વાસ્તે ખોરાક જે મંગાવે તે શક્તિ પ્રમાણે સારો અને સુત્રો મંગાવવો જોયેછે. તથા તે સાથે તે સધળાને ચોખાઈથી અમલમાં આણવું જોયેછે. તેમાં કાંઈ ખાંમી અથવા નજસાઈ નહીં વપરાય તે ઉપર ચો-કસાઈથી જાવું જોયેછે. અને તે સાથે જેમ મોએસર હોય તેમ ફળ, પાંણી, મેવો જે કાંઈ ખીજ મલી આ-વતી સુકીઆંની ચીજ રાત દહાડો એકે મુકરર કીધેલી જગાઓએ હાજર રાખવો જોયેછે. એવું આપણને ઉ-પલો અવસ્તાનો ફકરો ફરમાવેછે. તે ઉપર ખુબ ધ્યાન રાખવું જોયેછે.

ઉપલા અવસ્તાનો સારાંસ એજ કે, એ યુજોરગ દહાડા ઉપર અષોકરોહરોની વખાણ તથા કિરતિ ગાવી

તથા તેઓને પોતાનાં વડાં ગણી તેઓની મોએસર પ્ર-
માણે સેવા બજાવવી, અને તે સેવા દેલોજનીથી,
એવી મોહબત અને ધ્યારથી બજાવવી કે તેઓ તેથી
ખુશી અને રાજ થાય. અને તેઓની આરાધનાં અને
ખંદગીઓ કરવી, અને પોતાને તે આવડતું ન હોય તો
બીજા પવિત્ર મરદો સોડે કરાવવી. તે આરાધનાં કરાવ-
વી તે એવી રીતની કરાવવી કે, જો વધારે મોએસરવાલું
હોય તો તેણે ચજશને, વંદીદાદ, ખાજ, આફરંગાંત,
ફરોખશી, અને સતુંમ, એ રીતે આરાધનાં કરાવવી. અ-
ગર જો ગાથાનાં દહાડા હોયતો ધહમખારની વીસ્પરદ
તથા પાવી ઇંજાવવી, અને તે સઘલું ઇંજાણ કરે તે બને
ત્યાં સુધી એક હેલાએદી પવિત્ર જગા કીધેલી હોય ત્યાં
આતશ રોશાણ રાખીને તે સઘલું કરવું અથવા કરાવવું,
અને તેજ જગો ઉપર શકત પ્રમાણે મેવો, પાંણી, કુલ
અને એ વગેરે, જે જે નાંમીચી ખુશખોદાર અને શોભા-
યમાન ચીજો હોય તે ત્યાં દસ દહાડાની મુદત સુધી
મુંકવું. એવી રીતની ઉપલા અવસ્તાની મતલબ છે.

ભાઈઓ ખચીતકરી એંધો ફરોહરોને નારાજ અને
દલગીર નકરવાં જોઈએ, કારણ કે તે સાહેબો ના રાજ
થવાથી ખદ દોઆ કરેછે તે આ નીચલા અવસ્તાથી તમા-
રી ખાતરી થાશે.

અવસ્તા.

અષાઢિનાંમ ફરવણિનાંમ ઉધરનામ અધવિ-
થુરનાંમ ઉધરનાંમ વારેઘનિનાંમ પપુઈરીઓ દ-
કએષનાંમ ફરવણિનાંમ નખાનજદિશનાંમ ફર-

વધિનાંમ ફરવધયો ખબ્નુતાડુ અચંતુ અહમ્ય
 નમાનફ, ખબ્નુતાડુ વીચેરેંતો અહમ્ય નમાનફ
 ખબ્નુતાડુ આફ્રીનેંતુ અહમ્ય નમાનફ વંધુહીમ
 અધીમ ખાપરાંમ, ખબ્નુતાડુ પારયંતુ હ્ય અહ-
 માદ નમાનાદ, સ્તડુમાચ રાજરેચ ખરેંતુ દથુષો
 અહુરહુદ મજદાડુ અમેષનાંમ સ્પેંતનાંમ, મા
 ચીમ ગેરેજનાડુ પારયંતુ હ્ય અહમાદ નમાનાદ
 અહમાકેમ્ય મજદયસ્તનાંમ.

અરથ.

પવિત્રોની ગાલેખ, ખાહાદુર, મજબુત, અને ફતે-
 હમંદ ફરવશીઓ મધેની, તથા આગલા રેવાજવાલાઓની
 ફરવશીઓ મધેની, તથા જરથોશતી દીનવાલાઓની ફર-
 વશીઓ મધેની, ખુશી થાયલી ફરવશીઓ આ ધર મધે
 ફરહર કરો. તે ખુશી થાયલી ફરવશીઓ આ ધર મધે
 બલા અને અસરકારક આશીરવાદ અને આફ્રીન કરો.
 પછી તે ખુશી થાયલીઓ આ ધર મધેથી પાછાં સંધારો
 ત્યારે તે પેદા કરનાર હોરમજદ અને અંમશાસ્પંદોને
 જે વખાણ અને આરાસ્તે કીધેલી ચીજો (યાને આરાધ-
 નાં અને ખંદગીનો સવાખનો ખદલો, અને જે ચીજો
 ઉપર આરાધનાં થાઈ તેની ખુશખોનો ખદલો) પોતાની
 સાથે લેઈ જાઓ. હમો માજદયસનાંનોનાં આપ્પે ધર
 મધેથી કોઈખી ફરવશી દલગીરીનો પોકાર મારતી (યાને
 ખદ દોઆનો પોકાર મારતી) ના જાતીઓ.

જો અષો ફરોહરો ખુશી થાઈ આપ્પે જેહાંનથી
 પાછાં વદીઆ થાયછે તો, તેઓ તેનાં ખદલામાં ફતેહ,

તંદ્રસ્તી, રાંમશાની, અને નુર, શોરેખરૂઈ અને દોડત
ખસેછે અને મુશકેલો ટાલેછે.

અવસ્તા.

યાડુ દાઘ્રીશ વેરેથરેમ જખયંતર દાઘ્રીશ આ
યતેમ ચકુષર દાઘ્રીશ ખંતાઈ દરવતાતેમ દાઘ્રીશ
અહમાઈ વોહુ ખરેનો યો હીશ ચળનો કુખનુ
આનો જખયરૂઈતિ ખરેજગુથરો અષવ.

અરથ.

તે અષો ફરવશીઓ પોતાને યોલાવનારાઓને ફતેહ
આપનારીછે, અને ચાહાનારાઓને પદલો આપનારીઓ
છે, અને ખંદગી કરનારીઓને આરામ અને સુખ આપ
નારીઓછે. તથા જે આરાધના કરનાર, હદીઓ લઈ જા-
નાર, અને પવિત્ર લોકો તેઓને યોલાવેછે તેવાને સાફ
નુર યાને સોરખરૂઈ અને લક્ષ્મી આપનારીઓછે.

હવે આટલું જાણવું જોઈએછે કે, જે, અષો
ફરેહરેને યોલાવનારાઓ જાતે પવિત્રાઈ રાખનાર હોય
છે, અને માત્ર પાંમેલા, એટલેજ હાલતે ગરીબ પણ
સારી આખરૂ વાલા હોયછે, અને જે તરફથી ખુશી ભો-
ગવનારા પવિત્ર લોકો હોયછે તે જગો, યાને જેઓ ગં-
મગીની નહોત્યે તેઓ. અને જે જગો ઉપર કે બે
આજર પવિત્ર લોકો વસેછે, યાને કે કોઈને દુઃખ દે-
નારાં, લોકોને રંજ દેનારા, તથા એ વગેરે એવી જાતનાં
લોકો ન વસ્તા હોય તે જગો ઉપર ફરવશીઓને જો કો-
ઈ યાદ કરે અથવા આરાધેતો તેઓ જલદીથી આવેછે.

એ વીરો જીવ્યો ભાઈઓ, નિચલા અવસ્તા આ
પણને શું કેહેછે-

અવસ્તા.

યાડુ અવડ પર ફરડુધરીસિરતાડુ યથ્ર નર
અષવનો અષેમ હેંતિ જરજદાતેમ યથ્રચ મજિ-
રતાડુ ફેરિતાડુ યથ્રચ ખખૂતો અષવ યથ્રચ અદ-
પિશ્તો અષવ.

અર્થ.

જે તરફ પવિત્ર માણસો પવિત્રાઈ મજબુત રીતે
રાખનારાં, તથા જે તરફ અતિધણું માન પાંમેલા પવિ-
ત્રો હોયછે, અને જે તરફ ખુશી ભોગવનાર પવિત્રો
હોયછે, તથા જે તરફ ખેઆજર પવિત્રો હોયછે, તે ત-
રફ ફરવષીઓ જલદીથી જનારીઓછે.

ઉપલા સઘલા ખોલાશા પ્રમાણે જો, કોઈ અષો
ફરોહરોને રાજી કરેતો, તેઓને તે સાહેબો નીચે જણા-
વ્યા પ્રમાણે દોઆ કરેછે.

આવસ્તા.

અહમાઈ આફ્રીનેંતિ ખખૂતાડુ અઈનિતાડુ
અદપિશ્તાડુ ઉંધરાડુ અષપુતાંમ ફરવષયો. ખુ-
યાદ અહમિ નમાનફ ગેઉશ્ચ વાંથવ વીરનાંમ્ય.
ખુયાદ આસુશ્ચ અરૂપો દેરેજશ્ચ વાખખો. ખુ-
યાદ નાસ્તાહીઓ વ્યાખનો.

અર્થ.

તે પવિત્રોની ખુશી થાયલી, નહીં ગોસે થાયલી,
નહીં આજીવરદે થાયલી, અને ખાહાદુર ફરવષીઓ દોઆ

કરેછે કે, આય મકાંણમાં (એટલે, જ્યાં તેઓની આરાધનાં થાયછે ત્યાં) ગોસ્પદોનાં અને માણસોનાં તોળાંની વરધી થાઓ ! અને ઝડપ વાળા ઘોડા અને મજબુત ગારી થાઓ ! અને તે આરાધનાં કરનાર સખ્શ વધારે તારીફ વાલો અને પ્રખ્યાત થાઓ !

ભાઈઓ, અષો ફરોહરોની આરાધનાં તથા તેઓ ને લગતી જે અગત્ય જોગ ખાખદો હતી, તે, હમોએ આપણા ધરમનાં પવિત્ર અવસ્તાથી તમોને દેખાડી આપીછે. હવે એ ખાખદમાં આપણી દીનનાં નાંમીઆ પેશવાઓ શું શું લખી ગયાછે તે, હું તમોને જણાઉં છું.

જરથોશતી ભાઈઓ અષો ફરોહરોનાં આ દુન્યા મધે આવવા વિશે, તથા તેઓ જે દસ દહાડા અને રાત આ દુન્યા મધે જથુક રહેછે તે વિશે, દીનનાં સઘલાં દક્તરો મધે, સઘલાં લખનારાઓ, એક મતથી જણાવેછે; પણ તેઓની કીરીઆ તથા આરાધનાં કેવી રીતે કરવી, કેમ કરવી, અને શું કરીને કરવી તે, ઉપર જણાવેલા અવસ્તા મધે જણાવ્યા કરતાં, લગાર વધારે અને વધારે ખોલાસાથી જણાવેલુંછે, અને વલી એ ફરવરદેગાંનનાં દસ દિવસોની આસપાસનાં ખીજ સાત દિવસો વિશેનુંખી ખોદલું વર્ણન જણાવેલુંછે, તે નીચે મુજબછે.

હવે જાણવું જોયેછે કે, “ફરવરદેગાંન” નાં દસ હાડાને અવસ્તા મધે “હમસ્પથમએદેમ” ની ઓલખથી જણાવ્યાછે. અને પેહલવી તથા ફારશી કેતાખ વાલાઓએ, એ દસ દિવસોને “પંછ” ને નાંમે ઓળખેછે. એ “પંછ” નાં દસ દિવસોને જે

ભાગમાં વેહેંચ્યાછે. પેહેલો ભાગ, સફંદારમદ મહિનોને આસ્તાદ રોજથી તે, અનેરાંન રોજ સુધી પેહેલા પાંચ દહાડાને “પંછએ કેહ” યાને નાધલા પાંચ દાહાડા કરી લખેછે. અને ખીજો ભાગ, સેફંદારમદ મહીનોને હોન્વદ ગાથાથી તે, વેહેશતોએશત ગાથા સુધીનાં ખીજા પાંચ દહાડાને “પંછએ મેહ” યાને બુજોરગ પાંચ દહાડા કરી લખેછે. અષો ફરોહરોને માટે આપણાં ઘર મધે એક હેલાએદી જગો કરવાને વાસ્તે ફરમાવ્યુંછે, તે જગાએ કુલ, પાણી, અને મેવો મુકીને આતશની સનમુખ, તેઓની આરાધનાં તથા ખંદગી તથા આફરગાંન, સતુમ, તથા ફરોખશી, તથા આતશનિયાએશ, અને પતેત, તથા ફરોહરોની નમસ્કાર, તથા પેહેલા પાંચ દહાડા અષો ફરોહરની ખાજ લઈ ૧૨૦૦ અષેમ દરરોજ પઢવી. તથા ગાથાનાં દહાડા ઉપર ગાથાની ખાજ લઈને ૧૨૦૦ હોનવર દરરોજ પઢવા, એ જીવતાંઓને મોટી ફરજ છે. અને પેહેલા પાંચ દહાડા અષો ફરોહરોને નાંમે રોજ એક યજશને કરાવવી, તથા ગાથાનાં દહાડા ઉપર ગાથાની યજશને અને ઘઠંમખારની વીસ્પરદ પણ શકિત મુજબ કરાવવી. અને કામમાં કમ ગુતાવવું. એ વગેરે ખીજા પઢવું ગણવું રાખવાને જણાવેલુંછે. એ ઉપલી એલાહેદી જગોને અસલનાં લોકો “હુદક” “તાક-થીઆંન” અને “માંચી” ને નાંમે ઓલખતા હતા. અને હાલે આપણાં લોકો તેને “મુખતાર” અને “દોસલા” ની જગોને નાંમે ઓલખેછે; પણ તે જગોને “ફરોહરો” ની આરાધનાંની જગોને નાંમે ઓલખવું જાયેછે.

હમોએ જે વિગતો હમણાં ઉપર જણાવી તે વિગ-
તો ક્યાં ક્યાં આવીછે, તે હું તમારી જાણ કીજે, અસલ
કેતાબોનાં દાખલાથી નીચે જણાવું છું.

“હુકાયતે દીની” નામની કેતાબ મધે લખેછે કે
ફારશી.

હમે ફરોહરાંને અષોઆંન જુમલેહ પગેતી
આયંદ. વ હરકસ ખાજ ખાંને ખેશ શવંદ. વ
મરદુમ મીખાયદ કે દરાંન દેહરૂજ જુજ પકારે
કેરફે કરદન. વ અવસ્તા ખાંનદંન. વ નાંમે
અષોઆંન પુરદન. પહોચ ચીઝે દીગર મશગુલ
ન ખાશંદ એ હરગાહકે ઇશાંનરા ખેશતર ખાંનંદ
વદરૂંન ઇજંદ, ફરોહરે અષોઆંન આસાંની વ
રાહત વ ખુરમી ખેશતર ખુઅદ, વ રસદ. વ
આફરીન ખરાંન ખાનહ વ જાઅેગાહ ખીશતર ગો-
ઈઅંદ વ ખર મરદુમ દોઆ મીકુનંદ. વ ફરી-
જે અસ્ત કે, ઇશાંનરા ખ હમે વકત ખયાદ દારદ.
અમ્મા દરીંન રેજ ખેશતર ઇજશને વઆફરી-
ગાંન ખગોયંદ. વ દરૂંન વ મીઅજદ મીખાયદ
કરદન. વ અવસ્તા ખાયદ ખાંનદંન. વ ખોઈ ખર
આતશ ખાયદ નેહાદંન.

અરથ.

તમામ અષોનાં ફરોહરે આએ જેહાંન મધે આ-
વેછે, અને હરકોઈ પોતાનાં મકાંનપર પાછાં જાયછે.
ઈસાંનને ઘટેછે કે એ દસ દહાડાંમાં સવાખનાં કાંમો ક-
રવાં, અને અવસ્તા પઢવા, અને અષો રવાંનોનાં નામો

યાદ કરવા શિવાય ખીજાં કાંમોમાં મશગુલ રહેવું ન જોઈએ. કારણકે જમ જમ તેઓ (અષો ફરોહરો) ને વધારે ખોલાવ્યેછ, અને દડન ઈજ્યેછ, તેમ તેમ અષોનાં ફરોહરોને વધારે આશાંતી, સહત, અને ખોરરમી પોંહોવ્યેછ. અને તેથી અષોફરોહરો તે ધર અને મકાંનમાં વધારે દોઆ કરેછે. અને આપણ લોકોને ફરજ છે કે, તેઓની (એ દસ દહાડામાં) સઘલી વખતે યાદ કરવી જોયેછે, અને એ દહાડામાં તેઓની વધારે ઈજશને અને આફરીંગાન કરવાં અને દડન, મીઅજદ કરવી ઘટેછે. અને અવસ્તાઓ પઢવા જોયે અને આતશ ઉપર ખુશખોએ ખાળવી જોયે.

ખોલાસએ દીન નાંમની કેતાખ મધે નીચે મુજબ લખેછે કે:—

ફારશી.

પસ ચું ન ફર વરદીઆંત દરઆયદ ખાયદ કે હર કસી દર ખુરદો તાકતે ખીશ દડન વ ઈજશને વ મીઅજદ વ આફરીંગાન ફરમાયંદ, વ કુંદં. વ ઈન દેહરૂજ. ખર હમે કસ ફરીજે અસ્ત આંત ખેહતર કે ખખાંતહે ખીશ સાજંદ. ચેહ રવાંનહાએ હરકસ ખાખાંતહે ખીશ શવંદ. વગુશ ખદીશાંત દારંદ. તા દડન વ મીઅજદ વ આફરીંગાંત સાજંદ. વ આંત દેહરૂજ હમે રવાંત હા ખદી ગેતી ખાશંદ.

અરથ.

જ્યારે ફરવરદેગાંનના દહાડા આવે ત્યારે, હરેકે શખ્શને ઘટેછે કે, પોતાની લાયકી અને તાકાદ પ્રમાણે દરૂન, ઇજ્જશને, મીઅજદ અને આફરીંગાન કરે અથવા કરાવે. અને એ દસ દહાડા, સરવે કોઈને ફરજ છે કે, તે પ્રમાણે પોતાનાં ઘરમાં કરે તો બેહતર. કારણકે, દરેકનાં રવાંનો ઘરમાં આવેછે, અને તેઓ તરફ ધ્યાન રાખેછે. માટે દરૂન, મીઅજદ, આફરીંગાન કરે. અને એ દસ દહાડા સરવે રવાંનો આએ જોહાંનમાં રહેછે.

દસ્તુર દારાબ હોરમજદીઆરવાલી રવાયત મહે “જંદ અવસ્તાની કેતાબોમાંથી” એવાં મહાંલાં હેઠલ આએ પ્રમાણે લખેછે કે :—

ફારસી.

માહે સફંદારમદ રોજે આસ્તાદ માચીરા હુદક ગોયંદ અજ આસ્તાદ રોજ તા અનેરાંન રોજે કેહેતરાંન ગુયંદ. દરીંન પંજ રૂજ ચક હજરે દોઈસ્ત અષેમ બેખાંનદ. અયાફત ખાસ્તાર બુઅદ ચાને હાજત રવા શવદ. અજ અહુનવદ ગાહ તા વેહેશતોયશત ગાહ, આંન પંજ રૂજે મેહેતરાંન ગુયંદ. દરીંન પંજ રોજ ચક હજર દોઈસ્ત અહુનવર બેખાંનદ. અયાફત ખાસ્તાર બુવદ ચાને હાજત રવા શવદ.

અરથ.

અસ્પંદારમદ માહ ને આસ્તાદ રોજે માંચી માંડેછે, અને તેને હુદક કરીખી લોકો બોલેછે. આસ્તાદ

શેજથી તે અનેરાં રોજ સુધીનાં પાંચ દહાડાને પંજ રોજ કેહેતરાં, યાને નાધલા પાંચ દહાડા કરી કહેછે, અને એ પાંચ દહાડા સુધી દરરોજ ૧૨૦૦ અષેમ પઢવી જોઈએ. એ ૧૨૦૦ અષેમ પઢીને જે કાંઈ હાજત માંગે તે પાક ચજદાં પુરી પાડેછે. અને અહેનવદ ગાથાથી તે જે વહેશતો ચશત ગાથા સુધીનાં પાંચ દહાડાને પંજરૂં મેહેતરાં, યાને મોટા પાંચ દહાડા કરી કહેછે, અને એ પાંચ દહાડા સુધી દરરોજ ૧૨૦૦ અહુનવર પઢવાની ફરજ છે. એ ૧૨૦૦ અહુનવર પઢીને જે કાંઈ ખોદાતાલા પાસે હાજત માંગે તે ખોદાતાલા પોહોંચાડેછે.

મોખેદ જમશેદની રેવાયત મધે નીચે પ્રમાણે એખારત લખેછે કે:—

ફારસી.

વ ઈન દેહ રૂજ યુજોરગ અસ્ત. હમે ફરોહરે અશોઆંત ખગેતી આયદ. ખાંતમાં રોશનાઈ મીશવદ. હમે ફરોહરે અશોઆંત દોઆવ આફરીંત મીકુતદ. હુદક ખેનશાનીમ હર રૂજ ખેહેદીન જંદ અવસ્તા વ આફરીંગાંત યુખાનંદ.

અરથ.

એ દસ દહાડા યુજોરગ છે, અને એ દસ દન માં તમામ અશો ફરોહરો આયે જેહાંણમાં આવેછે. આપણાં ઘર મધે રોશની થાયછે. અને તમામ અશો ફરોહરો દોઆ આફરીંત કરેછે. અને હુદક યાને માંચી માડયે છીએ. અને હરરોજ ભલી દીનનાંઓ જંદ અવસ્તા અને આફરીંગાંનો પઢેછે.

દસ્તુર પરજોર કાંમદીનતી રેવાચત મધે નીચે મુ
જબ લખેછે કે:—

ફારસી.

વ આહ સર્કદારમદ સેજે આસ્તાદ અજ અ-
વલ ઇજશને ફરોહરે અરોઆંત કરદંન. વજ-
આની આતશ ન્યાએશ ખનએ ખાંદંન. પ-
સદો હેરખદ આફરીંગાને પંછ ખખશનુંમને અ-
રદાફરવશ ખાંદંન. વ એસમ વખોએ ખર
આતશ નેહાદંન. વ હરચકે પત “ગોમત જસ્ત
વસ્તરવત અશનાંસ નેમંધહ” હરચકે પત ઈંન
શુખંત અસંમ વ ખોએ ખર આતશ નેહાદંન.
વ દરાંન પંજરૂજ ફરવરદીઆંત અજ સેજે આસ્-
તાદ તા અતીરાંમ રૂજ હર રૂજ કે આફરીંગાંન
ખાંનંદ અવલ ચકે આફરીંગાંને પંછ વ ચકે આ-
ફરીંગાંને દહુઆંત વ ચકે આફરીંગાંને સરેશ મીખા-
ચદ ખાંદંન. દરાંન રૂજેહા ઇજશને ફરોહર
અષોઆંત મીકુનંદ. વ દીગર ઇજશનેહા ખ-
મીનોઆંત કરદંન. વ દર શખે અતીરાંત પતત
મીખાંનંદ. વ પંજ રૂજ કેહેતરાંન મીગોચંદ.
વદરીંન પંજરૂજ ખેહેદીનાંનસ ચકે હજાર દોઈસ્ત
અષેમ ખાયદ ખાંદંન. અચાફત ખાસ્તાર ખુ-
વદ આને હજતરવ્ શવદ. વ પંજ રૂજ અહુનવ-
દ ગાહ તા વેહેશતોયશત ગાહ. આંત પંજરા પં-
જ રૂજે મેહેતરાંન ગોચંદ. દરીંન પંજ રૂજ ખે-
હેદીનાંનસ ચકે હજાર દોઈસ્ત અહુનવર ખાયદ

ખાંનદંન. અથાકિતે ખાસ્તાર ખુવદ યાને કેરકેહા
અજીં મ ખાશદ. વ દરીંન પંજ રોજે પંજ ચશત
ગહંમખાર મીકુનંનદ. વ દીગર ચશત ગાથાખી-
ઓ મીખાંનંનદ. વ દરાંન ખશનું મને ગાથાખી-
ઓ મીખાયદ ખાંનંનદ. વ હરદો હેરખદ શાય-
દ આક્રંંગાંને ગહંમખાર ગોંકતંન. અવલ મી-
અજદ ખેદસ્તે રાસ્ત વ આતશ ખદસ્તે રાસ્ત વ
અસપરમ નાવેહુ ખદસ્ત અપ વ દરીંન પંજ
રૂજ ખપંજ અજ અહુનવદ ગેહુ તા વેહેશતો
ચશત અવલ દો આક્રંંગાંને ગહંમખાર વ ચક
આક્રંંગાંને પંજ વ ચક આક્રંંગાંને સરૂશ ખાયદ
ખાંનદંન. પંજ રૂજે ગાથાખીઓ આક્રંંગાંને દ-
હમાંનરા ન ખાયદ ખાંનદંન. વ અંદરીંન દેહ
રૂજે ફરવરદીઆંન ખેહેદીનાંનરા ફરીજે અસ્ત કે,
ખેકેરકે કરદન પેવસ્તે મશગુલ ખાશદ. વ દીગર
પંજ કાર નકુનંનદ. ખજુજ મોજદ વ કેરકે વ-
રાદી વ રાસ્તી વ મીઅજદ દરીંન દેહ રૂજેહા.

અરથ.

સફદારમદ માહુ આસ્તાદ રોજે પરથંમમાં અંધે
ફરોહરોની ઇજશને કરવી (અને તે ઇજશને મધે જે મે-
હેલ ઉપર આતશની નીઆએશ પઢવામાં આવેછે) તે
જગોએ આતશની નીઆએશ પઢીઆ પછી ખંધે હેર-
ખદો યાને જોતી આતશસીઓએ પંજનું આક્રંંગાંન
અરદા ફરૂઆશની ખશનુમને પઢવું અને જે જગો ઉ-
પર “ગુમતજસ્ત વસ્તરવત અખનાંશ નેમંધહુ” એ

પતો આવે તે વખતે આતશ ઉપર એસંમ યોએ મુંક-
વી. એ ફરવરદીઆનનાં પેહેલા પાંચ દિવસોમાં આ-
સ્તાદ શેજથી તે અનેરાંત શેજ સુધી હરશેજ એક આફ-
રંગાંન પંછનું ચાને અરદા ફરઉ અશનું, એક દહમાંનું,
અને એક સરેશનું પઢવું જોયે. એ દિવસોમાં અષો
ફરોહરોની ઇજશને કરવી અને ખીછ ઇજશને ફરેસ્તા-
ઓની (ચાને જે શેજ હોય તેની) કરવી. અનેરાંત શે-
જની રતે ખચીત પતેત પઢવી. એ પેહેલા પાંચ દહાડા
ને પંજ શેજે કેહેતરાંત ચાને નાઢલા પાંચ દહાડા કરી ક-
હેછે. એ પાંચ દિવસોમાં દીનદારોને ૧૨૦૦ અષેમ
પઢવી જોયે, કે ઉમેદ ખર આવે. અને અહુનવદગા-
હથી તે વેહેશતોચશત ગાહ સુધીનાં પાંચ દહાડાને પંજ
ફજે મેહેતરાન ચાને મોટા પાંચ દહાડા કરી કહેછે. એ
પાંચ દહાડાઓમાં ભલી દીનનાં લોકોને ૧૨૦૦ અહુન-
વર પઢવા જોયે, કારણ કે તે પઢયાથીજ નેક ઉમેદ હોય
તે ખર આવે, અને મોટું પુન્ય લાગે. અને એ પાંચ
દહાડામાં ગહંમખારની ઇજશને કરવી. અને ખીછ ગા-
થાની ઇજશને પઢવી, અને તેમાં ગાથાખ્યોની ખશનું-
મન પઢવી જોઈએ. અને એ હરખદોએ ગહંમખારનું
આફરીંગાંન પઢવું જોયે. પરથમ મીઅજદ જમનાં હા-
થ પર અને આતશખી જમનાં હાથ ઉપર, અને નાવેહ
અસ્પરંમ (ચાને કુળ સખજ સાથનું પાણીનું વાસણું
દાખા હાથ ઉપર રાખવું. એ પંછનાં પાંચ દહાડામાં
અહુનવદથી તે વેહેશતોચશત ગાથા સુધી એ આફરં-
ગાંન ગહંમખારનાં, એક આફરંગાંન ગાથાનું, અને એક

આફરંગાંન સરોશનું પઢવું જોયે. ગાથાખીઓનાં માંત્ર દહાડામાં દહમાંનું આફરંગાંન નહીં પઢવું જોયે. એ દસ ફરવંદીઆંતનાં દિવસોમાં બલી દીનનાંઓ ઉપર ફરજ છે કે, સવાખનાં કાંમમાં જાહુક મશગુલ રહેવું. અને એ દસ દહાડામાં નેકી, સવાખ, સખાવત, રાસ્તી અને મીઅજબ દરૂનનાં કાંમો રોવાય ખીજાં કાંઈખી કાંમો કરવાં નહીં.

ઉપલીજ ખાખદને ઘણું ખર્ચ મળતું, દસ્તુર દારાખ હોરમજદીઆર પેતાની રોવાયત મધે લખેછે, પણ હાંખાણ થવાને લીધે લેવાને દરૂસ્ત જોયું નથી.

પેહેલવી દીનકરદ કેતાખ મધે અશેા ફરેહરો એ બુજોરમ દહાડા ઉપર આ દુન્યા મધે આવેછે, તે વિશે આવેલુંછે તથા તેઓને માટે એક આરાસ્તે જગો કરવાને આવેલુંછે. તે પેહેલવી ફરોઃ—

પેહેલવી.

ફરવરદેગાંન હંગાંમ સેપોરગી અઘતિ શવત મવંન યોમાંને અંમખારશને પવનચ કેરફે કરદગાંન પરસતશને ચજદે વ સેતાએશને જકશ શફીર દેહેશનાંન મવંન અનશુતા જકે મદાઆંન મવંન જક એમ દીએન જક ગાસ અહેલોખાંન રોખાંન વ આવાંનીકચ શપીર મીનોઈ અવીરતર અંમતુનંદ વર પેરા ખુનેહમ મતવાર.

માએળી.

ફરવરદેગાંનનો વખત, વરસનાં વધારનાં માને જાના દહાડા સાથેનો ખશુશ સવાખનાં કાંમોને મોજદ

ના જઠો એકઠો કરવા માંડે છે. તેથી આદમીઓએ, તે સમ્રાટ વખતમાં પાક ચજદાંની પરસ્તેશ, અને તેની ભલી પેદાયશની ચાને ફરેહસેની વખાંણ કરવી જોઈએ, કાંએકે, તે ફરવરદેગાંનનાં વખતમાં, તે જગોમાં ચાને આદમીઓનાં મકાંતમાં, અશે રવાંતો અને પીળા ભલા મીનો ઈઅજદો તેઓનાં ખેશાવંદોએ અથવા દેસ્તોએ આરાસ્તે કીધેલાં મકાણુ મધે ઘણાં ખરાં પોહોંએ છે.

હવે, એ ફરવરદેગાંનનાં યુજોરગ દહાડાની આ-સપાસના દહાડા વિશેનું હું એઆંન કરું છું.

સાહેબો, તમોએ જોયું કે, અવસ્તા તથા ફારસી કેતાબો મધે એકશાંન રીતે ફરવરદેગાંનના યુજોરગ દિવ-સો દસ જણાવેલા છે; પણ તેજ દિવસોને લગતાજ પીળા સાત દિવસોને ફરવરદેગાંનના તેહેવાર તરીકેજ આપણા લોકો ખા મુદત થઈ ગણતા આવ્યા છે.

તે દીવશે એ કે, એકતો ફરવરદેગાંનની સુરૂઆ-તનો આગલો અરશેશવંગ રોજ અને પીળા ફરવરદીન મહીનો ને હોરમજદ રોજથી તે ખુરદાદ રોજ સુધીના છ દહાડા મલીને સાત દહાડા થાય છે.

પેહેલવી નેરંગસ્તાન કેતાબ મધે અરશેશવંગ રો-જને દહાડે અષો ફરેહરની કીરીઆ કરવા જણાવેલી છે. અને મોખેદ જમશેદની રેવાયતમાં એજ અરશેશવંગ રો-જે અશે ફરેહરની નમસ્કાર કરવાને જણાવેલી છે. તે આએ મુજબ છે:—

નેરંગસ્તાન કેતાબની પેહેલવી.

અમત મહુમાંન વર ખાને જામનુનેદ અશ ખ-
શનુમઈનદ અશોઈશ વંધુહીઆડુ ચિશતોઈશ વં-
ધુહીઆડુ અરેથુ વંધુહીઆડુ અરદા ફરવરદ
વાહુનશને.

અર્થ.

જે ફરવશીઓ મેહુમાંન તરીકે ઘર મધે આવેછે
તેની ખશનુમન, ભલા દહાપણવાલા અને રૂડાં અર્થનાં
અરશોશવંગ રોજથી, અરદા ફરવશની કરવી.

ઉપલા ફકરાની મતલબ એ છે કે, ફરવરદેગાંનનાં
દીવસો ઉપર અષો ફરોહરો આએ દુન્યા મધે આવેછે તે-
થી અરશોશવંગ રોજને દહાડેથી, અષો ફરોહરની આ-
રાધના ચાલુ કરવી.

મોમેદ જામશેદની રેવાયત મધેનો ફારસી ફકરો.

રોજે અરશોશવંગ માહુ અસ્પંદારમદ રોજે ફ-
રવરદીઆંન આયદ. હમીન રોજ પીશે તાખચી-
આંને ફરોહરે અષોઆંન ઈન અવસ્તા ખાંનદન.
અષાઉનાંમ વંધુહીશ સુરાડુ સ્પેંતાડુ ફરવશીઓ
યજમઈદદ.

અર્થ.

સ્પંદારમદ માહુ અરશોશવંગ રોજે ફરવરદીઆંન-
ના દહાડા આવેછે તે દહાડા ઉપર અષો ફરોહરોનાં
તાખચીઆંનની નજદીક આય અવસ્તા પઢવા. અ-
ષાડુનાંમ વંધુહીશ સુરાડુ સ્પેંતાડુ ફરવશીઓ યજ-
મઈદદ.

હવે આસ્તાદ રોજથી તે ખોરદાદ રોજ સુધી શું શું કીરીઆ કરવી તેનો સાર રેવાયતો પ્રમાણે હું નીચે જણાઉં છું.

રોજ ૨૬ મે આસ્તાદ રોજને દને અરદાફૂઅ-શની તથા આસ્તાદ ઇજદની તથા સરોશની ઇજશને કરાવવી. ગેતી ખરીદદ ઇજવવી. હોમ ઇજદની તથા અષો ફરોહરની તથા સરોશની ખાજો ઇજવવી તથા આફરંગાનો કરાવવાં. તથા ફરોખશી તથા સતુમ પઢાવવું. ૧૨૦૦ અષેમ પઢવી અથવા પઢાવવી અને મોરાદ આહાવી તથા પતેત કરવી.

એજ પ્રમાણેજ આસમાંન, જમીયાદ, મારાસ્પંદ, અને અનેરાંન રોજે કરવું. અને આસ્તાદ રોજની ઇજશનેને ઠેકાંણે જે રોજ હોય તેની ઇજશને કરાવવી.

પેહેલા ગાથા ગહંમખારને દને ગાથાની ઇજશને, તથા ગહંમખારની વિસ્પરદ ઇજવવી, તથા ખાજો ધરાવવી તથા આફરંગાનો કરાવવાં, તથા ફરોખશી પઢાવવી તથા સતુમ પઢાવવું તથા પતેતો પઢવી. તથા ૧૨૦૦ હોનવર પઢી મોરાદ આહાવી, અને હર ઘેહમાં સેતાયશ કરવી.

ખીજ, તરીજ, ચોથા, અને પાંચમાં ગાથાને દહાડે પેહેલા ગાથા પ્રમાણે સઘલું કરવું. પાંચમાં ગાથાને દને હોશહેન ગેહેમાં ખચીત શિઆવ સાથે ખાજો ઇજવવી તથા આફરંગાંન કરાવવું, તથા જીવતાંઓએ પોતાનાથી થાએલા વરસના ગુનાહનો પસ્તાવો કરવાને પતેત કરવી કે તમામ ગુનાહોની માફી થાયછે.

હોરમજદ રોજ થીતે ખોરદાદ રોજ સુધી મોટા તેહવારના દહાડા હોયછે તેથી એ દિવસોમાં પણ ઇજ્જશ-ને, આફ્રંગાન, ખાજો, અને સતુમ પઢાવવાં જોયેછે, અને અને તેમ વધારે ખંદગી કરવી જોયેછે, અને એ દિવસો ઉપર શક્તિ મુજબ સખાવત કરવી જોયેછે અને શક્તિવાંત લોકોને જરથોશતી ખંદીવાંનોનાં ખંદ ચૈસા આપી છોડવવા જોયેછે. અને નિરદોશ ગમત મેલવી જોયેછે. આપણાં આગલા ન્યાગાંનો પાદશાહથી તે અમી રો તથા સઘલાઓ હુમોએ ઉપર ખોલાસો કરવા પ્રમાણે કરતા હતા, તેમજ સઘલાઓએ પોતાની શક્તિ પ્રમાણે કરવું જોયેછે.

હોરમજદ રોજને દને હોરમજદ રોજની ખશનુ મનથી ઇજ્જશને, ખાજ, આફ્રંગાન કરવું. તથા અષો ફરોહરની ખશનું મનથી આફ્રંગાન ખાજ ઇજ્જવવાં. સતુમ પઢાવવા. એ દને અને તેમ હોરમજદ ચશત વધારે પઢવી. અને ગુજરેલા વરસનાં ગુનાહની માફી આ-હવા માંટે ખરાં અંતઃકરણથી પતેત કરવી.

ખેહમન રોજે ખેહમન અમશારૂપંદની નઈચતે તથા અષો ફરોહરોની નઈચતે આફ્રંગાન ખાજ ઇજ્જ-વવાં, સતુમ પઢાવવાં તથા અને તેમ ખંદગી કરવી.

અરદી ખેહશત રોજે અરદીખેહશત અમશારૂપં-ની નઈચતે, તથા અષો ફરોહરોની નઈચતે આફ્રંગા-ન, ખાજ ઇજ્જવવાં. સતુમ પઢાવવાં. એ દને અરદીખે હેશત ચશત વધારે પઢવી. અને તેમ ખીજ ખંદગી વધારે કરવી, તથા રખીયવંનના વખત ઉપર રખીયવંનની ઇ-

જશને, આક્રંંગાંન, ખાજ ઇજવવાં. કાંચેકે, ફરજમાં આવેલા દરેક જરથોશતીઓને ફરજ છે.

શેહરેવર રોજને દને શેહરવર અમશાસ્પંદની ન-ઈઅતે તથા અષો ફરોહરોની નઈઅતે ખાજ આક્રંંગાંન કરાવવાં તથા સ્તુમ પઢાવવાં. ખની આવે તેમ ખંદગી કરવી.

સફંદારમદ રોજને દહાડે સફંદારમદ અમશાસ્પં-દની નઈઅતે તથા અષો ફરોહરોની નઈઅતે આક્રંંગાં-ન, ખાજ, ફરોખશી, સ્તુમ પઢાવવાં. જો મોચેસર હોયતો અષો ફરોહરોની નઈઅતે ઇજશને ખસુસંન ક-રાવવી, કારણકે એ દને ખાંમદાદથી આપણાં ઘર મધે અષો ફરોહરો આવેછે તે ખોરદાદશાલની ખાંમદાદ સુ-ધી રહેછે. ખની આવતી ખંદગી કરવી. તથા હોરોહેન ગાહના વખતમાં ખાજ, આક્રંંગાંન અષો ફરોહરોની ન-ઈઅતે ઇજવવાં. જો શકિત હોયતો હોરોહેન ગાહમાં શીઆવ ઇજવવો.

ખોરદાદ રોજને દહાડે હાવન ગેહમાં ખોરદાદશા-લનું તથા અષો ફરોહરોનું આક્રંંગાંન ખાજ કરાવવું, ત-થા જો શકિત હોયતો ખોરદાદસાલની ખશનું મને ઇજ-શને કરાવવી, સ્તુમ પઢાવવાં. અને એ દહાડે ખને તેમ વધારે ખંદગી કરવી તેમાં ખોરદાદ યશત વધારે પ-ઢવી. સાપુર ભરૂચીની રેવાયતમાં હોરોહેન ઘેહમાં આ-ક્રંંગાંન ખાજ કરાવવાની તાકીદ કરેછે.

જરથોશતી ભાઈઓ ! ફરવરદેગાંનની ખાખાતનું-તથા તેને લગતાં ખીજાં જશનો ખાખતનું, તમોએ અ-

વસ્તા મધેનું તથા ખીજ દીનની કેતાઓ મધેનું યેઆન સાંભલ્યું. એ ઉપરથી તમારી ખાતેરી થાઈ હશે કે, ફરવરદેગાંનના યુજોરગી ભરેલા દહાડા ઉપર, એક આરાસ્તે અને લાયક મકાંણ પનાંવી, તે મકાંણમાં અષો ફરોહરોની આરાધણાં કરવી તથા ખંદગીઓ કરવી જોયે છે. ખીજ તમારી એ ખાતેરી થાઈ હશે કે, આરાસ્તે કીધેલાં મકાંણમાં પાણી, કુળ, પાંણ, અને મેવો મુકીને જ ખંદગીઓ તથા આરાધણાઓ કરવી, પછી તે ગમે તે રીતે મુકવું. તરીજી એ યુજોરગી ભરેલા દહાડાની આસપાસનાં દહાડાનું યેઆણ સાંભલવાથી પણ તમારી ખાતેરી થાઈ હશે કે, એ દહાડાઓ યુજોરગ અને જશનનાંછે માંટે આપણાં યુજોરગ નેઆંગાંણાએ ફરવરદેગાંન તરીકેજ અમલમાં ગણ્યાછે. અને એ તેહેવાર સતર દહાડાનો કીધોછે.

હવે, હું તમો ભાઈઓ નજદીક ખોલાશો કરૂંચકે, ઉપર જે અરશેશવંગ રોજથી તે છેક ખોરદાદ રોજ સુધી જે કીરીઆઓ કરવા જણાવેલુંછે, તે તમો ભાઈઓની શક્તિ અને ગુંજસ મુવાફેક પને તેમ કરવી. જેમ પને તેમ પોતાનાં તનનાં કઉવતથી પની આવતી ચીજ કરવાને તો ચુકવુંજ ન જોઈએ. મગર પૈસા પાપદમાં શક્તિ ઉપરાંત વધારે ખરચ કરવો એ પણ મોટો ગુનાહ છે. જો તમારી શક્તિ રૂપીઆને ઠેકાંણે અરધો ખરચ પાની હોય તો, અરધોજ ખરચજો. પણ કકલાત કરીને રૂપીઓ નાં ખરચતા. ભાઈઓ! કકલાત તથા કજીઓ ટંટો કરી સવાપ કરવો એ ગુનાહછે માંટે તમારી

શક્તિ ઉપર આધારછે. જો શક્તિ હોયતો ઉપર લખેલી સઘલી કરીઆ કરજો અથવા કરાવજો. જો સઘલી કીરીઆ કરાવવાની તાકાત ન હોયતો કુકત આફરંગાંન, ખાજ, સ્તુમ પઢાવીને તમારાં નયાગાંન ફરોહરોની પાસે માફ માગશો તો તેઓ ઘણાજ ખુશી થાઈને તમારી તક- સીર માફ કરશે, પણ તમારી જાતી મેહેનત તથા તમારાં કુટુંબની જાતી મેહેનતથી ખતી આવેતે, તમે ચુકશો નાં.

ખીન્નું દેખાદેખીથી જે મોહોડાઈનાં અને આ પણી આદમ જાતની સ્વાર્થોનાં ખરચો કરી, ફરોહરોને માથે ખોજો મુકતા નાં, કે ફરોહરોની આરાધણાં માટે આટલો ખર્ચો ખરચ થયો. જો તમે તેમ કરશો તો તક- શીરવાર થાશે. મોઢાઈ, આપત, કેરવાઈ, દુધપાક, અને સાંધણાં લોકોને ઘેર ઘેર સ્વાર્થને માટે મોકલવા કરો તે- નો ખરચ થાય, તે બેજા જાણજો. કારણકે અંધો ફ- રોહરો કાંઈ તમને એમ નથી કેહેતાં, કે તમે એટલું ખ- ધું કરો. તે સાહેબો તો સોજા ચાર દરૂન, ખતી આવ- તી મીઅજદ સાથે અને આફરંગાંન, કે ફરોખશી, કે ઇ- જશને એવી રીતની આરાધનાં તેખી શક્તિ પ્રમાણે માં- ગેછે. તમારા ઘર મધે જે ન્યાંમતો તમે ખાતા હોવો તે, સફાઈ તથા ચોખ્ખાઈથી પકાવી તેઓની નૈઅતે સતુમ પઢાવીને ખાજ ધરી નોશ કરો એજ તેવણ સાહેબો માં- ગેછે. માટે ભાઈઓ! ખરચ કરવો તમારા હાથમાં છે.

ખીન્નું, આ પ્રસંગે મને જણાવવું જોયેછે કે, આપણુ લોકોમાં એ તેહેવારોનાં દહાડા ઉપર, દેખાદે- ખીથી ખરાબ રસમો ચાલતી આવીછે, તે નિકલી જાવી

જાયેછે. તે ખરાબ રસમો વિશે, આગલ રહે રાસ્ત અ-
ને રહેનુમાએ, એ બંધે સભાઓએ તથા ખીજા કાએ
લ ધરહસ્થોએ મજબુત રીતે પોકારો કીધોછે તે સધલા
સાહેબોને રેશન છે તેથી હું આટલો એસારો કરી હવે
ખતમ કરું છું.

ભાઈઓ ! માહારી જગો ઉપર બેસ્તીદાન હું બો-
દાતાલા પાસે અરજ ગુજારી જે દોઆ માગુ છું તે,
તે સાહેબ તમો ભાઈઓને આમીન કરે.

ઓ પાક પરવરદેગાર સાહેબ ! તું હમો ખાકી
જરથોશતી બંદાઓને, નેકી અને દીનદારીના રસ્તા ઉપર
ચાલવાને સારી તોફીક બખ્ષા ! અને હમો તારા તાબે-
દાર બંદાઓથી જે જે તકશીરો થાઈ હોય તે, તારી ગે-
બી કરમ બક્ષેશની રાહથી, અને મેહરબાનીની રાહથી
દરગુજર કરી, હમો બંદાઓની જે જે બલાઓ હોય
તે, હવે તું દફ્રે કર ! આમીન ! આમીન !

પાક યજ્ઞમાં સાહેબની મદદ હોજો.

“ખંદગી.”

નેકખખત મજદયસ્તાન ભાઈઓ !

ગયા રોજ ૨૩ મે, ફરવરદેગાંન એટલે શું ? ફરવરદેગાંનનાં દીવસો કેટલા ? ફરોહર આ દુનીઆ મધે આવેછે કે નહી ? અને તે આવીને આપણ ખંદાઓથી ખાહેશ રાખેછે કે નહી ? અને તે ખાહેશ રાખેછે તે શું રાખેછે ? તે વીરો, અને એ પવીત્ર દાહાડા ઉપર આપણને ધરમનાં ફરમાનથી અને ધરમ પુસ્તકોથી શું શું કીરીઆ કરવી જોઈએ એ વીરો, અને એ ફરવરદેગાંનને લગતા ખીજ દાહાડા કેવા બુજરગ છે, અને એ દાહાડા ઉપર આપણ જરથોશતીઓ આરાધનાં તથા ખંદગી કરવાને જરૂર ખંધાએલા છંધએ કે નહીં તે વીરો, હંમેએ સહમન્નવીઈ હતું.

હવે આજ રોજ “ખંદગી,” “ખંદગી” કરવાની જરૂર, “ખંદગી” કરવાનું કારણ શું, “ખંદગી” કરવાથી ક્ષએદો શું ? અને “ખંદગી” નહી કરવાથી નુકસાન શું ? એ વીરો, હું સહમન્નવવાને શુરૂ કરું છું.

“ખંદગી” લોગત અવસ્તાનાં “ખંદ” ઉપરથી નીકલેલોછે. “ખંદ” એટલે “ખાંધવું,” “ખંધાવવું,” “ગાંઠવું,” “ગાંઠાવવું,” “ખંધવું થવું,” “તાખેદાર ખનવું” ઇતીઆદી એવા અરથ થાએછે. એ

“ખંદ” ઉપરથી પેહેલવી તથા ફરશી વાલાઓએ “ખં-
દગી” લોગત નકલ કરેલોછે. અને એ ઊપરથીજ ખેડી,
ખંદીખાણું, કએદી, અને ખંદી એવા લોગતો ધનસાં-
નોનાં વપરાસમાંહે તથા રાજદરખારી કલા કારગાહમાં વ-
હીવત કરવાને ઘણા સસ્તા થાઈ પડેલાછે. વલી ધનસાં-
નો એકખીજ વચે અરસ પરસ ખોલવાનાં માહા-
વેરામાં “ખંદેહુ કમતરીન” એટલે “કમીનો ખંદો” એમ
વપરાસમાં લાવેછે; એપણ ઊપલા અવસ્તાનાં “ખંદ”
શખદ ઊપરથીજ નીકલેલોછે. “ખંદેહુ” અથવા “ખંદો”
એટલે ગોલાંમ, લોદો, તથા ખાંદી, લોંદી અથવા કોઈખી
ગોલાંમ અને તાપેદાર માણસને ઉપલો “ખંદેહુ” લોગત
લાગુ થએલોછે. અને એવી વીણેશ મતલખથી પરાંણી
માત્રને તેમાં ઘણુ કરીને ધનસાંન જતીને તેની દરેકની
લેઆકત મુજબ ખંધ ખેસ્તો લોગત નાંમ તરીકે ખોલ-
વામાં આવેછે. એ “ખંદેહુ” લોગત અવસ્તાના “ખંદે”
લોગતની છેડે, પેહેલવી, ફરશીની જોડનીનાં કએદા પ-
રમાણે “હુ” લાગી થાએલોછે. એનો અરથ ખંધાએલું,
તાપેદાર થાએલું એમ ચાકસ થઈ તેહેને છેડે બાવવા-
ચકની “ધ” લાગવાથી એરચન કએદા પરમાણે ઉપલ,
લોગતને એકારાંત ખોલવામાં “ખંદેહુ”, “ખંદહી” એવું
રૂપ થાઈને પેહેલવી તથા ફરશી બાષાનાં સરેશતા પરમાણે
“હુ” નો “ગ” થાઈ “ખંદગી” લોગત થયોછે. એ “ખંદ-
ગી”નો અરથ “ગોલાંમગીરી” તથા “તાપેદારી”નો થાએછે.
હવે, પાક ખોદાતાલાની ખરી યાદ, આરાધનાં
અને ખંદગી કરવાને ધનસાંન માત્રમાં જરૂર ફરજ થા

એલીછે, અને તેવી રીતની ઈશિવર પરારથનાં પરાપ્ત કરવાથી લક્ષ્મી આકારવાલો સવાખ, ઘણીજ લાંબી મુદત સુધી, ઈનસાંન પોતાને વાસ્તે ખંધે જેહાંનમાં હારેલ કરી શકેછે. એ ખરી ખંદગી, આરાધનાં ખજવવાને પવીત્ર અવસ્તા મધે જાખજા “અધિ” શબ્દ વપરાસમાં આવેલોછે, જેનો પેહેલવી તરજુમો “તરસગાહી” અને ફારસી તરજુમો “ખંદગી” કરીને કરવામાં આવેલોછે. શુગડાઈ તથા પવીત્રાઈથી ખજવેલી ખરી ખંદગી માટે અવસ્તા મધે ઊપર જણાવેલો “અધિ” શબ્દ વપરાયેલોછે. અને તેહેનો અર્થ ફક્ત “લક્ષ્મી સવાખ” અથવા “લક્ષ્મી અવેજ” શેવાએ ખીજો કરો નીકલી શકતો નથી.

આ ટુક વીશતાર ઉપરથી તમો ભાઈઓએ જોયું કે, ઉપલા ફક્ત એક “અધી” શબ્દની મતલબ ઉપરથી ઈનસાંન પોતાની આ શંસારની શુધડાઈ સાથે ઈશિવર આરાધનાં કરવાને કેટલું ખંધાએલુંછે.

જરથોરાતી ભાઈઓ ! તમો શારી રીતે શમજોછો કે, આપણે શઘલા ખોદાતાલાનાં કમોના ખંદા યાને ગોલાંમ છઠ્ઠાએ, આપણે તેનાં પેદા કરેલા છઠ્ઠાએ, આપણે રાત અને દહાડો તેની પેદા કરેલી સઘલી ચીજોને કામમાં લીએ છીએ, તેનાં હેસાંનો યાને ઉપકારો વખતે વખત અને પલે પલ આપણાં શરીર ઊપર ઉઠાવીએ છીએ. એવા નેક અને માએઆલુ પીતાની “ખંદગી” અને “એખાદત,” આપણ ખંદાઓને, વખતે વખત, તેનાં હેકમ મુજબ, શર ખાકમાં નાખી, હેકમ ખજ લાવવાની અએન ફરજ છે. આપણ ખંદાઓને ખંદગીનોજ

પેશો કરવો જોઈએ, કારણકે ખંદાને ખંદગી વનાએ
 ખીજો કરો એલાજ નથી ; ખંદગી અને એખાદત વ-
 નાએ ખીજું કશું કામ આપણી સાથે આવનાર નથી.
 ખંદગી કરવાથી આપણાં દેલનાં અંદરની કારટ ધોવાઈ,
 સાફ થાય છે જગાએ ખેશક ઇમાન રેશની પકડે છે. યા-
 ને ખરી પવીત્ર ખંદગી કરવાથી ગુનાહની કારટ ફના થ
 ઇને સવાખી એકીનતી રેશની વધી આવે છે. દાખલા લે
 વો, જેમકે એક મેલું અથવા ચરકીન ભરેલું કપડું,
 સારી રીતે મેહેનત લઈને ધોએઆથી શોહાંજી અને
 સાફ થઈ શફ્ટી પકડે છે તેમ. અને જેમકે આપણાં ખ-
 દન ઉપર મેલ થયા હોય ને આપણે તેને સારી રીતે ધ-
 શડીને ધોઈએ છીએ તેઆરે, તે આપણું ખદન શફ્ટી-
 દાર અને હલકું થાય છે તેમ. ખંદગીજ દેલનાં અંધા-
 રાંને રેશની આપે છે. ખંદગી કીધાથીજ આપણું ઇમાન
 આપણા હાથમાં રહે છે. ખંદગી અને એખાદત કરવાથીજ
 આપણે આએ દુનીઆં મધે જેહેવીખી સંપજવાલી,
 પણ સારી હાલત ભોગવી જીંદગી ગુજરીએ છીએ.
 ખંદગી અને એખાદત કરવાથીજ આપણે પેલી દુનીઆં
 મધે ગુજરવા પછે ખેહેશત હાંસેલ કરીએ છીએ. ખંદ-
 ગી અને એખાદત કરવાથીજ અંતે ખોદાતાલાની નજદીક
 શુરખરોહી અને આખરૂથી રહેવું થાય છે. જે લોકો
 કરાત અને દહાડે ખંદગીનો પેશો લઈ ખેસે છે, તેઓને
 કદીખી ખોદાતાલાની નજદીકમાં શરમંદગી હાંસેલ થા-
 તી નથી. આપણી જીંદગીજ ખંદગીને શાફ છે, એટલું
 છતાં જો તે પરમાણે આપણે ન ખજવીએ તો મોહટી

શરમંદગી અને ભારે લજ્જા છે, માટે ખંદગી અને એ પાદત કીધાથી આવ્યે દુનીઆં મધે આપણે સારી હાલ-ત ભોગવીએ છીએ. જોકે, ખંદગી કરનાર આવ્યે દુની-આ મધે કાંઈ શઘલા જરદાર થતા નથી, જરદાર થવું ભા એગ શાયે તાલુકો રાખેછે, પણ પાક ચજદાં તે લોકોની જે કાંઈ મુશકેલો અથવા હાજેતો હોએછે તે પાર પાડી, તેની લાજ રાખીઆ વગર રહેતોજ નથી, તે ખેશક જાણવું. ધનશાંત માત્રની છંદગીનું ખંધાંત, જરૂર કરીને ધશિવર ખંદગીનાં પોહોલાંત ઉપર આકાર ખનેલુંછે. શરીરની શાંતતી સેતાફશની સેઆંણપતીમાં શવીકાર થાએલીછે; ખખતનું રેશાંત થવું ચજદાંની ખંદગીમાં પાએદાર રહેલુંછે. નામવરીનો નકશ નમનતાઈ ઉપર નીશચએ કરેલોછે. જો, ધનશાંતે પોતાનાં ભાએગને, પાગના ફૂલની મીશાલે ખીલવીને વશ કરવું હોએ તો, તે ને શાફ કુદરતે પોતાની ખંદગી ઉપર ઈંગેજ કરી મેલીછે. ધશિવર ખંદગીથી નેક ખખતી તથા ઈમાંત દર-શતી મજબુત થાઈ શકેછે. ખંદગી અભેઆશ કીધાથી ધશિવરની અઠાગ મરજનો દરવાજો, ખેકીનારે જમાના શુધી પોતાને દધવે ખોલો કરી મેલેછે; જોકે, અંધા-લાનો નાશ કરનાર આફતાખ દર ઉગતે જગતની અંધા-લીને ટાલી પોતાની શવછ રેશાનીનો છટકાવ કરેછે તે, માત્ર ધનશાંતને ધશિવર ખંદગીમાં વેહેવારવાને વેહેણું આણે-છે. તે ખરેખર ધનશાંત માત્રને ખંદગીમાં ખેંચી, તેની છંદગીવાલા જીવને જીવતદાંત ખખશેછે, કેમકે, આફ-તાખ એખી એક નુરી ખંદગી અને જીવત આરાએશ

ખંદગી માત્ર અઠાગ રેશનીને એખતીઆર કરવાનો કે-
 વલ શખખછે ; માટે, ઇનશાંતને ફરજ છે કે, તેણે પો-
 તાની છંદગીનો બેમુલો વખત પરવરદેગારની ખંદગી
 માટે એખાદત ખાનામાં બેસી પરરથનાં કરી, પોતાને
 લક્ષમી રૂપવાલા શવાખી દોલતનાં ખંડનો રોહિનશાહ ખ
 નવાનાં સવરૂપમા પોતાને ખાહેશમંદ બનાવે. જો મણુ-
 બ્ય શુધ પવીત્રાઈવાલી ખંદગીનાં પાંણી તથા પરતાપે કરી
 પોતાનાં ઇમાનની શલાંમતી દેખડાવનારૂં કરણીનું નામું
 જાહુક શફાઈથી તાજું રાખીએ તો, ખચીત તેણે કએ-
 આંમતને વકતે કાંઈખી ચુકની ચુંગાલથી પોતાનાં આ-
 તમાને છતકાવી આજ્ઞદ રાખેછે, કેમકે તે પાક એતેકાદ
 થી ખરી ખજવેલી પવીત્ર ખંદગી કએઆં મતને દાહાડે
 કોઈ દોલગાલું મકર ભરેલી ખંદગી કરતાં વધારે રલીઆં
 મનો રીજવ આપેછે. જુવો ભાઈઓ! પાક પરવરદેગારે
 બેહેશત જેવો બેમુલો ગીચ જઠો પવીત્રાઈવાલી ખરી
 ખંદગી ખજવનારાઓને માટે ખખશોશ કરેલોછે. તે,
 પાક ધરમનાં પોશાક સાથે ખરી ખંદગી ખજવવામાં દે-
 લ ભીતરનાં એકીનનાં ચેરાગને પોતાની રીઆજતમાં રે-
 શાન રાખેઆથી તે બેહેશતનો ગીચ જઠો કુદરતી વારશા
 દાખલ પોતાને ખખશોશ થાઈ રહેછે. અને તેથી કેઆંમ-
 તનાં દીવશની ધાશતી તદન ધોવાઈ જએછે. જેનાં ધન
 ભાએગ કે, તેહેવી ખરી નેકનામી જહુડપથી શોધી લે-
 વા માટેની ખરી પવીત્ર ખંદગીનાં હાથ ઊંચા કરે. અને
 અભાયગયાં નશીખ તેનાં કે, પોતાની છંદગીની અંત
 શુધી ખંદગીથી બેદરકાર રહી, અંધાલાંને આધે રાખનારી

શરમંદગી જણાવનારા મકરના હાથ હલાવી, કાઢેરી ભરેલી શરટીફીકીટ પોતાને વાશતે ધનાંમમાં મેલવેછે. માહારા હમદીન ભાઈઓ! આટલું તમે ચોકશ યાદ રાખજો કે, ખેહેશતનો જઠો શવાખકાશેને શાઝં શરવદા શરવનાં જા-હાડની મીશાલે આજદછે. અને દોજખ પાપ કરમીઓને વાશતે પતજહડી મીશાલે જાહુક પાએમાલ છે. તમે જી-વો ભાઈઓ કે, પાણુખર રૂતુમાં શખત ઠંડીનાં શખખે જાહાડો તમામ પાતડાં વણાંના તદન ખાલી થાઈ જાયછે, તે શુખાએલી સાખો તથા ડાહાલીઓ આજેજમાં હોતો (ડાહાલીઓ) ઊંચા કરેઆથી તે શરૂથી શરજન-હાર, રેહેમ ભરેલો પવીત્ર પીતા પોતાની મેહેરખાંની ભરેલી રેહેમથી પાછો તેમને ખાહારની ખસંતીનો લપટ આપનારો ગીચ ખુશાનુમા પોશાક ખખશેશ કરેછે. એજ દાખલાથી ખેશક જાણવું કે, તે પરેમ કુરપાલુ પીતા પોતાનો ખખશેશનો દરવાજો હરજેજ થાઈને ખંધ કરતો નથી. માટે ભાઈઓ, હર વકત અને હર ઘડી ખોદતા-લાની ખંદગી તથા એખાદત કરવી ઘણી ઉતમ છે, અને તે શાહેખનાં ખરકતી ભરેલાં નામોને હમેશાં જખાંન ઉપર યાદ રાખવાં એ પણ ઘણુંજ ઉતમ છે; કારણ કે, તે પેદા કરનાર શાહેખ પોતાને યાદ કરનારનો હમેશે દ-સ્તગીર તથા પાસખાંન થાએછે, અને હરએક મુશકેલને વખંત ગેખી તેની મુશકેલ ટાલેછે. જીવો ભાઈઓ, આએ નીચલા અવસ્તા મધે આપણો પેદા કરનાર હોર-મજદ ખોદાએ, આપણાં અશે પેગંખર શાહેખ જરથો-શતને થું કહીજી છે,

અવસ્તા.

ચક્ર શક માંમ જરથુશ્ત્ર પધતિ અસ્ત પધતિ
ખપ્તન યસો જેરેતાખ્યો જગુથાખ્યો, જસાધનિ તક
અવંધહુક્ય રક્તંધહુક્ય અજેમયો અહુરો મજ-
દાત્ર.

અવસ્તાનો સાર.

ઓ જરથુશત ! તું જે કાંઈ માહારેથી કહવત
યાને શકતી પાંખીઓ છે તેણે કરી, રાત અને દન(યાને
વખતે વખત) માહરી આરાધનાં કર કે, હું જે હોરમ-
જદ છું તે તાહારી મદદગારી અને ખુશી ખોરમીને વાસ્તે
પોહોચું.

ઉપલા પવીત્ર અવસ્તાથી તમે ભાઈઓ વાકેફ
થયા કે, પાક ચજદાંએ આપણાં અશો પેગંમખરને હો-
કંમ કરીઓ છે કે, જે કાંઈ તુંએ માહારેથી કહવત મે-
લવી છે તેથી તું રાત અને દાહાડો માહારી ખંદગી અને
સેતાએશ કર કે તેનાં ખદલામાં હું તાહારી મુશકેલને
વખત મદદે પોહોચું અને તુને હમેશો સંમશની ભરેલો
અને ખુશહાલી ભરેલો રાખું. હવે, ભાઈઓ તમે એ
ઉપલા પવીત્ર કલાંમને માન આપી રાત અને દાહાડો
ખોદાતાલાની ખંદગી અને રેઆજત કરો કે, તે રેહમનો
પીતા તમારીખી મુશકેલને વખત મદદે પોહોંચીને ત-
મારી મુશકેલો ટાલે, અને તે સાથે તમને હમેશાં દેલ-
ગીરી અને ધાસ્તીથી છોડવી, ખુશી અને સુખમાં રાખે.
વલી, ભાઈઓ તમે જુઓ કે, અશો હોરમજદ
શું ફરમાવીછે.

અવસ્તા.

ચદ્વ વધિ જરથુશત્ર અઉઆપુ દપ્પઓષાપુ ત-
 ઉરવયો દએવતાંમ મળ્યાનાંમ્ય ચાથવાંમ પઠરિ-
 કનાંમ્ય સાથ્રાંમ કપુયાંમ કરકનાંમ્ય મઠરિઅનાં-
 મ્ય પિજંત્રનાંમ અષેમપુધનાંમ્ય પિજંત્રનાંમ
 વેહરકનાંમ્ય ચથવરે જંત્રનાંમ હએનયાપુસ્ચ પે-
 રેથુઅઘનિકયાપુ પેરેથુ દરકપયાપુ ફરેથો દરકપયાપુ
 ઉજગેરેથો દરકપયાપુ ખરેમ દરકપેમ ખરેત-
 યાપુ અથ ધમાપુ નામેનીશ દરેજયો ફરમરવ
 વીરપાઠશ અયાંતચ ખષકનસ્ય. પાયુરચ અહમિ.

અવસ્તાનો સાર.

ઓ જરથુશત ! જે રંજ અને ખલા દેવોની, ધુરાં
 આદમીઓની, જદુગરો, (યાને કીનાં કપટ કરનારાઓની)
 પરીઓની, જોલંમગારોની, અદેખાઓની, જાંણીજોઈ
 ખેહરા થનારાઓની, તથા ખેપગા વાતપારાઓની, અને
 ખેપગા આશમોગોની, (યાને ખરી ખાખત ઉલટાવનારા-
 ઓની) ઓપગાં વાધ વરૂની, અને ખેશુમાર કીનાંબરેલાં
 લશકરની, અને હથીઆર તથા જુનંડ રાખનારાઓની,
 અને સખત હથીઆર રાખનારાઓની, અને ઉઠાવેલાં
 હથીઆર રાખનારાઓની, અને ખરાખ કરવાનાં હથીઆર
 લઈ જનારની, (એ ઉપર કહેલાંઓથી) દુઃખ અને
 ખલા પોહોચેછે તેને ટાલવાની જો તુંને ખાહેશ હોએ
 તો, એથી ઉપરાંત આએ માહુરાં નાંમોને તમાંમ રાત
 અને દાહાડો (યાને વકતે વકત) સમરણ કરતો અને
 પુશકલ પઢતો રેહ કારણકે, હું પાસખાંન છું.

હમદીન ધરસથો ! ઉપલા પવીત્ર અવસ્તાનાં કલાંમથી તમારી ખાતરી થઈ હશે કે, ખોદાતાલાની ખંદગી અને રેઆજત કીધાથી, અને તેનાં મુખારક નામોને ચાલતાં હાલતાં યાદ કરવાથી ઉપર જણાવેલી સધલી ખલાઓ દફ્રે થાએછે. માટે હવે તમોને લાએક છે કે, પેદા કરનાર અને પાલણુ કરતા પાક ચજદાંની ખંદગી જેમ અને તેમ કરવી જોઈએછે. અને તે સાહેબનાં અજમતી નામોને હમેશાં, કાંમ ધંધામાં અથવા કોઈખી જગોએ, દેલમાં માંત સાથે યાદ કરવાં જોઈએછે, કારણકે, તે સાહેબને યાદ કરવાથી અંચીતી ભએ ભરેલી મુશકેલો હોએછે તે આસાંનીથી દફ્રે થાએછે. એમ ઉપલા અવસ્તાનાં દાખલા ઉપરથી અત્રે ખાતરી થઈછે.

આપણુ ખાકી ખંદાઓને ખંદગી, રેઆજત કરવી જોઈએ એવીતા તમારી, ઉપલા અવસ્તાનાં દાખલાઓથી પકી ખાતરી થઈ. હવે, ખંદગી કરવાનું કારણ? અને તે કેહેવી રીતે અદા કરવી? અને તેમ કીધાથી તેનો લાભ શો? તેવીશો જણાવવાને હું શુરૂ કરું છું.

સાંભલો ભાઈઓ ! ખાકી ખંદાઓને ખંદગી કરવાનું કારણ એ છે કે, ખોદાતાલાએ દુનીઆઓ મધે દરેક ચીજ જે પેદા કરીછે તે, સધલી આદમ જતને વાપરવા ને અને સુખ ભોગવવાને ખાતર પેદા કરીછે. અને તે સાથે દરેએક ફરેશતાનેખી, આપણુ જેહેવા ખાકીઓનાં સુખને ખાતર રાત દહાડો સરગરદાંન કરેલાછે, જુવો આફતાખ, માહાતાખ, સેતારા, વાદલ, હવા, ધરથી, આતશ, અને પાંણી અને એ વગેરે દરેએક પોત પોતાનો

આધો નેમેલે વક્તે બળવેઆ જાએછે, તેમાં કાંઈબી ક-
સુર કે ખાપણુ આપણે જોઈ સકતા નથી. એ સધલું
કોણને ખાતર? આપણ ખાકી બંદાઓને ખાતર. તેઆરે
આપણને તેનાં બદલામાં તે સાહેબનો, તથા તેનાં પેદા
કરેલા પેઆરા ફરેરાતાઓનો, તે સાહેબનાં હોકમ મુજ-
બ, ઉપકાર માંણવો જોઈએ કે નહી? અલખતાં આપ-
ણને માંણવો જોઈએ. એટલું છતાં આપણ ખાકીઓ
તે પાલણ કરતા સાહેબનો ઉપકાર તાબેદારી સાથે, બંદ-
ગીનાં આકરમાં ન માંણીએ તો, આપણે કેહેવા ન ગુના
અને તકશીરવાર કેહેવાઈએ? માટે, ભાઈઓ! એવા શ-
બ્દો ઉપરથી આપણ ખાકીઓને બંદગી કરવી જરૂર ફ-
રજ છે. બંદગી એજ આપણી આએ દુનીઆની અને
પેલી દુનીઆની મોહોટી દોલત છે. બંદગીનો બદલો યાને
સવાબ, એ વગર બીજું કસુંએ આપણને કામ આવના
ર નથી. બંદગીજ દુનીઆની સરવે ચીજો કરતાં ઘણીજ
ઉતમ ચીજછે, જે સદા આપણી સાથે રહેનારછે, જે
સદા આપણો ભોમીઓ છે, તેજ આપણને બંધે દુ-
નીઆમાં ઈજત અપાવનાર છે, દુકામાં આપણી જીંદ-
ગીજ બંદગીને ખાતર છે. જીવો, ખેરાદરે! આપણાં
ધરમ પુસ્તકો મધે બંદગી કરવાનું કારણ શું બ-
તલાવેછે.

અવસ્તા.

વીરપનાં મ મજશતેમ સ્તવસ અથા યે હુઝુ
યોઈ હેતિ.

અવસ્તાનો સાર.

જે નેક દાનાં હેરમજદ ખોદા છે, તેહેની પવીત્રાઈ સાથની સેતાફશ યાને ખંદગી કરવી સરવે ચીજો કરતાં-ને મોહોટીછે.

જુવો ભાઈઓ! ઉપલા અવસ્તા મધે ખંદગી કરવી તે પવીત્રાઈ, સફાઈ સાથે કરવી એવી રીતે જણાવેલું છે માટે તમોએ તે ઉપર તમારું મોખારક ધેઆંન આપવું.

અવસ્તા.

વંધહેઉશ અપા હુ જાંઈવાદ આ મનંધહો.

અવસ્તાનો સાર.

સારા વીચાર સાથની ખંદગીથી, તે ખંદગી કરનાર ને નેક જંદગી છે.

જુવો ભાઈઓ ! ખંદગી કરવી તે સારા વીચાર સાથે કરવી અને ખંદગી કરતી વખતે દેલમાં કાંઈ પુરા વીચાર ન લાવવા જોઈએ. એવી રીતની ખંદગી કીધાથી સારી હાલતે અને તનદરેશતી શાથે જંદગી ગુજરવી છે જો તેમ ન કરે તો તેથી ઊલટી રીતે જંદગી ગુજરવી થાયેછે. એ સખખથી ખુબ ધેઆંન આપવું જોઈએછે.

અવસ્તા.

અહીઆ યાસા નેમંધહા ઉશતા ન જસ્તો રફેડ-રહીઆ.

અવસ્તાનો સાર.

તે હેરમજદ ખોદાની ખંદગીની ખાહેશ કરૂં, રાં-મશાની અથવા શુખને વાસ્તે, આજેજનાં ઉઠાવેલા હાથે કરી, યાને તાપેદારી કરવા શાથે કરૂં.

અવસ્તા.

અદવદ ખપમઈખ્યા અસુના વફદા ખરેથ્યા
વંત્યા સરવાડુ.

અવસ્તાનો સાર.

આજેછ અને નમનતાઈ સાથની તમારી ખંદ-
ગી કરનારાઓ તમારેથી શેતાપ્ય ખોરાક અને વસ્ત્ર પાં-
મેછે.

જીવો ભાઈઓ ખંદગી કરવી તે, પાક ચજદાંતી
ખુજોરગી અને મરતપ્યા પરમાંણે આજેછ અને નમન-
તાઈથી તથા નપ્પલી હાલત અને નાચારી હાલત દેખડા-
વવાથી અને શર ખાકમાં નાખવાથી કરવી જોઈએછે.
એવી રીતની ખ દગી કીધેલીજ ખરી ખંદગી પાક ચજ-
દાંતી જનાપ્યમો કપ્પુલ થાયેછે. તેથી તમો ભાઈ શાહે-
ખોએ ખુપ્પ ઘેઆંનમાં રાખવું.

દીનકરદ કેતાપ્ય મધે લખેછે કે,

પેહેલવી.

ચજશને વ નીઆએશને મેન વરમન ખોદાએ
કનક્રેગર મવન મસ કનત મેન કના સતા દેહેશનાં-
ન અનશુતા પવન ગોપ્યાગી ગીરેગી દાખુનત વ
શતાંન અઈખારી અંગામ રાઈનીદારીએ દામાંન.

ઉપલી પેહેલવીનો સાર.

તે જે શવાપનો ખાવંદ ખોદાતાલા છે, તેની એ-
ખાદત અને ખંદગી કરવી, કાંએકે, દુનીઆંતી દરેક પે-
દાફશ ચાને ચીજો કરતાંને આદમીઓને મોહોટાઈ આ-

પી, અને ખોલતી જ્યાંન આપી, દુનીઆનો હંગામ અને કારોબાર ચલાવવાને વાસ્તે.

ઉપલા માઆકુલ દાખલા ઉપરથી માલુમ પડેછે કે, જીંદગીનો રાખખ માત્ર પંદગી છે તે જીંદગી છતાં જો પંદગી ન અને તો ભારે લીઆંતવી ભરેલી શરમંદગી છે. જીવો, ચારો આ દુનીઆઈ દેહેમાં રવાંન તથા જીવનો ઉતારો ફક્ત ઈશવર પંદગી અને નમશકાર માટેજ મચેલો છે, તે પાર ઉતારવાને ઇનિશાંન જતે તદખીર લીધીતા, યાદ રાખજો કે તેણે પોતાનો ચહેરો લેઆંતવી ભરેલી શરમંદગીનાં આઈનાંમધેથી ખેંચી લઈ, રાવાપનાં શમુદાએમાં જડી મુકેલો છે. પાક ખોદા તાલાની પંદગી કરવી, એ દુનીઆંની શરવે ચીજો કરતાંને મોહોટી ચીજ છે, ઇઆને દુનીઆં મધે જે જે ખજાનાંઓ અને દોલતો છે તે કરતાંનેખી મોહોટી દોલત તે પંદગી છે. પંદગીથી નેકી શાયે જીવવુંછે. અને ખોદાતાલાએ આપણી જે જીંદગી કીધીછે તે પંદગી થકીજ છે. યાને પંદગી કીધાથીજ દુનીઆંમધે શારી હાલત ભોગવી શકાયેછે અને શારી તરાંથી વગર દુખે આપણે જીંદગી ભોગવીએછીએ. જો, પંદગી ન થાયેતો આપણથી શારી હાલત ન ભોગવાયે. પંદગીથીજ આપણને દુનીઆં મધે શુખ અને ખુશી ખુશહાલી હાંસેલ થાયેછે. જો આપણે પંદગી ન કરીએતો દુખ અને ગમગીની પેદા થાયે. પંદગીથીજ ખોરાક અને વસ્ત્ર પણ મેલવી શકાયેછે. જો પંદગી ન કરીએતો તે પણ ન મેલવાયે. જીંદગી યાને જીવવું પંદગીનેજ શાફુંછે, અગર જો

બાંદગી વગર જાંદગી ગુજરે તો બાંધે દુતીઆંમે શરમ-
દગી અને લીઆંનત ભોગવવી પડેછે; જેમ આપણાં
આ શરીરમાં રૂહ તથા જીવ તાબે થયેઆથી જાંદગીની
બાંધશોશ બનેલી છે; તેમ જાંદગી માત્ર ઈશવર ભક્તી-
માંજ ખરચ થાયેઆથી ઈતશાંનને બેહુશત બાંધતી હ-
મેશ તલક હાંશેલ થાઈ શકેછે. દુકાંમ, બેહુ દુતીઆંની
જાંદગી માત્ર બાંદગીનાં વજન ઉપર કુદરતી ટોલ થાયે-
લીછે; માટે હું તમોને ભલાંમન કરુંછું કે, દહાડાનો થો-
ડો વકતબી સારા વીચાર સાથે સુધ પવીત્રાઈથી બાંદગી
કરજો કે, પાક ખોદાતાલા તમુને સાડું સુખ આપશે અ-
ને હમેશાં તમો આબરૂ ઇજત ભરેલા રહેશો એ ખચીત
તમો યાદ રાખજો.

હવે, ભાઈઓ ! બાંદગી કેમ કરવી, કેવી રીતે ક-
રવી, શાની સનમુખ કરવી, અને શા સાડું કરવી. એ વી-
શે હું ખોલાસાથી સહમજાઈછું.

જોકે, હાલ જમાનેનાં જરથોશતીઓ ખરાં દેલથી
બાંદગી કરેછે; પણ તે કેહેવા વીચાર, મકાંત, અને અદ-
બ અદાથી કરવી જોઈએછેતે, મુટલક સહમજતા નથી.
બાંદગી કરવી તે એકાંત એક ઘેઆંનથી કરવી જોઈએ-
છે. ફરતાં હરતાં કે, પાસતી અથવા ઓટલા ઉપર બેશી
તમાશે જોતાં જોતાં નહી કરવી જોઈએ. વલી બાંદગી ક-
રતાં વાતચીત નહી કરવી જોઈએ, તથા મજાખ મસ-
ખેરી, તથા રમુજ કરતાં અને હસતાંબી નહી કરવી જોઈ-
એ. જો ખોલતાં ખોલતાં, ફરતાં હરતાં, તમાશે જોતાં,
મજાખ મસખેરી કરતાં અને હસતાં રમતાં બાંદગી કરે-

તો, તે ધણુજ અનધટતું છે. એવી રીતની પાંદગી કરનાર ખોદતાલાને અપમાન કરવાનો અપરાધી થાય છે. પાંદગી કરવી તે કોઈપણ કેપલાની સનમુખ જેથી યા ઉભા રહીને કરવી જોઈએ. પાંદગી કરતીદાંત મનમાં ઉપજતા સારા યા નરસા વીચારેને એક કોરે મુકી પાક પરવર દેગાર તરફ ચીત પાંધી કેપલાની સનમુખજ જોવું. કોઈ પીછ તરફ અને તેમ ન જોવું. દુકામાં પાંદગી કરતી વકતે ખચીત નીચલી ચીજની હાજરી જોઈએ છે.

૧૯. પાંદગી કરવાની જગો અને ખેસવાનું પીછાણું સોળું અને પવીત્ર જોઈએ, ખરાપ અને નજસ ન જોઈએ, જો ખરાપ અને નજસ જગો યા પીછાણાં ઉપર પાંદગી કરેતો તે પાંદગી કીધેલી ના રવા છે.

૨૦. તનને પવીત્ર અને પાક કરવું અને અને તેમ પોસાગ સફાઈદાર પેહેરવો.

૨૧. જેહેવું તનને સાફ રાખવું તેહેવુંજ મનને પી સાફ રાખવું, અગર જો દેખઈતું તન સાફ કરે અને મન ખરાપ રાખે તો તે પાંદગી પણ ના રવા છે.

૨૨. પાંદગી કરતી વેલાએ જે કલાંમો પઢવામો આવે તે શુદ્ધ પઢવા જોઈએ છે. અગરજો પઢવાનાં પતો અશુદ્ધ અથવા તોછડાં પઢાએ તો તે પાંદગી કીધેલી પણ ફેલત છે.

૨૩. પાંદગી કરતાં જે કલાંમો નમવાને લાએ કનાં હોએ તે કલાંમો પઢતાં નમવું, અને જે કલાંમો પઢતાં ધીકાર નાખવો હોએ તેઆં ધીકાર નાખવો જોઈ-

એછે; ધીક્કારની જગોએ નમવું, અને નમવાની જગો-
એ ધીક્કાર કરવો નહીં.

૬૬. પાંદગી કરવી તે ઉલ્લટથી અને શુંદર આ-
વાજથી કરવી, સુસ્તી અથવા કાહેલીઅતથી નહીં કરવી;
અગર જો સુસ્તી અથવા કાહેલીઅતથી કરેતો તે પાંદગી
કીધેલી પણ ના રવા છે.

૬૭. પાંદગી કરતીદાંત ઉતાવલ ન કરવી. આહે
શતે આહેશતે પઢવું જોઈએ છે; કારણકે ઉતાવલ કરવા-
થી પત તોછડાં થાઈ જાય છે અને તે ઘભરાતમાં ભુલ
થાઈ જાય છે.

૬૮. પાંદગી કરવાની આગમજ, કુસ્તી કરવામાં
આવે છે તે, સંભાલથી અને પવીત્રાઈથી કરવી; કારણકે
કુસ્તી કરવી છે તેજ પાંદગીનો મુલ પાએએ છે. જો કુ-
સ્તી કરવામાં ખાંમી હોએ ને હમોએ ઉપર જણાવેલી
તરતીપ શાએત હોએ; તોપણ તે પાંદગી કપુલ ન
થાએ.

૬૯. પાંદગી કરવી તે કોઈપણ કેપ્પલાની શન-
મુખ ખેશી યા ઊભા રહીને કરવી કારણ કે તેમ કરવાથી
ધેઆંત બેધેઆંત નથી થાતું.

ઉપર જણાવેલી નવ તરતીપ પરમાંણે પાંદગી કી-
ધેલી તેજ ખરી પાંદગી છે, અને એવી રીતની પાંદગી
કરનારનેજ પાંધે જોહાંતમાં શુરખરોહી અને માન છે.
અગરજો, ઉપલી તરતીપથી ઉલટી રીતની પાંદગી કરેતો
તે ખરેખર એક મોહોટી ઠગાઈ છે. લોકોની શરમ ખા-

તર અથવા લોકોને પરહેજગારી દાવો દેખાડવા ખાતર
ખંદગી કરવી તે, ગોઆ પોતાનાં પેદા કરનાર પાક પરવ-
રદેગાર શાહેખ સાથે, દુશમની કરવા બરાબર છે. માટે
માણસ હમ દીન બાઈઓએ ખંદગી કરતી વકતે ઘણી-
જ શાહાવચેતી રાખવી જોઈએ છે.

આ જોગવાઈ લઈ મહુને જણાવવું જોઈએ છે કે
હાલે કેટલાક સાહેબો દર રોજ બાવીશે ચશતો પઢેછે,
પણ તેઓ ઉપલી તરતીખ પરમાણે નથી પઢતા તેથી તે
મેહેનત કીધેલી ફ્રાકત જાય છે. માટે તે શાહેબોએ જા-
ણવું જોઈએ છે કે, ઉપલી તરતીખ પરમાણે અને એક
ધેઆંનથી પાક પરવરદેગાર સાહેબ સાથે દેલ બાંધીને
જો તે પઢવામાં આવે તો, તે જણે ઉતમ બીજું કાંઈ
નથી; પણ હમોએ ઘણી વખતે ઘણાં સાહેબોને જો-
એઆ છે કે, તેઓ વાત ચીત કરતાં, થકા મસખેરી કરતાં,
ચાલતાં હાલતાં, અરધું મોઢે બોલતાં અને અરધું બાજ-
માં બોલતાં, અને કોઈતો સતંતર મોઢેજ બોલતાં બે-
ધેઆંને પઢેછે. એ ઘણુંજ નામુનાસેખ છે. જુવો કે
બાવીશે ચશતો પઢવી એ કાંઈ રોજની થોડી મેહેનત ન
ગણાયે; પણ તે મેહેનત કરેલી કાંમ શું આવી. તે કર-
તાંને હમોએ ઉપર જણાવેઆ મુજબ એક ધેઆંનથી ફ્ર-
કત રોજની પોતાની પાંચે વકતની ફરજઆત ઉતારેતો તે
ખસ છે. જો ફરજઆત ઉતાડતાં ન આવડતું હોએ નેતે
સારી રીતે ધેઆંનથી અહોનવરનાં અને અષેમનાં કલાં-
મો પઢે તો, હું ધારું કે, પેલી બાવીશે ચશતો કરતાં
સવાખનો શારો દરજજો ધરાવેછે. જુવો બાઈઓ, એ-

વી ખેજી બાંદગી કરવાથી શું થાએછે તે, નીચલા પવીત્ર
કલાંમોથી તમને જણાશે.

અવસ્તા.

કુશ્ર બવાદ હિતો હિજવાડુ ચફજિ અનરથફ
ચફજિધતિ.

અવસ્તાનો સાર.

જો કોઈ અનઅરથ આરાધનાં કરે તો તેની જો-
ખાંન કાટવી થાડુ.

ભાઈઓ ! બાંદગી કરવા વીશે અવસ્તા મધે તથા
ખીજી દીનતી કેતાખો મધે શું જણાવેલુંછે તે હું વાંચી
સંભલાઉંછું.

અવસ્તા.

સપિતમ જરથુશત્ર સ્તેમ પધતિ અન્યદશાંમ ર-
થવાંમ ગાથનાંમ અનપ્યુષ્ડનાંમ અનપીસુતનાંમ
શ્રાવયમ્નનાંમ.

અવસ્તાનો સાર.

ઓ સ્પેતમાંન જરથુશત જે લોકો ખીજી સખુને
ખોલીઆ વનાં વગર સોસ્તીથી ગાથા વાણી પઢે ચાને બાં-
દગી કરે તો તેઓને સો ઘણી સાહેખી અને સેરદારી છે.

ઉપલા પવીત્ર અવસ્તા મધે સાફ ખોદલું જણાવે
છે કે, ખીજી સખુનો ખોલેઆ વગર ચાનેજે પઢવું તેજ
ખોલવું પઢતાં વાત ચીત નહી કરવી. અને તે પઢવું તે
સોસ્તી અને આલસાઈથી નહી પઢવું. એવી રીતની
બાંદગી જે કોઈ કરે તેને સો ઘણો સવાબ હાંસેલ થાએછે,
અને જો તેમ ન કરે તો તેમજ ગુનાહ પણ લાગુ પડેછે.

અવસ્તા.

૨૧૦ ઇશતોઈશ તરસ્યા માંધ્રનસ્યા અહુરહ
મજદાતુ ઉવેમદહસ્યા ઉસમહસ્યા વીસામદસ્યા
હીઅદ મ્યજદેમ.

અવસ્તાનો સાર.

ઓ હોરમજદ ! તાહારી સેતાઈશ, ખંદગી અવસ્તા-
થી કરું કાંએકે (તેમ કરવાથી) મોત પોહોવતી વકત ખ-
દલો કપ્પલ કરીએવ.

અવસ્તા.

હીઅદ અષાઈ વહેશતાઈ અષેમ પર ચિનસતિ
વીરપેમ માંઝેમ, વીરપાઈ માંઝાઈ યથ અષાઈ ક્ષત્રેમ
ચિનસતિ.

અવસ્તાનો સાર.

જે કોઈકે, ખરતર પાકી પરેહેજગારીને વાસ્તે ત-
મામ માંયરવાંણીને જેમ, તમામ માંઝા અરથે ખંદગી
માટે આખવી ઘટે તેમ આપે તો તે સખસ સાહેબી (ખે-
હેશત)ને હાંસેલ કરે.

જુવો ભાઈઓ, ઉપલા પવીત્ર અવશતાનાં કલાંમ
મધે કેહેવું નેકે કહીજીછે કે, ખંદગી કરવી તે પરેહેજ-
ગારી યાને શઘલી સંભાલથી, વાકેફી મેલવીને કરવી જો-
ઈએ. એવી રીતની ખંદગી કરવી તેજ સવાખ જા-
ણવો.

અવસ્તા.

યથચ જખયંતિ અષતુનદ અષેમ ચિનસતિ, યથ-
ચ ક્ષમાઉઓય અષેમ ચિનસતિ યદ સપુથંતિપ્યો.

અવસ્તાનો સાર.

જેમ ઘણી પાંદગી કરેછે તેમ નીરમલ સવાપ્પ (ની દોલત) ને હાંસેલ કરેછે, અને જેમ તમારા મધે સવાપ્પ અથવા રાસ્તીને હાંસેલ કરેછે તેમ ક્ષાએદેમંદો કરતાં ક્ષાએદેમંદ થાએછે.

ઉપલા અવસ્તાથી ખોટલું જાણાએછે કે, પાંદગીનાં નુરથી સવાપ્પ જેહુવી ઉતમ અને રાસ્તી જેહુવી ક્ષા-તેહમંદ દોલતો આપણને હાંસેલ થાએછે. અને જે કો-ઈકે એ પાંદગી ચીજને હાંસેલ કરેછે, તે શઘલા શુખનાં ક્ષાએદાએ હાંસેલ કરેછે.

અવસ્તા.

તેમ ધીરિ હજસાગુંતક ચદ માગ્રેમ રૂપેતેમ પએપજયો.

અવસ્તાનો સાર.

તે પાંદગી કરનારને એકદમ તંદરોસ્તી પોહો-એછે, માટે માથાનો ચાને પાંદગીનો વધારો તંદરોસ્તી આપનાર છે.

ઉપલા અવસ્તાથી માલુમ પડેચ કે, પાંદગી એ, ખીજ સઘલી દવા કરતાં એવી દવા છે કે, તે કરવાથી એકદમ તમામ દુઃખો દફૂંથાઈ તંદરોસ્તી હાંસેલ થાએ-છે. કોણ શખસનેહાવી નેક દોલત હાંસેલ કરવા ન ગમે ?

અવસ્તા.

ચંધહુર નેમંધહો ચિગ્રેમ હુમતેમ્યા હુખતેમ્યા હુઅરેરેતેમ્યા.

અવસ્તાનો સાર.

ખંદગીનું મુલ ખીજ તે નેક મનશની, નેક ગવ-
શની, અને નેક કુનસની છે.

વાહા, આએ કેવો નેક કલાંમ કહેઓ છે કે, ખં-
દગી કરવાથી આએ ત્રણ અગત્યની ચીજની જરૂર હા-
જરી થાએછે. એકતો સાડું વમાસવું યાને લોકોનું સાડું
ધધવાની તેવ પડેછે. ખીજુંતો સાડું ખોલવું અને સા-
ચું ખોલવું યાને ખરાબ અને દુરગંધ સખુત નહી ખો-
લવાની તથા હમેશાં સાચું ખોલવાની ટેવ પડેછે. તરી-
જીતો સાડું કાંમ કરવું યાને જે કાંમ કરે તે સંભાલીને
સારાંજ કરવાની, અને નરસ કાંમ નહી કરવાની ટેવ પડેછે.
એવી એ ખંદગીનાં નુરની ખુખી છે.

અવસ્તા.

રાયશયોધશિ વંધહેઉશ ગએમ મનંધહો.

અવસ્તાનો સાર.

ભલમંતસાઈ કરતાં ખંદગીનુ નુર હંદગી ખ-
ખશે છે.

ઉપલા પવીત્ર કલાંમથી જણાએછે કે, ખંદગી
ગોએઆ ખેહશતની હંદગી છે. તે હંદગી આપણને કે
આરે હાંસેલ થાએ કે, જેઆરે ખંદગી સારા વીઆરથી
થાએ તેઆરેજ.

પંદ નામએ જરતોશત મધેનાં પેહેલવી ફકરાનો સાર.

સવાલ—હરેમન તથા દેવો સાથે લડવું શું છે ?

જવાબ—નેક મનશની સાથે એકાંત ખંદગી કરવી.

ખંદગી કરતાં કાંઈ અંદેશો ન કરવો જોઈએ, એ-

વી રીતની ખંદગી કરવી તે હૃદયેમન ઉપર હુથીઆ
૨ છે.

ઉપલા પેહેલવી ફકરાના તરજુમાથી ધણો સારો ખુલાસો થાય્છે કે, ખંદગી કરવી તે નેક મનશની સાથે ચાને મનમાં ખોદાતાલાની હસ્તીનો તથા તેની પેદાશની ખુખીનો ખચ્ખેઆલ લાવીને કરવી, નહીં કે લોકોની સાથે ભઠાઈ કરતાં હસવા મસખેરી તથા થઠા કરતાં કરવી. વલી ખંદગી કરવી તે એકાંત ઘેઆંને કરવી, એ ઘેઆંને ન કરવી. એવી ખંદગી છે તે બદ વીચારને તોડનાર હુથીઆર છે. અગરજો તેમ ન કરેતો તે હુથીઆર સાંમનું બદીની તરફનું થાય્છે.

પાજંદ મીનો ખેરદ મધેના પાજંદ ફકરાનો સાર.

સવાલ—યજ્ઞદાંતી નમાજ અને પરસ્તેશ કેમ કરવી ઘટે? જવાબ—જે ચીજમાં રેશની અને નુર અને ચમકાત છે તે તમામ યજ્ઞદાંતાં નુરમાંથી પેદા થાય્છેલી છે; જેહોવો કે આફતાબ, માહતાબ, સેતારા, આતશ, અરદુઘશુર અને એ વગેરે બીજી જે કાંઈ નુર ભરેલી નેક ચીજો છે તે યજ્ઞદાંતાં નુર મધેથી પેદા થાય્છેલી છે. તેટલા વાશતે યજ્ઞદાંતી નમાજ અને ખંદગી કરતી વેલાએ જે ચીજમાં નુર અને રેશની હોએ તેની સનમુખ ઉભો રહીને યજ્ઞદાંતી ખંદગી અને સેતાફશ કરવી સજ્જવાર છે. સાવાશતે કે, તે નુર ભરેલી ચીજનાં ઝલકાત અને ચમકાતથી ખંદગી કરનારની નજદીકથી નાપાકી દુર દૂર થાય્છે, એબાદતનાં કરના-

રતું ઘેઝાંન તે શેશાંન ચીજ ઉપર લગાડવાથી ઠે-
 કાણે અને કાએમ ઝોસતવાર રેહેછે, અને તેથી
 કરીને તેનું ઘેઝાંન કસી પુરી ચીજ ઉપર નહી
 પોંદોંચે. અને જાહેર છે કે, કુલ જોહાંન મધે નુર
 અને શેશાની વગેરે કાંઈપી ચીજ બેહેતર અને બ-
 રતર નથી, માટે હર શેજ ત્રણ મરતબે ખુરશેદ-
 ની શનમુખ ઉભો રહીને ખુરશેદ તથા મેહેર ની-
 આશ કરવી ફરજ છે. અને તે શેતાશ અને
 બંદગી ખોરશેદની મારફતે યજદાંને કબુલ થાએ-
 છે. “પામદાદ” તથા “નીમશેજ” તથા “એવારે”
 એટલે કે સહવારથી તે બપોર સુધી પેહેલી હા-
 વન ઘેહનાં વખતમાં તથા બપોર પછે જે અરધા
 દહાડાનાં અરધા વખત સુધી બીજી ઘેહેનો વખત
 છે તે રખીયવન તથા બીજી હાવન ઘેહેનાં વખતમાં
 તથા અરધા દહાડાનાં અરધા વખત પછે તે ખુરશેદ
 ગોરખ થાએ તેમાં સુધી તરીજી પુજરન ઘેહેનાં
 વખતમાં ખુરશેદની મોકાબેલ ઉભો રેહ. જે તરફ
 ખોરશેદ નજર આવે તે તરફ ઉપર કેબલો કરી
 યજદાંની નમાજ અને બંદગી કરવી ઘટે. તેજ
 મીશાલે માહાતાબ તથા આતશ તથા અરદુઈસુરની
 મોકાબેલ ઉભો રહીને યજદાંની નમાજ અને
 પરશેતેશ કરવી શખવાર છે. શાવાસ્તે કે, તે ખોદા-
 ઈનુર છે. તે નુરની મારફતે ખોદાતાલા નમાજ
 અને બંદગી કબુલ કરેછે. મારા એકમાં વાર ત્રણ
 માહાતાબની મોકાબેલ માહ નીઆએશ કરવી ફરજ

છે. તેની યજ્ઞદાંતી પ્રસિદ્ધ જાણવી. તે માસ એકમાં વાર ત્રણનું શહુમજાવું એ કે, એકતા બીજને દહાડે કે નવો ચાંદ જાહેર થાય છે. બીજનું પુનમને દહાડે કે માહાતાપ્ય પુરો રોશની-માં આવે છે. ત્રીજનું અમાસને દહાડે કે માહાતાપ્ય પાછો પદલાવવાની નજદીકમાં આવે છે. એ રીતે-માસ એકમાં વાર ત્રણ માહાતાપ્યની મોકાપેલ નીઆએશ કરવી ફરજ છે અને એ ત્રણ દહાડા શેવાએ હર રોજ કરવી તે મોહોટો સવાપ્ય તથા શેજની પચકત છે. તથા અરદુધસુરની મોકાપેલ ઉભો રહીને નીઆએશ અને યજ્ઞદાંતી પંદગી કરવી તે દીશનાં કરવી ઘટે છે; શાવાસતે કે, રાતનાં વખત ઉપર અરદુધશુરનો ખોરેહ કંમતર રહે છે. તથા આતશ ખેહરામ તથા આતશ આદરાંન અથવા દાદગાહની મુકાપેલ ઉભો રહીને આતશ નીઆએશ અને યજ્ઞદાંતી પંદગી કરવી. ખશુ-શન પહેલી રાત અને અરધી રાત ગએઆ પછે માછલી રાતનાં આતશની નીઆએશ કરવી; શાવા-શતે કે, આતશ જો છે તે રાતનાં વખતનો મોહોટો કેપલો છે. અને આતશની મારફતે યજ્ઞદાંતી દરગાહમાં શેપાશદાર થાવું અને હાજેત આહાવી કે તેખોદાઈ નુરની મારફતે યજ્ઞદાંતી કપુલ કરનાર છે.

નેક વખત જરથોશતી શાહેખો ! ઉપલા પવીત્ર અવસ્તાઓના તથા બીજી દીનની કેતાખોના દાખલાઓ-

થી, એક શરખી રીતે ચોક્કશજ થયું છે કે આપણુ ખાકી
 બંદાઓને ખાકમાં શર નાખી, તે કેરદેગારની જનાબમાં
 ઉમેદ આણવાને શાઝું ખશુસનં “બંદગી” કરવી જોઈએ
 છે. જુવો, આપણાં અસલ નએઆગાંનોથી તે હાલ
 ગુજરેલા વખતનાં નએઆગાંનો શુધીનાં સતવંતા શકર-
 મીઓ પોતાનાં સર ખાકમાં નાખી “બંદગી” કરી ગએ-
 આછે. તેમાં ગયોમરશ જેહેવો દુનીઆનો પેહેલો બાપ
 અને શાહ, સેંકડો વરશ શુધી પાહાડ ઉપર ઉભો રહીને
 “બંદગી” કરી ગયો છે. અને જમશેદ જેહેવા બાયગ-
 શાલી શેહેનશાહે પણ એ પેશો છોડીઓતો નહી અને
 તેને દુનીઆં મધે “બંદગી”નો વધારે રેવાજ જરૂરી કીધો.
 તથા ફરેદુન અને મીનોએહરે તથા કેખુશરો અને લોહોરા-
 સ્પ જેહેવા દુનીઆંના શેહેનશાહો શર ખાકમાં નાખી
 પોતાના પેદા કરનાર હોરમજદ ખોદાની “બંદગી” અને
 “રેઆજતો” કરી ગયા; તે મધેના એએ નાંમીઆ શેહેન-
 શાહો, જેહેમાં એક તો પાદશાહ કેખુશરવે તથા બીજો
 પાદશાહ લોહોરાસપે પોતાની નાંમીઆ શેહેનશાહતને
 છોડી ગોશો પકડી “બંદગી”નો પેશો પકડેએ હતા.
 જુવો બાઈઓ, એ નેક શેહેનશાહઓએ દુનીઆઈ
 ખજાનાઓની તથા શાહેબીની તથા એશ આરાંમની
 કશીએ દરકાર ન કરી, તેઓએ હમેશની દોલત જે
 “બંદગી” તેનેજ શંગેરીને, હમેશનું આએ દુનીઆં
 મધે કીરતીવંત નાંમ આપણુ ભવીષ લોકના ધડ માટે
 મેલી ગયા છે. તેઆરે તે શાહેબો નજદીક આપણ જેહે-
 વા કમીનાંઓનો શું હેશાબ કે, “બંદગી” કરવાથી આપ-

હું સીર ફેરવીએ ? તે શાહેવો જે દુનીઆં મધે મોહો-
ટી નામવરી મેલવી ગયા તે, એજ સખખથી કે, એકે તો,
તેઓએ ઇનસાફથી દુનીઆંને આપાદ કીધી. અને પી-
ળું તો, આપી રાત “બંદગી”માં મશગુલ રહીને ખોદા-
દ આહા મેલવી નામવર થાઈ ગયા. તે શાહેવો ઉપર
કાંઈ થોડા હાદેશાઓ નથી પડેઆ, પણ તે હાદેશાઓથી
તેઓનો બચાવ થયો તે “બંદગી”નીજ ખુબીથી થયો
છે. તેઆરે આપણને લાયક છે કે, આપણે પણ તે
રેવાજને હમેશા જતરી રાખીએ, કે આપણાં ઉપરથી હા-
દેશાઓ હોએ તે શરવે ગુમ થાએ અને આપણે પણ
“ બંદગી ”નાં નુરથી દુનીઆં મધે બુજોરગી અને માં-
ન મેલવીએ.

ભાઈઓ ! આએ જોગવાઈ લઈ હું તમોને શુચ-
ણાં કરવા માગું છું કે, હાલે આપણ લોકોમાંથી અસલ
“ બંદગી ” કરવાનો તરીકો જતો રહેઓછે તેને તમો,
હમોએ ખોલાશો કરવા પ્રમાણે પાછો જતરી કરો કે, હા-
લે જે આપણ ઉપર આહુરેતે આહુરેતે મુફ્લેસીનું
વાદલ ઉતરે છે તે, કરીમે કારશાજની રેહુમ થવાથી પા-
છું દફરે થાએ, અને પાછી આપણી હાલત શારી થાએ.
પીળું એ કે, આપણ લોકોનાં મજલશી કાએદાઓપી
આસ્તે આસ્તે ગુમ થાએલા છે, તેને પાછા અશલી હા-
લત ઉપર લાવવા જોઈએ છે. જો કે, અશલ નએઆ-
ગાંનોથી ચાલતો આવેલો રેવાજ એ હતો કે, કોઈપી સા-
રા થા માઠા અવશરે સઘલા એકઠા મલી એકે આવાજે
“ બંદગી ” કરતા હતા, તે રેવાજ હાલે આપણ મધેથી

ગુંમ થતો જાય છે, એ ઘણું ભુલ ભરેલું છે. એખલ!
 “બંદગી” કરવા કરતાં પાંચ એકઠા મલી એક આવા-
 જે “બંદગી” કરવાનો મોહોટો દરજ્જો છે. તે જો કે,
 હાલે શુધી તે દેખાવમાં રહી ગયો છે. તે એ કે, કોઈપણ
 આકૃત સમાવીએ “બંદગી” કરવાને આપણે સઘલા એ-
 કઠા મલીએ છીએ તે વખતે જેમ, દસ્તુર મોખદો એક
 આવાજે એક વીચારથી સાથે બંદગી કરેછે તેમ, સઘલા
 જરથોરાતીએ તે મંત્રે શામેલ થતા નથી. એક ખેસીને
 કાંઈ પટે છે તો પીજો ખેસીને કાંઈ જીવું પટેછે, કો-
 ઈ ખેસીને વાત કરેછે અને કોઈ ખેસીને હુશ ખોલ કરે
 છે, એમ ન થવું જોઈએ. સઘલાએ એક શરખી રીતે
 તે “બંદગી”માં ભાગ લેવો જોઈએ છે. તેમજ ઉઠમણાંની
 મજલસમાપ્ત થવું જોઈએ છે. જેઆરે દસ્તુર કુસ્તી
 કરવા ઉઠે તેઆરે તેઆં શામેલ થાયેલા દરેકે શજનોએ
 કુસ્તી કરી, સઘલા સાથે ઉભા રહી, પેલાં ખેહેશતી થાયે-
 લાં રવાંનતી ગંમખારીમાં, તેની તરફથી “બંદગી” ક-
 રીને, આપણી તરફથી સવાખનો હંમખેહેશે કરી આપ-
 વો જોઈએ છે. તે એવી રીતે કે, જો દસ્તુર ખોરશેદ-
 ની નીઆએશ શુરૂ કરેતો સઘલાએ સાથે તેજ શુરૂ
 કરવું; એજ પ્રમાણે જો દસ્તુર ઘટતી કરજ અદા કરે તે
 ફરજ સઘલાએ સાથેજ અદા કરવી જોઈએ છે. હાલે,
 ઘણાંએક સાહેબો ઉઠમણાંની મજલસમાં “બંદગી” ક-
 રવાને શામેલ થાયે છે; પણ તેઓ હુમોએ જણાવેઆ
 પ્રમાણે, તેઓ સાથે શામેલ થાઈને એક સરખી રીતે
 “બંદગી” કરતા નથી. કોઈ ખોરશેદની નીઆએશ પટે

છે તો, કોઈ સરોશપાજ પઢે છે. કોઈ શરોશ ચશત પઢે છે તો, કોઈ ઘેહુ પઢે છે. કોઈ પતેત પઢે છે તો, કોઈ ખુરશેદ નીઆએશ પઢે છે. એવી બેધંગી રીત નીકલી-જવી જોઈએ છે, અને જેમ દસ્તુર અસલ તરીકા મુજબ “બંદગી” શુરૂ કરે તેમજ, સઘલાઓએ એક સરખી રીતે કરવું. એમ જો થાયે તો ખચીત તે “બંદગી” નો મોહોટો દરજજો છે. કોઈખી સારા અવસરે ઉપકાર માંનવા, આફતને વખતે બલા ટાલવા, અને ગમ-ગીનીને વખતે પસ્તાવો કરવા એકઠા થાઈ “બંદગી” કરવા વીશે, આપણને આપણાં પાલણ કરતા સાહેબે ધરમની મારફતે તાકીદ ફરમાવી છે; કારણ કે, જેઓ નેક લોકોની પંચ એકઠી હોએછે તેઓ પ્રમેશવરનો અખુટ ગુણ મલેલો હોએ છે. જુવો ભાઈઓ, નીચલા અવસ્તા મધે શું ફરમાવેછે.

અવસ્તા.

પંચ નાંમ અહમિ પંચ નાંમ નોઈદ અહમિ, હુમત અહમિ દુશમત નોઈદ અહમિ, હુખત અહમિ દુખુખત નોઈદ અહમિ, હુઅરેશત અહમિ દુખુઅરેશત નોઈદ અહમિ.

અવસ્તાનો સાર.

(નુકશાંત નીવારણ કરનાર એક ઈશિવર શકતી “હોમ” ચજદે, આપણાં પેગંમખર શાહેબ અશે જર-થુશતને ફરમાવીઈ છે કે,) નેક વીચારનાં પંચમાં હું શાંમેલ છું, બદ અને ઉલટા વીચારનાં પંચમાં હું શાંમેલ નથી. સારી વાચા બોલાનારી પંચમાં હું શાંમેલ

છું, દુરગંધ વાચા રાખનારાઓનાં પંચમાં હું શાંમેલ નથી. સારી કરણી વાલી પંચમાં હું શાંમેલ છું, બદ કરણી વાલી પંચમાં હું શાંમેલ નથી.

આ અવસ્તાનો ખોલાસો એજ છે કે, જેઓ એક વીચાર અને સારા વીચાર વાલા લોકો હોય તેઓ યજ્ઞ અમશાસપદો શાંમેલ થાય છે, અને જેઓ જુદા વીચાર અને ખરાબ વીચાર વાલા લોકો હોય તેઓ તેઓ શાંમેલ થતા નથી. જેઓ એક આવાજ અને નેક આવાજથી ખોલનારા તથા પઢનારા લોકો હોય છે, તેઓ યજ્ઞ અમશાસપદો શાંમેલ થાય છે, અને જુદા આવાજ અને ખરાબ આવાજથી ખોલનારા અથવા પઢનારાઓમાં તેઓ શાંમેલ થતા નથી. એક દેલીથી નેક કાંમ કરનારાઓમાં યજ્ઞ અમશાસપદો શાંમેલ થાય છે, અને જુદાં દેલથી કાંમ કરનારાઓમાં તેઓ શાંમેલ થતા નથી.

હમોએ જે “બંદગી” વીશેની બાબતો જણાવી તે ઉપરથી, હવે તમારી પુરોજ પાતેરી થાઈ હશે કે, આએ ફુતીઓં મધે અને પેલી હમેશની ફુતીઓં મધે “બંદગી” જ શાયે આવી કામ લાગશે, બાકી બીજુ કશુંએ કાંમ લાગનાર નથી; તેઆરે હવે, તમુને લાજેમ છે કે, હવે પછી ખચીત કરીને દહાડાનો થોડો વખત પણ, ઊપર જણાવેઆ પરમાણે, “બંદગી” કરવામાં તમોને ગુજરવો જોઈએ. જો, એવી રીતે તમોએ “બંદગી” કરવા માંડી તો, ખચીત યાદ રાખજો એ નેક જરથોશતીઓ ! કે એથી કરીને ખચીત તમારા

દહાડાની રેશનાઈનો પંધારો થયા વગર રહેતાર નથી. આપણાં પવીત્ર કલાંમનાં અરથો ઉપરથી તમારી ખાતેરી થાઈ હશે કે, એ કલાંમો આપણને, તે જેહાંનમધે ખેહું-શતનો અને આએ જેહાંન મધે ખુશી ખુરરમી પોંહોં-અવાંનો કેવો ભરૂશો આપેછે ! માતવીઓ ! તમો તમારા પેદા કરનાર આગલ હસ્તે મુખડે તથા સોરોખરૂહી શાથે જવા પાંમો એથી તમુને શું વધારે જોઈએ ? જે કુલ્લે દુની-આંનો સાહેબ, જે કુલ્લે આલમનો પાપ, તથા જે તમોને પેદા કરનાર, તેનાં કદંમ આગલ, તમો તમારી ફરજ ખ-જવી વાહલા રેહો, એથી વધુ મોહોગ્રાઈ અને શુખ આ-એ દુનીઆમાં તમુને ખીજુ કેઠે મલનાર નથી. પાક પ-રવરદેગારની ખુશનુદીનાં કાંમો કરવાં એ ખેહુંશત પાંમ-વાનો શખખ છે, અને ખેહુંશત એ ખરાં શુખનું શથલ છે; અને એમ છે માટેજ શરવે આદમીઓની ઉમેદ ખેહુંશતની ઈતેજરીમાં લટકેલી રેહુંછે. વાશતે એ મુ-શફર ભાઈઓ, તમો ખેદાર થાઓ, તમારી ગફલતીની આંખો ચોલો, અને આએ ખોદાઈ ધરમની શુખ આ-પનારી રેશનીને રસ્તે ચાલી, જેઆંથી તમો આવેઆ છો તે તમારાં અસલી મકાંનમાં ફતેહેમંદી શાથે પોંહોંઓ, અને વગર જવાલનાં શુખનો રશ ખેફેકરી શાથે શદાકાલ આખતા રેહો ! આમીન ! આમીન !

પાક યજ્ઞદાં સાહેબની મદદ હોજો.

“બંદગી” કેહી જીવ્યાનમાં કરવી?

મજદુરસ્તાન સાહેબો !

હુ મોઝે તમો નજદીક, ગઈ કાલ દને “બંદગી,” “બંદગી” કરવાનું કારણ, “બંદગી” શાસાઈ કરવી, “બંદગી” કરવાથી ક્ષેત્રે શું? અને નહી કરવાથી નુકસાન શું? એ બાબે વાચાજ કરી, વધારે ખોલાસાથી સહમજીવીઈ હવું.

હવે ચાજ રોજ, “બંદગી” કેહી બાષામાં કરવી? “બંદગી” અવસ્તા જીવ્યાનમાં કરવી, તેમ કરવાનું કારણ શું? બીજી ભાષામાં નહી કાંઝે કરવી? એ વીશે, હું તમોને સહમજીવીઈ છું, તે તમોએ પાક અને નીરમલ મગજથી ધેચાનમાં લેવું. અને તેમ કરવાની પેહેલાં આપણા પાક “બંદગી” કલાંમને આપણે “અવસ્તા” કરી ખોલાસાએ છઈએ તેની મતલબ શું છે? અને એ “અવસ્તા” શાખદ શા ઉપરથી નીકલેલો છે? અને “અવસ્તા” નુ પુરાતમપણું કેઆરથી ચાલુ થયું છે? એ વીશેનું બંધોચાન પણ ધેચાનમાં લેવા જોગ છે. એ ધેચાનમાં લેવાથી “બંદગી” ની ખુબી તમોને ઘણીજ સેહેલાઈથી જણાઈ આવશે; માટે એ ઉપર પણ તમારું નીરમલ મન આપવાને હું બલામન કરું છું.

તમે ભાઈઓને જાણવું જોઈએ છે કે, “અવસ્તાનું” પુરાતમપણું આપણાં પાક અને બેહુતર મજદ્યસ્તની ધરમ સાથે સંબંધ રાખે છે, અને “અવસ્તા” એ આપણી ધરમ ભાષા છે, અને ધરમ આ જગત અને જીવતર પેદા થતાં જ જોરથી ફેલાયેલો છે. જીવો, એ વીશે આપણા રાહનુમા પેગંમપર અશો જરથોશત શું કહે છે.

અવસ્તા.

હીઅદ ને મજદા પુઉરવીમ ગએથાપુસ્ત્યા તષો દએનાપુસ્ત્યા થવા મનંધહા ખતુશત્યા યઅદ અસ્તવંતેમ દદાપુ ઉશતનેમ.

અવસ્તાનો સાર.

(જરથોશત સાહેબ કહે છે કે,) ઓ હોરમજદ ! તું-એ હંમારે સાડું પરથમ જગત અને દીન (કાએદા) ગ-હી, મન તથા અકલની મારફતે, જે હાડકાં વાલુ આદ-મ (ગયોમરસ) તેને જીનદગી અરથે બક્ષેશ કીધા.

આએ અવસ્તાના ચોકસ કલાંમે ઉપરથી મા-લુંમ પડે છે કે, આપણી મજદ્યસ્તની દીન દુનીઆની શુરૂઆતથી, દુનીઆઈ દેહ વાલાં પેહેલાં આદમતાં પેદા થવા સાથેજ, તરેતાજગીમાં ખીલી રહી છે. અશો અ-હોરમજદે “દીન” યાને કાએદા ઘડવાનો સપ્પ, પોતાની ખેલકતનાં બંદોબસ્ત માટે છે. જેમ, કોઈ રા-જ કરતા પોતાનાં રાજની શુરૂઆતની પેહેલાં પરજનતાં બંદોબસ્ત માટે ધારા ઘડી તઈયાર કરે છે, અને પછે રફતે રફતે તેમાં સારો સુત્રો, અને સુખેઆરો વધારો કરવાને

મજાપુત રીતે ખંતી રહે છે તેમ, કુદરતવાંન સાહેબે ફુનીઆંની શુરૂઆતની પેહેલાં તેનાં પવીત્ર ધારાની ગોઠવણ કરેલી, ઉપલા પવીત્ર કલાંમ મધે જણાવ્યે છે.

પવીત્ર અવસ્તા મધે “દઝ્યેન” શબ્દનો અર્થ “દીન,” “કાઝ્યેદો,” તથા “ધારાનો” થાય છે. ઝ્યે “દઝ્યેન” શબ્દ અવસ્તાનાં “દિ” ધાતુ ઉપરથી નીકલેલો જણાય છે. “દિ” ઝ્યેટલે “જોવું,” “નંધાકરવી,” “તપાસવું,” “પરીક્ષા કરવી” ઇતીઆદી અર્થવાલા ધાતુની ગુના થઈ “ન” પરત્ય લાગીને “દઝ્યેન” શબ્દ ઉપલે અર્થે મુકરર થાયેલો છે, જેહુંનો પરથમા ખાહુ વચન “દઝ્યેનાપુસ,” પદ ઉપલા અવસ્તા મધે આવેલું છે. ઝ્યેઉ પરથી બોલવાને હીમત થાયે છે કે, આપણી મજદયસ્ત-“દીન” આઝ્યે જમાનાંની શુરૂઆતથી, ફુનીઆઈ પેહેલાં આદમનાં વજુદ ઉપર વસુલ થાયેલી, ઝ્યેક વારસા દાખલ હાલે સુધી, પાક ચજદાંની બક્ષેશથી, અને વખશુરાંન વખશુર અને પેગંમખરોના પેગંમખર હજરત અશો જરથોશતે ઝ્યેને પુરતી હાંશેલ કીવાની ખરકતથી, આપણ બાયગ સાલી લોકો પાશે સલાંમત છે. ઝ્યેવી બુજારગ અને બલી દીનની ખીલી આવવાની ખરી ખુબી, તે આપણાં ખંદગી કલાંમ છે. જેહુંને પરાચીન કાલનાં લોકો અને જમાનાંની શુરૂઆતનાં દીનદારો “માંથ્રાવાંણી” ને નાંમે ઝોલખતા તથા લખતા આવ્યા છે.

હવે, તમે બાઈઝો નજદીક “માંથ્રાવાંણી”નો ખનાવનાર કોણ? “માંથ્રાવાંણી” ઝ્યેટલે શું? ઝ્યે વીરોનો ખોલાસો કરવાને હું દોરેસ્ત જોવું છું.

“માંથ્રાવાંણી”નો યનાવનાર હોરમજદ ખોદા પો-
તે છે તે વીશે, ઈજશનેના પવીત્ર અવસ્તા કલાંમ મધે
નીચે મુજબ આવેલું છે.

અવસ્તા.

તેમ આજૂતોઈશ અહુરે માંથ્રેમ તપદ અષા
હજડાં.

અવસ્તાનો સાર.

(પેગંમપર સાહેબ જરથોશત કેહેછે કે,) અહુર-
મજદે પાકે પંદગી સાથે મોરાદ રાખનારા, તે આપ્યાદાં-
નીનાં, “માંથ્રાવાંણી”નો યનાવીઆચ.

આએ અવસ્તાના ફકરા ઉપરથી ચોક્કસ માલુમ
પડેછે કે, “માંથ્રાવાંણી”નો યનાવનાર આપણા પેદા કર-
નાર હોરમજદ ખોદા ખુદ પોતે છે. એ ખાવંદ સેવાએ
કોઈ બીજાએ યનાવેઆ નથી. તે કુદરતવાંન યાપને
“માંથ્રાવાંણી” યનાવવાનો સપ્પ, ફક્ત નુરી તથા ખાકી
એ પંધે દુનીઆની આપ્યાદાંની માટે, પોતાની પવીત્ર
પંદગીની આરજુ રાખનારી મતલબ, ઊંઘાડી કરી આ-
પેછે. તે ખાવંદે પોતાના પેગંમપરની મારફતે, ખેલકત-
નાં લોકોને, એ “માંથ્રાવાંણી” જોહેવા બેમુલા “પંદ-
ગી” કલાંમ, તેમનાં અંતઃકરણમાં કબુલ રાખવાની પો-
તાની મરજ જણાવેલી છે.

વલી, એ “માંથ્રાવાંણી” વીશે, વંદીદાદનાં પવી-
ત્ર નીચલા કલાંમ મધે, અશો હોરમજદે, પોતાનાં વીસ-
વાસુ પએગંમપર અશો જરથોશતને ફરમાવેલું છે કે:-

અવસ્તા.

નિજખયંધુહ જરથુશતર ક્રવધીમ મન યદ
અહુરહફ મજદાઽ યદંધહફ ઉરવ “માંથરો” રપેંતો.

અવસ્તાનો સાર.

ઓ જરથોશત! હું જે હોરમજદ છું તે માહારી ક્રવધીને તું પઢતો રહે! કે જે (ક્રવધી)નું રૂહ (આત્મા) વરધીવાંણુ “માંથ્રા” છે.

આ પવીત્ર કલાંમ ઉપરથી જોડાતું જણાવ્યું છે કે, આપણાં પાલણ કરતા અને પેદા કરનાર અહોરમજદ જોડાતી ક્રવધીનું રૂહ અથવા હીરનો વધારો કરનાર, પવીત્ર કલાંમ, તે “માંથ્રાવાંણી”જ છે. જેમ, શુનાં તથા રૂપાને કસવા અથવા બાંજવાથી તેનું કીમતી “હીર” કેટલું છે તે જણાઈ આવેછે તેમ, અહુરમજદની પોતાની ફરવધીનું જેમુલું “હીર”તે કુદરતવાંન સાહેબની માંથ્રાવાંણીથી જણાઈ આવેછે.

ઉપલા “માંથ્ર”શબ્દનો અરથ કુદરતી ખયાલ શકતી થાય છે. એ જોલ અવસ્તા તથા સંસકરીતનાં “મન” ધાતુ ઉપરથી ઉત્પત્ત થયેલો છે. એ “મન”નાં અરથો “જ્ઞાનકરણ” “વીચારણ,” “સહમજણ,” “જાણણ” અને “જોધમેલવવો” ઈતીઆદી એવા થાય છે. એ “મન” ધાતુને અવસ્તા પ્રમાણે “અ” અને “થ્ર” તથા સંસકરીત પ્રમાણે “અ” અને “ત્ર” પ્રત્ય સાગવાથી, અવસ્તા, પેહેલવી, ફરશી, અને પાજંદ જોડણીનાં કાએદા મુજબ, ધાતુનાં અંતી “ન” સાથે તેનાં

પ્રત્ય વાલો “અ” મલીને, એવા બે હરફો જોડાએઆથી “આ” ઉચ્ચાર થઈને, તેનાં “અ” પ્રત્ય સાથે સંધી થયાથી, “માંઅ” શબ્દ ઉપલા અરથે ચોક્કસ થાએલો જણાએછે. સંસકરીત ભાષાની જોડણી પ્રમાણે ઉપલા “મન” ધાતુનો “ન” તથા પ્રત્યનો “અ” મલીને “આ” નહીં થવાથી “ન” પ્રત્ય જોડાતાં “ન” નો “ં” અનુસવાર બની “મંન” શબ્દ થયો છે.

ઉપલી બેહુ ભાષાના કાએદા મુજબ, “માંઅ” તથા “મંન” શબ્દોની જોડનીના વીસ્તાર ઉપરથી, આપણને માંલુંમ પડે છે કે, માંઅ” શબ્દનો મોરાદી અરથ “કુદરતી ખ્યાલ” સેવાએ બીજો કસો સંબંધ રાખતો નથી; કારણ કે, ઉપલા ઇજશનેના પવીત્ર અવસ્તાથી, તમોએ હમણાંજ શાંભલીઊં છે કે, “અહોરમજદે પવીત્ર બંદગી સાથ મોરાદ રાખનાર તે આપ્પાદાનીનાં “માંઅ” બનાવ્યાઅ” અને વલી વંદોદાદના ઉપલા પવીત્ર અવસ્તાથી તમોએ શાંભલીઊં છે કે “માંઅ છે તે અહોરમજદની પોતાની ફરવખીનું “હીર” છે, અને તે “હીર”ને પઢવા શાઝં હોરમજદે જરથોશતને હોકંમ ફરમાવેલો છે કે, “તુ તેને પોતે પઢતો રહે!” હેવા ખુબીવંતા, ઉપલા બેહુ દાખલાથી આપણ ધનિશાંત જતીને એટલોજ બોધ શીખાડે છે કે, ઇશ્વર પ્રાર્થનાં અથવા ઇશ્વર બંદગી જણાવનારા “બંદગી કલાંમ છે તે, માંઅવાંણી” કલાંમ છે. એ “માંઅ” કલાંમ છે તે કોઈ બેત, કવીતા, કે સ્લોકનાં ઢપમાં નહીં, પણ શરાશરી એપ્પારત બંદી તરીકે પઢાતા ઇશ્વર બંદગી કલામો છે.

“ગાથાવાંણી” એટલે શું ? “ગાથાવાંણી” તે ખેત, કવીતા, શલોક, અને ગીતનાં આવાજમાં પઢતી કુદરતી બંદગી કલામને કહે છે. “ગાથા” એ બોલ અવસ્તાનાં તથા સંશકરીતનાં “ ગા ” ધાતુ ઉપરથી નીકલેલો છે. “ગા” એટલે “ગાવું,” “સ્તુતી કરવી,” “વક્ત સહરાવી ગાવું,” ઇતીઆદી. એ “ગા” ધાતુને અવસ્તાનો “થા” અને સંશકરીત “તા” પ્રત્ય લાગીને “ગાથા,” “ગાતા” શબ્દ ઉપલે અરથે ચોકશ થએલો છે. એ ઉપલાં બેહુ પ્રત્ય પોતાની ભાષામાં ભવીષ વસ્તમાંન એક વચણનું કીરીઆપદ રૂપ પણ થઈ શકે છે. “ગાથા” એ ઈશ્વર બંદગી કવીતા, શલોક, અને શુદ્ધ લાવી રાગમાં બંદગી કરવાના કલામ છે. અને પાક બોદાવંદ તાલાએ પોતાની બંદગી રાગમાં કરવાને પણ ઇનિશાંન જતી ઉપર ફરજ પાડતાં, હજરત અશો જરથોશતને જણાવ્યું છે કે:-

અવસ્તા.

ઇમ વચ ક્રત્રવ યોઇ હેંતિ “ગાથા” હુઅ.

અવસ્તાનો સાર.

આએ સખુન જેઓ “ગાથા” (ગીતાઓમાં) છે તે, (ઓ જરથોશત) તું પઢતો રહે.

અવસ્તા.

નિજબચંધુહ તું જરથુશતર “ગાથાખ્યો” રૂપેંતાખ્યો.

અવસ્તાનો સાર.

ઓ જરથોશત! તું પોતે પઢતો રહે વધનારા “ગાથા” એને

આએ પવીત્ર કલામો ઉપરથી આપણને સારી રીતે પુરવો મલે છે કે, “માંથરા” તથા “ગાથા” એ બેહું બંદગી કલામ અહુરમજ્દના પોતાના છે. એ “ગાથા”ના કલામો હાદેશાનાં આંચકા હીલાથી ખોલવાનાં હાલે શુધી થોડક જરવાએલા આપણી પાસે શલાંમત રહેલા છે. પણ તે કેહેવી ઢપથી રાહરાવી પઢવું તે, આ પણા લોકોમાંથી સદંતર ગુમ થઈ ગયું છે.

“અવસ્તા” એટલે શું? “અવસ્તા” એ શબ્દ ઉપર જણાવેલી “માંથ્રા” વાણી તથા “ગાથા”વાંણી શીધ કરનારી, ચોકશ બંદગી કલામોનું પાછલથી અપાએલુ એક નામ છે. “અવસ્તા” શબ્દ ઉપલી “માંથ્રા” અથવા “ગાથા”ની ભાષાનો છે. એ શબ્દ “સ્તુ” અને સંશકી રીત “સ્તુ” ધાતુ ઉપરથી નીકલેલો છે. એ “સ્તુ” ની-માએની “સ્તુતી” કરવી, “શેતાએશ” કરવી, “તારીફ” કરવી, અને સદરાવવું, એવી થાએ છે. એ ઉપલા “સ્તુ” ધાતુને ઉપશર્ગ “અઉઅ” અથવા “અવ” લાગીને “અઉઅસ્તુ” એવું રૂપ બની, ધાતુના અંતી “ઉ” સ્થ-રની વરધી થયાથી “અઉઅસ્તાઉ” શબ્દ બનીએ છે, અને તે બોલવાના માહાવેરા મધેથી અંતી “ઉ” નીકલી જઈને “અઉઅસ્તા” એવો શબ્દ વપરાશમાં આવેલો છે. એ શબ્દ પેહેલવી, પાજંદ, અને ફરશી ભાષામાં પણ એમના એમજ હજુર શુધી વપરાય છે.

ઉપલા ચોકશ વીસ્તાર ઉપરથી જણાએ છે કે, “અઉઅ સ્તા”એ શબ્દ અસલ “માંથ્રા”વાંણીનો પોતાનોજ છે, અને તે પાછલથી બોલવાનાં વપરાસમાં, “માંથ્રા”

વાંણીની તથા “ગાથા”ની જગોએ અતી ધણો અગેવાંણી-
માં આવ્યો છે. “અવસ્તા” શબ્દનો ખરો અરથ “પરતર
સેતાએશ,” શરેશઠ વખાંણુ” એવો ચોક્કશ થાય છે.

“જંદ” એટલે શું? “જંદ” એ શબ્દ પાછલથી
“અવસ્તા”ની મીશાલે, “માંથ્રા” ભાષાની જખ્યાનને
વાસ્તે ખોલવાના માંહાવેરામાં આવ્યો છે. એ “જંદ”નો
અશલ ધાતુ “જન” એટલે “જ્ઞાન કરવું,” “વીચારવું,”
“સમજવું,” “જાણવું” અને “ખોધ મેલવવો” થાય છે.
એ “જન” ધાતુને કરત “દ” પ્રત્ય લાગી ધાતુનાં અંતી
“ન”નો “ઠ” પતી “જંદ” શબ્દ ઉપલેજ અરથે શીધ
યયો છે. એ “જંદ” ખોલ આપણ લોકોમાં ધણો પ્રખ્યા-
ત થયેલો છે. એ “જંદ”ની આગમજ ધણો ખરો અઉ-
અસ્તા” ખોલ વધારીને આપણ લોકો “અઉઅસ્તા
જંદ” કરીને ખોલીએ છીએ. એ “અઉઅસ્તાઉ જં-
દ”નો ખરો માએનો “ઈશ્વર સ્તુતી જ્ઞાન” એવો થાય
છે. એ “જંદ” ખોલની ઉતપંતી ધણું કરીને અવસ્તા-
આનો પેહલવી તરજુમો થયો તે વખતે થઈ હશે, કાર-
ણ કે, “અઉઅસ્તાએ જંદ”ની કેતાપને પેહલવી જખ્યા-
ન મઘે આવે રીતે લખવામા આવે છે, જેમ કે પેહ-
લવી:—

ગોમન કોરાસે “અઉઅસ્તા વ જંદ.”

અરથ—આએ કેતાપ “અઉઅસ્તા અને જં-
દ”ની. યાને “ઈશ્વર સ્તુતી જ્ઞાન”ની.

એ ઉપરથી જણાયે છે કે, “જંદ” ખોલ ધણું
કરીને જે “અઉઅસ્તા”એ સાથના પેહલવી તરજુમોમાં

ની કેતાબો હોએ છે તેને ઓલખાવે છે; અને એવાજ શબ્દપત્રી “જંદ”નો માએનો “પેહેલવી” કરીને, પેહેલવી જખાંનને ઓલખાવવામાં વપરાએઓ છે. તથા આગલા અને હાલના જમાનાના કેટલાક દશતુર શાહેઓ પણ એ ઓલને પેહેલવી કરીનેજ સહમજે છે.

આપણો પવીત્ર ધરમ, જે પવીત્ર જખાંનમાં કુદરતથી લખાએલોછે, તેને “માત્રા” જખાંન યાને “બોધ મેલવવા વાલી જખાંન,” “ગાથા” જખાંન યાને “બંદગી વાલી ભાષા,” “ગાએની ભાષા,” “અઉઅસ્તા” જખાંન યાને “સ્તુતીવાલી જખાંન,” “સેતાએશી જખાંન” તથા “જંદ” જખાંન યાને “જ્ઞાની જખાંન” એવી રીતે થાએ છે. એ ઉપલા ઓલો ઉપરથીજ શીધ થાએ છે કે, આપણુ લોકો જે ભાષા મધે બંદગી કરીએ છીએ તે ભાષા, ખુદ યજ્ઞાંની બંદગી કરવાનીજ છે. એજ પવીત્ર ભાષા મધે અશલ જમાનાની શુરૂઆતથીજ આપણુ ઈરાંની આદમો બંદગી કરતા આવ્યા છઈએ તે, આગલ ચાલતાં ખાતિરી ભરેલી રીતે તમારા જાણુવામો આવશે.

હાલે કેટલાક સાહેબો હેવો શવાલ ઉઠાવે છે કે, આપણુ જે ભાષા મધે બંદગી કરીએ છીએ તે, બંદગી કરનારાઓ કાંઈ સહમજતા નથી; માટે જે જખાંનમાં આપણુ બંદગીની મતલબ રામજી રાકીએ તેજ જખાંનમો જો બંદગી થાએ, તો બંદગી કરનારને માલુમ પડે કે, મેં ફલાંનો જતની બંદગી કીધી. એ વગેરે બીજી આપણુ લોકોમાં ચકચારો થાએછે. એવી ચકચાર ઉપરથી કેટલાક શુભ ઈછું શાહેઓ, તેવી બંદગીઓ,

કોઈએ ગુજરાતી જાપાનમાં બતાવવા માંડી છે, કોઈ શા-
 હુએ તો બતાવીને છપાવી પણ છે, અને સાંભલવા પ્ર-
 માણે કેટલાક ધરસ્થો અવસ્તા મધેથી પોતાને મન ગ-
 મતા ફકરાઓ સુંદરી કાહાડીને તેની બતાવે છે, અને તે
 બંદગીઓ જરથોશતી સાહેબોના અમલમાં લાવવાનો
 તેઓ એરાદો રાખે છે. એવી રીતની આપણી બંદગીઓ
 વીશેની હીલચાલ થઈ છે અને થાએ છે. જે બંદગીઓ
 ગુજરાતી ભાષા મધે છપાઈઓ છે તે, કેટલાકોમાં તથા
 કુમલી વચ્ચેના બધાઓમાં બંદગી તરીકે રેવાજમાં પણ
 આવી ચુકી છે. જોકે, હેવા ગુજરાતી તથા અવસ્તાની
 બંદગી જોડનારા સાહેબોની નેમ દેખઈતી શુભ છે; પ-
 લુ તે આપણાં ધરમને ઘણી નુકશાન કારક થઈ પડશે ;
 કારણ કે એવી બંદગીઓ અમલમાં આવવાથી, અશ-
 લ ઈશ્વરી કલાંમ છે તે ઉપર આહુશતે આહુશતે શક
 અને ગોબારનાં સમુદરનું પાણી ઓમેરથી ફરી વલવાને
 કાંઈ હીલ લાગશે નહીં; અને તેથી કાંઈ આયંદેહ આ-
 પણને થોડું નુંકેસાંત જવાનું નથી તથા જુદદીનોનાં તાં-
 લાં જાંણીથી આપણને કાંઈ થોડું શોશાવું પડશે નહીં.
 માટે જે સાહેબો એવી હીલચાલ કરવા માંગે છે તેનાં ક-
 રતાં, જો આપણા ટોલાના આગેવાન સાહેબો સાથે એક
 દેલ થાઈ, આપણા લોકોમાં બંદગી કરવાની સહમજ પે
 દા થાએ હેવા ઉપાએઓ લેવા કરેતો, એાર તેઓની
 પાક યજ્ઞાંતી નજદીક શુરૂખરૂહી અને આપણાં ટોલા-
 માં નાંમદારી થાએ. તે ઉપાએ એ છે કે, દરેક નીશાલે
 જતાં બાલકોને નાંધપણથી અવસ્તાની બંદગીની એકેક

થી ચઢતી શહમજ આપવા માંડવી જોઈએ છે, કે તે થી તે પાલકોને નાંધપણથી આપણી પંદગીઓની અસર થાયે અને શાથે લાગી આપણાં પવીત્ર ધરમની ખુબીઓ હાંશેલ કરે. એવા શુભ ઊપાયેઓ લેવાથી સહમજને પંદગી કરાવનારા સાહેબોની નેક મતલબ પાર પડે. હવે, મોહોટાઓને માટે પીજો ઊપાય એ છે કે, હાલે જે પંદગીઓની ચોપડીઓ છપાયે છે તે અશુદ્ધ છે, અને ફક્ત સાદા અવસ્તાની છપાયે છે, તેમાં પંદગી કરવાની કશી તદખીર જણાવવામાં આવતી નથી, તેથી પંદગી કેમ કરવી તે શહમજતા નથી ; માટે એ ચોપડી છપનારાઓની ખાંમી છે. તે શાથે પંદગીની હેવી ચોપડીઓ નીકલવી જોઈએ છે કે, દરેક પંદગીનાં મઠાલાં ઉપર તે પંદગીની મતલબો ગુજરાતી ભાષામાં જણાવેલી હોય અને તે સાથે અવસ્તાઓ વીરાંમ ચીનહો. શાથે શુદ્ધ છપેઆ હોય અને તે શાથે પંદગી કરવાની સહમજો પણ આપી હોય તો, અલખતાં તે પંદગી કરનારાઓને સહમજ પડવાથી, તે આહેશતે આહેશતે સહમજને ખરી પંદગીઓ કરવામાં લાવેતો, એથી આ પણ લોકોને તથા એ કાંમની કોશેશ કરનારાઓને કાંઈ થોડો સવાબનો લાભ થાય નહી, અને તે શાથે આપણો ધરમ જુદદીનોના ટાણાંજાણીથી હમેશનો મોકલો થાય. હેવા ખરા ઉપાયો લેવાનાં છોડી દઈને લોકો શકમંદ થાયે અને તે શાથે આપણા ટોલાને જુદદીનોના ટાણાંજાણી ખમવા પડે એવા ઊપાય શું કાંમ લેવા જોઈએ ? માટે, સહમજને પંદગી કરાવનારા સાહેબોને

હું જ્યોજરખાહીથી ભલાંમન કરું છું કે, જો તેઓ આપણુ જરથોશતીઓના ખરા ખેરખાહ હોય્ને તો તે શાહે-
ખોય્ને ઉપલા ઉપાયઓ લેવાની તથા લેવાડવાની તશદી લેવી જોઈય્ને છે, કે તેથી તેઓની સમ્પત્તી શુભ ઈચ્છા
પર આવશે, અને તે શાયે આપણુ લોકો ટાંણાં જાંણી-
માં પડતા અટકીશું.

હાલે જે ગુજરાતી મધે પંદગીઓ છપાઈ છે તે,
તથા પીજા શાહેખો જોડેછે તે, આપણી કુદરતી કલાં-
મવાલી અશક્ત પંદગીઓ પઢેઆ પછે, જો એક મુના-
જત તરીકે, યા પાજંદ પંદગીઓને ઠેકાંણુ કાંમે લગા-
ડે તો તેમાં હમો કરસો વાંધો જોતા નથી; કારણકે આ-
પણાં દસ્તુર શાહેખો પોતે મુનાજતો જોડતા આવ્યાછે,
અને તે હાલે આપણુ લોકો અમલ મધે પણ લાવીય્ને
છીય્ને. દસ્તુર શાહેખો જે મુનાજતો જોડતા આવ્યાછે
તે, આપણાં ધરમનાં ફરમાન પ્રમાણેની તેમાં મતલખો
સમાવતા આવ્યાછે; તેમજ જો આય્ને પંદગીઓપી
જોડવામો આવે તો ધરમ પ્રમાણેની વાજખી કેહેવાય્ને.
એમાં પીજા ધરમની રીતીઓ નહી સમાવવી જોઈય્ને.

તમો જરથોશતી બાઈ ઓય્ને જાંણુવું જોઈય્ને છે
કે, આપણુ જરથોશતી પંદાઓને, આપણને પેદા કર-
નાર અશો હોરમજદનો, આસમાંની અવસ્તા જખ્યાન-
માંજ પંદગી કરવાનો હોકમ છે; કારણકે એ અવસ્તા
જખ્યાન મીનોઈ છે, અને તે પ્રથમ મીનોમાં ફેલાઈછે,
અને તેની પરહકતથી ગેખીવરધીઓ વેહેતી થઈ રહીછે.
તે મીનોઈ જખ્યાનમાંજ પાક પરવરદેગારથી, જમાંનાંની

શુદ્ધઆતમાં તેનાં પાક નુરી ફરેશતાઓના પેગાંમની માર-
ફતે આપણને પવીત્ર મજદયશની દીન મલી છે. તેની
પુષ્ટી માટે પાછલથી પચ્ચેગંમપ્પર હજરત જરથોશત જેહે-
વો પાક રાહાનુમાં આપણને મલીઓછે, અને તે શાથે
એ પવીત્ર ધરમની પંદગીઓપી આપણા અશો પેગંમ-
પરે, પેદા કરનાર અશો અહોરમજદના હોકંમ મુજબ,
આપણે વાસ્તે અવસ્તા જુપ્યાંતમાંજ જણાવેલી છે.
જુવો ખેરાદશે, આપણી પંદગીઓ વીશે નીચલા પવીત્ર
અવસ્તા શું હોકંમ ફરમાવેછે.

અવસ્તા.

મઘનીએઉશ મજદા પપુઉરવીમ સ્પેંતહીઆ
અષા વીસ્પેંગ પીઅગુથના.

અવસ્તાનો સાર.

આહુરમજદે મીનોમાં પ્રથમ અવસ્તા વાંણીની
વરધી કીધી, તમાંમ શવાપ્પનાં કાંમને વાસ્તે.

ઉપલા પવીત્ર અવસ્તાના કલાંમોથી ઓદ્ધુ જ-
ણાએ છે કે, “માંગ્રા” (મંશ્વરી ખ્યાલ) અથવા અવસ્તા
જપ્યાંતને પાક પરવરદેગારે પેહેલાં મીનોમાં ફેલાતીછે, એ
ઉપરથી એકસ થાયછે કે, આપણો ધરમ જે જપ્યાંત
મધે કુદરતી લખાયો છે, તે આસમાની જપ્યાંતમાં છે.
જેઆરે આપણને હાવી યુજોરગી ભરેલી આસમાની જ-
પ્યાંતમાં ધરમ મલીઓ, તેઆરે તો આપણને તે જપ્યાં-
તમાંજ પંદગી કરવી પણ ફરજ છે; કારણકે જો એ
જપ્યાંતમાં પંદગી કરીએ તોજ આપણને ગએપી વધા-
ઈ તથા શવાપ્પનો વધારો થાય, અગરજો એ જપ્યાંતમાં

ન કરીએ, અને કોઈ બીજી જગ્યાંમાં કરીએ તો, ગ-
એવ્ય વધાઈની જગોએ નામુપ્યારકી તથા શવાયને ઠંકા-
ણે ગુનાંહ લાગુ પડે; એવી મતલબ ઉપલા બુજોરગ
અવસ્તાના કલાંમથી આપણને જણાએછે.

વલી, ઉપલા પવીત્ર કલાંમને મલતો પેહેલવી દી-
ની કરદનો એક ફકરો હું તમો શાહેબોની જાણ કીજે
જણાઈછું-

પેહેલવી.

હોમનત મેન દીન મહેશત નકીજે શપીર દીન
ચીર અનહોમા હીમ. અવશ દેહેશને પવન હમ
નેહોક્તીએ ફરદુમ દામ વહુમન અમહોસ્પંદ. વ
રોપ્યાકીએ ફરદુમ મીનોઈલા દએન અમહોસ્પં-
દાંન આવાની યજદાંન વ મીનોયાંન યજદાંન.

ઉપલી પેહેલવીનો સાર.

બુજોરગ મજદયસ્તી દીનથી પાંમણું એ છે કે,
અહોરમજદનાં તરીકાની ફતેહેમંદ બલી દીન મીનોઈ
તમાંમ પેહેલી પેદાયશમાં બેહેમંત અમશાશપંદને આ-
પી અને પેહેલ વેહેલાં મીનોઈ અમશાસ્પંદોમાં, અને
યજદાંના તમાંમ મીનો યજદોમાં રેવાજ આપેઓ.

વલી, ઇજશનેનાં ૧૯માં હા મધે નીચલો પેહેલી
ફકરો આવેલો છે.

પેહેલવી.

જક મીનોઈ મવન દીન રોપ્યાક વાહુનત આ-
મત જક દીન મેન અહુનવર પ્યરેહીનેદ યકની-
મુનેદ.

પેહેલવીના સાર.

તે મીનોમાં જે દીન જરૂરી કીધેલી છે તે દીન અ-
હુનવરનો ચાને એકવીશે નોશકની સરજેલી છે.

દીનીકરદ જેહેવી નામીચી કેતાપના તથા ચજશને
જેહેવી પવીત્ર કેતાપના ઉપલા પેહેલવી ફકરાઓ ઉપરથી
પણ ખોલુ જણાએ છે કે, જે દીન પાક ચજદાંએ
મીનોઈમાં જરૂરી કરી હતી તેજ દીન, આપણ જેહેવા
પાકી પંદાઓને આપી, આપણને યુજોરગ કીધાછે.
જે યુજોરગ દીનની પંદગીઓ સતંતર મુકી દઈને ના-
કેસ શકતીનાં આદમની પનાવેલી પંદગીઓ કરવી એ
કેટલું ધરમને તથા ધરમનાં મોકલનારને અને ધરમના
લાવનારને અપમાન ? અને એ અપમાન કરવાના સખ-
પથી તે પંદગી લખનાર અને કરનાર પાને, કેટલા ગુ-
નેહગાર થાએ છે તે, હું તમે દીનદાર ધરહસ્થોનેજ
વીચાર કરવા સોંકું છું.

હવે ભાઈઓ ! અવસ્તા જપ્પાંન કેહેવી યુજોરગ
અને મરતપાવાલી છે તે, અને એ અવસ્તા જપ્પાંન પ-
ઢવાથી શું શું ફાએદાઓ થાય છે તે, તથા આપણને અ-
વસ્તા જપ્પાંનમાંજ પંદગી કરવી જોઈએ છે તે, અને
તે પંદગીથી આપણને શું પરાપ્રી હાંસેલ થાએ છે તે, અ-
ને અવસ્તા મધે પંદગી ન કરવાથી આપણને શું નુક-
શાંન થાએ છે તે, હું પવીત્ર અવસ્તાના ખોલાસાથી જ-
ણાઈ છું, તે ઉપર તમારું ખેમુલું ધેઆંત આપવું.

આપણ જરથોશતીઓને અવસ્તા જપ્પાંનમાંજ
પંદગી કરવી જોઈએ છે, કારણકે એ અવસ્તા જપ્પાંન

નીચલા ખોલાસા પ્રમાણેની બુજારગી ધરાવેછે ; તથા તેમ કરવાથી આપણને ક્ષાએદાકારક થાએ છે.

અવસ્તા.

જનઘતિ વીરુપએષુ અંધરો મઘન્યુહશ અહ-
માઘ યાથવાંમ પઘરિકતાંમ્ય અઘરીઅમનેમ મા-
થ્રતાંમ મજિરતેમ માંથ્રતાંમ વહિરતેમ માંથ્રતાંમ
વહિરતેતિમેમ માંથ્રતાંમ શરએરતેમ માંથ્રતાંમ શ-
રએરતોતિમેમ માંથ્રતાંમ ઉઘરેમ માંથ્રતાંમ ઉઘરેતિ-
મેમ માંથ્રતાંમ દેરેજરેમ માંથ્રતાંમ દેરેજરેતિમેમ
માંથ્રતાંમ વારેથ્રધ્વીમ માંથ્રતાંમ વારેથ્રધ્વ્યોતિમેમ
માંથ્રતાંમ પએષજેમ માંથ્રતાંમ પએષજએ
તેમેમ માંથ્રતાંમ. અષો પએષજો દતો પએષ-
જો કરેતો પએષજો ઉરવરો પએષજો માંથ્રો પ-
એષજો પએષજતાંમ પએષજહર પએષજએ
યદ માંથ્રેમરુપેતેમ પએષજએ યો નરશ અ-
પપુનો હચ ઉરૂથવાંત પએષજઆદ અએષો જ
અસ્તિ પએષજતાંમ પએષજએ તેમો યસક
અપ ફરત મહરૂ અપ ફરત દએવ અપ ફરત
પઘત્યાર અપ ફરત અષેમપુથ અનપવ અપ ફરત
મયો સાસ્ત અપ ફરત અઝિચિથ્ર અપ ફરત વેહ-
રેથો ચિથ્ર અપ ફરત પિજ'થ્રો ચિથ્ર અપ ફરત
તરો મત અપ ફરત પઘરિ મત અપ ફરત તરૂનુ
અપ ફરત રુપજગ અપ ફરત અનાખ્શતઅપ ફરત
દુજ દોઘથ્ર અપ ફરત દ્રુધો વાખ્શ દ્રુજિશત અપ
ફરત જહિયાતુ મઘતિ અપ ફરત જહિ કપરેહધતિ
અપ ફરત વાતો પોઊરવો અપાખ્તર અપ ફરત.

અવસ્તાના સાર.

“ માંથ્ર ” નામ જે છે તે હોરમજ્જદનો ફરમાંપર-
 દાર છે, યાને અવસ્તા જપ્પાંત છે તે હોરમજ્જદનાં હોક-
 મનો ચલાવનાર છે. “ માંથ્ર ” નામ યુજોરગ છે, “ માંથ્ર ”
 નામ પ્પરતર છે, “ માંથ્ર ” નામ નેક છે, “ માંથ્ર ” નામ સ-
 ઉથી સરેજ છે, “ માંથ્ર ” નામ દેલાવર છે, “ માંથ્ર ” નામ
 ઘણુંજ દેલાવર છે, “ માંથ્ર ” નામ મજ્જ્યુત છે, અને
 “ માંથ્ર ” નામ સઉથી વધારે મજ્જ્યુત છે, “ માંથ્ર ” નામ
 ફેતેહેમંદ છે, અને “ માંથ્ર ” નામ સઉથી વધારે ફેતેહેમંદ
 છે, “ માંથ્ર ” નામ તનદરોસતી આપનાર છે, “ માંથ્ર ” નામ
 સઉથી વધારે તનદરોસતી આપનાર છે, (તનદરોસતી પાંચ
 પાપતથી મલે છે એકતો) પવીત્રાઈથી તનદરોસતી મ-
 લે છે, (પીન્હું તો) ધનિશાફથી તનદરોસતી મલે છે, (તરી-
 ન્હું તો) હુથીઆરથી દુઃખ ટલી તન દરોસતી થાએ છે,
 (ચાથું તો) દવાથી તન દરોસતી થાએ છે, (પાંચમું)
 “ માંથ્ર ” તન દરોસતી આપે છે; (પણ એ પાંચે ચીજોમાં)
 જે યુજોરગ માંથ્ર યાને અવસ્તા તન દરોસતી આપે છે
 તે, તન દરોસતી આપનારાંઓ કરતાં ઘણીજ તન દરોસ-
 તી આપે છે. અશો મરદ જે અવસ્તાઓની નેરંગ પઢે છે
 તેથી તન દરોસતી થાએ છે; કાંએકે એ અવસ્તા જપ્પાંત
 સરવે કરતાં ઘણી તન દરોસતી આપે છે. તે યુજોરગ
 માંથ્ર યાને અવસ્તા અંધરે મઘનીપુઉશ યાને પદીથી
 ઉત્પંત થતા કીનાં, કપત, અને એવીજ બીજી પરાબી
 ની કરનાર ચીજોને મારે છે, રોગ આજરને દફ્રે કરે છે,
 મરકીને દફ્રે કરે છે, પદીના રોગને દફ્રે કરે છે, બલા

અથવા આકૃતને દફ્રે કરે છે, અપવીત્ર આશમોગ (કે જે માહોમાહોમાં અઠઠાઅઠઠી કરાવે છે તે) ને દફ્રે કરે છે, જીલંમગાર અથવા જીલું શીખવનાર આદમીને દફ્રે કરે છે, અઝદાનાં જેહેવી ખશલતનાંઓને દફ્રે કરે છે, વાધ વરૂનાં જેહેવી ખસલત ધરાવનારાઓને દફ્રે કરે છે, ખે પગાં માંણસોને દફ્રે કરે છે, ખદ વીચારને દફ્રે કરે છે, ગરૂરીને દફ્રે કરે છે, તપના રોગને દફ્રે કરે છે, ચુગલને દફ્રે કરે છે, સુલેહ નહી રાખનારને દફ્રે કરે છે, ખદ ન-જરને દફ્રે કરે છે, જીલું ખોલનારને દફ્રે કરે છે, મકર ફરેખ ભરેલાં ખદફ્રેલીનાં કાંમને દફ્રે કરે છે, લખશમીનો ઘટારો કરનાર ખદફ્રેલ પુરતને દફ્રે કરે છે, નાસ કરનાર અવાખતરી પવાંતને દફ્રે કરે છે.

ઉપલા પવીત્ર અને યુજોરગ અવસ્તાથી સાફ આ-ઈનાંની પેરે જણાવે છે કે, “માંથ્ર” યાને અવસ્તા જે છે તે હોરમજદનો ફરમાંન ચલાવનાર છે યાને જે જે ફરમાંનો અશો અહોરમજદે ફરમાવેલા છે તે, એ અવસ્તા મધે છે; જો એ અવસ્તા પઢવામાં હમેશ આવેતો શઘલા તે સાહેબનાં ફરમાંનો પઢવાથી આપણને યાદ રહે. એ માંથ્ર યુજોરગ અને ખરતર છે, યાને એ અવસ્તા જખ્યાંત છે તે ખીજ જખ્યાંનોનો સરદાર અને યુજોરગ છે. એ માંથ્ર નેક અને સરેજ છે, યાને એ અવસ્તા જે છે તે નેક અને ઉતાંમ છે, યાને અવસ્તાનાં અંદર જે જે ફરમાંનો આવેલાં છે તે નેક અને ઘણાંજ સારાં છે. માંથ્ર દેલાવર શરવે કરતાં દેલાવર છે, યાને એ કલાંમ જે છે તે ખીજ કલાંમો ઉપર ઘણાંજ ગાલેખ છે,

અને એનાં કલાંમો અને ફરમાનો એવાં છે કે તે કોઈથી પાછાં હતી ન શકે. એ માંત્ર મજબુત અને શરવેથી મજબુત છે, યાને એની દલીલો એવીતો મજબુત છે કે કોઈથી પાછી હતે નહી. માંત્ર ફતેહુમંદ છે અને સરવેથી ફતેહુમંદ છે, યાને એ અવસ્તા કલાંમ જે છે તે સરવે કલાંમો ઉપર ઘણાંજ ફતેહુમંદ છે, એ ઉપર કોઈ ફાવી શકતું નથી. માંત્ર તંદરોસતી અપનાર છે યાને અવસ્તા કલાંમો છે તે તંત દરોસતી આપનારી ખીજી ચીજો કરતાંને પણ વધારે તંત દરોસતી આપે છે. અને એ માંત્ર છે તે બદ રહથી ઉત્પત થાતી ખુરી ખસલતો તથા ખુરા રોગોનો નાસ કરેછે. તે ખુરી ખસલતો તથા ખુરા રોગો એ છે કે, ફત, ફરેખ, કીનો કપત, જુઠાઈ, જુલંમ, આશ-મોગી, અઝઠાઈ ખસલતો, વેહેશી ફારીખાનારી અને નુકસાંન કરનારી ખસલતો, બદ વીચાર, ગરૂરી, ચુગલી, મુલેહેનો ભંગ કરનાર, બદ નજર, જુઠું ખોલનાર, અને જનાકારી કરનાર, એવી રીતની આદમજાતને પાએમાલ કરનારી સઘલી ખુરી ખસલતોનો, જડખેખથી નાસ કરે છે. તથા રોગ, આજર, મરકી, તાપ, બલા, આફત, નાસકારક બદ હવા, એ સઘલી આપણ આદમજાતને માટે મોત લાવનારી ખુરી બલાઓનો એકદમ નાસ અને પાએમાલી કરે છે. એ અવસ્તાથી, આદમજાતને પાયમાલી કરનારી ખુરી ખસલતોનો શાથી નાસથાય છે કે, એ પવીત્ર અવસ્તાઓનાં અંદર એ બદ ખસલતોનો એવોતો ધીકાર જણાવેલો છે કે જો, તે અવસ્તા વખતે વખત અપણે યાદ કરીએ અથવા પઢવા મધે લાવીએ તો, તેથી કરીને

આપણે બુરા મારગ ઉપર જતાં ઘણાખરા અટકીએ. વાલી, આપણું મોત લાવનારી બુરી બલા સાથી દફે થાએ છે કે, એ અવસ્થાએ મધે કેટલી એક નેરંગો અને પાંદગીનાં હેવાતો અજમતી કલાંમ છે કે, તે પુરતી રીતે અમલમો લાવેઆથી સઘલાં મોત લાવનારાં આફતો અને બલાઓથી આપણો બચાવ થાએ છે. એવા આપણાં પાંદગીના પવીત્ર અવસ્થામાં ખુબી અને પરકત છે. એવા પરકતી અને ખુબી વાલા તથા ફતેહ અને સરવે ઉપર ગાલેબી મેલવનાર માહાજ્ઞાનીનાં બચાલથી ઉત્પત્ત થાએલા માંત્ર કલાંમને છોડી દઈને, આપણી ખામી ભરેલા આદમજનતાની અકલથી બનેલા કલાંમોને પાંદગી તરીકે કાંમે લાવવા એ, ઘણુજ ગેરવાજબી અને ગુનાહ ભરેલું દેહેવાએ. આપણને, મીનોઆંત મીનો ચજદાં તથા તેની કમાલ કુદરતી નુરી સકતીઓની પાંદગી કરવી છે તે, ફક્ત મીનોઆંત મીનો હોરમજદે, જે પોતાની પસંદગીની મીનોઈ જખાંતમાં, આપણને ધરમ આપેઓછે, તે ધરમનાં અંદર જે કુદરતી અને પરકતી કલાંમો આપેલા છે, તેથીજ કરવાને લાએક અને ઘટતી છે; અને તેથીજ પાંદગી કરનારાઓને પાંધે દુતીઆમાં ફાએદા છે. જુવો માહારા નેક બખત જરથોશતી ભાઈઓ ! નીચલા પવીત્ર અને મીનોઈ કલાંમો આપણને શું ફરમાવે છે:—

અવસ્તા.

૨૪૦૪૨૦૪૧ તરસ્યા માંત્ર નસ્યા અહુરહફ મજદાડ.

અવસ્તાનો સાર.

તું હોરમજદની સેતાયેશ અને બંદગી માંથી વાં-
ણી છે.

અવસ્તા.

હીઅદ અપાઈ વહિશ્તાઈ અંધેમ પર ચિત્તસ્તિ
વીસ્પમ માંથરેમ વીસ્પાઈ માંથ્રાઈ યથ અપાઈ ખ્ય
થરેમ ચિત્તસ્તિ.

અવસ્તાનો સાર.

જે કોઈ કે બરતર પાકી, પરહેજગારીથી વાંકેફ
થાઈને, (માંથ્રવાંણી અવસ્તાઓજંદ) પઢવાએ સવાબનાં
કાંમો કરવાથી તે રાખસ શાહેબી યાને મોહોગ્રાઈ પામે છે.

અવસ્તા.

યથચ જખયંતિ અપગુનફ અંધેમ ચિત્તસ્તિ
યથચ ખ્યમાવોય અંધેમ ચિત્તસ્તિ યદ સગુપય-
તિખ્યો.

અવસ્તાનો સાર.

જે લોકો કે, અવસ્તાના પઢનારા છે તે પવીત્રાઈ
અને સચાઈને હાંસેલ કરે છે, અને જે કોઈ કે, તમારી
સચાઈને હાંસેલ કરે છે તે ક્ષએદેમંદ થાએ છે.

અવસ્તા.

સ્તેમ પઈતિ અન્યક્ષાંમ રથવાંમ ગાથનાંમ
અનયુખડનાંમ અન પીશુતનાંમ શ્રાવયમ્નનાંમ.

અવસ્તાનો સાર.

જે લોકો બીજા સખુનો પઢેઆ વીનાં વગર સુ-
સ્તીથી ગાથાવાંણી પઢે તેઓને સો ઘણી શાહેબી અને
સરદારી છે.

અવસ્તા.

યસ્ય મય્યે અસ્તહમિ અંધહ્યો યદ અસ્તવ-
ધતિ સ્પિતમ જરથુશત્ર યધાંમ અહુનહુઃ વધ રિહઃ
મરાદ ક્રા વા મરો દરેંજયા ક્રા વા દરેંજયો શ્રાવયાદ
ક્રા વા શ્રાવયો યજ્ઞધતિઃ શ્રિશમ્વિદ તરો પેરેતૂમ્વિદ
હુઃ ઉરવાનેમ વહિશ્તેમ અહૂમ ક્ર પારયઈનિ અજેમ
યો અહુરો મજદાતુ આ વહિશ્તાદ અંધહુદ આ
વહિશ્તાદ અષાદ આ વહિશ્તઅધપ્યો રુચ્યેપ્યો.

અવસ્તાનો સાર.

ઓ સ્પેતમાંન જરથુશત ! જે કોઈ કે ઓસ્ત-
પ્પાંતમંદ દુનીઆમાં માહારા હોનવર (એકવીશે નોસ્ક)
નાં ભાગોને શીખે, અથવા શીખેઆ પછે ગણે, અથવા
ગણેઆ પછે પઢે, અથવા પઢેઆ પછે આરાધનાં કરે
તો તેનાં સ્વાંનને હું જે અહુરમજદ છું તે, એનવદ
પુલની આરપાર તરણ તબકે, દુનીઆંથી પરતર પાકીથી
પરતર, અને રોશનીઓથી પરતર રોશનીવાલી પરતર
દુનીઆમાં યુજોરગીથી પાર કરૂં છું.

અવસ્તા.

યાંમ મોઈ વીડવાતુ મજદાતુ વપુચ અહુરો
યોઈ ઈમિ વે નોઈદ યથા માંઝેમ વરેષેંતી યથા
ઈમિ મેનાઈઆ વપુચઆ અધપ્યો વંધહેઉશ અ-
વોઈ અંધહુદ અપેમેમ.

અવસ્તાનો સાર.

અય્યે અહોરમજદ ! તુંએ મને વાકેફ કીધોછે
કે, જે કોઈ તમો આદમીઓ મધેથી આયે માંથ્રવાંણી

યાને અવસ્તાને જેમ યાદ કરવી અને પઢવી જોઈએ તેમ નહી કબુલ કરશે તો તેઓને આકેષ્યત દુનીઆં મધે જીઆંતકારક અપમાંન છે.

અવસ્તા.

હથ્ર અત ગાથાવ્ય વચ્ચ ગરો નમાનેમ અહુરે મજદાતુ જસદ પપુધરિયો.

અવસ્તાનો સાર.

એકેદંમ ગાથાવાંણી સાથે (પઢવાથી) હોરમજદનાં પરથંમ ગોરેથમાંન (ખેહેશત)ને પુગીવલે છે.

પેહેલવી દીનીકરદનો ફકરો.

પેહેલવી.

ફરહંગાંને ફરહંગ માંસરસપંદ આગ જાનુનેદ રેખાંન હુપોહોલ'ખોખ્તારે મેન દોજઝખ વદારદારે વો જક પહાલુમ અખાંન અહેલોખાન રેશાંન હુખોઈ હમાક નયોકશ.

પેહેલવીનો સાર.

એલમેનો એલંમ અવસ્તા જખાંનનો, કે તેથી રવાંનને એનવદ પુલથી ખલાસી મલે છે, અને દોઝખથી છુટવું છે; અને તે રવાંનને અરેશ લોકોનું રેશાંન, ખુશખોઈ ભરેલું, અને તમાંમ નેકી ભરેલું પરતર ખેહેશત છે.

અવસ્તા.

અએતેમ દોતેમ ચિમ વી દુયમ જરથુસ્ત્રેમ ઉપધરિ અન્યાધર્શ સ્ત્રવાધર્શ મસનચ વંધહનચ સરચનચ.

અવસ્તાનો સાર.

અદ રાહોથી અલગ જરથોશતનો એ મજહબ, તે ખીન્તઓના કલાંમોની ઉપર ધણો બુજોરગ, ધણો ખરતર, અને ધણો નેક છે.

વંદીદાદ મધેનો પેહલવી ફકરો.

પેહલવી.

અવસ્તાકે ચરાતંત વનાંહ પના અજરનેદ; કેનક્રે ગો ચકનીમુનેદ, મેન અવસ્તાકે પેદાકે:—હઈયેમ અપ-ઉઅનેમ ખવતેમ.

પેહલવીનો સાર.

અવસ્તાથી આરાધનાં તથા પંદગી કરવી ગુના-હાતી બુનો બેખને ઉખેડે છે અને સવાખકાર થાએ છે. અવસ્તાથી ખોદણું છે કે, અવસ્તાનો પઢનાર જા-હેર સતીઅ સવાખી થાએ છે.

ઉપલા અવસ્તા તથા પેહલવીઓના દાખલાઓ ઉપરથી તમો ભાઈઓની પુરી ખાતરી થાઈ હશે કે, આપણ જરથોશતીઓને, આપણાં ધરમને ઓલખાવનાર જે માંત્ર ભાષા, તેજ ભાષા મધે પંદગી કરવાનો આપણને, આપણાં પેદા કરનાર ખાવંદનો, હોકંમ છે. જુવો અવસ્તા મધે પંદગી કરવાના કેટલા ફાએદા છે.

૧ હું, અવસ્તાથી પંદગી કરનાર ખરતરીએ પોહોચે છે, સંતોષી થાએ છે, અને સારો સવાખી નક્રો હાંસેલ કરે છે અને દુનીઆ મધે મોહોટાઈ હાંસેલ કરે છે.

૨ જી, અવસ્તાના પઢનારને પવીત્રાઈથી ચાલવાની ખાહેશ થાએ છે, અને સચાઈ ઉપર ચાલવાની દેવ પડે છે.

૩ જી, અવસ્તાથી પંદગી કરનાર દુનીઆઈ તમામ બલાઓથી, તથા તમામ રોગ અજ્ઞરથી બચે છે, કારણ કે, એમ થવાનો સખખ કુદરતી કલાંમની પાંધનીની ખુબી છે. અને એ કલાંમ અજમતી છે.

૪ થી, એ અવસ્તાથી તમામ ખુરી ખસલતોનો નાસ થાએ છે.

૫ મું, એ અવસ્તા પઢવાની અજમતથી ગુનાહની ખુનો ખેખ ઉખલી જાએ છે.

૬ હું, એ અવસ્તા આપણને સારે મારગે ચલાવીને સવાખકાર કરે છે, તેથી સારાં કાંમો થાએ છે, અને તેથી દુનીઆ મને નામવરી મેલવાએ છે.

૭ મું, એ અવસ્તા પઢવાથી આએ દુનીઆંની મોહોટી દોલત જે તંદરેસ્તી તે, આપણથી મેલવી શકાએ છે.

૮ મું, એ અવસ્તા પઢવાથી દોજખના અજ્ઞખથી છુટવું થાએ છે.

૯ મું, એ અવસ્તા પઢવાથી બદખખતીનો દાહાડો હોએચ તો, સવાખનો જોર પોહોચેઆ પછે, નેક ખખતીનો દાહાડો થાએ છે; અગર ખુરો બદખખત હોએ છે તોપણ તેની આખર સચવાએ છે.

૧૦ મું, એ અવસ્તા પઢેઆથી, આપણને જે પેદાકરનાર અરો અહુરમજ્દ, તેનાં કદંમ નીચે જઈ

બરતર ગોરેથમાંન જેવું રોશન, ખુપી ભરેલું, અને અ-
ઠાગ ખુશખોઈ ભરેલું મકાન આપણે હાસેલ કરીએ છે-
ઈએ.

અવસ્તાથી પાંદગી કરનારને ઉપર જણાવેઆ પ્રમા-
ણેનાં પરતર ફાંચેદાંચે હાંસેલ થાંચેછે; અને અવસ્તા
ઉપર ઈમાંન નહી રાખનારા તથા તેને નહી પઢનાંરા જ-
રથોશતીઓને આંચે દુનીઆં મધે ખેચેની, અસુખ,
અને ખેઈજતી થાંચે છે; અને ગુજરવા પાદ સીહા, ગં-
ધીલું, અને આફત અને હારમારી ભરેલું દોજખ તેંચે
હાંસેલ કરેછે.

ભાઈઓ ! તમો નજદીક હોમોંચે, અવસ્તાથી આ-
રાધનાં કરવાની ખુપીઓ વીશે પચ્ચેઆંન કરી જણાવીર્ગિં;
અને તે સાથે અવસ્તા કલાંમની ખુજોરગી, પરતરી, દે-
લાવરી, ગાલેખી, ફતેહેમંદી મજબુતાઈ, અને નેકી વી-
શેનું પચ્ચેઆંન પણ કરી સહમજવીર્ગિં; એ સઘલા ઉપ-
રથી તમો નેકનાંમ ખેરાદરોની પુરતી ખાતેરી થઈ હરો.
એ અવસ્તાનું પુરાતંમપણું અને અસલીઆતપણું કે-
આરથી અને કોણથી છે તે વીશે, તમો ભાઈઓની વધારે
ખાતેરી થવા કીજે, હવે હું પચ્ચેઆંન કરૂ છું.

મજદ યસ્તાંન ધરસથો ! આપણે જે પવીત્ર મજ-
દયસ્તી દીન પાલીએ છઈએ તે, પરથમ પાક યજદાંચે,
મીનોઈમાં જરો કરી હતી. એ દીનના કલાંમ “માંત્ર”
યાને અવસ્તાજ હતા; એવું આપણાં અશો પેગંમખરને,
પેદા કરનાર અહુરમજદે નીચે પ્રસાંણે જણાવ્યું છે:—

અવસ્તા.

મઈન્યોહિશ મજદા પુરવીમ રપેતહીઆ.

અવસ્તાનો સાર

હોરમજદે પ્રથમ અવસ્તા વાંણીની વરધી મીનોઈ
યાને આસમાંની ફનીઆંઓમાં કીધી.

અવસ્તા.

પદ અએષ આસ અહુનહૃ વઈરીહૃ સ્પિ-
તમ જરથુશત્ર યદ તદ ક્ષા વગ્નિમ પર અસ્મેમ.

અવસ્તાનો સાર.

ઓ રપેતમાંન જરથુશત! અહુનવરના યાને મા-
જદયસની દીનતા એકવીશે નોસકોના ભાગો, જે મે
તુને કહેઆછે તે, આસમાંન પેદા થવાની આગમચ હતા.

ઉપલા અવસ્તાઓનાં પએઓનાંથી સારી રીતે
માલુમ પડે છે કે, હાલ અપણે જે ધરમ પાલીએ
છીએ તે, અને તે ધરમ લખાએલી અવસ્તા ભાષા, એ
પંધે મીનોઈથી ચાલુ થાએલાં છે. હવે, આએ ફની-
આં મધે એ બુજોરગી તથા બોલંદી ધરાવનાર ધરમ
તથા ભાષા, કેઆરથી અને કોણથી ચાલુ થયાં છે તે
હું જણાવું છું.

મજદયસની ધરમ તથા એ ધરમ લખાએલી
“માંથ્ર” ભાષા, જરવાન દરેગો પદતિનાં, આએ દોરનાં
પેહેલાં આદમ અથવા પાદશાહ ગયોમરશથી ચાલુ થ-
એલાં છે. પરથમ એ બુજોરગ અવસ્તા, આએ ફાંની
ફનીઆં મધે તે પઢેઓ હતો. તેના જમાંના પછે પે-
શદાદ હોશંગ, દેવપંધ તેહેમુરસ, ખોરેહમંદ જમશેદ,

મોખદ ફરેદુન, મીનોચેહેર, આગાહમંદ કાઉશ, બેમ-
રગ કેખુશરવ, કચ્ચે લોહોરાસ, ચ્ચે સધલા સાહેબોબો
તે ગયોમરશનાજ તરીકા ઉપર ચાલતા આવેચ્ચા હતા,
અને શરવેચ્ચોચ્ચે પોતાના દોરમાં ચ્ચેજ બુજોરગી બરેલો
ખોદાઈ ધરમ ચલાવતા આવેચ્ચા હતા. તે સાહેબો
આચ્ચે કમીની દુનીઆ મધે પોતાની મોહોટી યાદ-
ગારી જે મુકી ગચ્ચેચ્ચા છે તે, ચ્ચે બુજોરગ ધરમની
બુબીથીજ મુકી ગયાછે. ઉપલા નામાકીત સાહેબોને જે
ધરમ વારેદ થતો હતો તે, પવીત્ર મીનોઈ ફરેશતાચ્ચોથી
વારેદ થતો હતો. હેલું આપણા પવીત્ર ધરમ પુસ્તકો
મધે લખેલું છે તે હું નીચે જણાઉં છું.

આવસ્તા.

કદ હુમતેમ અષવનેમ મનશ પપુઈરીચ્ચો
કદ હુંખતેમ માંચોરુપેંતો કદ હુઅરેશતેમ સ્ત-
પુતાઈશ અષ પપુઈરીઆઈશ દામે ખીશ.

આવસ્તાનો સાર.

જેહેવી કે અશોઈની નેક મનશનીને, (યાને હુ-
મતેના પાચ્ચેચ્ચાની દીનને) જેહેવી કે બુજોરગ અવ-
સ્તા વાંણીની નેક ગવશનીને, જેહેવી કે શેતાચ્ચેશ અને
સવાબની નેક કોનશનીને, પેદાચ્ચેસના પેહેલાચ્ચે (યાને
ગયોમરદે) પ્રથમ વમાશી.

આવસ્તા.

આઈ અષાઉમ જરથુશ્ત્ર મન ખરથવાચ ચિસ્તિચ
યાઈશ આ અષાઉમ અંધહુશ પપુઉર્યો ખવદ યથાચા
અંધદ અપેમેમ અંધહેઉશ

અવસ્તાનો સાર.

અએ અશેા જરથુશત ! માહારી અકલ, દાનાઈનાં જે તે પવીત્ર કલાંમ જેહાંનમાં પ્રથંમ જાહેર હતા ; તેજ એ છે જેહાંનમાં આખેર સુધી.

પેહેલવી દીની કરદ મધે લખેછે કે :—

પેહેલવી.

વ સ્તાઈહા દઈન ગયોમરદે પરતુમ ગપ્પના પ-
વંન અંગરદી પુન દક પદીરક્તારીએ મેન દાદાર
અનહુમા વ વાહજે વજરદારીએ દઈન નપશમંન
જમાને. વ પવંન મીનીદારી વ પદશ વાનીદારીએ
દરજે જક જમાને વ પેતીઆરે અવશ મેન દાદા-
રહુમુક મીનશને હુમાક જક અનહુમા દીન ગો-
પશને પરતુમ.

પેહેલવીનો સાર.

અને આએ ફુતીઆમાં પેહેલા પુરૂશ ગયોમરદે
સરવેથી પ્રથંમ તે દીન દાદાર હોરમજદથી કબુલ કીધી-
અને પોતાના જમાનામાં જાહેર સહ આપવાને અને
વીઆરવાને વાસ્તે, અને તેથી કરીને તે વખતનાં દૈત ત-
થા રાક્ષશેાને ટાલવાને, તે દીન દાદાર અહોરમજદથી
સંમપુરણ વમાસવી તથા સંમપુરણ તે અહુરમજદી દી-
નને પ્રથંમ પઢવી કીધી.

પેહેલવી.

પરતુમ દીન પદીરક્તારીએ મેન દાદાર ગાયોમ-
રદે મરદુમ પુન પરતુમ તીના મલકા જાનુનત. પ-

વંન કુનશને દીન વો ગેહાંન વીનારશને વ વીરાએ-
શને રોપ્યાગી.

પેહેલવીનો સાર.

દાદાર અહુરમજ્દથી પ્રથમ દીનને કપ્પલ કરનારો
ગયોમરસ આદમ સુરઆતનો પેહેલો ગેલશાહ હતો, તે-
ણે દીનનાં કામોથી દુનીઆને સુધારી અને રેવાજને સ-
મારીઓ.

પેહેલવી.

મદમ અસુન મકદરૂનંદ પેતાંમપ્પરાંને પેશ
મેન જરેતોહશત ગોમન દીન અસુન જાતુનતે
અવીઝે વ હુપરવરદ જરેતોહશતે રૂપેતામાંન વ-
મવન જાતુનતે આહેર આહેર જાઘતગુનતારાંન.
હમ અવીઝે શપીર દીન આગ મેન પેતાંમપ્પરાંન
ફરેસ્તગાંન. વ દીન પદીરફતારાંન જાતુનત મવન
અંગરદી પુન દક પદીરફત, અસુન ગાયોમરદ જા-
તુનત, મવન દરેશતે અજશ અસુન મસી વ સા-
મક વ હોશાંગ વ તહમુરપ વ જમ વ ફરેહુન વ
માનશાયેહેર સામે કએઆંન અહુનઅ કપ્પદ પે-
શવાઈએ દઘન જમાને અવશાંન પદીરશને પસ-
જગીહા દઘન અંપ્યામ વો કરદ વાહુનતાંન.

પેહેલવીનો સાર.

આગલા જમાનામો જરથોશતની આગમજના પે-
ગંમપ્પરોને એ દીન કપ્પલ કરાવી હતી, જેઆં શુધી પાક
અને નેક રવાંન જરથોશત સપેતમાંન આયો તેઆં તુ-
લીક. અને જેઓ પાક ભલી દીન લાવનારા પેગંમપ્પરો

એક બીજા પછે પેદરપે આવ્યા, તેઓ પેગામના લા-
વનાર ફરેશતાઓથી દીન કબુલ કરનાર હતા. જેમકે સ-
રવેની પ્રથમ તે દીન જેહેવી કે, ગયોમરસે કબુલ કરી
હતી, કે જેથી તે ગુનાહથી છુટો હતો. તેજ મીસાલે
મસી, શીઆમક, હોસંગ, તેહેમુરસપ, જમશેદ, ફરે-
હન, મીનોએહેર તથા બીજા ઘણાએક બુજારગ કએઆ-
નીઓએભી તેઓની પેશવાઈનાં જમાના મધે લાએકીથી
કબુલ રાખીને વખતે વખત (દરેકે પોતાના દોરમાં) તે
દીન અમલમાં લાવવી કીધી હતી.

ફારસી હકૂતાદો હશત પુરશેશ કેતાબ મધે લખે
છે કે:—

ફારસી.

બાએદ દાનેસ્ત કે એપતેદાએ આદમ અજ
જમાને હજરત કએઆમરસ તાબ સલતનતે લો-
હોરાસ્પ દીને પોરીઓ દકેસી વ ખુરદેહ અવસ્તા
વ ખુરસીદ નીઆએશ વ મેહેર નીઆએશ વ
અવસ્તાએ દસ્તો રોએ વ હમે આફરંગાંત મેસલે
ઈનહા બુદ.

ફારસી ફકરાનો સાર.

જાણવું જોઈએ છે કે, આદમની સુરઆત હ-
જરત કઈઝિમરસના જમાનાથી તે લોહોરાસ્પની પાદશાહી
તુલીક, પોઈરીઓ દકેસી દીન તથા ખુરદેહ અવસ્તા
અને ખુરસીદ તથા મેહેર નીઆએશ અને હાથ મોહોડું

ધોવાનાં નેરંગ કુસ્તીનાં અવસ્તા તથા સધલાં આફરંગાંનો
એ મીસાલેનું હતું.

ભાઈઓ ! ઉપલા અવસ્તાના તથા પેહેલવી ફર-
સીના ફકરાઓથી તમારી ખાતેરી થાઈ હશે કે, આપણાં
અશો પેગંમપ્પર જરથોશતને, પાક યજ્ઞદાંએ જે મજદ
યસ્તી ધરંમ, અવસ્તા જપ્પાંનમાં લખાએલો, આપેઓ
છે; તેજ ધરંમ, તેજ ભાષામાં, આપણા પેહેલા આદંમ
ગયોમરસ્તે આપેઓ હતો. અને તે ગયોમરસે દુનીઆં
મધે તેનો રેવાજ આપેઓ હતો. વલી એજ ધરંમ, મશી
સીઆંમક, હોશંગ, તેહેમેરસ્પ, જમશેદ, દરેદુન, મીનો
ચેહેર, કેપ્પુસરવ અને લોહોરાસ્પ જેહેવા દુનીઆંને આ-
પાદ કરનાર પાદશાહો કપ્પુલ રાખતા આવ્યા હતા, અને
એ પવીત્ર ધરમની જે પવીત્ર અવસ્તા ભાષા, તેજ ભાષા
મધે પંદગી પણ કરતા આવ્યા હતા, અને એ પવીત્ર
ધરમનો રેવાજ પણ દુનીઆં મધે એ શાહેઓથીજ પ્રશી-
ધ થયો હતો. જેમ આપણે હાલ ફરજઆતની પંદગી
કરીએ છઈએ તેમ, તે સાહેબો પણ કરતા હતા. એવું ઉ-
પલા મેતિપ્પર દાખલાઓ ઉપરથી ચોકસ થયું છે. તેઆ-
રે હવે, તમેએ વગર શકે સહમજબું કે હાલ જે આપણે
અસલ તરીકા પ્રમાણે, આપણાં અશો પેગંમપ્પરનાં ફર-
માવેઆ મુજબ, અવસ્તા મધે જે તરીકાથી પંદગી
કરતા આવ્યા છઈએ, તેજ તરીકાથી હાલે પણ, કરીઆ
જવું જોઈએ છે. હાલે કેટલાકે સાહેબો એવો વાંધો લી-
એ છે કે, જેમાં કમુ આપણે સહમજબે નહીં તેમાં
પંદગી કીધેલી કાંમતી શું ? તો તેઓએ જાણવું જો-

ઇચ્છે છે કે, જેમાં આપણી પોતાની અને આપણ લો-
 કોના રેવાજની ખાંભી; તેમાં અવસ્તાઓની પાંદગી
 ઓછે શું તકસીર કીધી કે આપણે તેનાથી દુરો પક-
 ડીએ? ભાઈઓ! આપણ લોકોની મોહોટી ચુક છે કે
 ધરમ સહમજવાની, સીખવાની કે સીખવવાની અપણે
 કશી કાલજી રાખતા નથી, તેથી આપણ લોકોની હાવી
 હાલત થાએ છે. માટે, એવા વીચારો કરવા કરતાં જલદી-
 થી, જે ઉપાએથી આપણાં ધરમને કરસો દાગ ન લાગે
 તે ઉપાએઓ લઈને, જે જે આપણ લોકોનાં પાંધનની
 ખાંભીઓ હોએ તે તે એક સંપીથી કાઢી નાખવી જો-
 ઇચ્છે છે. આપણાં લોકોમાં મોહોટી અગત્ય અવસ્તાની
 નીશાલોની છે. તે નીશાલો એવી થવી જોઈએ કે, ત્યાં કા-
 પ્પેલ ઉસ્તાદોથી, પાલકોને ધરમ સંપાંધી, દરેકથી અઢ-
 તી સારી કેલવણી આપવી જોઈએ છે. અને તેજ ની-
 શાલો મધે સુધ્ધ અવસ્તા તથા તેની માએનીનો સાર,
 જેટલું તે પાલકોની સીખવાની ફરજ છે તેટલા સુધીનું
 સીખવવા મધે લાવવું જોઈએ છે. જો એવી રીતે આપ-
 ãણ લોકો એક સંપીથી હાવી નીશાલો ઘટતે મઠકે સ્થાપે-
 તો, ખોદાની મેહુરખાંનીથી ચંદ્રશેજમાં, આપણ લોકો-
 ની પાંદગીની હાલતમા સુધારો થયા વગર રહે નહી; પ-
 ãણ એવાં ભાએગ કેઆંથી લાવે? આપણ લોકો પાલકો-
 ને પેટભરૂ ભાષા સીખાડવા પછવાડે સેંકડો રૂપીઆનો
 ખરચ કરે છે, અને આપણો ધરમ સીખાડવા પછવાડે,
 તે મધેનો એક ભાગખી ખરચ કરતા નથી, એ આપણ
 લોકોની કેટલી મોહોટી ભુલ છે? જેમ દુનીઆઈ ધાંધાને

સાડું ખરચ કરી બાલકોને કેલવણી અપાએ છે, તેમજ જો મીનોઈ ધંધાને સાડુંબી સરખો ખરચ કરવામાં આવે તો, તેથી ધરમ બાપે ઘણોજ મોહોટો સુધારો થાએ, અને વલી તે સાથે શારી હાલતો ભોગવી, પેલી દુનીઆમાં મધે, પાક ચજદાંની શનમુખ શુરૂખ રોહી સાથે ઉભું રહેવાને બને. એથી બીજું આપણ લોકોને શું જોઈએ છે? માટે, માહારા હમદીન ખેરાદરો! હવે તમે આપણાં પવીત્ર ધરમની ખુબી સહમજવાની કાલજ રાખો! અને તમારાં બાલકોને પણ ધરમ સીખાડવાની તથા સહમજવવાની કાલજ રાખો! કારણ કે, તમારી કાલજ વણાં એ પુરાણા નેકે ધરમને નકામાં ટાંણા શોશવા પડે છે. જુવો ખુજોરગ એલાદના ભાઈએ! તમોને ધરમ શીખવાની તથા સહમજવાની મોહોટી ફરજ છે, અને તેજ પ્રમાણે તમારાં ફરજદોનેથી શીખવવાની ફરજ છે; કારણ કે ધરમ જે છે તે આ દુનીઆમાં મધેની શરવેથી શરસ બીજોમાં શરવેથી મોહોટો દરજજો ધરાવે છે. ધરમ વડેજ આ દુનીઆને માંન છે. ધરમ વડેજ માણુસ્ય માત્રનું જીવતર છે. ધરમ નીતીનું મુલ છે. ધરમથી માણુસ્ય, માણુસ્યગરીમાં રહે છે, અને ધરમથીજ ખોદતાલાની પીછાંણીઅત થાએ છે. માણુસ્યને પોતાના કરતુકે મુજબનું ફલ આપવાની વકી ધરમથી છે. મરણ પછીની હાલતનો વીચાર તથા ખેહશત તથા દોખાતાં બચાવના ચીતાર માણુસ્યને ધરમેજ જણાવ્યા છે. ધરમ એ પાક ચજદાં શાહેબનો કાએદો છે, અને તે કાએદાને માંન આપનાર ખોદતાલાની દરખારમાં શુરૂ-

ખરૂદ રહે છે. આ દુન્યાં મધે મુસાફર તરીકે આવેલા આદમને, પોતાનું શદાનું શુખ મેલવવા તથા પોતાનાં પેદાકરનારને મલવા કરતાંને પીળું શું વધારે હોય ? આ દુન્યાં મધે આપણે દુઃખ ભોગવ્યે તેની કાંઈ ચીંતા નથી. આ દુન્યાં મધે દરેક પ્રાણીને થોડું કે ઘણું દુઃખ ભોગવવું શરજેલું હોય છે. નશીબવાંન તેજ શખ્શ કે, જે પોતાનાં મરણ પછેનું શુખ હાંસેલ કરવા પાંમે. આપણો ધરમ આપણને બેહુશતની ઉમેદ આપે છે. તે આપણું તારણ કરવાને તથા દોજખથી છોડવવાને શઘલી પાંતીએ શકતીવાંન છે. આપણાં તારણનો જામીન છે. તે ખોદાઈ દરગાહમાં પેહેલ ભોગવવાનો હક ધરાવે છે. ખોદાઈ દરગાહનો તે આપણો વકીલ છે, અને તેનીજ પાંએધરી હેઠલ આપણે એ પવીત્ર દરખાસ્ત મધે જવાનાં. તેની સાહેતા વનાં આદમ લાઝાર ! તેજ આપણો વીસ્વાસુ ભોમ્બો ! તેજ આપણાં દુઃખમાં ખરો હમશરીક ! તેજ આપણી ઉમેદનો આધાર ! હવે એથી શું આપણને વધારે બેહુતર છે ? આપણાં ધરમ સેવાએ એવું કીઞ પીળું છે કે જે આપણને તે કીરતારની નજદીક પોંહોંઆડવાનો દાવો કરે ? જે ધરમ આપણને સદાની પાદશાહી પક્ષવાનો, તેને આપણે કેહેવાં માંનથી પાલવો જોઈએ ? તેને માટે આપણે નહી શું કરીએ ? જે કરીએ તે થોડું છે. માટે, માહારા હમદીનો ! આપણાં ધરમને પાછો ખીલવવાને વાસ્તે હવે જલદીથી તમો કોશેશ કરો, કે તેથી પાકે યજદાંની નજદીક તમો પ્યારા થવો.

હમદીન જરથોશતીઝો, જે ધરમ માટે આપણે આપણો પ્યારો તથા કીરતીવાંન દેશ તથા વેશ ખોલેઝો, જે ધરમને માટે આપણાં પાહાદુર નયાગાંન જન કોર-પ્યાંન કરી ગયા, અને જે ધરમ આપણને સદાનું શુભ આપવાનો જામીન છે, તે ધરમ આજે આપણી કાલજની ગેરહાજરીથી કંટાલે છે, તથા તે આપણી ખેદરકારીથી નપ્પલી હાલતમાં રહી જાય છે; માટે તમે કીરતીવાંન જરથોશતીઝો ! હવે તમે ખેદાર થાઓ, તમારા ઝે-કીનતાં ચેરાગને વધારે રોશાંન કરો, તમારી શુસ્ત લાગ-નીને ઉસકેરો, અને પાક, ખેશક માજદયસ્તી દીનતાં ભલાં ખાતર કોરોશ કરવાની કંમર પાંધો ! કે જેથી દા-દગર અરોહો હોરમજદ તમારી ઈજતમાં વધારો કરે, તમારા ધંધા રોજગારમાં પ્પરકત થાઓ, તમારી આલ અ-વ લાદનું વધવું પને, તમારી જે જે હરકતો તથા ખરાબી-ઓ હોઓ તે નાપુદી પકડે, અને સેવટે મીનાઈ જેહાં-નમાં હમેશાં શુખની અશાઓશ ભોગવવાનો ઝેક મો-હોટો તોરો પને આમીન ! આમીન !

પાક પરવરદેગાર સાહેબની મદદ હોજો.

મજદયસ્તાંન નેક પપ્પત ભાઈઓ !

હમોએ ગઈ પરમ દને તમે દીનદારો નજદીક, પાંદગી કેઈ જુપ્યાંનમાં આપણને કરવી જોઈએ? તે જ.

ખાંતમાં કરવાનું કારણ શું? ખીજી જીખાંતમાં નહીં કાંચે કરવી? એ વિશે, તથા અવસ્તા જીખાંતનું પુરાતમપણું, તથા તેની બુજોરગી વિશે, વાચાજ કરીને વધારે ખોલાસાથી સહમજ્જવ્યું હતું.

હવે, આજદને “ગાથા” એ શું? “ગાથા”નાં દિવશ કેટલા? એ “ગાથા”નાં દિવશો આરાધના કરવાને લાચેકના છે કે નહીં, એને હોચે તો તેની ખુખી શું? એ “ગાથા”ના દિવસો ખીજી દિવશો કરતાંને બુજોરગીમાં મોહોટા શા કારણે કેહેવાચે છે? તથા “વેહેશતો ચશત ગાથા”નો દિવશ ખીજી “ગાથા”ઓ કરતાંનેખી વડપણ ધરાવે છે તેનું કારણ શું? એને એ બુજોરગ દિવશો ઉપર આપણ જરથોશતીઓને શું શું ફરજ લાગુ થાચેછે? એ વીશેનું બચેઆંત, હું તમો નજદીન જણાવું છું.

બાધઓ! આવતી કાલ દનેથી તે આવતા છઠા દિવશ સુધીના દિવશોને આપણે “ગાથા”ને નાંમે ઓલખ્યે છીએ.

એ ગાથાનાં પાંચ દીવશોને “પંજીએ મેહુ” યાને બુજોરગ પાંચ દહાડાને નાંમેખી ઓલખવામાં આવે છે. વલી, એ દહાડાને પવિત્ર અવસ્તા મધે “હમરૂપથ મચેદેમ” યાને “શુરજનું માપ બરોબર કરનારા દિવશ” કરીને આપણને ઓલખાવેઆ છે. “ગાથા” એ નાંમ, ત્રણ બાબદોને લાગુ પડેછે. પેહેલું તો એ કે, સુરજને, બારે રાશી મધે ફરી પોતાનો દોર પુરો કરવામાં દર રાશીના ૩૦ તરીસ દિવસની ભરત લેતાં ૩૬૦ દિવશ બ-

લાસ થતે તેની છેલ્લી મીન (સફંદારમદ) રાશી શુરજ-
નું માપ ભોગવવાને ૧૨૬ કલાક ખુટ રાખેછે, તે રા-
શીની ખુટના પુરાવા માટે કુદરતે આ “ગાથા”નાં પાંચ
દિવસોનું ભરણું ૧૨૦ એકસો વીસ કલાકમાં આટપી
પાકીનાં ૬ છ કલાકની ખુટની પુરવણી અદીક માસ
ઉપર મુકરર રાખેલી છે. હાવી પવીત્ર મતલબની વીગતે
કુદરતે આપણાં ધરમની શરતે એ ગાથાના પાંચ દિવશ,
તેની છેલ્લી રાશીના પુરાવા માટે ગણી, તેમ માંણવાને
આપણને જણાવ્યું છે; તે કસરની પુરવણી વાલા દિવ-
શોને “ગાથા”નાં દિવશોને નાંમે, આપણા ઝોલખવા
મધે આવે છે. પીળું એ કે, આપણાં પવીત્ર ધરમની
પવીત્ર ભાષાને ઝોલખાવનારાં નાંમે મધેનું એક નાંમ
છે, કે જે “ગાથા”વાંણીને નાંમે ઝોલખાએ છે; કે જેનું
પએઆંન, દુક પણ મજબુત દલીલોથી, ગઈ પરમ દિને
તમે સાહેબોને ખોદલું સહમજવ્યું છે. તરીખું એ કે
આપણી કેટલીક નામીચી પંદગીઓને ઝોલખાવનાર
નાંમ છે; જેમ કે, હોતવદ ગાથાના હા, ઓશતવદ ગાથા-
ના હા, ઇતીઆદીની દરેકે પંદગી.

જેમ પીળ દહાડાઓની ઝોલખ અને તેમનું
મવકલીઆતપણું, દર દહાડે જુદાં જુદાં નાંમેથી કુ-
દરતે ખેલું જણાવ્યું છે તેમ, એ “ગાથાનાં” દિવસો
પણ તેની રાસીની ભરતી લાવનારી ઝોલખ તથ મવક-
લીઆતપણુ ૧૨૦ કલાક મધે દર પાંમદાદ લાવનાર
જુદા જુદા પાંચ નારી જતી ફરેશતાઓનાં નામેથી પાક
ચજદાંએ જણાવેલાં છે. અને તે દરેકનાં છુટાં નાંમે

નીચે મુજબ અપાએલાં છે. જેમ કે :—પેહેલું, “હો-
નવત,” બીજું, “ઓશતવત,” ત્રીજું, “સ્પેં તો
મદ્,” ચોથું, “વોહુ ખપથર,” પાંચમું, “વહેરા-
તો ઇશત.” એ પાંચ “ગાથા”ના નાંમો સિવાયે
આપણાં ધરમ પુસ્તકો મધે બીજાં કાંઈ નાંમો જણાવ્યાં
નથી. બુવો, અવસ્તા મધે “ગાથા”ના દહાડા ફક્ત પાં-
ચજ જણાવેલા છે.

અવસ્તા.

વીરુપચ પંચ ગાથાડુ અષ્ટુનીશ યજમઈદદ.

અવસ્તાનો સાર.

સઘલા પાંચ અશો “ગાથા”ને હમો આરાધ્યે
છીએ.

ઉપલા અવસ્તાથી સપશટ થાએ છે કે, “ગાથા”ના
દિવસો માત્ર પાંચજ છે. જો વધારે હોતે તો, આએ ઉપ-
લા પવીત્ર ફક્ત મધે ફક્ત ગાથાઓનું સરવાઈઊં પાંચની-
જ સંખેઆ ઉપર નહી આવતે.

પેહેલા ગાથાને, કુદરતે “અહુનવત” હેલું મુખ્યારક
નાંમ આપેલું છે. એ રાખદ અવસ્તા ભષાનો છે, જે
ગાથાના પેહેલા દહાડાનો નારી રૂપી મવકલ ફરેશતો છે.
“અહુનવત” રાખદનો ચોકસ અરથ “અહુનવર”
એટલે કે, તે “છતાપણાંનો ગુણ રાખનાર” તથા “હસ્તી-
નો ભેદ ધરાવનાર” એક ઇશ્વર શકતી છે. આએ ખેમુલા
ભેદી કલાંમ ઉપરથી ખોદલું જણાએ છે કે, જેમ કોઈ
એમારત ઉઠાવવાનું કાંમ, તેને બંધ ખેસ્તાં હથીઆરેથી
મચી શકે છે તેમ, નુરી તથા ખાકી કુદલે પેદાશની હ-

સ્તી ખોદલી અને પરપા આવવાનો સપ્પ, કુદરતનું કુદરતી આલાત, (યાને હથીઆર) માત્ર તેનો ખેમુલો અને ઉમદા ભેદ રાખનારો “અહોનવત” છે. એ અહુનવરની ખુખીની પરકતથી નુરી તથા ખાકી એ ખેહુ દુન્યાનો સેલસેલો જાહેર થવાનો સપ્પ થયો છે, અને તે વલી સીણ તતવનો નાસ તથા ખોદારી કરી, સેવટે તેને સધલી પેદાએશ મધેથી ગુંમ કરી નાખી, તેનો પદલો મેલવી આપનારી કુદરતી કમાલીઅત ભરેલી એક કલા છે, જેનું વીગતે પએઆંત, એ અહુનવરની પંદગી મધે, ઘણું અસરકારક જણાવેલું છે; પણ તે આએ દુક વા-આજમાં સધલું સમાઈ શકાતું નથી.

૨ જો, “ઉશતવત” એટલે જે “શાખ્યાશીની ખુખી વાલી ઈશ્વર શકતિ,” હેલું નાંમ બનેલું છે, અને તે “આત્મા અથવા રૂહ જેહી નેકીનાં શોકરનાં વાલી કલા,” યાને “શોકર અને શાખ્યાશી ભરેલી ખુખીનો ભેદ ધરાવનારી ઈશ્વરી કલા,” અને “નેકી, શાખ્યાશી ભરેલો ગુણ રાખનારી તદખીર” ઈતીઆદી. એવીરતનું ઘણીક મતલબોનું પુરતું પએઆંત, એ “ઉશતવત”ની પંદગી મધે જણાવેલું છે, તે પણ અત્રે સમાવી શકાતું નથી.

૩ જો, “રૂપેતોમદ” એટલે કે, “વધાઈનો ભેદ ભરેલો ગુણ રાખનાર ઈશ્વર શકતિ,” ઈઆને નુરી તથા ખાકી પેદાશ માત્રની વધાઈ, યાને ઈનસાફ, અક્કલ, ઈનસાંન, વિદ્યા હોનરની જાણ, હદીઓ, પક્ષેશ, અષોઈ, આગાહી, પડાઈ ઈતીઆદી ગેખી નેસાર યાને વધાવો, તથા અનદીઠ વધાઈની નાંમખનાંમ ખુખી ભરેલા ભેદનો

અસરકારક વિસ્તાર પુરતી રીતે એ “રૂપે”તોમદ”ને લગતી પાંદગીઓ મધે જણાવેલો છે, તે પણ અત્રે સમાઈ ન શકેવાથી હમો લેઈ શક્યા નથી.

૪ થો, “વોહુક્ષત્ર” એટલે કે, “ભલાઈ ભરેલી હ-કુમત શક્તિ” અથવા “ભલી ખુખીવંતી રાજ્યનીતી શક્તિ” અથવા “સુંદર રાજ્યની રીજવનારી ચલકતી ખાં-ણ, તથા તેનું પરકતી ચલણ.” યાને ઈ’નસાફ અને ટો-લમાં સમ્યાઈની ક્તેહ, ભલાઈનો કુદરતી વગર પીડાનો અ-ખુત પદલાનો વધારો અને પુષ્ટી, અને દુશમની ભરેલાં તત્વોને વગોવનારી ફરમાં પરદારીભરેલી ઈચ્છા વાલી હી-લચાલ જણાવનારી મુખત્યારી, ઈતીઆદી ભરંમ જણાવ-નારી કલાનો ભેદ રાખનાર, ખુખીઓનો વિસ્તાર વીગત-વાર એ “વોહુક્ષત્ર”ની પાંદગી મધે જણાવેલો છે, તે પણ અત્રે હમો લઈ શક્યા નથી.

૫ મો. “વહિરતોઈશિત” એટલે કે, “બેહુશતની પ્યાર શક્તિ,” “બરતર બેહુશતના સમુદાયેનું ખાહુશ પાણું જાહેર કરનાર ભેદનો ગુણ રાખનાર શક્તિ” ઈત્યા-દી, જેની સરસાઈનો ખોહોલો વિસ્તાર, જે એની પાંદગી મધે જણાવેલો છે, તે પણ હમો અતરે લઈ શક્યા નથી.

ઉપલાં પાંચે નાંમવાલા ગાથાઓનું થોડુંક સંમ-ટોલ પચ્ચેઆંત ઈજશનેના પ૪માં હા મધે કુદરતે નીચે મુજબ જણાવેલું છે;—

અવસ્તા.

વીરપાડુ ગચ્છેથાડુસ્ય તનવસ્ય અજદેખી-
શચ ઉશતાનાંસ્ય કેહરપસ્ય તેવીપીશચ પડુડસ્ય

ઊરવાનેમ્મ્ય ક્રવધીમ્મ્ય પધરિમ્મ્ય દદેમ્મહિ આમ્મ્ય
 વચ્ચેડયમ્મહિ આમ્મદ દિશિ આવચ્ચેડયમ્મહિ ગાથા-
 ખ્યો સ્પેતાખ્યો રતુક્ષત્રાખ્યો અષપુનિખ્યો. યાપુ
 નોહુંતિ ગાથાપુ હરેશ્રવધીશમ્મ્ય પાશ્રવધીશમ્મ્ય મધ-
 ન્યુશ ખરંથાપુસમ્મ્ય યાપુ નો હુંતિ ઉરનફવચ્ચેમ
 ખરેથેમ્મ્ય વસ્તરેમ્મ્ય તાપુ નો ખુયાંન હુમિઝદાપુ
 અશમિઝદાપુ અષોમિઝદાપુ પરો અસ્નાઈ અંધુ-
 હફ પસમ્મ્ય અસ્તસમ્મ્ય ખપુડંધહસમ્મ્ય વી ઉરવીશતીમ
 તા નો અમ તાં વેરેશ્રધન તા દસવર તા ખચ્ચેષજ,
 તા ક્રદથ તા વરેદથ, તા હઉઅંધહ તા અધવિયાઉઅ-
 ધહ, તા હુડાપુંધહ તા અષવસ્ત, તા કારાધતિફ તા
 વીદુષચ્ચે. ઉજ જમ્મ્યાંન યાસ્તપુત યફસમ્મ્ય થથ હી-
 શ ક્રદથદ મજદાપુ, યે સેવિશ્તો વેરેશ્રજ્જપુ ક્રાદદ
 ગચ્ચેથો પાશ્રાઈ અષહફ ગચ્ચેથનાંમ હરંશ્રાઈ અષ-
 હફ ગચ્ચેથનાંમ શુયમનનાંમ્મ્ય સપુખ્યતાંમ્મ્ય વી-
 સ્પયાપુસમ્મ્ય અષપુનોસ્તોઈશિ, વીસ્પેમ અષઉનેમ
 અથ રતુક્રિતા હઉઆઉઅયંધહ જસેંતેમ પધતિ
 ખરાહિ હુમતાઈશમ્મ્ય હુખતાઈશમ્મ્ય હુઅરશ્તાઈશમ્મ્ય.

અવસ્તાનો સાર.

આખી જગતનાં તાંન, જાત, જાંન, કાલખુદ,
 અખો, ખોચ્ચે, રવાંન અને ફરવધી (ફરોહર)ને પેઆર
 આપીચ્ચે છીચ્ચે, અને વલી તે જણાવીચ્ચે છીચ્ચે, હવે
 તેમને માટે જણાવ્યે છીચ્ચે કે, તે વરધી ભરેલા રાજ્ય
 અધીકારી ગાથાચ્ચોથી છે. જોણી (ગાથાચ્ચો) મીનોઈ સ-
 રદાર, હમોને મીનોઈ મધે મીનોઈ ખારકથી પ્રવરેશ અ-

ને પાસપાંની કરનાર છે. અને જોણીઓ તનોમંદ જોહા-
નની ઘણી નજદીકમાં તનથી જાન નીકલી ગયા પછી, હ-
મારાં સ્વાંતને ખુદરતી ખોરાક અને પોશાક એ બેહુ અ-
પનારીઓ છે. હમો તેણીઓથી નેક બદલો લેનારા, ઘણી
નેકીનો બદલો હાંસેલ કરનારા, અને અષોઘનો બદલો
પાંમનારા થાઈએ. તેણીઓથી હમોને હીંમત, કૃતેહમંદી,
તનદરેસ્તી, આરાંમ, સુખ, નચીંતાઈ, બુજોરગી, પુટી
મદદ, નેકસાહેબી, નેકનાંમી નેકીનું આપવું, સવાબનું
હાંસેલ થવું, ઘણી દાનાઈનું હાંસેલ થવું, અને આધા-
હીનું પાંમવું, ઈજશનેથી વખાંણ કરવાએ, ઘણુંજ હાંસે-
લ થાએ. જે અહુરમજ્દ કે, નક્ષી, ક્ષએદાનો બક્ષનારો.
કૃતેહમંદોનો કૃતેહમંદ, દુનીઆની વરધીનો કરનાર, દુની-
આની પાસપાંનીનો કરનાર સરદાર, દુનીઆને સક્ષઈ
બક્ષનાર, અને ક્ષએદેમંદો કરતાંને ઘણો ક્ષએદેમંદ છે.
તે સાહેબ એ ગાથાની આશવાનાં કરનારાઓને (ઉપર ક-
હેલી સઘલી નેઆંમતો અને) બુજોરગી બક્ષેછે. સઘલો
અષોનો ટોલો અને સઘલા અષો સરદારો કે જેઓ નેક
મનશની, નેક ગવશની, નેક કોનશનીથી ગાથાની ઈજશ-
ને તથા બંદગી કરે છે તેઓ, પોતાનાં સ્વાંતને નેક સા-
હેબીએ પોહાંચાડે છે, અને બુજોરગી મેલવે છે.

ઉપલા અવસ્તાથી, ગાથાના દિવરો ઉપર મવક-
લીઆત રાખનારા ફરેશતાઓની પુરતી બુજોરગી માલમ
પડેછે કે, જોણીઓ મીનોઈ સરદારનો ખેતાબ ધરાવેછે,
અને તેણીઓ આપણાં નેક કરતુક મુજબ આપણને
“ મીનો રોગન ” યાને કુદરતી ખોરાક, કે જેથી આએ

દુન્યાની સઘલી માયા તથા ગમ વિસરાએ છે, અને તમામ ગેબી ભેદનો પરદો ખોલ્લો થાય છે. તે ખોરાક આપનાર ફક્ત ગાથાજ છે, તથા મીનોઈ પોશાગનો સરોપાવ પણ તેણીઓથી મલે છે, અને તેણીઓ, તેણીઓની આરાધના તથા પ્યંદગી કીધાથી, આપણને નેક પદલો આપે છે. વલી, તેણીઓની આરાધનાથી આપણને હીંમત, રૂંતેહ મંદી, તંનદરોસ્તી, આરામ, ખુજોરગી, મદદ, પુષ્ટી, નેક સાહેબી, નેકનાંમી, સવાપનું મેલવવું, દાનાઈનું હાંસેલ થવું, અને આઘાહીનું પાંમવું, હાંસેલ કરીયે છીએ. અને તેણીઓની આરાધના કરવાથી ખેહેશત જેહુવો મોહોટો ખજાનો આપણે હાંસેલ કરીયે છીએ.

ભાઈઓ ! આએ ખુબીવંતા ઊપલા અવસ્તાથી “ગાથા”ના દહાડાની ખુબીવંતી ખુજોરગી, દપ્પદ્યો, અને સરદારીપણાં વિશેની તમારી ખાતરી થઈ હશે. અને પુખ્ત રીતે જાંણેજી હશે કે, આ દુન્યાઈદેહ ઈઆને કાએઆ માત્રની ઉત્પત્તીનો, અને તે મધે ગએપ્ જાંન, રવાંન, તથા ફરવધીના ઉતારાની શલાંમતીનો, અને તે વલી હુદસર રહી કાએઆને ધોર કંઈન કરી, રવાંન તથા ફરવધીને મીનોઈ મઠકે, ખુશ દેખાવનો હુમેશગીવાલી પરવરેશમાં પસરી રહેવાનો, સપ્પ તે માત્ર “ગાથા”જ છે. એમ ઊપલા અવસ્તાએ ભરૂસા ભરેલી રીતે આપણને દેખાડીજી છે. ને ખુજોરગ ગાથાઓની આરાધણાં તથા સેતાએશ, જેમ આપણે બીજા ચજદ અંમશાર્પંદોની, અષો અહોરમજદનાં હોકંમથી કરીયે છીએ, તેમ એ નુરી ગાથાઓનીથી

આરાધણા તથા સેતાએશ કરવાનો આપણને અંધા અહો-
રમજદનો તાકીદનો હોકાં મ છે. એ ફરેશતાઓની આરા-
ધણાં આએ યુજોરગ દહાડા ઉપરજ કરવાની તાકીદ ન-
થી; પણ દર રોજ, આપણાં શરીરની શોભા માટે, તથા
રવાંનની રાંમશની માટે, કરવાની તાકીદ છે. જેમ આ-
પણે આપણાં ભલાં ખાતર, અને આપણા પચાવ ખા-
તર, ખીજ ફરેશતાઓની આરાધણાં કરીયે છીએ તેમ-
જ, એ નુરી ગાથાઓનીખી કરવી જોઈએ છે. એ
ગાથાઓના કલાંમો ઘણાજ પરકતી ભરેલા છે, એ ગા-
થાનાં કલાંમો ઘણી તંનદરેસ્તી આપનારા છે, અને એ
કલાંમો ઘણાં અજમતી છે; તેમાં “અહોનવદ”નાં કલાં-
મો તો એટલી મોહોટી યુજોરગી ધરાવે છે કે, દરેક જ-
રથોશતીની ગુજરેલી લાશ ઉપર, તેને કસી યુરી આસેખ
ન પોંહોંચવા શારૂં, એ કલાંમો પઢવાને આપણને અંધા
અહોરમજદે ઘણી તાકીદ ફરમાવી છે. અને એ પરકતી
ભરેલા કલાંમોની પરકતથી ગુજરેલી લાશ ઉપર પઢતાં
જો કાંઈ ખાંમી પડી હોય તો, તે ઘેહુ સરાએલી ના
રવા લખે છે, તથા તે પઢનારા મોહોટા તકસીરવાર ગણા
એછે. વલી, એ “અહોનવદ”નાં કલાંમોની ખીજ ખુ-
ખી એ છે કે જો, કોઈ શખસ ઘણા આજ્ઞરી પડ્યો
હોએ ને તેને તંનદરેસ્તી કશાંથી ન થાતી હોએ તો, તે
શખસની સાંમણે કોઈ પરહેજગાર અને અછી રીતે પઢી
જાણનાર શખસ પેસી, આતશ નજદીક રાખી, પેહેરાં-
મ ચજદની પાજ લેઈને, એ “અહોનવદ”ની ચજશને-
નાં કલાંમો પઢે તો, તેથી તેને તુરત તંનદરેસ્તી થાએ

છે. તે સાથે એ પાંચે ફરેશતાઓ આપણાં અવસ્તાઓ ઉપરથી મવકલ છે, તેનાં સખખંથી અવસ્તા ભાષા “ગા-થા”ને નામેથી ઓલખાએ છે. એ ઉપરથી પણ એ ફરે-શતાઓની આપણે પંદગી કરવાને પંધાએલા છઈએ. માટે, હું તમે ભાઈ સાહેબોને ભલાંમંણુ કરું છું કે, ગાથાના ખુજોરગી ભરેલા દહાડા ઉપર, જે ગાથાનો દહાડો હોએ તે ગાથાની ખશનુમને તેની પંદગી કરવાની આપણને એન ફરજ છે; તેથી તે આપણ લોકોએ પ-ન્નવવી જોઈએ છે. અને એ દહાડા ઉપરાંત કોઈપણ દિવસો જેમ, બીજા ચજદ અંમશાસપંદોની નઈઅતે આપણે પંદગી કર્યે છીએ તેમ, જો પની આવે તો બીજી પંદગીઓ સાથે, એ ગાથાનાં અવસ્તાની પંદ-ગીપી કરવાને આપણ લોકો અમલમાં લાવે તો, આપ-ણને ધણુંજ ફાએદેમંદ છે, કાંએકે, એ પંદગીનો પ-દલો, આપણાં રવાનના સંપંધમાં ઘણો મોહોટો છે. હવે, એ “ગાથા”ના દિવસો બીજા દિવસો કરતાં મર-તબામાં વઢતા શા વાસ્તે છે, તેનાં કારણો હું નીચે જ-ણાવું છું:—

૧ હું એ કે, તમામ ખેલકતોને પેદા કરનાર પાક પરવરદેગાર સાહેબે તમામ ખેલકતો પેદા કરીને, એ “ગાથા”ના ખુજોરગ દહાડા ઉપર આપણ આદમજાત-ની તખતી ઉભી કરી, સઘલી ખલકતો ઉપર આપણને સરદારી પખશીછે. જયારે, પાક પેદા કરનાર ખાવદે, એ ખસ્તર દહાડા ઉપર આદમને પેદા કરી તમામ ખે-લકતો ઉપર સેરદારી પક્ષી, ત્યારે તેની ઉત્પત્તી થવા-

નાં દહાડાઓને પણ સઘલા દહાડા ઉપર કુદરતીજ બુ-
જોરગી થઈ છે.

૨જી ઝે કે, ઝે “ગાથા”ના પાંચ દહાડા, સુરજની રાશીના પોતાનાં છે. તે દિવસોની ઉત્પત્તી, આ-
ફતાબ પ્યારે જોરજમાં ફરી વલયાથી, જે લગભગ ૧૨૬) કલાકની કસર રહે છે, તેમધેની ૧૨૦) કલાકની કસરથી થાએલી છે. અને ઝે પાંચ દહાડા, વરસના પ્યારે મહી-
નાનાં દહાડાઓની કસરનાં, બલકે તેની છેલ્લી રાશીમાં સુરજનું માંપ બરોબર કરી, રાત દહાડો સરખો લાવ-
નારી પાહરની ફસલને જોડનારા છે, અને વસી ઝેની ઉત્પત્તી પ્યારે મહીનાં મલીનેજ થયલી છે. ઝે સખખો ઉપરથી ઝે દહાડાઓ બીજા દહાડાઓની ઉપર, તેની રાશીમાં, સરવરી ભોગવે છે.

૩જી ઝે કે, “ગાથા”ના દિવસો ઉપર “હમરૂપ-
થપેદેમ” (યાને સુરજનું માંપ બરાબર કરનારી તથી) નાંમ રાખનારા ઘઠંપ્યાર પડે છે. અને ઝે ઘઠંપ્યારની બુજોરગી, આપણાં રવાંનોની ઉઘરભવ તથા પરવરેશના સખખથી બીજા ઘઠંમપ્યારો કરતાં મોહોટી છે. ઝે સ-
ખખથી પણ “ગાથા”ના દિવસોની બુજોરગી ઘણી મો-
હોટાઈ પાંમેલી છે.

૪ થું ઝે કે, ઝે “ગાથા” ના દિવસો સફંદા-
રમદ અંમશાશપંદને તાલુકે છે, અને ઝે સફંદારમદ આ પૃથ્વી પતી, તથા શુરજની છેલ્લી રાશી નાંમ કર-
નારી કુદરતી તદબીર છે. ઝે રાખખો ઉપરથી પણ ઝે

દહાડાની યુજોરગી યીજ દહાડાઓ કરતાંને ધણી મોહોટી છે.

૫ મું એ કે, દોજખી રવાંનોનો છુટક વરશના કોઈખી દિવશેા ઉપર થતો નથી ; મગર એ ગાથાના યુજોરગ દિવશેા ઉપર, એ દહાડાઓની યુજોરગીને માટે, પાક પરવરદેગાર સાહેબે કયો છે ; જેમ એ પાંચ દહાડા મધે આદમની તખ્તી વાચા શક્તીથી પ્રગટ થઈ છે, તેમજ તે ઇતસાંન માત્રનાં મુખતી પાંમેલાં તકશીરવાર રૂહોનો એ પાંચ દહાડા છુટક કરીઓ છે. એ શખ્યો ઉપરથી પણ એ દિવશેાની યુજોરગી યીજ દિવશેા કરતાં મોહોટી છે.

૬ હું એ કે, એ “ગાથા” ના દિવશેા ઉપર પતેત તથા પસ્તાઓ કરવાની, યીજ દિવશેા કરતાંને, વધારે તાકીદ ફરમાવેલી છે ; કારણ કે, કોઈ માણસે આખાં વરસ સુધી પોતાનાં ગુનાહનો પસ્તાવો નહી કીધો હોએ ને પોતાની તખ્તી ઉભી થનાર એ યુજોરગ અને પવીત્ર દહાડા ઉપર જો સાચી નમસ્તથી પતેત ચાને પસ્તાવો કીધો હોય તો, તે રેહુમનો ખાવંદ પાક ચજદાં, તેના કીધેલા વરસ સુધીના ગુનાહને માફી બક્ષે છે. એ સખ્ય ઉપરથી પણ એ દહાડાની યુજોરગી મોહોટી છે.

૭ મું એ કે, એ “ગાથા”ના દિવશેા ઉપર જે તેનાં નાંમખનાંમ પાંચ ફરેશતા મવકલ છે, તે પાંચે સાહેબોની મવકલીઆત કુદરતી મીનોઈ ખોરાક તથા પોશાક ઉપર છે. જે કોઈ સવાખકાર શખસ આએ ફાંતી દુન્યાં છોડી મીનોઈ જેહાંનમાં વાશેા કરે છે ; તે વખતે તેણી-

એ તેનાં સ્વાંતને “મીનોઈ રોગાં” નાં મનો ખોરાક તથા કુદરતી પોશાગ બક્ષે છે, અને તેણીઓનું એ દહાડાઓ ઉપર મવકલીઆત પાણું છે, તેને લીધેખી એ દહાડાને મોહોટી યુજોરગી છે.

૮ મું એ કે, એ ગાથાના દિવશો ઉપર જોણી ફરેશ-તાઓ મવકલ છે, તેણીઓ અષો ફરેહરો ઉપર પણ સર-દારી ધરાવે છે. જ્યારે અષો ફરેહરો, ફરવરદેગાંનના દસ દિવશો ઉપર આ દુન્યાં મધે આવીને જાહુક રહેછે, ત્યારે પેહેલા પાંચ દિવશ દહમ યજદની સરદારી હેઠલ રહેછે, અને ખીજ પાંચ દિવશ ગાથાના મવકલીઆત તથા સર-દારી હેઠલ રહેછે. તે શખખ ઉપરથી પણ એ પાંચ દિ-વશોને મોહોટી યુજોરગી છે.

ઉપલા વિશેષ ખોલાશાથી ચોકસ થાએછે કે, એ ગાથાના દિવશો ખીજ દિવશો કરતાંને મોહોટો દરજજો ધરાવે છે, અને તેથીજ આપણાં દીનનાં દક્તરો મધે એ દહાડાઓને “પંજએમેહે” યાને યુજોરગ પાંચ દહાડ કરી લખેછે.

સાહેબો, હુમેએ તમો નજદીક “ગાથા”ના દખ્ખ-દખ્ખા અને મોહોટાઈ વિશેનું ખ્યાંન સાંમટું કહીજી છે. હવે, હું પાંચમાં “વેહેશતોયશત” ગાથાના દહાડાની યુ-જોરગી વિશેનું ખ્યાંન તમો ખેરાદરો નજદીક અગત્ય-નું જાણીને કરું છું.

આપણાં ધરમ પુસ્તકોની કેતાખો મધે, પાંચમાં “વેહેશતોઈશત” ગાથાના દહાડાની યુજોરગી વિશે કે-ટલુંએક ખ્યાંન આવેલું છે. એ દહાડાની યુજોરગી-

નું કારણ શા ઉપરથી છે તે તમોને નીચલા ખોલાસાથી માલમ પડશે.

૧જી એ કે, “હુમરૂપથ મએદએમ” એટલે કે, સુરજનો મારગ ખરોખર કરનારી તથી વાલા, વરસના છેલ્લા દિવસને આપણાં પવીત્ર અવસ્તા મધે “વેહેશ-તોઈશ ગાથયાડુ” કરીને લખે છે; એટલે જે સઉથી મો-હોટો આરાધણાં તથા પંદગી કરવાંનો ગાથાનો દિવસ, તથા વેહેશતનો પેઆર રાખતાર ગાથાનો દિવસ છે. એ ઉપરથી જણાએ છે કે, એ દહાડો ગાથાના પીળા દ-હાડાએ કરતાં વધારે માંત ભરેલો અને ઘણો પુજો-રગ છે.

૨જી એ કે, એ પુજોરગ દહાડો પીછ “હાવ-ન” યાને જમેસ્તાંન એટલેજે શિતલને કાપવાંનો અથ-વા વરશાદી રૂતુ ખલાસ થવાનો છે. એ ઉપરથી આપ-ણાં પવીત્ર અવસ્તા મધે એ દહાડાને “હુમરૂપથમએ-દિએ એરેતો કેરેથનહફ,” એટલે જે “હુમરૂપથમએ-દેમ (વખત) શિતલ (ભીજવણી) કાપનારો” આવી રીતે ખએઆંત આવેલું છે તેથી, અને વલી એ મોખારક દિવસની છેલ્લી વીપલે, નવાં સાલની “રપીથવન” જે-હુંવી વસંતરૂતુની પામદાદને આએ દુન્યાં મધે પાં-ખડી પકડીને સાથે લાવે છે તેથી, એ દહાડાની પુ-જોરગી પીળા “ગાથા”નાં દિવસો કરતાંનીમો મોહોટી છે.

૩ જી. એ કે, એ દહાડાને આપણા પવીત્ર અ-વસ્ત્ર મધે “હુમરૂપથમએદેમ” એટલેજે “સુરજનાં મારગને સંમતોલ કરનારો દિવસ,” યાને સુરજનું મા-

૫ તેની છેલ્લી રાસીમાં ખલાશ કરનારો દિવશ અથવા સુરજ “મેષ” રાસીથી ચાલીને પાછો “મિથુ” રાસીમાં આવે છે, તેટલા તખ્તમાં સુરજની ચાલમાં જે ફેરફાર અને ખુટ થાય છે, તે ફેરફાર તથા ખુટને દુર કરી, તેની રાસીનું ભરત બરોબર, સંમતોલમાં સેવટ લાવનારો જે દિવશ, તે એ મોખારક દિવશ છે. એ ઉપરથી પણ એ દિવશનાં નાંમની ઓલખ પાક પરવરદેગારે હુમસ્પથમએદેમનો “વહીશિતાઈશિત” દિવશ કરી નાંમ રાખ્યું છે. એવા સપ્તમને લીધે એ મોખારક દહાડાને બીજા ગાથાના દિવશો કરતાં મોહોટી બુજોરગી મલેલી છે.

૪ થું એ કે, પાક પરવરદેગાર સાહેબે “હુમસ્પથ-મએદેમ” ઘડુંમખારની જે આરાધના કરવા કહી છે, તેમને એ બુજોરગ દહાડે સધલાઓ ભેગા થાઈ, અનનુ-મનનું જશાંન કરવાનો હોકાંમ ફરમાવેલો છે. એ ઉપરથી પણ બીજા ગાથાના દહાડાઓ કરતાં એ દહાડો ઘણો બુજોરગ ઠરેલો છે.

૫ મું એ કે, એ મોખારક દિવશ વરશનો છેલ્લો અને વલી “ફરવરદેગાંન” યાને “રૂહોની પરવરશ”ની કીરીઆ ખલાસ કરનારો છે. એ શપ્ત ઉપરથી પણ એ દિવશ બીજા ગાથાના દિવશો કરતાં વધારે મોખારક અને બુજોરગી ભરેલો ગણાતો આવીઓ છે.

ઉપલા વીગતવાર ખોલાશાઓ ઉપરથી તમે દીન-દાસેની ખાતેરી થાઈ હશે કે, એ મોખારક દહાડાની બુજોરગી ફરવરદેગાંનના બીજા દહાડાઓ કરતાં ઘણી મો-

હોટી છે. હવે, એ મોપ્પારક દહાડે આપણને શું શું કરવું જોઈયે તે હું ખોલાશાથી જણાઈ છું.

એ મોપ્પારક “વેહુશતોઈશત” ગાથાના દહાડાની ખંદગી, જે યજ્ઞશને મધે આવેલી છે, તે મધે નીચલો સાર આવેલો છે.

અવસ્તાનો સાર.

“કારણ કે, મેં “વેહુશતોઈશત” ગાથાનાં અવ-
 “સ્તા, આપ્પાદી આપનારા આપ્યા છે. તે પઢનારને હું
 “અહોરમજ્જની પવીત્ર મદદથી એ અવસ્તા હમેશે
 “હમેશે તલક નેક સાહેબી આપે છે, અથવા પાહાદુર
 “તનનો કરે છે. એ અવસ્તા એવાંતો ખુબી ભરેલા છે
 “કે, અગર જો, એ કલાંમ ફરેખ દેનાર આશમોગને-
 “બી શીખવવામો આવેતો, તે પણ તે સખુનનો અમ-
 “લ કરવાથી અથવા શીખવાથી નેક વીચારનો થાએ.
 “માટે, હું હોરમજ્જને ખુશહાલ કરવાને વાસ્તે ઇજ-
 “શને તથા નીઆએશનુ પઢવું કરો.”

માહારા હમદીનો, માએઆળ કીરતારે, આપણ ખંદાએનાં ભલાં કીજે આપણને જણાવ્યું છે કે, “વે-
 હુશતોઈશત” ગાથાના અવસ્તાને આપ્પાદી આપનાર
 આપ્યા છે; માટે, જો તમો એ ખુબીવંતા અવસ્તાને
 પઢશો તો, તમો આપ્પાદી તથા શુખ પાંમશે, અને પા-
 હાદુર તંનના થશો. અને હું અહોરમજ્જની પવીત્ર મદ-
 દથી જાવેદાંતશુધી બેહુશત મેલવશો. એ પવીત્ર અવ-
 સ્તાની ખુબી એવી છે કે, અગર એ પવીત્ર અવસ્તા
 ફરેખકાર અને મકરખોર આશમોગ જો પઢે, અથવા

શીખે, અથવા શાંભલે તો, તે પણ તે બુરો છતાં નેક વીચારનો થાય્ને. માટે, એા પંદાએા હું અહુરમજ્દને ખુશહાલ કરવાને વાસ્તે ઈજ્જશને તથા આરાધણાં કરે અથવા કરાવો, અને નીઆએશ તથા પંદગીપી કરે અથવા કરાવો, કે તમે અંતે પંધે દુનીઆમાં શરફરા-હ પાંમે.

વલી, બુવો માહારા હમ દીન ખેરાદરો, એજ પંદગી મધેનાં નીચલા પવીત્ર કલામ આપણને શું શહમજ્તવેછે.

“કહે છે કે, પંધે દુન્યાને સાર માંણુશોએ સાર
 “વિચાર શીખવાને વાસ્તે દીનની વાકેફી મેલવવી જો-
 “ઈએ છે, કે તેથી તમારી પવીત્રાઈ પીજો અને પી-
 “જથી ત્રીજો હાંસેલ કરે, કાંએકે એક પીજતું જોઈ
 “પવીતર મારગ હાંસલ કરવાથી તેની મનશાની નેક થા-
 “એ છે; એટલામાટે મરદો અને પુરતો પંધોએ દી-
 “નથી વાકેફ થવું જોઈએ છે, (કે તેથી જનાંકારીનાં,
 “રાહાજણીનાં અને પદીનાં કાંમે ટલેચ) એવી રી-
 “તનો તમોને પદલો મલે છે, તમારા પોતાનાં મનની
 “ખાલેશી થવાથી.”

આ કલામ ઉપરથી આપણા પાલણ કરતા અ-હોરમજ્દ પાપે, આપણી ઉપર દયા કરીને આપણને પોતાના દુતની મારફતે, આપણી રેહેનુમાઈ શાઈ શું ક-હીજી છે, કે, એા મરદો અને પુરતો ! તમે શધલાંએા, તમારાં પોતાનાં દેલની ખાલેશી થવા શાઈ દીનથી વાકે-ફી મેલવો, વાઆજો શાંભલો, કે તેથી તમે પદ રાહથી

ફરીને નેક રાહ ઉપર આવશે; તેથી કરી બંધે દુનીઆને શાફ તમારા વિચારે સારા અને નેક થશે અને તેથી તમોને પવીત્રાઈ હાસેલ થશે. એ તમારી પવીત્રાઈ અને નેક વિચારે જોઈ એક બીજનેબી તે પ્રમાણે ચાલવાનો રસ્તો મુજ પડશે, અને તેઓબી પવીત્રાઈ તથા નેક મનશનીને હાંસેલ કરેતો તમો બમણાં શવાબકાર થશો, અને બંધે જેહાંતમાં બે ઘણો શવાબનો બદલો હાંસેલ કરશો. માટે, ઓ માહારા બંદાઓ ! તમો જો ઉપર કે-હવા પ્રમાણેનો નેક બદલો હાંસેલ કરવા ચાહતા હોવો તો બંદગી તથા એબાદત સાથે દીનની પણ વાકેફગારી મેલવો.

વલી, જુવો માહારા હમદીન ભાઈઓ, આપણો પેગંમબર સાહેબ અષો જરથોશત શું ફરમાવે છે—

અવસ્તાનો સાર

“સઘલો અષોનો ટોલો અને સઘલા અષો સરદા-
“શે કે જેઓ નેક મનશનીથી, નેક ગવશનીથી, અને
“નેક કોનશનીથી ગાથાની યજશને અને આરાધણાં કરે
“અથવા કરાવે તો તેઓ પોતાનાં રવાંનને નેક સાહેબી
“યાને બેહુશતમાં પોંહોંચાડે છે, અને બુજોરગી પાંમે છે.”

ઉપલા અવસ્તાથી આપણો અષો પેગંમબર આ-
પણને એવો રસ્તો બતાવે છે કે, દરેક જરથોશતી તેમાં
ખાસ અને આંમ સરવે લોકોએ “વેહુશતોઈશત” ગાથા
અથવા બીજા ગાથાઓની નેક વિચાર સાથે, નેક બોલવા
સાથે, અને નેક કરવા સાથે બોદાતાલાને ખુશનુદ તથા
રાજ કરવાને સાફ યજશને તથા બાજ આફરીંગાંન અ-

થવા ગાથાની પીઠ આરાધણાં કરે અથવા કરાવે તો, તેઓ ગુજરવા પાદ મીનોઈ જોહાંનમાં નેક સાહેબી અને બેહેશત હાંસેલ કરે છે, અને આ દુન્યામાં પોતાની જીંદગી સાથે સુખ જોઈ બુજોરગી ભોગવે છે.

પાહાદુર બુન્યાદના ભાઈઓ ! હમે તમે નજદીક “બેહેશતોઈશત” ગાથાના દાહાડાની બુજોરગીનું બચ્ચેઆંન કહી સંભલાબ્યું તેથી તમારી ખાતરી થઈ હશે કે, એ દિવસ પીજા ગાથાના દિવશે કરતાં બુજોરગીમાં વધારે દરજજો ધરાવે છે. હવે, એ સધલા ગાથાના દિવશે વીશે, પીજા દીનની કેતાબો મધે શું લખે છે તે, હું તમે ભાઈઓની વાકેફગારીને સાડાં નીચે જણાઈ છું.

આપણાં ધમને લગતી “સદદરે નસર,” “સદદરે નજમ,” “સદદરે બુનદેહેશન,” અને “સદદરે બેહેરેત-વીલ” એ ચેહારે કેતાબો મધે “ગાથા” ના દહાડાની તથા તેમની બુજોરગીઓની સેફતોનું તથા તેઓની આરાધણાંનું ટુક બચ્ચેઆંન આવેલું છે તે, “સદદરે બેહેરે ત-વીલ” કેતાબ ઉપરથી હું અત્રે જણાઈ છું—

“જો અગર તું નહીં જાણતો હોએ કે, એ “ફ-રવરદીઆંન” તે શું છે, તો તેવીશે હું બચ્ચેઆંન કરી “સંભલાઈ છું” તેથી તું સારી રીતે જાણીતો થા. ઉપલા “દસ રોજ મધેનાં પેહેલા પાંચ દહાડાને “પંજબેકેહ” અને પાછલનાં પીજા પાંચ દહાડાને “પંજબે મેહ” કરી બોલે છે, એટલે જ એ પાછલા પાંચ બુજોરગ દહાડાઓ કરતાંને પેહેલા પાંચ દહાડા નાંધલા તથા ઉતર-

“ તા છે; પણ એ દસ દહાડાઓ તમામ અંધો ફરેહરે-
 “ ની આરાધણાં કરવાનાંજ છે. “ પંછએમેહુ ” તે
 “ આપણી દીનતાં માર્ગમાં પાંચ ફરેશતા અસ્ત્રિ-
 “ ઓતી શુરતના હકતાલાએ પેદા કરેલા છે, તે
 “ પાંચે ફરેશતાઓ દરેકે અંધો રવાંનોના શીઆવનું
 “ કાંતવું, વનવું, તથા શીવવું કરે છે. જે રવાંન કે આ-
 “ એ દુન્યાંથી ગુજરે છે તે, પરથમ તે જેહાંનમાં કપડાં
 “ વગરનું જન્મે છે. તેની ખેશીનાં લોકો જ્યારે શી-
 “ આવ ઈજ્જતે છે ત્યારે તેના અવેજમાં ઉપલા ફરેશ-
 “ તાઓ પેલાં રવાંનને પાદશાહી શરોપાવનાં ખેહેશતી
 “ કપડાં આપે છે. માટે, ગુજરેલાંઓને તે જેહાંનમાં
 “ કપડાં વાપડવાં એ ફરેશતાઓથી છે; તેથી એ ફરબર-
 “ દેગાંનના દિવશોમાં વંદીદાદ, ઈજ્જતને, બાજ, આફ-
 “ રંગાંન, અને સતુંમ જરૂર પડાવવું, અને તે સાથે
 “ જરૂર શીઆવનાં કપડાં ઈજ્જતવાં, કે તેથી તે જેહાંન-
 “ માં ગુજરેલાંઓને, તથા ઇજ્જતનાર ધણીનાં ગુજરવા
 “ પછે તેને પણ સરોપાવનું મલવું થાય. જો તું એ
 “ દહાડા ઉપર શીઆવનું ઈજ્જતવું નહીં કરશે તો,
 “ આખેરશ તુને પાક પરવરદેગારની નજદીકે શરમીંદુ
 “ રેહવું પડશે; કાંએજ એ દહાડાઓ રવાંનોને પોશા-
 “ ક આપનાર ફરેશતાઓના છે. એ પ્રમાણે ખોદા-
 “ તાલાએ અંધો જરથોશતને ફરમાવ્યું છે. જો બનતાં
 “ શુધી તાહારા પોતાનાંજ ઘેર મઘે એ દસ દહાડા અંધો
 “ ફરેહરેની નઈઅંતે પડાવવું કર, કાંએકે, પોતાની આ-
 “ પજતે જાંનો દેલથી કીરીઆ કરવાએ ધણો બરતર

“સવાળ હાંસેલ થાએ છે, અને હરદમ રવાંનોની હ-
 “જરો દોઆ પોહોંચવી થાએ છે. એ દસ દહાડા
 “પછે, જ્યારે અષો ફરોહરો પાછાં તે જહાંન જાએ છે
 “તેઆરે, તેઓની ખેદમત કરનારાઓને તથા તેનાં બ-
 “ચાં છોકરાંઓને હજરો દોઆ દઈ ખુશી ખોરમી
 “ભરેલાં જાએ છે. તે દોઆની પરકતથી તે ધણીનું
 “આખું વરસ આપાદી સાથનું ગુજરે છે. અને જે
 “વેલાએ તે શખસનો વાકો થાએ છે તે વેલાએ તે સ-
 “ધલો અવેજ અષો ફરોહરો તેને વાલી આપીને તે
 “જહાંનમાં મોહોટી શરફરાજી બક્ષે છે. અને તે સાથે
 “તેના ગુનાહઓની માફી બક્ષાવવાને પાક પરવરદેગાર
 “ની નજદીક ઓજરખાહી કરીને તમામ ગુનાહની
 “માફી બક્ષાવે છે. અગર જો, એ ફરવરદેગાંનના દ-
 “હાડા ઉપર કોઈ શખસ પોતાનાં નએઆગાંનોને ન
 “આહે અથવા તેઓની નઈઅતે કાંઈબી આરાધનાં
 “ન કરાવે તો, પછે તે ફરોહરો પાછાં વહીઆ થાતી દાંન
 “તે શખસ ઉપર બદ દોઆ તથા લેઆંનત નાંખે છે.
 “તે બદ દોઆના શખબથી તે આએ ફુતીઆમાં બે
 “ઈજતી, તંગ દસ્તી, નાબરકતી જોવી કરે છે. અને
 “વલી તેનાં ગુજરવા બાદ તમામ ફરોહરો તેની આસ-
 “પાસ ટોલે થઈ ટાંણાંજાણીના સખુનો અને લેઆ-
 “નતનો વરસાદ વરસાવે છે; તેથી પેલું રવાંન તે જ-
 “હાંનમાં સધલાઓની નજદીક ઘણું નીચું અને શર-
 “મીંદુ રહે છે. અને ખેશુમાર પસ્તાવો કરે છે! પણ
 “તે જગોએ પસ્તાઓ કરેલો કરો કારગત લાગતો નથી.”

ગાથાના દિવશેા ઉપર શું શું કીરીઆ કરવી તે, ઉપલા શદ્દરના ખોલાશા મધે તમોએ શાંભલી છે, મ-ગર એ ઉપરાંત આપણા ધરમની પીછા કેતાવો મધે નીચે મોવાફેક પણ ફરમાવે છે.

એ ગાથાના પાંચ દહાડા તેના દર રોજના ગાથાના હા પઢવાને આપણને ઘણી તાકીદ ફરમાવી છે, અને તે સાથે ૧૨૦૦ અહુનવર પઢવાની પણ તાકીદની ફરજ ફરમાવી છે. એ અહુનવરના શવાપ્પ વીશે લખે છે કે, તે પઢનારનું આખું વરશ તંદરોશતી અને ખુશહાલી શાથનું જાએ, અને તેનાં હરેક કાંમ મધે ચજદાં ફેતેહ મંદી આપે છે. એ ગાથાના પાંચ દિવશ ઉપર હરેક દુનીઆઈ કારોપારથી કુરસદ મેલવવી. કોઈને પદ નહીજ ખોલવું, તેમજ કોઈનું પદ પણ નહી આહાવું. રાત દહાડો ધર મધે આતશ રોશન રાખી નેક ખુશખો જાસી રાખવી. નીતના રાખેતા કરતાંને વધારે ચાકશાઈ થી પાજ ધરીને ખાંણું ખાવું તથા પાજ મેલવાની સંભાલ રાખવી. અને તેમજ પીશાપ્પ પાંણીની પાજ ધરવા તથા મેલવાની પણ સંભાલ રાખવી. હરદમ કુસ્તી પાદી-આપ્પ સાથે શાખેત રહેવું. હરદમ શુકર ગુજરી કરવી તથા થએલા ગુનાંહનો પસ્તાવો કરવો. ગુજરેલાંઓની એટલા દિવશ જાથુક આરાધનાં તથા કીરીઆ કરવી. ટુક માં એ ઉપલા પ્યરતર દિવશેા શવાપ્પનાં કાંમથીજ ગુ-જરવા આપણને રાજવાર છે. જો ઉપર જણાવ્યા પ્રમા-ણે કરેતો, તેના આવતા વરશના પારે માશ ખુશી ખોરમી ભરેલા અને રોજ રોજગારી ભરેલા ફેતેહ મંદી સાથે ગુજરેછે.

બીજું, એ ગાથાના દિવશે। ઉપર “હુમરૂપથમ-
એદેમ” ઘડુંમપ્યારનાં જશનના દિવશે। પણ ગણાએ
છે, તેથી એ દિવશે। ઉપર ઘડુંમપ્યારની નઈઅતે “વી-
રૂપરદ” કરવાની, તથા આકરંગાન, બાજની કીરીઆ ભે-
ગાથાઈ કરવાની, દરેક જરથોશતીઓને ફરજ છે. એ
ફરજ જો દરેક ભાગના વસ્ત્રના જરથોશતીઓ બળ લા-
વે તો તેમને મોહોટો શવાબ કહેલો છે; અને જો તે ન
બળ લાવે તો તેમને મોહોટો ગુનાહ ફરમાવેલો છે. એ
ઘડુંમપ્યાર કરવાની તાકીદ વિશે, નીચલા હાદોખત નુસક-
ના અવસ્તાના અરથ ઉપરથી તમે શાહેબોની ખાતરી થશે.

હાદોખત નોસકના અવસ્તાનો સાર.

“ મેદીઆરેમ ઘડુંમપ્યાર પછે પંચોતિર દિવશે
“હું અહોરમજદે અમષારૂપંદો શાથે મલી યાને માહારી
“શકતીઓથી મેં આદમને પેદા કીધું. એ ઘડુંમપ્યારનું
“નાંમ “હુમરૂપથમએદેમ” કરી રાંખ્યું. એ હુમરૂપથ-
“મએદેમ ઘડુંમપ્યાર સફંદારમદ મહીનો ને અહોનવદ
“ગાથાથી શરૂ થાએ છે, તે વેહશતોઈશત ગાથાએ પુરો
“થાએછે. દરેક પેદાઈ પેદા કરી આદમને મેં પેદા કી-
“ધું અને મેં અમષારૂપંદો શાથે મ્યજદ કીધી; માટે
“આદમીઓએબી ઘડુંમપ્યારનું જશન કરવું જોઈએ.
“જે કોઈએ ઘડુંમપ્યારને ઈજ, યા કરે, યા ખાએ અથ-
“વા ખવાડે યા આશની કરે અથવા કરાવે. તેવાં નેક કાં-
“મ કરનારને એટલો નેક શવાબ હાંશેલ થાએ છે કે,
“ગોએઆ તેણે તમાંમ જોહાંમો ભુખ્યાઓને તાજી રોટી
“ખવાડી તરપત કરેઆ હોએ તેટલો સવાબ પેલા ઘડું-

“ મપ્પારનાં કરનાંશ તથા તેમાં શાંમેલ થનારા એકેકે શખ
 “ સને હાંસેલથાએ છે. અગરજો કોઈ શખસ એ ધહંમ-
 “ પ્પારને નહીં ઇંજે, યા ન ખાએ, અથવા નહીં ખવાડે,
 “ યાને મકદુર છતાં નહીં કરે, યા ધહંમપ્પાર કરનાર સાથે
 “ મેહેનતમાંપી શાંમેલ ન થાએ, યા તે ધહંમપ્પારનાં કર-
 “ નારને કાંઈ આપેપી નહીં, તેહેવા શખસને અહોરમજ-
 “ દી મજહુપ્પનો નહીં જાણવો, અને મંડલીથી દુર કરવો
 “ શજવાર છે. કાંએજે તે ગુનાહ ભરેલો મરદ થયો છે.
 “ તેનો ગુનાહ એ ધહંમપ્પારથી તે આવતા ધહંમપ્પાર શુધી
 “ દર રોજ ૧૮૦ અશતેર વજન ગુનાહ વધતો થાએછે.”

નેક યુતીઆદના ધરસથો ! તમો નજદીક હોએ
 “પંછએ મેહે” યાને ગાથાનાં યુજોરગ પાંચ દહાડાએ
 વિશેનું પચાંત, અવસ્તાએથી તથા પીછ દીનની કેતા-
 પોથી જણાવ્યું તે, સારી રીતે ઘેઆંતમાં રાખવાની હું
 તમોને શુચણું કરું છું. તમોએ એટલું યાદ રાખીને એ
 યુજોરગ દિવશેા મધે, ગાથાની તથા અષો ફરોહરોની તથા
 ધહંમપ્પારની જે જે આરાધનાંએ કરવાને ઉપર જણા-
 વેલું છે તે તમોને પેદાકરનાર અહોરમજદનું, ફરમાંત
 પજલાવી, તમારી ગુંજસ મોવાદ્રેક, તમોએ કરવું શ-
 જવાર છે. અને એ યુજોરગ દિવશેા ઉપર દર રોજ
 ગાથાનાં હાએ પઢવાની તથા ૧૨૦૦ અહોનવર પઢવા-
 ની પણ તાકીદ રાખો, એનો મોહોટો શવાપ તમોએ
 હાંસેલ કરવો જોઈએ છે. અને એ દહાડાએ ઉપર ત-
 મારી શકતી મુજપ્પ ગરીબોને દાંત, ખોરાક, વસ્ત્ર આ-
 પી તેઓની દોઆ લેવીપી સજવાર છે. અને પને તેમ

દુન્યાઈ ધંધાથી તથા દુન્યાઈ મોજથી દુર રહી, ગુનાહ કરવાથી દુર રહેવું જોઈએ છે. અને એ બુજોરગ દિવ-
 શો ઉપર તમારીથી જેમ બની આવે તેમ થાએલા ગુ-
 નાહઓની તોખા તથા પતેત કરવી તમોને શાન્તવાર છે.
 જીવો ભાઈઓ, પાક કરીમે કારશાજ કેહેવો દયાનો દરી-
 આ છે, કે તે શાહેબ એ બુજોરગ દિવશોનો શાંજોગ
 લેઈ, દોજખી રવાંનોનો પણ પાંચ દિવશ છુટક કરે છે;
 તેઆરે તમો જો તમારી હચેઆતીમો તમારેથી થએ-
 લા ગુનાહનો અંતઃકરણથી પસ્તાવો કરશો તો, તે દયાળુ
 બાપ, દયા કરવાને, તમારેથી કદીખી નજર ફેરવશે નહી.
 અગર જો તમારેથી દુન્યાઈ જંજલોને લીધે, ગાથાનાં
 સઘલા દિવશો, પતેત કરવાને નહીંજ બને તો, છેલ્લા
 વેહેશતોઈશત ગાથાને દહાડે, હોશહેન ઘેહમો, બંદગી
 કરી, આતશની સનમુખ પેશીને, તમારા ગુનાહની ગુ-
 નરેશ ઉતારવાને, જરૂર પતેત કરેઆ વગર ના રહેશો.
 જીવો ખેરાદરો, જ્યારે તે દયાલુ દાતારે આપણી દયા ખા-
 ઈને, આપણને પતેત જેહેવી, ગુનાહનાં ભચે ભરેલાં દર-
 દને જડ ખેખથી ઉખાડનારી અમુલીઅ દવા બક્ષી છે,
 ત્યારે આપણુ જેહેવા ખાકી ગુનેહેગાર બંદાઓને લાજ-
 મ છે કે, તે દયાવંત પીતાની ફરમાવેલી અમુલીઅ દવાને,
 મોહાટાં માંન શાયે અને ઘણી ઓજરખાહી શાયે હ-
 રદંમ વાપડી, ગુનાહથી છુટી, આપણને તનદરેશત થવું
 જોઈએ છે. જીવો ભાઈઓ! પતેત કરવા બાપે, આપણાં દ-
 ચાનાં માહશાગર, માહશાલી અહુરમજદે કેહેવું ખુબ ફ-
 રમાવેલું છે :—

અવસ્તા.

આઅદ ઇફળ અંધહદ અનાસ્તુતો વા અન
અધવી સરતુતુઓ વા દધનાંમ માજદયસ્નીમ.
અધતાચીદ અધખ્યો સપાડુંધહદતદ અસ્તુઅ-
નધખ્યો દધનાંમ માજદયસ્નીમ. એવફરેજની-
ખ્યો પસઅધતદ અરથવ્ય શીઅપુથન. સિપતમ જ-
રથુશત્ર દએન માજદયસ્નીશ નરશ અપપુનો ફ-
ર મેરેજધતદ વીરપેમ દુશમતેમ્ય દુગુખ્તેમ્ય દુ-
અવરેશતેમ્ય, યથ વાતો દરેજતા કથરો થવાશેમ દ-
એશનાદ પધરિ ક્ર મેરેજોધદ વોહુ ઇદ જરથુશત્ર
હુઅરેશતેમ શીઅપુથનેમ વેરેજમનેમ વંધુહીમ
દએનાંમ માજદયસ્નીમ પેરેનાયુશ ચિથાંમ થવધ-
રિશધતી.

અવસ્તાનો સાર.

અગર એ માજદયસ્ની દીનનાં ફરમાંનોને, યાતો
જે પેશક નહી જાંણતો હોએ અથવા તો જીઆદે નહી
શાંભલવા કરતો હોએ, તે મજદયસ્ની દીનને પેશક
આહવાથી, અને ફરીને પુરી કરણી નહી એખ્તીઆર
કરવાથી, પતેત કરી પુરતો પસ્તાવો કરે તો, તેનો દરેક
ગુનાહ દુર થાએ છે. તે ગુનાહ કેહેવી રીતે દુર થાએ
છે કે, જેમ જોરાવર પવંન જંગલ મધેથી કાંટા કચ-
રાને શેતાપ દુર ઉડારી સાફ કરે છે તેમ, આ સપેતમાંન
જરથુસત! મજદયસ્ની દીન પવીત્ર મરદથી, પદ મનશ-
ની, પદ ગવશની, અને પદ કોણશનીને ઉડારી દીએ છે.
આ જરથુસત! ભલી જેહાંનનાં નેક કાંમે એખ્તીઆર

કરવાએ, અને ભલીમજદયસ્ત્રી દીનમાં ગુનાહની તોજે-
શ, ચાને પતેલ જે જાહેર કીધી છે તે પણ એજીતીઆ-
ર કરવાએ.

ઉપલા ખુખીવંતા પવીત્ર અવસ્થાથી પતેલની ખુ-
ખી તમુને જણાઈ છે. એ પતેલની ખુખી કેહેવી જે
મુલી છે? એ જે મુલી દવાને રેહેમનાં ખાવંદે, આપણ
ચુકવાલાં મણુખ્યનાં દરદને સાફ, રેહેમ કરીને પોતાનાં
પવીત્ર ધરમની મારફતે મોકલી છે. તે ખુખીવંત દવાને
જો, આપણ ખાકીઓ હમેશે ઉપયોગમાં લાવીએ તો,
બંધે દુન્યામાં કેટલા શુખી રહીએ?

માહારા હમદીન ખેરાદરો! હવે હું માહારી જગો
લેવા આગમજ તમોને સુચણાં કરવા માંગુ છું. હમોએ
જે તમો નજદીક અગત્ય જોગ, પાંચ પાપતોની વા-
આજો કરી સહમજવી છે તે ઘેઆંનમાં રાખી, તે પ્ર-
માંણે આએ મુંપારક દહાડા તથા ખીજ દહાડાએ
ઉપર ચાલવાની તમોને અએન ફરજ છે. તે ફરજ બ-
જવીને પાક પરવરદેગાર સાહેબની નજદીક સુફખરોહી
મેલવો, કે જેથી બંધે જોહાંનનું સુખ પરાપ્ત થાએ, અ-
ને આપણી જે જે બલાઓ હોય તે દફૂ થાએ.

બાધઓ! પાક પરવરદેગાર સાહેબ આપણને તે-
ના નેક ધરમની રાહે ચાલવાને નેક હેદાયત આપે!
અને આપણથી જે ગુનાહો થયા હોય તે, પોતાનાં રેહે-
મનાં પવીત્ર પાણીથી ઘોઈ, સાફ કરીને આપણને માફી
બક્ષે! આમીન!

પાક પરવરદેગાર સાહેબની મદદ હોગી.

“નોરોજ”

મજદ ચસ્તાન ધરસ્થો !

હુમોએ તમે સાહેબો નજદીક, ચાલતા મહીના-
ના રોજ ૩૦મે, ગાથા એ શું ? ગાથાના દિવશ કેટલા ?
ગાથાના દિવશો બીજા દિવશો કરતાં બુજોરગીમાં વધારે
શાથી ? તથા એ ગાથા આરાધણાં કરવાને લાએકના છે
કે નહી ? અને હોએતો તેઓની શું આરાધણાં કરવી ?
તથા એ ગાથાના દિવશો કરતાં “વેહેશતોઈશત” ગા-
થાના દિવશને વધારે બુજોરગી શાથી ? ગાથાના બુજો-
રગ દિવશો ઉપર શું શું કીરીઆ કરવાને દરેક જરથો-
શતીઓને ફરજ છે ? એ વિશે વધારે ખોલાસાથી, વા-
આજ કરી સંભલાવી હતી.

હવે આજ રોજે તમે ભાઈઓ નજદીક “નો-
રોજે આંમમે”ની તથા “રપીયવન”ની, બે બાપતોની એ-
કઠી વાઆજ કરું છું. “નોરોજે આંમમે” એ ખોલ, ફ-
રવરદીન મહીનાના અહોરમજદ રોજના દહાડાને કેહે-
વાનું કારણ શું ? એ “નોરોજે આંમમે”નું પુરાતંમ પણું
ફેઆરથી અને કોણથી ? અને “નોરોજે આંમમે”ને દહાડે
આપણુ જરથોશતીઓ શું શું કીરીઆ કરવાને બંધા-
એલા છીએ ? અને એ મુબારક દિવશે શું કરવું અને
નહીં શું કરવું એ વિશે જણાઈ છે.

ભાઈઓ ! આવતી કાલનાં ફરવરદીન મહીનો ને
અહોરમજદ રોજના મુબારક દિવશને “નોરોજે આં-

મ્મે”ને નાંમે જોલખવામાં આવેછે. “નોરેજ” એટલે નવો રેજ, અને “આંમ્મે” એટલે કે તમામ ખેલકત. “નોરેજે આંમ્મે” એટલે કે, તમામ ખેલકતનો નવો રેજ. વલી એ મુખ્યારક દિવશને “નોરેજે કુચક,” “નોરેજે સગીર,” અને “નોરેજે અજમ” યાંને બુજારેગ દહાડો કરીનેખી કેહુ છે. એ “નોરેજે આંમ્મેનો દહાડો તે જ-માંનાની પેદાએશની શુરૂઆતનો પેહુલો દિવશ છે. જ-યારે કે, આસ્માંન અને જમીનની કાંઈખી પેદાએશ હ-સ્તી પાંમી ન હતી, આકૃતાખ, માહાતાખ, તથા અથાગ સેતારાએનાં ઝલકતા ગોલાએ આસ્માંનની સપાટી ઉપર ચીત્રાએલા ન હતા; રેશનીનો પ્રકાશ તથા શીઆહીનો કાલાશ મુતલક વજુદ ધરાવતાં ન હતાં; સમો અને સં-ખેઆ યા વખત અને ગણતરી જેવી કોઈખી ચીજનો સેલસેલો કાએમ થયો ન હતો; સૃષ્ટીની પેદાએશનાં મુળ જ એઆર એનાસરો-આતશ-આખ-ખાદ અને ખાક, એએની હસ્તીનો સ્વપણોપણ ન હતો, આદમની આલંમ તથા હેવાંનોનો પદાએશની નિશાણ કે નાંમ કાએમીઅત પાણું ધરાવતાં ન હતાં; ઝાડો તથા પાહાડો, જંગલ તથા મંડલ, અને સાગર તથા માહાસાગરના દેખાવોએ હસ્તીનાં રા-જમાં પનાહ પકડેલી નહી હતી; શું તુરી કે શું ખાકી, શું હવાઈ કે શું આખી, કોઈખી તરેહેની વસ્તુનું મો-જુદ પાણુ હાજરી આપતું ન હતું, ઇત્યાદી; ત્યારે એ-કાએક અને અચખુચ, માહા ખલવાંન તથા અતી ગુ-ણવાંણ, કુદરતની કરાંમતનો માલેક, તથા હસ્તીની વ-સ્તીનો ખાલેક, શકતીનો બંદાર તથા વકતનો સરદાર,

દરેક વસ્તુને હસ્તીમાં લાવનાર વીસ્વાશ શકતી “અહુ”
 એટલે કે, “અહાથવું,” “સપ્પપ્પ પનવો,” “વીસ્વાસ પ-
 નવો” હસ્તી પનવી,” “છત થવી,” ઇત્યાદી અસ્થવાલા
 ધાતુને કરત “ઉ” અંને તદ્દધીત “ર” પ્રત્ય લાગી “અહુર”
 એટલે કે “વીસ્વાશ વાલો,” “હસ્તીવાલો,” “છતવાલો,”
 “સપ્પપ્પ વાલો,” ઇત્યાદી, એવો જે “અહુર” એત-
 લે જે હસ્તીનો સાહેબ તેણે પોતાનોજ પેદાએશનો
 સપ્પપ્પ જાહેર કીધો, તે સપ્પપ્પ જાહેર થવાનો વક્ત યાને
 દહાડો તે ઉપલાં નોરોજ નાં નાંમથી પેદાએશ વચ્ચે જા-
 હેરી પાંચ્યોછે. તે “અહુર” એવી એકે છતની ઇદલત
 જાહેર થતાંજ તે પોતે અન્દીઠ પની રહેલોછે. એ
 વિશે એકે દાખલો લેવો કે, કોઈપી જાણનાં મુળાઅક્ષરો
 માહેલા “વ્યંજણ” થી, “સ્વર” ની મદદ તથા આ-
 ધાર વગર શબ્દ ઉચ્ચાર કરવાનો જોર પની શકતો નથી:
 જેમ કે, “કુ” એ વ્યંજણમાં “અ” અથવા અ-
 કાર મલેલો છે, તેથીજ આપણે “કુ” એમ સારી,
 રીતે સમજ પડે તેમ બોલી શક્યે છીએ. જો એવાં
 કોઈપી “વ્યંજણો” માં “સ્વર” મલેલો નહીંજ
 હોત, તો એવાં અણેકે વ્યંજણો ગમે એટલાંપી એક-
 ઠાં મલે, તોપણ કોઈપી રીતનો મુકરર શબ્દ, ચોક્કશ
 ઉચ્ચાર, યા ખરો અરથ કદીપી થઈ શકે નહીં. વલી
 આપણે એવું જાણીએ છીએ તોએ પણ, જાહેરમાં તો
 “વ્યંજણ” બોલું જણાઈ, તેસે મલેલો “સ્વર”
 અન્દીઠ રહે છે ; જેમકે “કુ” એમ બોલતાં, તેમાં
 ખરેખર “અ” સમાએલો છે એવું સાધારણ રીતે

જોતાં આપણને યોલું માલમ પડતું નથી, તો જો કે તેમાં “અ” સ્વરતો મલેલો છે, તેથીજ “ક” ને ઉચ્ચાર કરવાની ઇલ્લત પ્પતી રહી છે. આએ દાખલા ઊપરથી માલમ પડે છે કે, જે ગેબી શક્તિને આધારે હસ્તી જાહેરીઅત પાંખી છે, તેનો કરતા, જે “અહુર” તે અંદીઠ થાઈ રહેલો છે. અને તે “અહુર” ની તેવી કુદરતી કર્શમતને લીધે તેને “મજદ” એટલે “માહાજાની” યા “માહોટો પેદા કરનાર” એવા વિષે-શણનો જોગ પ્પતી, “અહુર મજદ” એવું નાંમ મલેલું છે. એ પેદાએશના ખાવંદ “અહુરમજદે” આ જગતની પેદાએશને આક્રતાપ્પતી સરદારી આસ્પા-સ ચાલુ કરી, વખતની તથા જમાનાંની ગતી મુકરર કીધેલી છે. આપણી પૃથ્વીનાં સંબંધમાં, આક્રતાપ્પતી ચાલ પ્યાર જોરજમાં ફરવાથી પુરી થતી ચાલુ રહેલી છે. આક્રતાપ્પ પોતાની ચાલ પ્યારે જોરજમાં પુરી કરી, જે અંકસથી પોતાની ચાલ શુરૂ કરેલી હોએ છે, તે અંકસ પર પાછો આવે છે તે દિવશને પણ “નોરોજ” યાને “નવો દિવશ” કરી કેહે છે. વખતનું બદલાવું તથા રૂતુનું ફેરફાર થવું આક્રતાપ્પતી ગતીથી નીપજે છે. દિવશ તથા રાતનો નકશ એજ નુરી આક્રતાપ્પથી ચીત્રાઈ રહે છે. આક્રતાપ્પની સઉથી નાંની ગતીથી નિપજેલાં “વિપજો” એકઠાં મલીને એક “પજ” મુકરર કરે છે, જે પજનો ચોક્સ જમાવ થયાથી કલાકનું પ્પનવું થાએ છે: કલાકોના જોગથી વખતના ભાગો, જેને આપણે “ધેહ” કરી કહી-

એ છીએ, તે બને છે: અને એવી મુકરર ઘેહો મલી-
 ને એક “રાતરી દિવશ” થાએ છે. એવા ચોકશ દિવ-
 શના સમુદાયથી મહીનાં રૂપી ઠાંપ્યા બને છે, અને એ-
 વા બાર માસ થએથી તે ઉપર એક “નાકેસ વરસ”ની
 એમારત કાએમ થાએ છે. આ વરસ રૂપી એમારત છ
 “રૂતુ”નાં મજલાઓથી બનેલી છે કે, જેને આપણે છ
 “ઘઠંમપ્યાર” કરી કહીએ છીએ, તે માત્ર છતાંની વખા-
 રનાં છ મજલા વાળાં ઘર (જગત)નો સંબંધ ધરાવે છે.
 આવી રીતના ભાગો તથા વીભાગો, અને જમાનાના
 અન્નએબ અને માહાભારત દ્રેશ્કારો ભરેલું એક વરસ
 પુરું થઈને, પાછું તેવું બીજું વરસ શરૂ થવાનો પ્રથમ
 દિવશ તેને “નોરોજ” કરી કહે છે. એ નુરી આફ-
 તાબી ઘઠંમપ્યારી વરસ મળીને સઘલી ચીજો ખલકના
 ખોદાવંદે પેદાકરીને સઘલી પેદાએશ ઉપર “આદમને”
 બુજોરગી બક્ષી, તે આદમને નુરી આફતાબી ઘઠંમપ્યારી
 વરશના છેલા ખોરજમાં પેદા કરી તેને હલતું ચલતું
 કીધું, તે હલતાં ચલતાં થવાનો દિવશ જે “નોરોજ”
 તે જેવી તેવી સત્તા ધરાવતો, અથવા નાનાં જેવા મરત-
 બાનો ન હોવો જોઈએ. સઘલા દિવશોમાં એ દિવશ
 એકે સરદારની મીસાલનો “અહુરમજદ”નો પોતાનો
 છે. એ મોપ્યારકે તથા બરતર દિવશની બુજોરગી, જેમ
 આપણે માણવીએ રચણાં રાંમશની વગેરે કરીને ક-
 બુલ રાખ્યે છીએ, તેમજ પાક ચજદાંની કાંમેલ કુદરત
 પણ રાખતી જણાએ છે. એ કદાચ કોઈ સાહેબને ન-
 વાઈ જેવું લાગે, પણ હમો તેનો ખોલાસો આપણાં ધ-

રમના ખોદાઈ પુસ્તકોના આધારે, તથા ખીજ કેતાખોને આધારે, “નોરોજ”ની સઘલી રૂતુનાં બબ્બેઆંન સાથે કરી દેખાડયે તે આગમજ “વસંત રૂતુ” કે જેને “બાહારની મોસમ” કરીને કહે છે, તેનું પ્રથમ કાંઈ એક બબ્બેઆંન કરવા માંગીએ છીએ. એ ઉત્તમ રૂતુની શુરૂઆત “નોરોજ”ના મોખારક દિવસે થાય છે, અને તે રૂતુને કુદરત ગોચેઆ એ “નોરોજ”ના દિવસની મોહોદાઈ દાખલ તેની સાથે મોકલતી હોયે એવું જણાયે છે. આપણે જાણ્યે છીએ કે “હમરૂપથમએદેમ” ઘડંપ્યાર પુરો થતાંજ “નોરોજ”નો દિવસ શુરૂ થાય છે. અવસ્તા મધે ઘડંપ્યારો આવવાના જે વખતો જણાવેલા છે, તે રીતે જોતાં છેલ્લો “હમરૂપથમએદેમ” ઘડંમપ્યાર, જે વરસના છેલ્લા માસ સાથે પુરો થાઈ, નવાં વરસને પોતા પાસે જગા આપે છે, તે ભીણી સરદીની ફસલ કપાઈને બાહારની ફસલ ખેસવાનો ખશનુમાં વકત છે. એ દિવસની ખુશહાલીમાં કુદરત બાહારનો નવો તથા ખેમુલો પોશાગ પેહેરી સંગાર પામે છે. એ ખોજસ્તે દિવસ વસંતની દેલરૂપાહ રૂતુને, ગોયા પોતાની પાંખડીએ વલગાવી લાવે છે, કે જે રૂતુના ખુબ્બસુરત મોખરાથી કુદરતની શોભામાં સેંકડો ઘણો વધારો થઈ પડે છે. ભીણી સરદી તથા ખરફની અસરથી જઠાઈને આંખડાં જેવાં થઈ ગએલાં ઝાડ પાંણે એ રૂતુમાં નવેસરથી ખીલી તથા ફુલી નિકલવાથી સઘલી જગોએ લીલાં લેહેર તથા હલીઆરી ભરેલો દેખાવ થઈ રહે છે. સુકાઈને ફીકા પડી ગએલા બાગ બગીચાએ પાછા તાજગી

ભોગવતા થઈ આરાસ્તગી પામે છે. એ દરખતની નાજુક ડાહાલીએ કૂળ કૂળાડીથી લચી જાઈને, એવાતો આકારમાં દોળતી જણાએ છે કે, જેથી જોનારનાં દેલમાં નરમાસની અસર ઉપજેઆ વનાં રહેજ નહીં. ખુશખોદાર તથા મનોહર કુલોનું ખીળવું તથા દોળવું માણુશનાં મનમાં ખરી ખુબસુરતીનો છાપ પાડે છે. ભાંત ભાંતનાં પંખેરાંએ ચોતરફ ઉડતાં ફરીને મધુર સરોદોનાં કલોળ કરતાં રમતાં ફરે છે. હવાની શીતલ લેહેકીમાં ગોએઆ જીવન શક્તિની અશર આવે છે, કે જેથી તે ઝાડપાંણોને ખીળવામાં એટલો તો જોશ બદે છે કે, જેટલો એક મરનતોલ માણુસ અકશીર દવા તથા કઊવતમંદ ખોરાકથી તંનદશેસ્ત હાલતમાં આવે. કુદરતનાં દરેક મેદાનોમાં તથા હર ખુણાંમાં તે ખલકના ખોદાવંદની બદેશ તથા મેહેરનો છતકાવ થઈ રહેલો માલમ પડે છે. લીલોતરી તથા હલીઆરીનો સઉથી સરસ દેખાવ એજ મોસમના એહેરા ઉપર નજર આવે છે. એ દેલપસંદ રૂતુની ખુબીથી, જેમ કુદરતમાં રશકશનો વધારો થઈ પડે છે તેમ, માણુશનાં તન તથા મન ઉપર કાંઈ તેની થોડી અસર થતી નથી. રાત તથા દિશનું બરાબર થવું એ રૂતુની શુરૂઆતથી ચાળુ થાએ છે. એ રૂતુની ખુબી એટલી બધીતો છે કે, તેનું પુરેપુરું વરણન કરવામાં મોહોટા મોહોટા ઉસ્તાદો પોતાની અશક્તિ જણાવી ગએઆ છે. એવી દેલકશ રૂતુ એ મોખારક “નોરોજ”થી શુરૂ થાએ છે.

હમો, ઉપર સાદી રીતે ખોલી ગયા છઈએ કે, “નોરોજ” એ પેદાએશની શુરૂઆતનો પેહેલો દિવસ, તથા આફતાપને મેષ રાશીમાં આવી, પોતાની આજ અસલ મુજબ પાછી શુરૂ કરવાનો ખાસ દિવસ છે. એ દિવસ ફરવરદીન મહીનો ને અહુરમજદ રોજનો જાણવો.

સાહેબો, આપણાં ધરમનો સમલો પાએએ ખોરોદ ઉપર અને તેની ચાલ ઉપર આધાર રાખે છે, અને એથીજ હમોએ ઉપર જણાવેલા, સમલો કુદરતી ખતાવો ખન્યા છે અને ખન્યા જાએ છે. એ નુરી આફતાપ-થીજ દુન્યાએની શુરૂઆત પણ થાએલી છે તે, નીચળા “ખજાન” યશતના પવોત્ર અવસ્તાથી જણાએ છે:—

અવસ્તા.

ક્રય અસ્તદ વયો વપુચ્ચયદ અહુમદ યદ
રતુમદ પર અઉઅંધહુદ અપનો દાપુંધહોઈદ પર
આપો પર જોમો પર ઉરવરયાપુ પર ગેઉશ ચથવરે
પઈતિશતન્યાપુ દાપુંધહોઈદ પર નરશ અપપુનો
પિપઈતિશતાનહુદ જાંથાદ પર અવંધહુદ હુ ધવ-
રશ્તો.

અવસ્તાનો સાર.

હસ્તીની અધીકારી ધરાવનાર, મુખ્તેઆરી વાલા અહુરમજદે બુજોરગ આ શબ્દો કહયા છે કે, આસ્માનની અગાઉ, પાંછીની અગાઉ, જમીનની અગાંઉ, વનસ્પતીની અગાઉ, ચોપગી ગાબ્યો દાદ ગાપુની અગાઉ, ખેપગાં અષો માણશ, ગયોમરથનાં જનમવાખી અગાઉ, એ (સમલોએની) અગાઉ, મેં આફતાપ પેદા કીધો.

ઊપજા અવસ્તાથી ખોદલું થાય છે કે, આસ્માન, પાણી, જમીન, વનસ્પતી, હેવાન, અને માણસ એ સરવેથી પેહેલો ખોરોદ હતો. અને એ નુરી ગોલાથી ખોદાઈ અઠાગ ખોહોલી પેદાએશ, તથા ફસલોની જમાં-પંદી જાહેર થાયેલી છે. અને તે દરએક અનુકરમે ઉત્પત્ત થતી ફસલોનાં, પાક યજ્ઞદાંએ જુદાં જુદાં નાંમો કરેલાં છે. એ છએ રૂતુની શુરૂઆત લાવનારી સુરીયની ચાળ ઉપરથી, પેહેલાં ફરવરદીન રાશીના પેહેલા નુંકતા ઉપર ઊંચી આવતો અવસર, અહોરમજદનાં પોતાનાંજ નાંમ સાથે તાલુકો રાખી ચાલુ થયો છે. અને તે દિવસથી “નોરોજ” યાને પાહારની ફસલનું શુરૂ કરના-રો ઉજસ, તથા પેહેલી તેરીખ લાવનારું મોખારક નામ ચાલુ થયું છે.

પેદાકરનાર અથો અહુરમજદે આક્રતાપને રાહ માંપવાજે પ્યાર ખોરજ યાને પ્યાર મીનારા કરેલા છે, અને તે દરેક મીનારાના ગુણમાં હદસર આક્રતાપ પરાપર આવતાં નાંમ પનાંમ ઉપલી દરએક ફસલો જાહેર થતે મીનારાનું સેવટ એક કીમીઆ તરીકે થઈ રહીજે છે.

આક્રતાપની ચાળથી ખીળી આવતી દરએક ફસલને આપણાં ખોલવાના ચાલુ વપરાસમાં “ગાહમખાર” નાંમ અપાયલું છે. અવસ્તામાં “રૂતુ” શબ્દનો તર-જુમો ભાષા લખનારાંએએ શરૂઆતથી “રૂત” અથ-વા “રૂતુ”નો કરેલો છે. યજ્ઞશને મધે જાપ્યજ “રશ્વો-ખેરજતા” એવાં નાંમની પંદગી પઢવામાં આવે છે. એનું પેહેલું “રશ્વો” પદ ઉપલા “રૂતુ” શબ્દ ઉપ

રથી નિકળેલું “રૂતુ”ને અરથેજ જણાએજું છે. અને
 “ખેરેજતો” પદનો અરથ “જમાવ થવું,” “હગ
 બનવો,” “ગાય ખીલી આવવું,” “જઠો બ-
 નવો,” “વખાર થવી” ઇત્યાદી, એવો થાએછે. એ
 ઉપરથી મોરાદી માએણી “હગ બનવો,” “જમાવ
 થવું.” “રથવો ખેરેજતો” એટલે “રૂતુનો જમા-
 વ,” “વકતનો જમાવ” અથવા “રૂતુ” યા “વકતની
 વખાર” એવો થાએ છે. આએ અવસ્તાનાં ઉપલાં “ર-
 થવો ખેરેજત”નો તરજુમો પાજંદ તથા ફારશી ભાષા
 વાલાએએ “ગાહુંમખાર”નો ચોકશ ગોઠતો કરેલો છે.
 અને તે ઉપલા અવસ્તા કેડે બે શબ્દોની જોડણીથીજ
 બનેલો છે. “ગાહુંમખાર” લોગત માહેલો પેહેલે
 “ગાહું” લોગતનો અરથ પાજંદ અને ફારશીમાં “વકત”
 નો થાએ છે, તથા “હગ” અને “વખાર” અરથે
 “અનખાર” લોગત જોડાઈને “અ” શંસેપથાઈ “ન”
 નો અનુસ્વાર બની “ગાહુંમખાર” લોગત “વકત-
 નો જમાવ” યા “રૂતુની વખાર” એવે અરથે ભા-
 ષાએની શુરૂઆતથી કેતાબોમધે લખાતો, તથા ખોલાતો,
 હાલે શુધી આપણાં માહાવેરા મધે કાએમ છે. “ગાહું-
 મખારો”નું જશાંન, માત્ર આફતાબની આળ પ્યાર રાશી-
 માં પુરી થતે છ ફસલો ઇતિસાંનની ઉત્પત્તીના કાએદા
 મધે ખરપા થાઈ, આફતાબની આળ પાછી પેહેલા ખોર-
 જનાં નુકતાં ઉપર મંડાંણ થતા દિવશને “નોરોજ” યા-
 ને “વરશની શુરૂઆતનો નવો રોજ” કરી કુદરતીજ ખો-
 લાયામાં આવેલું છે.

દાદાર અહુરમજદે, પેદાએશના આકૃતાપ્તની પે-
હેલી શુરૂઆત, “ફરવરદીન” ધોરજનાં મુલ નુકતા ઉ-
પર કરતાં, તે ખાવંદની મરજી એટલીજ કે, માણુશ
માત્રનાં રૂહને, આએ દુન્યાઈ કાએઆમધે કરામાંત કરી,
પોતાની સેતાએશ કરાવવી. એ “ફરવરદીન” રાશીને અ-
વસ્તા મધે “અપઓનાંમ ફરવષેનાંમ” એટલે
“અષોઓની ફરવષીઓ” અથવા પવીતર ફ-
રવષીઓ” એમ નાંમ આપેલું છે. એ અષોઓની
ફરવષીઓને, આકૃતાપ્તની આળથી જગત અથવા જીવ-
તર પતવાની પાર ધોરજની પરકરાસી, તે ખાવંદે પોતા-
નાં “અષો” નાંમ વાળી શક્તિઓ સાથે શોભા આપેલી
છે. અવસ્તા મધે જાપજા “અષાઝિમ અહુર મ-
જદ” યાને “અષો અહુરમજદ,” એવાં પરકેતી ભરે-
લાં પોતાનાં “અષો” નાંમનો ઇતસાંત પક્ષેશ થતી “ફ-
રવષી,” (ખોલતું આત્મા) “રૂહ,” અથવા “આત્મા”
શક્તીઓને અરપણુ કરી, તેને દુન્યાઈ દેહમાં ઉતારવા
માટે શુરજને પેહેલી રાશીથી આણુ કરેલો છે, જેહની શુ-
રૂઆત થતો દીવશ, ઇતસાંત માત્રનો, “નોરોજ” તરી-
કે ગણાતો આવ્યો છે.

આફરંગાંને ગાહુંમપારના અવસ્તા ફકત છ ફસ-
લની પાંદગી અને જશંતની ફરજ પતલાવે છે. તે દર-
એકે ફસલ, ઊપળા યજશને માહેલા પગાંત યશતના
અવસ્તા મધે જણાવેળી, છ મજલા વાળી પેદાએશની,
ઉત્પત્તી દેખડાવે છે. તે ફસલ નીચે મુજબ છે. પેહેલી
ફસલનું નાંમ “મહડોઓ જરેમહુએ” એટલે કે,

“ભર લીલોતરી” ની છે. જેમાં આસ્માનની પેદાશ સાડું તે યગાંન યશતના અવસ્તા મધે “અબ્નો દા-
 ઝોધહોધદિ” પદ આવેલું છે. એજ અવસ્તાનો ત-
 રજુ મો ફારશી “સદદરે યુનદેહશને” મધે એકજ રીતે
 કરે છે કે:—“અદી વકત એજદ તઆલા આસ્માંન દાદ”
 યાને એ “મેદીઓ જરેમ વકતમાં ખોદાતાલાએ આ-
 સ્માન પેદા કીધો.” એ ઊપરથી એટલોજ સાર નિકલે
 છે કે, એ મએડીઓ જરેમ ફસલમાં પાકે યજદાં તાલા-
 એ આસ્માનને, તારાઓના દોડથી સંપુરણ ગેરદેશ લેતો,
 તેની અરદીખેશત રશીમાં, અરધ ભાગે, ખાહારને ખી-
 લવનાર ઢીલા રસથી, તૈયાર કીધો. વીરુપરદ ખંદગીના
 પેહલા હા મધે લખેછે કે:—“મઘડીઓ જરેમહુ-
 એ પયંધહો” એટલે “ખાહારની ખસંતીનો ઢીલો રસ
 અથવા દુધ.” આએ અવસતા મધે “પયંધહો” પદનો
 અરથ “ખાહારની ખસંતીનો ઢીલો રસ દુધ” નાં આદ-
 પતમાં આવેછે.

એ પછે ખીજી ફસલનું “મઘડયોમહુડ એટલે
 કે, ભર ગરમીની છે, જેમાં પાણીની નીરમળ પાણીની
 ઊત્પત્તી ઉપર આવતાં યગાંન યશતના અવસ્તા મધે
 “આપો” એવું પદ જણાવેલું છે. સદદરે યુનદેશને
 મધે લખેછે કે:—“અદી વકત દાદાર અહુરમજદ આખ
 દાદ.” યાને એ વકતમાં દાદાર અહુરમજદ પાણીની પે-
 દાએશ બક્ષી.” વીરુપરદની ખંદગી મધે કેહેછે કે:—
 “મઘડયો મહુએ વાસતરો દાતન્યએહુએ.”
 યાને “ભર ગરમીનો ધાસની કાપણીનો સમો.” સુરજની

ચોથી તીર રાશીના અરધ ભાગનો પુરતો દેખડા-
વેલો છે.

ત્રીજી ફસલનું નામ “પદ્મે પેલુમ” ગાહુંમપ્પાર
ખાકેની પેદાએશનો આવ્યાથી, ખગાંન ચશત મધે
“જેમો” પદ “ધરતી” ને અરથે વપડાયલું છે. ઉપલી
સદદર મધે લખે છે કે:—“પદ્મી વકત દાદાર અહુર-
મજદ જમીન દાદ.” યાને “એ અવસરે દાદાર અહુરમ-
જદે જગો અથવા જમીન પેદા કીધી.” વીરપરદ ખંદગી
મધે કેહુ છે કે:—પદ્મતિશહુયએહુએ હુહુયએ-
હુએ” એટલે કે, “કઠોલ, તથા મેવાની ઉત્પત્તીનો સ-
મો.” એ રીતે સુરજની છઠી શેહરેવર રાશીની સેવટે
એલખાવ્યો છે.

ચોથી ફસલનું નામ “અયાથ્રેમ” ગાહુંમપ્પાર, વ-
નસ્પતી ની પેદાએશ ઉગવવાથી, ઉપલા ખગાંન ચશ-
તનાં અવસ્તા મધે “ઊરવરયાએ” પદ, “ઝાડપાણી”
અથવા “વનસ્પતી” ને અરથે જોડાયેલું છે. ઉપલી શદ-
દર મધે લખે છે કે:—“દરી વકત દાદાર અહુરમજદ એ-
રવર દાદ” યાને “એ હુંગાંમમાં દાદાર અહુરમજદે વ-
નસ્પતીની પેદાએશ પક્ષી.” વીરપરદ ખંદગી મધે એ
ગાહુંમપ્પારની એલખ એમ આપી છે કે:—“અયા-
થરેમહુએક્રે ઊરવએસ્તરેમહુએ વરણિહુ-
રેશાધ્ય” એટલે કે, “અયાથ્રેમ ગાહુંમપ્પાર રપીથવ-
નની ચાલ પૃથ્વીની નીચે જવાનો, તથા વરસાદ વરશ-
વાનો સમો.” સુરજની સાતમી મેહર રાશીનું સેવટ
જણાવી ખોલેલો કર્યો છે.

પાંચમી ફસલનું નામ “મહાધારેમ” ગાહમખાર, ન-
ફસે હેવાનાતની પેદાફશ જણાવ્યાથી ઉપલા ખગાંન ચશ-
તના અવસ્તા મધે “ગેઊશ ચથવરે પધતિશ્ત-
નયાઓ” યદો “ઓપગી ગાવ્યો દાદ ગાવની ઉત્પત્તી”
ને અરથે લખાઓલાં છે. સદદરે યુનદેહશને મધે લખે છે
કે :—“દરી વકત દાદાર અહુર મજદ હેવાંન દાદ ગાવ
ગોસ્પંદ.” યાને “એ વખતમાં દાદર અહુરમજદે હે-
વાંને મુનટકે યાને મુંબુપરાંણી એટલે કે ગાવ ગોસ્ફદો-
ની પેદાફશ સરજી છે.” વીરુપરદ ખંદગી મધે એ વકતની
ઓલખ એવી આપી છે કે :—“મહાધારીએહુ-
એ સરેહુએ” એટલે જે “વેહતી ભર સરદી.”ની
પેદાફશનો વખત કરી જણાવેલો છે. એ વકત સુરજની
દસમી દેએ રાસીનાં વીસ અશે ખસેખર ખલાસ કરેલો
જણાવેલો છે.

છઠી ફસલનું નામ “હુમરુપથમએદેમ” ગાહ-
મખાર, આદંમની પેદાફશનો. ઉપલા ખગાંન ચશતનાં
અવસ્તા મધે, “નરશ અપઓનો ધિપધતિશ્તા-
નહુએ જાંથાદ” એવાં પદો “એ પગાં માંણશનાં
જનમથકી” લખાઓલાં છે. સદદરે યુનદેહશને મધે લખે
છે કે :— “દરી વકત દાદાર અહુરમજદ મરદુમ દાદ.”
યાને “એ વકતમાં દાદાર અહુરમજદે ઇનસાંનની પેદાફશ
ખક્ષી.” એટલે કે, હેવાંને નાટકે યાને ઓલતું આત્મ
સરજી. વીરુપરદ ખંદગી મધે લખે છે કે :—“હુમ-
રુપથ મએદયએહુએ અરેતો કરેશ્નહુએ” એ-
ટલે જે “સુરજની રાહ સરખી કરનારી તથી; શીતલ

કાપનારો અવસર” કરી જણાવેલો છે. એ વક્ત સુર-જની પ્યારમી સફંદારમદ રાશીનો શેવટ કરી સુરજની ચાલ પ્યાર રાશીથી તમામ કીધી છે.

ઉપલા ખોલાસા પ્રમાણે દુન્યાંની પેદાએશ આક્ર-તાપ્ય પ્યાર ખોરજમાં રાહ માંપતાં છ ફસલ યાને ગાહંમ-પ્યારની પુરવણી કરવાથી થાએલી છે. હીઆં સવાલ ઉઠશે કે, એવો કુદરતવાન સાહેબ, તેને શું પ્યાર માસે આએ દુન્યાંની પેદાફશ પુરી કરી ? એમ આપણાં ખયાલમાં આપણને વિચાર ઉપજે છે ; પણ તેની રીતી જાણવાની એ છે કે, પાક પરવરદેગાર સાહેબ કુદરતનો ખાવંદ છે, તેણે પોતે પોતાની રેહેમ ભરેલી નજરથી આહીજી કે, એક ખેલકત બને, એટલામાં તે બની. પણ, તે વેહેણાંની ઉગવણીનો સઘલો ચાહ, ખામદાદ થતે, પોતાની ચશંમ યાને આક્રતાપ્યથી, ચોકશ ચાલુ કર્યો છે. ઇજશનેના પેહેલા હા મધે કહીજી છે કે :— “હુઅરેચ પપએ-તહએ અઝીરવદ અસ્પહુએ દોઈથરેહુએ અહુરહુએ મજદાએ.” એટલે, “અંધાલીનો નાશ કરનારો, ઘણી તેજ ચાલ વાલો ખોરશેદ, અહુરમજદી ચશમો” યાને આંખ છે. આએ અવસ્તાનાં ખોલાસાથી આપણી ખાતેરી થાએ છે કે, તે કુદરતવાન કીરતારે પો-તાની પેદાફશનો પુરતો ચાહ, જેમ ઇછેએ તેમજ તે સઘળું તઈયાર ચશમથી જોયું અને તે જોવાની આં-ખથીજ સઘળું અજવાળામાં આવતું કરી મેલીજી છે. આક્રતાપ્ય એ અહુરમજદી આંખ છે. તે આંખનીજ મા-રફતે, પ્યાર ખોરજ વાલા તેના આંચકાના ફેરાવથી, સઘ-

લી તરફ તે કુદરતવાન સાહેબે, પોતાની પેદાઈશનો છઠ-કાવ અજવાળાં ભરેલો કરી મેલીઓ છે ઉપલી વીગતે આકૃતાપ્યને પ્યાર ધોરજમા રાહ પુરી કરતાં, છ ફસલો આશકારા કરીને, પાછો તે સુરઆતનાં પેહેલા ધોરજના પેહેલા નુકતા ઉપર આવી, પોતાની આળનું પાછું મડાણ કરે છે, તે દિવશને “નોરોજ” કરી દેહે છે.

હું આગલ કહી ગયો છું કે, શુરજના પ્યાર ધોરજમાં ફરવાથી એક વરશ થાય છે, તથા તેથીજ રતુમાં ફેરફાર પણ નિપજે છે. એ સાથે મેં એમ પણ જણાવ્યું છે કે, નોરોજની સાથે વસંત રતુ શુર થાય છે. એ વીશે “બુન દેહેશન” નામની પેહેલવી કેતાપ્ય, કે જે સાસાનીઆંન તપ્પકકાના જાહો જલાલી ભરેલા પેહેલા વકતમાં, અવસ્તાની ગવાહીને આધારે લખાયેલી છે તેમાં નીચે પ્રમાણે આવેલું છે કે :—

પેહેલવી.

પરતુમ રુપેહેર પ્યરેહીનેદ અવશ સતરાંન અ-ખત રીપદશ ગોમારદે હોમનદ માદકોર ગોમન દેહદો મેન શંમ. વરેહ-તુના-વદોપેતગર-વગર-જંગ-વ શીરે-વ ખોશહી-વ તરાબુ-વ ગજદુસ-વ નીમારુપ-વ વાહી-વ દોલ-વ માહી. મવનશાંન પવંન બુનદેહેશને પવન ૨ વ હશત ખોરદે આ-મારીગાંન મવંનશાંનશમે ૧ પદએવર-૨ પેશ-૩ પરવેજ-૪ પરવીઝ-૫ પહફ-૬ અવફસ્ત-૭ પિ-શન-૮ રખદ-૯ તરહ-૧૦ અવરહ-૧૧ નહન-૧૨ મીઆન-૧૩ અવદેમ-૧૪ મારાહા-૧૫

સ્પીર-૧૬ હુસ્તુ-૧૭ સુખ-૧૮ નિર્ગંધુ-૧૯
 ગરફશ-૨૦ વરંત-૨૧ ગાઝી-૨૨ મગુધમુર-૨૩
 પુન-૨૪ દહફ-૨૫ દહતર-૨૬ વહત-૨૭ મી-
 યાંત-૨૮ કહત. અજશ હરવીરપ પુન દેહેશને
 જકે સતા માનશને હુખશ કરદ હેંદ.

અરથ.

જમાનાંની શુરૂઆતમાં પ્રથમ આસ્માંન સરજી-
 યો છે, જેમાં સેતારાનાં દોર સાડાં પ્યાર પોરેજો નાંમ
 પનાંમ મુકરર કીધા છે; (જેમકે આએ કોઠા મુજબ
 આવેલું છે.) ૧ વરેહ એટલે મેષ-ફરવરદીન. ૨ ગાવ
 એટલે વરશ-અરદીપેહેસત. ૩ દુખીદગર એટલે મેહુન-
 પ્યારદાદ. ૪ ગરજંગ એટલે કરક-તીર. ૫ શેર એટલે
 સહી-અમેરદાદ. ૬ ખુશહી એટલે કન્યા-શેહેરેવર. ૭
 તરાજુ એટલે તોલા-મેહેર. ૮ ગજદુમ એટલે વરશ
 ચક-આપ્યાંન. ૯ નીમારપ એટલે ધન-આજર ૧૦
 વાહી એટલે મકર-દેએ. ૧૧ ફુલ એટલે કુંભ-પેહેમન
 ૧૨ માહી-મીન-એસફદારમદ. એ પ્રમાણે જેઓને
 પેદાએસની શરૂઆતથી શરજીને તેઓનો શુમાર અઠા-
 વીશ નક્ષત્રમાં પ્રગટ કર્યો છે તે નક્ષત્રોનાં નાંમ (નો
 કોદો આએ પ્રમાણે છે.) ૧ પએદવર એટલે અસ્વની.
 ૨ પેશ એટલે ભરણી. ૩ પરવેશ એટલે કરતેકા. ૪
 પરવેઝ એટલે રોહીની. ૫ પેહુ એટલે મરગસર. ૬
 અવેસર એટલે આરદરા. ૭ પીશાન એટલે પુનરવશી.
 ૮ રખદ એટલે પોશ. ૯ તરહ એટલે અસલેષા. ૧૦
 અવરહ એટલે મધા. ૧૧ નહન એટલે પુરવાફા-

બગુની ૧૨ મીઆન એટલે પુત્રાક્ષબગુની ૧૩ અવ-
દેમ એટલે હશત. ૧૪ માશાહ એટલે ચીત્રા. ૧૫
સપુર એટલે સવાતી. ૧૬ હુસર એટલે વીશાખા. ૧૭
સરૂપ એટલે અનુરાધા. ૧૮ નીર એટલે જ્યેષ્ઠા. ૧૯
ગએલુ એટલે મુલ. ૨૦ ગરફશહ એટલે પુરવાશાદ.
૨૧ વરંત એટલે ઉતરાશાદ. ૨૨ ગાવ એટલે અભીજ-
ત. ૨૩ મગુઈમુર એટલે સરવન. ૨૪ પ્યુતદેહ એટલે
ધનેશતા. ૨૫ કહુતસર એટલે સતારીકા. ૨૬ વહુત એટ-
લે પુરવાભાદરપદ. ૨૭ મીઆન એટલે ઉતરા ભાદરપ-
દ. ૨૮ કહુત એટલે રેવતી. આએ અઠાવીશ નક્ષત્રોથી
સઘલી પેદાશની શુરૂઆત, અને તેથી દુન્યાનું કાએમ
રહેવું બરાબર કીધેલું છે.

ઉપલી પુરાતમ પેહેલવી ભાષાની એપારતમાં જે
૨૮ નક્ષત્રો તથા ૧૨ યોરોજો લખાએલાં છે, તેને
હીંદવાશીઓએ પોતાની સંશકરીત ભાષામાં તરજુમો કરી
લીધેલો, તે બોલતાં નાંમ પ્રમાણે, હમોએ ઉપર મોકાપલે,
કરી દેખાડેઆં છે. સરૂદીની ગેરદેશ, બાર યોરોજમાં
તેનાં માહનક્ષત્રો સાથે, શુરજને ફરીવલેઆથી નકી થાએ
છે. એ રીતે બાર રાશીનું મંડલ માંપીને શુરજ પાછો
પેહેલી રાશીનાં નુકતાં ઉપર આવે છે, તેને “ નોરોજ ”
કેહેવામાં આવેછે.

હવે, ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે, શુરજને બાર યો-
રોજમાં ફરવાના દોરના, ૬) ગાહમબારની વાંટણીથી થા-
એલા ભાગોનાં દિવસોનો જે એકંદર સરવાલો મલે છે
તે જમાવનું નાંમ અવસ્તાના આસ્માંની કલામોમાં

“યારીઅ” એટલે કે, “ગાહંમપ્પારી વરશ” એલું થ-
એલું છે, જેને આપણે નાકેસ વરશને નાંમે ઓલખીએ
છીએ. અને આપણે સઘલા જરથોશતીઓ જવારથી આ
હોંદુસ્થાનની ફલવંત જમીન ઉપર આવ્યા, ત્યારથી એજ
વરશને આધારે, ધરમની સઘલી પવીત્ર કીરીઆ કરીએ
છીએ.

ઉપર હું ખોલી ગયો છું કે, “નારોજ” એ પે-
દાએશની શુરૂઆતનો પેહેલો દિવસ, તથા સુરજને
“મેપ” રાશીમાં આવી, પોતાની ચાલ અસલ મુજબ
પાછી શુરૂ કરવાનો ખાસ દિવસ છે. એ દિવસ ફરવર-
દીન મહીનો ને અહુરમજ્દ રોજનો જાણવો. એ વિશે
ફરહંગે જોહંગીરી” તથા “ફરહંગે પુરહાંનેકાતિ” તથા
“રુમસુલ લોગાત” મધે નીચે જણાવ્યા મુજબનું વરણન
કીધેલું છે.

ફરાસી એખારત.

“નારોજે આરમે” રોજે અવવલફરવરદીન
માહ અસ્ત કે આમદને આફતાબ ખાશદ બ નો-
કટએ અવવલે હમલ, વ રસીદને ઓ ખઆંત બ-
નોકટએ અવવલ બહાર અસ્ત. ગોએંદ દરી રો-
જ ખોદાએ તઆલા આલમરા આફરીદ. વ હફ-
ત કવકુબ દર અગુજે તદવીર બુદંદ. વ અવ-
જાત હમે દર નોકટએ અવવલે હમલ બુદ. વ
દરી રોજ હોકમ શોદ કે બ સએર વ દગુર દરા-
એંદ. વ આદમરા દરી રોજ ખલક કરદ પસ
બનાબરીન ઇન રોજરા “નારોજ” ગોએંદ.

ફારસી એખારતનો સાર

“નોરોજ આમે” એ ફરવરદીન મહીનાનો પેહેલો દિવસ છે કે (એ દીવશે) આફતાબનું મેષ રાશીનાં પેહેલા નુકતામાં આવવું થાય છે. અને તે (આફતાબ) નાં પેહેલા નુકતામાં પોહ્યાંચવાએ ખાહાર (વસંત રૂતુ) ની શુરૂઆત (થાયે) છે. કેહેછે કે એ દહાડામાં ખોદાતાલાએ આલંમને પેદા કીધી, અને સાત ગ્રહો મઘેના દરએકને ખોલંદીમાં ફરતા કીધા. અને સઘલી ઉંન-ચાણમાંની ખોલંદી પ્રથમ મેષ રાશીનાં પેહેલા નુકતામાં હતી. અને એ દહાડે પ્રથમ ગેરદેશ થવાનો ખોદા તાલ-થી હોકમ થયો કે, તેઓ ચાલે અને ગેરદેસમાં આવે. અને એ દિવસને “નોરોજ” કરી કેહે છે.

હવે દુન્યાં મઘે એ દિવસનો “નોરોજ” દાખલનો રેવાજ તથા તેની માહાબારત બુજોરગી કોણથી, કયારથી, કીયાંથી, શાકારણથી, તથા શિ રિતે ચાલુ થઈછે, તે ઉપર ખોલવાનું હું શુરૂ કરું છું.

આપણાં અસલ દેશ ઈરાન મઘે કુલ આલંમનાં ખાપ, તથા પેહેલાં રાજ્યનો સ્થાપનાર, તથા ગુમ રાહ-ઓને ખોદાઈ મારગ ઉપર લાવનાર, પેહેલા પેગંમપર “ગયો મરસ”ના વખતથીજ એ મોતેપર રસમ જનમ પાંમી છે. તે નીચલા મોતેપર દાખલાઓથી, તમે સાંબલનારા બાઈઓની ખાતેરી થશે. પેહેલવી દીનીકરદ કેતાબ મઘે લખે છે કે;—

પેહેલવી.

અગુજ કાર મદંમ નોહરોજ વ મતનેગાંત વ
આવાની જશનીહા કહોપન અએત મેન યુનદેહો-
શને જકશ નોહીએ ફરદુમ યોમ અનાતુનત.

પેહેલવીનો સાર.

નોરોજ તથા મેહુરંગાંત તથા એ વગેરે કદીમ જ-
શનોનાં, ખોલંદ, પ્યરતર કાંમો જ છે, તે પેદાશની શુ-
રૂઆતથી રોજે અવવલના ખોદાઈ કલાંમથી (ગયો મર-
સે) રાખેલાં છે.

ફારસી વજરકરદ મધે લખે છે કે:-

ફારસી.

દર એગુનગીએ પેદીદ આવોરદને માહા વ
સાલહાએ કએઆંત નખોસ્તીન કયુમરસ ઈન મુ
દદતે માહા પદવાજદેહ કેસ્મત કરદ અવવલ
મુખ્દાએ તારીખ પેદીદ આવોરદ.

ફારસી ફકરાનો સાર.

કએઆંતની વરશો તથા મહીનાંઓને જાહેર લાવ-
વાની કે ફીઅતમો. પ્રથમ ગયોમરસે એ મહીનાંઓની
મુદત પ્યાર ભાગ (યાને પ્યાર મહીનાં) ઉપર કરી છે.
અને પેહેલી તારીખ નોરોજની શુરૂઆત તે જાહેર
લાવેલો છે.

સુશત શોહેરના શેઠ મીનોએહેરજી ખુરશેદજીએ
પુછાવેલા સવાલોના જવાબ, ૧૨૪૨ યજદજરદીનાં વર-
શમાં, યજદ શોહેરના દસ્તુરે, મોખદો, તથા પેહેદીનોએ
લખી મોકલ્યો છે તે મધે નીચે મુજબ લખે છે કે:-

ફારસી એપ્યારત.

અજ જમાને હજરત કયુમરસ તા ઇમરૂજ
 “નોરોજ” કદીમ કે મોરાદ અજ “નોરોજ
 આમ્મે” પાશદ પર નેહુજે દીને વેહ માજદ
 યસ્નાંત.

ફારસી ફકરાનો સાર.

હજરત કયોમરસનાં જમાનાથી તે આજદન સુધી,
 કદીમ “નોરોજ” કે જને “નોરોજે આમ્મે” કરી
 કેહેછે, તે ભલી માજદયસ્તી દીનનાં સરેશતા પ્રમાણે છે.

મરહુમ દસ્તુર મુદલાં કાઉશાજી રૂસ્તમજીએ
 પનાવેલી “ મુખ્તેસર નોરુજે ” નાંમની કેતાબ મધે
 નીચે મુવાફકે આવેલું છે.

“ સરેશ ઇજદે ગઇઓમરસને ખપ્પર કીધી જે
 “ ધંમપ્યાર વરસ ૧ માં ૬ તેનાં દન ૩૦ ઇંજવા તથા
 “ કરવા. અને પાંદગી પાંચે વખતનો ફરજ છે તે પજત
 “ લાવવી. તથા દસ્તાંતની પરહેજ કરવી તથા દન ૧૦
 “ મુકનાદનાં છે તે દન ૧૦ માં એપ્પાદત વીનાં પીબુ.
 “ કાંમ નહી કરવું. તથા પ્યારે મહીનાનાં નાંમ તથા તરી-
 “ સે રોજનાં તથા પાંચ ગાથાનાં નાંમ તથા પ્યારે જશન
 “ પ્યારે મહીનાનાં. તથા અકદનો મારગ જે એ રીતે
 “ મરદ તથા એસ્તનો ગાંથ પાંધવો. તથા કુશતી હ-
 “ મેશે કમર ઉપર રાખવી. જે ખોદાના પંદાને પંદ-
 “ ગીનો પંદ નીશાંત છે તે ખોદાની દરધાનાં ખાસ
 “ પંદાને. એ વગેરે જે ખોદાનો પેગાંમ હતો તે સરવે
 “ જાહેર કીધો તેથી ધંપ્યાર તથા દન દસ મુકતાદના ક-

“ રવા તથા કુશતી કંમર ઉપર રાખવી અને એ વગેરે
 “ બીજા કેટલીએક વાતો અસલથીજ છે, કાંજે જંમશેદ-
 “ નાં ધમપ્યારનાં ખાણાંની હકીકત તથા અસપંદારમદ
 “ તથા ખોરદાદઅમેશાસ્પંદો મીનોએહેર પાદશાહની
 “ નજદીક આવેઆ તે બંને ફરેશતાઓની કમર ઉપર
 “ કુશતી હતી તેથી. તથા “નોરોજ આંમે” તથા
 “ “નોરોજ ખાસે”નાં કીધથી. તથા પ્યારે મહીતાનાં
 “ જશનો કીધાની સેફતો લખેઆમાંછે તેથી તથા રૂવાં-
 “ નને દુખમામાં મુકવાથી. તથા બીજા વાતોથી શાહેદી
 “ જે કેતાખોનાં લખેલી છે તેથી જાહેર માલુમ છે જે
 “ ધંમપ્યાર તથા દન ૧૦ મુકતાદનાં તથા કુશતી બાંધ-
 “ વી તથા કેટલાએક અવસ્તા કદીમ જમાનાંથી ચાલતા
 “ આવીઆ છે.”

વલી દીનકરદ મધે લખે છે કે:—

પેહેલવી.

મેન પુન દેહેશને જકશ નોહીએ ફરતુમ યોમ
 અનાતુનત. કયાંન અમુન નોહરોજ વ અમર-
 ગાંન મરદુમ મદમ એસ્તશતી હુકીનીદે હોમ્નદ.

ઉપલા ફકરાનો સાર.

પેદાએશની શુરૂઆતથી તે તેની શુરૂઆતનો પે-
 હલો દહાડો “નોરોજ” રાખેલો છે; જેમ કએઆં-
 નીએ અને તેમજ બીજા પેહદ માંણસો તે ઉપર કા-
 એમ રહી, નેક કાંમો કરી ગયા છે.

વલી બીજા કેતાખો મધે એમ આવેલું છે કે,
 આપણાં અસલ દેશ ઇરાંન મધે પેશદાદ ટોલાના નાંમ-

વર શેહેનશાહ જંમશેદથી એ મોતિપર રસંમ જનમે પાંખી છે. એ નામાકીત શેહેનશાહે પોતાનાં રાજ્યમાં સઘલી વિદ્યા હોતરનો પાયો નાખ્યો હતો, એટલુંજ નહીં પણ સરવે પ્રકારની આપ્યાદીથી પોતાનાં રાજ્યને તથા દેશને, જો હું આગલ વધીને પોલુંતો, આએ આખી દુન્યાને, એહેશત સરીખી ખનાવી મેલી હતી. દુન્યાના તથા રાજ્યના શુધારા તથા વધારાથી ફારેગ થઈને, એ પ્રખ્યાત શેહેનશાહ, જ્યારે આફતાપ પોતાના પેહેલા તથા મુખ્ય નુકતા ઉપર (એટલે મેષ રીશીમાં) અવ્યો તે દહાડે પોતે ભારી દમામ તથા અજાએપ પુજારગી સાથ તખ્ત ઉપર બેઠો, અને એ મુખ્યારક દિવશનું એક મોહોટું શેહેનશાહી જશન, આલંમના મેલાવરા સહીત, મોહોટી રામશની સાથે કીધું હતું ; જે “જંમશેદી નોરોજ”નાં કીરતીવંત નામ સાથ આજ સુધી ઇજત ભરેઈ પ્યરકરાર રહીઈ છે. એ વિશે શાહનામાં મધે, એ શેહેનશાહનાં પએઆનમાં, શાએશેનો શાએર “ફીરદોસી તુશી” નીચે પ્રમાણે પએઆન કરે છે—

ફારસી બેતો.

ચુંન આં કારહાએ વએ આમદ પનએ,
જે જાએ મેહી પ્યરતર આવોરદ પાએ.
પ ફરરેહ કયાંની એકી તખ્ત સાખ્ત,
એ માએ પદે ગોહર અંદર નેશાખ્ત.
કે ચું ખાસ્તી દેવ પ્યરદાશતી,
જે હામુન બેગરદુ પ્યર અફરાશતી.

ચું ખોરશીદ તાપ્પાન મેઆને હવા,
 નેશસ્તેહ પરો શાહે ફરમાં રવા.
 જેહાન અનજમન શોદ પરે તખ્તે ઝોઝે,
 અન્નં પર શોદેહ ફરરહુએ તખ્તે ઝોઝે.
 ખે જમશીદ પર ગોહર અફશાનદંદ,
 મરાં રોજરા રોજે નો ખાનદંદ.
 સરે સાલે નો હોરમજે ફરવરદીન,
 પર આસુદેહ અજ રંજ તનો દેલ જે કીન.
 ખ નોરોજે નો શાહે ગેતી ફરોજ,
 પરાં તખ્ત ખેનશસ્ત ફીરોજ રોજ.
 અનીન જશને ફરરોખ અન્નં રોજગાર,
 ખેમાદેહ અન્નન ખુસરવાંન યાદગાર.

ખેતોનો સાર.

જ્યારે તેનાં તે કાંમોનો ખંદોખસ્ત થયો, ત્યારે
 પોતાની મોહોટાઈમાં પગલું આગલ વધાર્યું. તેણે કઝે-
 આંનીઓનાં દપ્પદપ્પા પ્રમાણે, એક તખ્ત પનાવ્યું કે
 જેમાં ઘણા કીમતી ગોહરો જડેલાં હતાં. એ તખ્ત જ્યારે
 પાદશાહ આહુતો ત્યારે દેવો ઊઠાવીને, આસમાન
 તરફ ઊંચે લેઈ જતા. એક વખતે તે હકેમ પાદશાહ
 તે (તખ્ત) ઊપર હવાની અંદર ખોરશેદની મુવાફક
 અમકાટ ભરેલો ખેઠેલો હતો. જેહાનનાં લોકો તેની
 નજદીક એકઠા થયાં. આથી તેનાં નસીખ અને દ-
 પ્પદપ્પાનો વધારો થયો. તે લોકોએ જમશેદ પર ગો-
 હરો વધાવ્યાં, અને તે દહાડાને “નોરોજ” કરીને
 નામ આપ્યું. તે તવાં વરશની શુરૂઆત ફરવરદીનનાં

અહુરમજ્દ શેજ. લોકોનાં તંત્ર જેહમતથી, અને દેલ કીનાંથી, મોકલાં હતાં. “નોશેજ”ને દહાડે ઉપલો, દુન્યાને રોશન કરનાર પાદશાહ મજ્દુર તખ્ત ઊપર ને-ક ફાલે ખેડો. આવું આ નેક જશન તે જમાનાંથી આ-એ પાદશાહ સાથે યાદગાર રહેલું છે.

એજ પાપદને મલતો દાખલો “ફરહંગેજેહાંગીરી” તથા “પુરહાનેકોતે” તથા “સમસુલ લોગાત” મધે નીચે મુવાફેક આવેલો છે.

ફારસી એખારત.

ગોફતેહઅંદ કે જમશીદ કે અવવલ જમ નાંમ દાશત સચ્ચેરે આલંમ મીકરદ ચું પ્પ આજરખા-ઈજન રસીદ ફરમુદ તખ્તે મરસઅરા દર જાએ ખોલંદી શે પજનનેએ મશરેકે ગુજરંદ. વ ખુદ તાજે મરસઅ પ્પર સર નેહાદેહ પ્પરાં તખ્ત ને-શસ્ત. હમીન કે આફતાપ ટલુઅ કરદ પરતવશ પ્પરાં તાજ વ તખ્ત આફતાદ સઆઈ દર ગા-એઅત રોશની પેદીદ આમદ. મરદુમાંન અજાં શાહમાંન શોદંદ વ ગોફતંદ ઇન “શેજ નો” અસ્ત વ ચું પ્પ જખાંને પેહેલવી શઅઆરા શીદ મીગોએનદ ઇન લફ્જરા પ્પર જમ અફ્જુદંદ વ આરા જમશીદ ખાતંદ, વ જશન અજમ કરદંદ વ અજાં શેજ ઇન રસ્મ પચેદા શોદ.

ફારસી એખારતનો સાર.

આલમાએએ કહેલું છે કે, પાદશાહ “જમશેદ” કે જેનું નાંમ પરથમ “જમ” હતું. અને તે પાદશાહ દુન્યા-

ની મુસાફરી કરતો, જેવારે “આજર પાએજન” શેહરમાં પોહ્યાંચીઓ તેવારે, તેણે ત્યાં એક ઊંચી જગા ઉપર એમુલા ઉમદા ગોહરોથી સુંદર રચેલાં તખ્તને પુરવ દશાની તરફ મોહોડું કરી મુકાવ્યું. અને તેવાંજ જવાહેરોનું એક તાજ પોતાનાં સર ઉપર રાખીને તે તખ્ત પર બેઠો, તે એવી રીતે કે આફતાબની ટલુ થતાંજ તેના કીરણો તે તાજ તથા તખ્ત ઉપર પડ્યાં, જેથી તે જવાહેરોના અમકાટમાં અતીઅંત રોશની ઝલકી રહી. એ ઉપરથી દુન્યાનાં આદમીઓ ખુશહાલ થયાં, અને કેહેવા લાગીઆં કે, આએ “નારોજ” એટલે કે નવો દિવસ છે; અને જે તે જમશેદનું નામ અસલ “જમ” હતું, તે ઉપર “શીદ” લક્ષ્ણ વધારીને, તે પાદશાહને તે દિવસથી “જમશીદ” કરી કેહેવા લાગા અને તેઓએ એક મોટું જશન કીધું, અને તે દહાડેથી એ રેવાજ ચાલુ થાયલો છે.

આએ ઉપર જણાવેલા પવીત્ર અવસતાના તથા પેહલવી, ફરસીના ફકરાઓ ઉપરથી “નારોજ” નો રેવાજ આએ દુન્યા મધે ફોણથી તથા કીઆરથી જરી થયો, તે વિશેનો ખોલાસો કરેલો તમોએ જોયો. “ફરહંગે જેહાંગીરી” મધે “નારોજે આમ્મે” એવો શબ્દ વપરાયેલો છે, તેનો ખોલાસો જાણવો જરૂરનો છે. અસલ કેતાબોની અંદર “નારોજ” મુખ્ય બે લખાએલા જોવામાં આવેછે. પેહલો “નારોજે આમ્મે” અને બીજો “નારોજે ખાસે.” ઉપર જે મે “નારોજ” નો દિવસ જણાવ્યો તે ફરવરદીન મહીનાનો હોરમજદ સેજ-

નો જણાવ્યો છે, અને જેવી કાંઈ કહીશું છે તે, “નોરો-
જે આમ્મે” નાં સંબંધનું જાણવું. આગલા વખત-
માં ઇરાંન મધે, તેઓ એ દિવશનો મહીમાં રાંમશની
તથા ખુશહાલી સાથે ગુજારતા હતા, અને તેનાં જશનો
તથા ખાણાં પીણાં વગેરે ભારી ઉલટથી કરતા હતા. અને
તેજ દુન્યાનાં લોકોનો તેમજ વરસનો ખરેખરો પેહલો
તથા “નવો દિવશ” છે. એ દિવશને આપણાં ઘણાં
એક લોકો “નોરોજ” એ બોલ, એથી તદ્દન ઉલટી-
જ રીતે, જુદાજ દિવશને કેહેતા જણાવે છે. વરસનાં
સઉથી પેહલા દિવશને નોરોજ કેહેવાને બદલે, વરસનો
સઉથી છેલ્લો દિવશ, જે “વેહશતોઈશત” ગાથાનો છે,
તેને નોરોજ કેહે છે. પણ એમ કરવું કેટલું ઉલટું છે તે
આપણે “નોરોજ” એ શબ્દના અરથ ઉપરથી પેહલાંજ
જાઈ ચુકા છીએ. એમ ફેરફાર બોલવાનો રેવાજ, કેમ
અને કીઆંથી પડ્યો, તે ચોકસા કહી શકાતું નથી. જે-
ઓ સફંદારમદ મહીનાના છેલ્લા દિવશ, વેહશતોઈશત
ગાથાને “નોરોજ” કહે છે, તેઓ ખરા નોરોજને, એટલે
ફરવરદીન મહીનાનાં હોરમજદ રોજને “પતેતી”નાં નાં-
મથી બોલે છે. “પતેતી” એ બોલ “પતેત” ઉપરથી
નિકલેલો છે, જે “પતેત” બોલનો અરથ “પરોમાંની”
એવો કરતાં, “પતેતી” નો અરથ “પરોમાંની કરવાનો દી-
વસ” એવો થાય છે. એ નાંમ પણ એ દિવશને લાગુ પ-
ડતુંજ છે. તે એમ કે, પસાર થએલાં આખાં વરસમાં
આપણથી જે જે ગુનાહ થયો હોય, તે વિશે યાક પરવ
રદેગારની જનાબમાં પતેત કરી પસ્તાવો કરવો, તથા બે-

સતાં નવાં સાલ માંટે નેક દોઝા ચાહાવી. વેહેશતોઈશત ગાથાના દિવશને “નોરોજ” કેહેવાની રીતી હવેથી નિક-
લો જવી જોયે છે.

“નોરોજ”ના દિવશે પાક હકતાલા પાસે આપ-
ણને જે માંગવું છે તે મુખ્ય યે પ્રકારનું છે. ગુજરેલાં
સાલમાં થાએલાં પાપોની માફી ચાહાવી, અને યેસ્તાં
સાલ માટે સુખાકારી તથા આપ્પાદી ઇછવી. યે દિવશે
પાક હકતાલાની નઈઅતે તથા વનત ઇજદની નઈઅતે,
તથા અષો ફરોહરની નઈઅતે, યજશને, બાજ, તથા આ-
ફરીગાંન કરાવવાં ઘટેછે. અને યે દહાડે હોરમજદ ય-
શત જેમ બને તેમ વધારે પઢવી અને વનંત યશત
પણ પઢવી જરૂર છે. યે વગેરે જેબી ફરજઆતો મુક-
રર ફરમાવેલી છે તે ખાખસુસ બજા લાવવી.

એ “નોરોજે આમ્મે”ને દિવસે પોતાની શક-
તી અને ગુંજસ પ્રમાણે, સખાવત કરવા લાએકનાં ગ-
રીબ નાચાર લોકોને સખાવત કરવી, કારણકે, તેથી ક-
રીને શુભ વખતે જે તે લોકો દોઝા અથવા આશીરવાદ
દીએ, તે ખચીત આમીન થયા વગર રહે નહીં. બીજું
એ કે, એ મોખારક દિવશે સરવેએએ પોતાની ગુંજ-
સ મુવાફેક સારાં વસ્ત્ર પેહેડી, બાંદગી કરી, પાક યજ-
દાંતી જનાબમાં શુકર ગુજર થાવું; અને પોતાની ગું-
જસ મુવાફેક ખાણું પીણું પોતાનાં કુટુંબ સાથે નોશ
કરીને પાક યજદાંતા શુકર ગુજર થાવું જોયેછે. એ મુ-
ખારક દિવશ સારી ગમતો, અને નીરદોશ રમુજોમાં ગુ-
જરવો જોયેછે: નહીં કે જુગાર રમવો તથા નીચ ગમ-
તો મેલવીને ગુનાહ કરવો !

બાઈઓ ! કેટલાએક લોકો એ મુખ્યારક દહાડે, એમ વિચાર કરેછે કે, એ દહાડે તો ખચીત જુગાર રમીને વરસ અજમાવવું જોઈએ. એવા ગાંડા વિચારથી તેઓ, સઘલી ખરાબીનું મુલ જે જુગાર, તે રમેછે. પણ તેઓ વીચાર નથી કરતા કે, એવે સપરમે દહાડે તેઓ હાથે કરીને નુકસાંની તથા ગુનાહાનાં પીજનાં સાથી થા-એછે. જુવો ખેરાદરે, એ નાસકારક રમતથી શું શું નુકસાનો તથા કેહેવા ગુનાહાઓ થાએછે તે, નીચલી પાખતોથી તમોને જણાશે. જો તે જુગાર રમનાર ભોગ ચોગરીએ જીતે છે તો, પછી તેની પછવાડે ખરાબ માં-ઓ ભમતી કરેછે, અને તેને ખરાબ રસ્તે લેઈ જવાની કોશિશ કરેછે. એથી, પેલો વગર મેહેનતે મેલવેલા રૂપી-આવાલો શપ્સ, તેમ કરવાને કરો આંચકો ખાતો નથી, કારણકે, એક કલાક કે અરધા કલાકમાં સેંકડો અને હજારોની ઊઠેલપાઠેલ કીધેલી હોએછે. વલી તે સાથે પેલા હારેલાની, એવા મોખ્યારક દહાડા ઉપર તે-ને હાએ નેસાસ લેવી પડેછે. વલી જો કોઈ ભોગ ચો-ધડીએ હારી જાયછે તો પછી તે એંતનો મારીઓ કરજ કરેછે, અને તે છતાં પણ હારેછે, ત્યારે તેનાં કેવા પુરા હાલ થાય છે. નહીં તેને ખાવાનું કે પીવાનું, કે નહીં તેને હસવાનું કે ખેલવાનું સુહજ પડતું, ને વલી તે સાથે કરજના કાઢેલા રૂપીઆ અદા કરવાના અંદેશમાં પડવું પડેછે; એવી રીતે તેને સપરમે દહાડો ગુજરવો પડેછે. એવી રીતે, જીતનાર તથા હારનારનું વરસ અ-જમાવેઆમાં આવેછે. એક તો જીતીઆની ઉલટમાં ગુ

નાહાનો સાથી થાએછે, ને બીજો તો હારવાની મોજવણ માં ગમગીનીનો સાથી થાયછે. વલી એ બુજારંગ સપરમે દહાડે મુલેહેને મેલવવાનો ઉપાય કરવો જોઈએ તે ઠેકાણે રમનારાઓનાં દેલ એક એકથી ઊલટાં અને એકેકથી કચવાએલાં થાએ છે, અને તેથી સાંમણાં છુપી અથવા જાહેર દુશમનીનાં સાથી થાએ છે. એવીરીતે નવાં વરસનું મુખ્યારકીપણું તે જોગારીઓને હાંસેલ થાએ છે. એવી પુરી ગમતથી તો ઝોર ફાએદાને ઠેકાણે નુકશાની, ખુશીને ઠેકાણે ગમગીની, અને દોસ્તીને ઠેકાણે દુશમની પ્રાપ્ત થાએ છે. તે સાથે નાંમદાર સરકારનો કાએદો તોડવાના વાંકમાં આવવાથી તકશીરવાર થાઈ, દંડવવું પડે છે અને એક ડામીજ દાખલ નાંમ નોધાવવું પડે છે, હવે એ મુકીને બીજી કેહેવી મોખ્યારકપાદી મલે ! ભાઈઓ, એવી રમત અને ગમતજ નુંકશાન ભરેલી હોય છે, ત્યારે તે મધેથી ફાએદો કવચીત પણ નહીજ મલે. એ રમતજ ગુનાહા ભરેલી, હરાંમખોરી ઉસકેરનારી, તંટો ફ્રેસાદ ઊભી કરનારી, અને સેવટે મોઢું નુંકશાન કરનારી છે, માટે, એવી નુકશાનકારક અને ગુનાહભરેલી રમતો રમવી, ખરા મજદયસ્તી લોકોનું કામ નથી. એ કાંમ ખરા દેવયસન લોકોનું છે. માટે ખરા દીનદારોએ ખચીત યાદ રાખી, એ પુરા મારગથી, એ મોખ્યારક દહાડે તો શું, પણ હમેશાં દુર રેહેવું જોઈએ છે. બીજું, એ મોખ્યારક દહાડે કેટલા એક લોકો ઊલટમાં આવી, શરાબની દોસ્તી પણ વધારે કરે છે. તે દોસ્તીની મદદથી તેઓને બીજાં ઘણાંએક ખરાબ કાં-

મો સુહુજ પડે છે. તે સાથે તે દોસ્તીનાં આકલાંટ પણા-
 થી, દરીઆ, તળાવો, તથા કુવાઓમાં નાહવાનું તેઓને
 સુહુજ પડે છે. એથી કોઈ વખતે કોઈને જીવ જાવા-
 નો સોદો થાય છે. એવા પદનામી ભરેલા ઘણા પનાવો
 આવા નેક દહાડાને પદનાંમી અપાવવા પન્યા છે, અને
 પને છે. એવી ગુનાહા ભરેલી, પીજાઓને દુઃખ દેના-
 રી, અને ગમગીન કરનારી રીત નહીં પનવી જાયે. જી-
 વો, એ કામ કરનારા કેવા તકસીરવાર થાય છે. એકતો
 મોતાની હુલસાઈથી પીઆરો જાન પરપાદ કરે છે તેથી,
 તે પોતાના ખોદાનો મોટો તકસીરવાર થાય છે, અને પી-
 જીતો લોકોને સપરમે દહાડે, ગોએઆ દુઃખ દેઈ કકલા-
 તમાં નાંખવા પરાપરનો તકસીરવાર થાય છે, અને ત-
 રીજીતો તેનું નામ દુન્યામાં પદનાંમી સાથે રેહે છે કે,
 ફલાનો ફલાને દિવસે દાડ પી, છાકતો થાઈ નાહવા ગ-
 એઆથી, અથવા ફલાનું બુરું કામ કરવાથી મરી ગયો.
 એવીરીતની પદનામી સાથે તેનું સેવટ આવે છે. માટે
 ભાઈઓ, એ કામખી પરા મજદયસ્તીઓનું નહીં,
 પણ પરાજ દેવચસ્તી લોકોનું છે. માટે હદથી ખાણું
 પીણું, તથા કાંઈખી કરવું એ સવાખ છે, અને હદથી જ-
 ચાદે જાઈને નુકસાંન કરવું એ મોટો ગુનાહ છે. માહારા
 પાહાદુર બુનીઆદના ભાઈઓ ! આપણને ખુબ સ્વ-
 ચેત રહેવાને વાસ્તે આપણો પવત્રી ધરમ બલાંમન કરે
 છે; તે બલાંમનથી જો આપણે ચાલશું તો, પાંધે જ-
 હાંનમાં સુરખડૂહ રહેશું, અને આએનદેહ વખતે પાં-
 ધે દુન્યામાં માંન અને ઈજત સાથે આપણું નામ લેવા-

શે. માટે ભાઈઓ એ મુકી આપણને પીળું શું જોઈયે ?
ભાઈઓ ! એ મોપ્પારક “નોરોજ”ને દહાડે, આપણને
જેમ બને તેમ આપણાં લોકો સાથની દુશમની છોડી,
દોસ્તીની ખાહેશ રાખવી જોઈએ છે. તે સાથે એ મો-
પ્પારક દિવશે, પવિત્ર લોકો સાથે હમશરીક થવા માટે હ-
માજોર લેઈ, તેઓનાં સવાબમાં હમશરીક થાવાનો આ-
પણને હોકમ છે; માટે તે હોકમ બજાવવાને ખુબ ખં-
તી રહેવું જોઈયે છે.

હવે આએ “નોરોજ”ની બાબત તમામ કરતાં,
આવતી કાલના નોરોજની મુપ્પારકપાદીમાં, ખાકસાર,
તમો પેરાદરોને, તથા જરથોશતી ખાસો આમને, કાંઈક
દોઆ કરવા માંગે છે, તે તમારા ઉપાધીઆ તરીકે મને ક-
રવા દેવો, અને તે મધે તમો હમદીન પેરાદરો પણ ખરાં
જીગરથી શામેલ થાવો—

અએ અષો અહોરમજદ ! આવતી કાલનું હમા-
રું ખેસ્તું ૧૨૪૩ મું નવું સાલ, જગતનાં અંદર ખુશ-
હાલીથી ભરેલું તું ગુજર ! પેદાએશ માત્રમાં આપાદા-
નીનો ઝરો તું ફેલાવ ! કુદરતની કરામત તથા જનદારો-
ની હાલતમાં રસ કરાનો વધારો તું કર ! દુન્યા મધેની
કુલે ખેલકતમાં સુખાકારી તથા રાહતની ખુશખોઈ તું
પસરાવ ! ગેતીને આરાસ્તગીથી તથા ખેતીને તાજગીથી
ભરપુર તું કર ! વેપાર તથા રોજગારમાં નફાની અફજ-
એશ તું કર ! હમારી કોમમાં એખલાસની વસ્તી તું
વસાવ ! નેકીની ક્તેહથી બદીનું, તથા સુખની જખ્ખેથી
દુઃખનું મોંઢ તું કાલું કર ! ઓ ! ગેખી કરામતના સા-

હેપ્પ ! હમારાં ઘર અને મોહોલાઓમાં સવાપ્પ અને સા-
હેપ્પી, કાયદો અને લક્ષ્મી, સુપ્પ અને આશાનીનું હમે-
શ લગીનું પોહોંઆડવું તું કર ! મારા હમદીન જરથોશ
તી ટોલાને ચોખ્ખું પુરૂથવી ઉપર કીરતીનાં કીરણોથી ભ-
રેલો રાખ ! ધરમપર ચાહ, દેશનું અભીમાન, તથા જા-
તનો જીવસો, તેમણાં દેલમાં નવેસરથી સજીવન કર !
તેઓની હરકોતોને જર ખેંચથી ટાલી, પ્યરકતનો વકત
તું જરી કર ! તેઓની અવલાદનો વધારો અને તેઓને
કદાવરી તું બપ્પશ ! ઓ ! સઘડી હસ્તીને પેદા કરના
૨ ખાવંદ ! આ હમારા ટોલા ઉપર, જે કેટલુંક થયું પ-
ડતી દશા આવી પડીછે, તેને પાછી તેની આગલી જા-
હોજલાલીમાં આવવાને મદદગાર તું થા ! આ જગો
ઉપર એકઠા થયેલા મારા ભાઈઓને નેક હોદાએત તુ
બપ્પશ !

અવસ્તા.

આફરીનાંમિ દરેધેમ જવ ઉશત જવ અઉઅ-
ધહફ નરાંમ અપતુનાંમ. અથ જમ્યાદ યથ આ-
ફરીનાંમિ.

હું દોઆ કરું છું કે, તમો ધણું શુધી જીવજો !
નેકી, ભલાઈ અને ખુબી સાથે જીવજો ! અષો લોકોની
દોઆની મદદ સાથે જીવજો ! જે પ્રમાણે મેં તમોને
દોઆ કીધી તે પ્રમાણે તમો સઘલા ભાઈઓને આમીન
જાજો ! આમીન !

પાક પરવરદેગાર સાહેબની મદદ હોજો.

રપીથવીન.

માહારા હમદીન ખેરાદરો ! હવે તમો નજદીક હમો “રપીથવીન” વિશેનું ટુક બચ્ચેઆંન કરવા માગીએછીએ, તે તમોએ સારી રીતે ઘેઆંનમાં રાખીતે ઉપર તમારે અમલ કરવો સજ્જવાર છે.

ભાઈઓ ! “રપીથવીન” એટલે શું ? “રપીથવીન” નું જશન હાવી દબ્બદબ્બા ભરેલી રીતે કરવાનું કારણ શું ? “રપીથવીન”નું જશન કરવાથી આપણને હાંસેલ શું ? અને એ નહીં કરવાથી ગેરફાએદો શું ? એ વિશે, સહમજ્જવાને હમો શુરૂ કરીએ છીએ.

“રપીથવીન” એ શબ્દ માંથ્રે યાને અવસ્તા જબ્યાંનનો છે. એ શબ્દને પેહેલવી તથા ફારસી ભાષા મધે પણ નકલ કરવામાં આવેલો છે. “રપીથવીન” એટલે કે, “રવી ચલકાટ,” અથવા “ચક્રચક્રીત ગરમી,” અને “ખાહારની ફસલ” તથા “વસંત રૂતુ” ને કેહે છે. “રપીથવીન” તે દક્ષિણ દિશાનેખી કેહે છે, કે જે તરફ સુરજની ચાલ, તથા તેજશવી ગરમીનો સમુદાય અઠાગ છે. “રપીથવીન” એ, દહાડાની પાંચ ઘેહો મધેની ખીજ ઘેહેનેખી કેહે છે. “રપીથવીન” એ, એક ફરેશતાનું નામ પણ છે, કે જે ફરેશતો દહાડાની પાંચ ઘેહો મધેની ખીજ ઘેહેનો પાસખાન છે, કે જેને અવસ્તા મધે “અપહુએ વહિશતહુએ” એટલે કે, “અરદી ખેહેશત,” યાને “ખાલેસચલકતાં ખેહેશતનો પતી.”

હમણાંજ તમે દીનદારો નજદીક, “નોરોજ” ની વાચાજ મધે “નોરોજ” ના દહાડાની ખુજોરગી-નું તથા વસંત રૂતુનું ખયાન હમોએ કહી શંભલાવ્યું છે, તે સઘલું ખયાન “રપીથવીન” વિશેનુંખી શહમજલું. એ સઘલું ખયાન, જો પાછું તમે દીનદારો નજદીક હ-મો જણાવીએ તો, ઘણું લંમખાણ થાએ છે, તેથી અ-ત્રે ખતંમ કરીએ છીએ.

ઉપલી નોરોજની વાચાજમાં જે ખાખતો હમોએ વવરી કરીને તમે નજદીક જણાવી છે, તે ઉપરથી એ ખુજોરગી ભરેલા મોખારક દહાડા વિશેનાં જશંનતી ખુ-ખી તમોને માલુમ પડી હશે. એવાં માહભારત કારણો ઉ-પરથીજ, આપણાં નયાગાંનો ખોજાં જશનો કરતાં, એ જશન દખદખા ભરેલી રીતે, ભેગા થઈને કરતા આવ્યા છે, અને આપણે પણ તેજ મીસાલે હાલે કરીએ છઈએ. એવાંજ કારણો ઉપરથી આપણાં ભલી દીનનાં પવીત્ર દક્તરો મધે, દરએક જરથોશતી, તેમાં શું મરદ કે પુ-રત તથા ફરજમાં આવેલાં ખાલકો, એ સરવેએને રપી-થવીન ઈંજવા તથા ઈંજવવાની મોહોટી ફરજ આપેલી છે. જો તે ફરજો આપણે ન ખજવીએ તો તેનું દર વ-રશ ગુનાહનું કરજ વધે છે.

હવે હું એ “રપીથવીન”ના અમલનું ખએઆંત, આપણી ભલી દીનનાં દક્તરોથી શુરૂ કરું છું. ફરવરદીન મહીનો ને અહુરમજદ રોજ કે જેહેને “નોરોજે આ-મ્મે” કરી કેહે છે, તે ખુજોરગ અને ખુખીવંતા દહાડા-થી “રપીથવીન”નો અમલ આએ દુન્યામધે ચાલુ

થાએ છે, તે મેહર મહીનોને અનેરાન રોજે એટલે સા-
ત માસે તે અમલનું ઉતરવું થાએ છે. પછે આવાં મ-
હીનો ને અહુર મજદ રોજથી તે સફંદારમદ મહીનો ને
વેહેશતોઈશત ગાથા શુધી પાંચ માસ તલક, તે “રપી-
થવીન” જમીન ભીત્ર તથા આડ પાંછોનાં મુળ નીચે રેહે
છે. તે જમીન ભીત્ર તથા આડપાંછોનાં મુળ નીચે રેહે-
વાથી તે આડપાંછોનાં જોહરો જમીનના ભીત્રથી પાહુર
આવે છે, અને આડપાંછોનું ઊગવું થાએ છે. જુવો
ભાઈઓ પેહેલવી “દીનીકરદ” નામની નામીચી કેતાપ્ય
મધે નીચે મુજબ આવેલું છે—

પેહેલવી.

આગ અંત વેહેશત હપત પીના પવન સતીઆ
વ પંજ પીના પવન મદુનદ. વ પવન પંજ પીના
આમત પવન મદુનદ દઈન તને પુરવરાન મદુન-
દીહા જતીયુનેદ. પુરવરાંન પુન વતરનેદ પરવરેદ
વ અફજનઈદન. પવન જક પંજ પીના પુરવર દા-
યુનેદ. પવન જક પંજ પીના આમત પવન સતી-
આ વર પીરન તને પુરવરાંન જતુનેદ પુરવર વ
રોકોફેદ પ્પર દાયુનેદ. આમત પવન અતારા આ-
મત રપીથવીન અંતવેહેશત જતન ગાસ દઈન
શવત હપત પીના પેદાક વ પંજ લા.

પેહેલવી ફકરાનો સાર.

જે અંતવેહેશત ઈઆને ચલકતાં પેહેશતનો પતી
અરદીપેહેશત, જે રવી ચલકાટ રપીથવતનો રખેવાલ અ-
થવા રપીથવીન, સાત મહીના દુન્યા મધે જાહેર અને

પાંચ મહીના અંદીઠ હોએ છે, તે પાંચ મહીનામાં આડ પાંણનાં મુળ ભીત્ર અંદીઠ થઈ પ્યેસે છે, તેઆરે આડ પાંણનાં મુળ તથા આકારને કાએમ અને મજબુત કરી પરવરેશ કરે છે અને વધારે છે. તે પોતાની તેજસ્વી શકતીથી પાંચ મહીનામાં આડપાંણ તથા ફલ ફલાડી ઓગાડી આપે છે. તે પાંચ મહીનામાં દુન્યાઈ આડ પાંણનાં ઝાહરે જમીનનાં ભીત્રથી પ્લાહેર આવે છે અને ઝાડોને ફલની કલી તથા ફલ આપે છે. એને વાસ્તે અરદીપ્તેહશત અંમષારૂપંદની ખરી રપીથવીનનો વખત વરસ એકમાં સાત માસ જાહેર અને પાંચ માસ છુપો હોએ છે.

એજ “રપીથવીન” વિશે, “નેરંગસ્તાન” કેતાપ્પ, કે જે અવસ્તાઓની શાહાદતો સાથની લખાએલી છે,^૧ તે મધેની પ્વીજ પરગરદ મધે “ખાવરનોસ્ક”ના અવસ્તનીએ મુજબ આવેલા છે—

અવસ્તા.

કહમાદ હવ્ય રપિથિવનાંમ રતુ ક્રિશ ક્ર જસા-
ધતિ ? હવ્ય રપિથવ્યાદ મધડયાઈ ઉજયરાઈ પધરિ
સચ્ચાઈતિ.

અવસ્તાનો સાર.

સવાલ કીધો અશો જરથોશતે, કે અએ ! સાહેબ, જે કોઈ કે, રપીથવીનના ગુરૂને તેના ગાથાથી પઢે યાને ચજ-
શને આરાધનાં કરે તે કીઆ વખત ઉપર કરે તો તે કીધેલું પોહોંચે? જવાબ દીધો દાદાર અહુરમજદે કે, રપીથવી-
નની શુરૂઆતથી તે ડુજરતની શુરૂઆત શુધીનાં મધ્યમ વખતે જો રપીથવીનની આરાધનાં કરે તો તે ઘટતી છે.

“રપીથવીન”નો અમલ ખેડા પછે કીચ્છે રોજે “ર-
પીથવીન” ઈજે, તે બાબે એજ “નેરંગસ્તાન” નામની
બુજોરગ કેતાબ મધે નીચે મુવાફકે આવેલું છે—

પેહેલવી.

રપીથવીન ચજશને આમત અનહોમા યોમરા
શાયદ ચશતંન. હુમા આમત ચજબહુનેદ અશા-
દ અનહોમા યોમ.

પેહેલવીનો સાર.

રપીથવીનની ચજશને અહોરમજદ રોજને દાહાડે
ઈજવીજોઈએ છે, પણ સઘલાઓ જો અહોરમજદ રોજે
ઈજે તો તે ઘટતું નથી. (સઘલાઓએ અરદીખેહેશત
રોજને દહાડેજ ઈજવી જોઈએ છે.)

પેહેલવી.

વાહુમન યોમ શપીર રોએત આગ અનતવેહે-
શત યોમ. અફત મવન અફદુન જમનુનેદ અફ
આગ શતનીન યોમ શપીર ખરસુમ પવન હાઉન
આસરૂનશને અવશ પરાહોમ પવન હાઉન વાહુનશ-
ને આમત પવન રપીથવીન વાહુનંદ અશાએદ.

પેહેલવીનો સાર.

વાહુમન રોજે રપીથવીન ઈજવી ભલી નથી; અ-
રદીખેહેશત રોજેજ ઈજવી ભલી છે. અગર કોઈ અહ-
ચાલુને લીધે રોહેરેવર રોજે ઈજવા માંગે તે ભલું ઈજે,
પણ “ખરસમ” બાંધવી તથા “પરાહોમ” કરવો એ
સઘલું અરદી ખેહેશત યા રોહેરેવર એ બેહુ દિવશે
“હાવન” ઘેહેમાંજ કરવું. અગર જો કોઈ “ખરસમ”

તથા “હોમ” રપીથવીન ઘેહેમાં કરે તો તે અનઘટતું છે.
વલી એજ “નેરંગસ્તાન” મધે લખેછે કે:—

પેહેલવી.

અએ હોમનત યોપશમન પવન રપીથવીન કો-
નશને શનુમને અષહર વહિશતહર આશ્રસ્ય અ-
હુરહર મજદાડુ વીરુપએષામ અરદાફરવરદ અ-
એત મવન અએદુન અષહર વહિશતહર આશ્રસ્ય
અહુરહર મજદાડુ પુથ્ર.

પેહેલવીનો સાર.

જો કોઈ પોતે રપીથવીન કરે અથવા કરાવે તો તે-
ની ખશનુમન આએ રીતે આવેલીછે. અરદીપેહેશત
અમષાસપંદ વીરુપેષા અરદા ફરવરશ યેરશાદ. એની
અવસ્તાની ખશનુમન આએ રીતે છે કે, અષહર વહિ-
શતહર આશ્રસ્ય અહુરહર મજદાડુ પુથ્ર કરી પઢે.

વલી “નેરંગસ્તાન” મધે લખેછે કે:—

પેહેલવી.

જમનુનેદ રપીથવીન યશતં વીન વજ્જર યના
કોનશને ગોમન આગ ચંદ યના શીકુનેદ
અશાએદ.

પેહેલવીનો સાર.

ધરમનો ફરમાન છે કે, “રપીથવીન” ઈંજ દરેક
આદમીએ ગુજરેશ કરવી. એ ગુજરેશથી કાંઈ છુટવા
માંગે તો તે અનઘટતું અને ગુનાહ ભરેલું છે.

વલી એજ “નેરંગસ્તાન” મધે લખેછે કે:—

પેહેલવી.

નેશાપુર અયોમ ક્રાજ વજરનેદ અવશ ય-
શત બુન રખાર વાદુનત. દરૂન અએ પવન સર
પના પરશુમ હરૂત તાક શાયદ હરૂત તાક અએ-
વગહાન યશતે દરૂન અયોક પવનચ તાક અએપ-
ગહાન લા યશતે લા શાયદ.

પેહેલવીનો સાર.

નેશાપુર નામના દરૂરે કહીજી છે કે, “રપીથવીન”
વપ્પત ચાલુ થતે, તેની યજશને શુરૂઆતથી તે આખેર
કરેઆ પછે શેવતે દરૂન ઈજે તે દરૂન ઈજતી વપ્પતે
સાત તાએની પરસંમ ઘટેછે. અને તે સાત તાએને
એવીઅંધહનથી પાંધીનેદરૂન ઈજે તો તે ઘટે, જો એક
પી તાએ એવીઅંધહન ગાંઠેઆ વણાનો હોય ને દરૂન
ઈજે તો તે ઘટતું નથી, ગુનાહ ભરેલું છે.

વલી એજ નામીઆ “નેરંગસ્તાન” કેતાપ્પ મધે
લખેછે કે :—

પેહેલવી.

કના મવન જક ગાહ રપીથવીન પવન જોતી ય-
શત જકની મુનેદ દરૂન વાજ વાદુનેદ.

પેહેલવીનો સાર.

જે કોઈએ કે, જોતીએ “રપીથવીન” ગાહાની ય-
જશને કીધી હોએ તેણે દરૂનની પાજ ધરવી. આખર
વપ્પશીએ નહી ધરવી.

વલી એજ અવસ્તાની શાહાદતો સાથની “નેરંગ-
સ્તાન” કેતાપ્પ મધે લખે છે કે :—

પેહેલવી.

નેશાપુર ગોફત પવન ખાને રેતમન મા નીશ-
મન ઓઝ રપીથવીન લાયશત જકનીમુનેદ દઈન
જક અંગાંમ ખોરશને કીમ ખોરશને.

પેહેલવી ફકરાનો સાર

નેશાપુર નામના દસ્તુરે કહીઊં છે કે, જેઓ શુ-
ધી “રપીથવીન” નહીં ઈજ અથવા નહીં ઈજવી હોએ
તેઓ શુધી, તે “રપીથવીન”ના વખતમાં આપણી સાથે
ઘેરની પુરતોએલી, ખોરાક મુટલક ખાવો નહીં.

એજ “નેરંગસ્તાન” મધે લખે છે કે :—

પેહેલવી.

રપીથવીન દઈન શવતે દોખાર ઓ ચજશને
વ અયોક જક મવન દઈન જતુનેદ અયોક જક
મવન પના વજરનેદ.

પેહેલવીનો સાર.

વરશ એકમાં “રપીથવીન” જે મરતખે ઈજવી,
એકતો તે કે જે વખતે તે શુર થાએ તેઓરે એટલે
જે ફરવરદીન મહીનો ને અરદીખેહશત રોજે, તથા ખી-
જ તેનો વખત પુરો થાએ તેઓરે તેટલે જે મેહર મ-
હીનોને મારાસ્પંદ રોજે.

ઉપલા અવસ્તા અને પેહેલવીના દાખલાઓ ઉપ-
રથી તમે ભાઈ સાહેબોની ખાતેરી થાઈ હશે કે, “રપી-
થવીન” ઈજવાની તથા ઈજવવાની ફરજ દરએક જરથો-
શતીઓને છે, તેમાં શું મરદ કે શું પુરત અને ફરજમાં

આવેલાં પાલકો. વળી “રપીથવીન” ઈજવાનું કારણ પણ તમેએ જોઈ લીધું કે, એ “રપીથવીન” નો હંગામ દુન્યાની આપ્પાદી ખાતર કેટલો અગત્યનો છે. જો એ મુખ્યારક હંગામ ન હોત તો, આપણી તથા શાધલી દુન્યાની કેહેવી ખુરી હાલત થાત. જેઆરે એવુંજ છે તેઆરે તો, આપણુ ખોદાના પંદાએની અએન ફરજ છે કે, જે આપણને પેદા કરનાર દયાળુ પાપે, આપણુ ખાકી પંદાએની શુખી હાલત રહેવા કીજે, હાવી મોહોટી રે-હેમ કરી આપણને ઉપકારી કરેઆ છે; તેનાં પદલામાં, તે શાહેપના ફરમાવેલા હોકમો પળ લાવી, આપણુ ખાકી પંદાએએ તેનો ઉપકાર, મોહોટાં માંન સાથે અને દેલો જન સાથે પંદગીથી માંનવો જોઈએ છે. એટલું છતાં, જો કોઈ ખોદાનો પંદો, તેને પાલણુ કરતા સાહેપનો ઉપકાર ન માંને, અને તે દયાળુ પાપના ફરમાવેલા હોકમોને માન આપી પળ ન લાવે તો તે કેહેવો મોહોટો તકશીરવાર થાએ, તેનો વીચાર કરવાને, હું તમે અકલમંદ ભાઈએનેજ સોફી આગલ વધું છું.

હવે એ મુખ્યારક “રપીથવીન” વિશે, આપણા પ-વીત્ર અવસ્તાએ મધે શું ફરમાવેલું છે તે, હું અવસ્તાથી નીચે જણાઉં છું.

અવસ્તા.

અથ જ મરુદ અહુરે મજદાડુ સ્પિતમાઈ જરથુશ્ટ્રાઈ રપીથવીનર રથવો ઉખડેમ વચો, પે-રેચ નાડુ અષાઉમ જરથુશ્ટ્રા યા તર અહમા પ-

રશત પરશતેમ જીવા યથના તદ એમ્વતેમ, યદ
થવો ખ્ખયાંશ અએષેમ દીઆદ એમવતેમ.

અવસ્તાનો સાર.

આપણને પેદાકરનાર સાહેબ અહોરમજદે સપે-
તમાંન અષો જરથુશતને હોકમ કીધો કે, ઓ સપેતમાત
જરથુશત તું બુજોરગ “રપીથવીત” ને અવસ્તાનાં શખુ-
નથી પઢવી કર યાને “રપીથવીત” ઈજ. ઓ જરથુશત!
કે તેનાં શખ્યાપને વાસ્તે યાને રપીથવીત ઈજવાના શવા-
પને વાસ્તે, તારે પુછવું હોએ તો તું મને પુછ, કાંએકે
તાહારી પુરશેશ હેવીતો હીમત બરેલી છે કે, તું સઘલી રી-
તે મને પુછવાને લાયક છે, વાસ્તે તું પુછ કે તાહારી મ-
રજી મુવાફ્રેકે તુંને હીમત મલે.

અવસ્તા.

પેરેસદ જરથુશત્રો અહુરેમ મજદાંમ, અહુ-
રમજદ મઘન્યો રુપેનિશત દાતરે ગએથનાંમ અ-
સ્તવધતિનાંમ અપાઉમ! એવદ હો ના અંધહુયા-
ધતિ? એવદ હો ના અશાયદધતિ? એવદ અહં-
માધનધરદ મીઝદેમ અંધહુદ, યો રપિથિવનહુદ ર-
તુક્રિતિ રપિથિવનેમ રતૂમ ક્રમરાધતિ રપિથિવને-
મ રતૂમ ક્રાયજાધતદ ક્રસ્નાતએધખ્ય જસ્તએ-
ધખ્ય ક્રસ્નાતએધખ્ય હાવનએધખ્ય ક્રસ્તરેતાદ
મધતિ પ્પરેસ્મન ઉજદાતાદ પધતિ હુમાદ રુચિં-
તાદ પધતિ આગ્રાદ સ્તાવચમ્નાદ પધતિ અહુનાદ
વધરીઆદ હુમો અંધહુરશતહુદ હિજવો માંઓ-
હિતહુદ તન્વો?

અવસ્તાનો સાર.

પેંગંમખર સાહેબ જરથોશતે અંધો અહુરમજદ-
ને સવાલ કીધો કે, અચ્ચે ગેખી, બુજોરગતર દાદાર, ઓ-
સતખાંનમંદ દુન્યાંને પેદાકરનાર, અંધો અહુરમજદ !
જે માંણસ “રપીથવીન” ઈજે અથવા ઈજ્ઞવે તેહને
આચ્ચે દુન્યાં મધે શું ક્ષએદો હાંસેલ થાચ્ચે ? અને “ર-
પીથવીન” ની બંદગી કરનારનેખી શું ક્ષએદો મલે ?
અને જે માંણસ પવીત્ર હાથ અને પાવ કરેલી “હાવની-
મે” અને બાંહેલી “બરસમે” અને બાલાતર આપેલા
“હોમે” અને રેશન કરેલા આતરો અને અહુનવરનાં
બરતર કલાંમ પઢવાચ્ચે અને “પરાહોમ” પીવાચ્ચે અને
માંથ્ર જપ્પાત પઢવાચ્ચે, તનની સફાઈ સાથે “રપીથવીન”
ના ગુરૂને યાને અરદી બેહેશત અમષારૂપંદને પઢે અને
બુજોરગીથી સુમાર કરે અને બુજોરગી સાથે ઈજે તો,
તેને આચ્ચે દુન્યાં મધે શું બદલો હાંસેલ થાચ્ચે છે ?

અવસ્તા.

પદ્ધતિ શાચ્ચે અગુખત અહુરો મજદાગુ, યથ
વાતો રપિથિવતરાદ નચ્ચેમાદ સિપતમ જરથુરત્ર વી-
રુપેમ અહૂમ અસ્ત્વંતેમ ક્રાડતિચ વેરેડતિચ સ-
ગુબ્યંતિચ અધવિચ અષાધતિ જ્ઞમયફધતિ.

અવસ્તાનો સાર.

પવીત્ર અહુરમજદે સપેતમાંન જરથોશતને જ
બ કહેઓ કે, ઓ સપેતમાન જરથુશત ! દક્ષિણ દક્ષિ-
તરક્ષી હોવો તો ખુશ પવન વાગેછે કે, જોથી કરીને ઓસ-
તખાંનમંદ દુન્યાંને ફરાખી, તરોતાજગી, અને ક્ષએદેમં-

દ કરે છે, અને તમામ દુન્યાને અશોધિયાને પવીત્રાઈ બરેલી કરે છે, જેથી કરીને માંણસોને ચારી તથા મદદ થાએ છે. એટલા વાસ્તે જે પ્રમાંણે તુંએ પુછેછે તે પ્રમાંણે, “રપીથવીન”ના સેરદાર અરદીખેહેશ અમધાસપંદ દને ઈજે, યા બુજોરગીથી શુમાર કરે, અને તેની ખંદગી કરે, કે જેથી રોજની ફરાખી, તાજગી, તરી, ફાએદો, અષોઈ, પાકી અને ચારી, આએ દુન્યા મધે, તે સવાખનાં કરના રને, તેના ખદલામાં, અરદીખેહેશત અમધાસપંદ આપે.

ઉપલા પવીત્ર અવસ્તાના ખોલાસાથી ખોલુ જણાએ છે કે, “રપીથવીન”ની આરાધનાં તથા ખંદગી તેના વખત ઉપર કરવાને, જરથોશતીને ફરજ છે; કારણ કે, એ ખુશનુમાં રૂતુ ખેસવાથી, આપણ આદમ જતને તથા સધલી દુન્યાને સફાઈની મદદ મલે છે. એ ખરી ફરજ બજવેઆથી તેને રોજની ફરાખી, તરોતાજગી, તરી, ફાએદો, પવીત્રાઈ અને મદદ હાંસેલ થાએ છે; અને તે મોહોટો પુણ્યવાન થાએ છે. જુવો ભાઈઓ, સવાખ અને પુણ્ય વિષે આપણાં પવીત્ર અવસ્તા કેહુ છે કે :—

અવસ્તા.

અંધેમ વોહુ વહિરતેમ અસ્તી ઉરતા અસ્તી
ઉરતા અહુમાઈહીઅદ અષાઈ વહિરતાઈ અંધેમ.

અવસ્તાનો સાર.

પુણ્ય ને ભલાઈ સઉથી સરેશ છે, નેક છે નેકી તે શખશને; કે જે સવાખ ચાલુ રાખવાને ખરતર પુણ્યને ઓચરે.

સદદરે તથા ખીજી દીનની કેતાખો મધે લખે છે કે, ફરવરદીન મહીનો ને અરદીખેહુશત રોજનો મોપારક દહાડો છે તે, આલંમની “રપીથવીન” ઈજવાનો દિવસ છે; વાસ્તે સરવે જરથોશતીઓને ફરજ છે કે, આલંમની “રપીથવીન” ઈજે, યા ઈજવે. જેને શક્તી હોય્ને તે પોતે પોતાની નઈઅતે જુદી જુદી ઈજવે, અને જેને શક્તી ન હોય્ને તો તેણે, જે મલી આવે તે એ નેક કાંમનાં કરનારાઓ સાથે સાંમેલ થાય્ને, યા તેટલીખી મો-એસર ન હોય્ને તો, એ નેક કાંમની મેનીજ કરવામાં સાંમેલ થાય્ને. “રપીથવીન” ઈજે તેનો મીઅજદની આશની કરીને પછે હરેક ખાણું ખાણું હોય્ને તે ખાય્ને; પણ “રપીથવીન” ઈજ્યા વગર ખાણું ખાણું તથા પાં-ણી પીણું રવા નથી.

અગર કોઈ શખસ પરદેશમાં હોય્ને તો “રપીથવીન”નો હક, પોતાનાં કોઈ અટલગ, કુટુંબી, અથવા આશનાવ ઉપર મોકલી, અનજુમનની યા છુટી, “રપીથવીન”ની કીરીઆ પંદગીની ફરજ અદા કરાવવાને ખંતી રહેવું જોઈય્ને છે; અગર જો તેમ ન પ્યતણું હોય્ને ને કોઈખી અડચણને સપ્પે, તે હક મોકલાઈ શકેતો ન હોય તો પછે લાચારે તે રપીથવીનનો હક અનામત જુદો કાઢી રાખીને પંદગી કરે, અને તે કરવા પછે ખાણું પીણું રાખે. જેઆરે તે શખસ પોતે પોતાનાં વતનમાં અતેઆરે, પેલો જુદો કાઢેલો હક છે તે, “રપીથવીન” ઈજવી ફરજ અદા કરે. યા તે શખસો એએ અથવા વધારે હોય્ને, ને જુદી જુદી ન કરાવી શકે તો, તે સઘલા

ભેગા થઈને, પોતાની અનનુમતને નામે એકજ કરાવે.

અગર જો કોઈ શખસ દુર દેશ ગએલો હોએ, ને તે પોતાનાં વતનમાં ન આવી શકે તો, પેલો “રપીથવીન” નો હક જે જુદો કાઢેલો છે તે, પોતાનાં કોઈ ખેશ ઉપર કોઈપી તદ્દપીરથી મોકલી ને, કોઈપી પરહેજગાર મોખ્દ શોડે, તેની નઈયતે “રપીથવીન” ઈજ્જતે. જો એ પ્રમાણે કરે તોજ હક તઆલાની દરખાસ્તમાં, હેવા નેક એતેકાદ શખનારાઓને, મોહોટી સરકારજી હાંસેલ થાએ છે; અને એવી રીતની ફરજ અદા કરવાથી ફરજેદો એ છે કે, આખાં બરશનાં પ્યાર માસ રાહ મારગનાં અંદર ચાલેઆથી, હરેક અનાજ અથવા કાંઈપી નેક ચીજ, પગ તલે આવી હોએ તો, તે ગુનાહ હકતઆલાની નજદીક માફ થાએ છે; અને હરેક ખરફૂસ્તરોની જીતસ અથવા પાલ વીગેરે, જે કાંઈ ખાધ ખોરાકની જીતશમાં, અનજાણ પણાંથી આવ્યું હોએ તો, તે ગુનાહપી પાક ચજદાંની નજદીક માફ થાએ છે; અને એ “રપીથવીન” ઈજ્જતાર તથા ઈજ્જતવનારાઓનું દેલ પાક થાએ છે. માટે એ ફરજ બજા લાવવી દરએક જરથોરાતીને વાજેબ છે.

આએ વાઆજથી મતલબ એજ છે કે, આપણ દરએક બંદાઓએ, આપણાં પેદા કરનાર દાદગર દાવરે, આપણ ખાકી બંદાઓનાં શુખ શાંતીને ખાતર પોતાના

તાઓને રાત દન સરગરદાંન કરેઆ છે, તેનાં ઉપતરીકે તેનાં મોકલેલાં ફરમાનો દેલો જાંનથી બજાવી, અને ફરજ અદા કરીને, તેને તથા તેના પેદા કરેલા ફરેશતાઓને ખુશનુદ તથા રાજ કરી, સવાબનો હંમએ-

હેશે હાંસેલ કરવો જોઈએ છે, કે જેથી આપણી ઉપર આએ દુન્યામાં આવતી બલાએ અને આફતો દુર થાય, અને શુભશાંતીમાં રહીએ. અને આએનદેહ વખતે મીનોઈ જેહાંતમાં શુરૂખરૂહે આપણાં પેદાકરનાર પીતાની જનાબમાં લાડથી રહીએ. માહારા હમદીન બાઈએને હું બલાંમન કરૂં છું કે, જે ફરજો પાકે યજદાંએ તમોને સોંપી છે, તે મધેની “રપીથવીન” ની ફરજ તમોને ખચીત અદા કરવી જોઈએ છે, કે જે કરવાથી, તે સાહેબની નજદીકે માંન હાંસેલ થાય.

બાઈઓ ! હવે, હું ખતમ કરતાં, તમો દીન આશીદાર સાહેબોને તથા સધલા જરથોસતી ટોલાને, “જશને રપીથવીન” ની મુખ્યારકબાદી આપું છું, અને જે દોઆ કરું છું તે આપણા સધલા ટોલાને મુખ્યારક અને ફતેહમંદ થાજો :—

ઓ ! રેહમનાં ખાવંદ, પાક પરવરદેગાર સાહેબ ! આવતું જશને રપીથવીન હમો જરથોસતી ટોલાને, દુન્યાની તમામ ખેલકતો સાથે, તું મોખ્યારક કર ! અને તે સાથે, એ જશને રપીથવીનનો મવકલ, જે તાહારી ખુજોરગ અને બલવંત શકતી, અરદીખેહેશત અમથાસ્પંદ છે, તે સાહેબને હમારો હમેશનો તું પોશત પનાહ કર ! કે જે હમો ઉપર મુશકેલ હોય તે, તું ખાવંદ ની તરફથી, તે સાહેબ તાળીને, હમોને દુન્યાં મધે પાદી અને ખુશી ખ્યારમી સાથે રાખે ! આમીન આમીન !

પાક પરવરફેઆર સાહેબની મદદ હોજો.

નોરોજે ખાસે.

મજદુરસ્તાન ધરસ્થો !

ગએઆ રોજ ગાથા વેહેશતોધશતને દને, હમોએ તમો દીનદાર સાહેબો નજદીક, “નોરોજે અમમે” એ ખોલ, ફરવરદીન મહીનાનાં અહુરમજદ રોજના દહાડા-ને કેહેવાનું કારણ શું, એ “નોરોજે આમમે”નું પુરાતંમ પાણું કેઆરથી અને કોણથી, અને “નોરોજે આમમે”ને દહાડે આપણ જરથોશતીઓ શું શું કીરીઆ કરવાને બંધાએલા છઈએ, અને એ મુપ્પારક દિવશે શું કરવું અને નહી શું કરવું, એ વિશે વાઆજ કરીને વરણન જ-ણાવ્યું હતું, અને તે શાથે “રપીથવીન” એટલે શું, “રપીથવીન”નું જશન દપ્પદપ્પા ભરેલી રીતે કરવાનું કારણ શું, “રપીથવીન”નું જશન કરવાથી આપણને હાસેલ શું, અને નહી કરવાથી ગેરફાએદા શું, એ વિશેનું પણ વ-રણન કર્યું હતું.

હવે આજ દને તમો ભાઈ સાહેબો નજદીક, “નોરોજે ખાસે”નું બયાન કરવા માંગુ છું. “નો-રોજે ખાસે” એટલે શું ? “નોરોજે ખાસે”નો દિવ-અતીઅંત બુજોરગી ધરાવે છે તેનું કારણ શું ? “નો-ખાસે”નો દિવસ બુજોરગી ભરેલો કેઆરથી અને સુથી ચાલુ થયો છે ? એ મુપ્પારક દહાડે આપણને શું કીરીઆ કરવી જોઈએ ? અને તે ન કરેતા તેથી ગેર ફાએદો શું ? એ વિશેનું વરણન શુરૂ કરૂ છું.

“નોરોજે ખાસે” એટલે જ “ખાસ લોકોનો નવો દિવસ”. એ “નોરોજ”નું નામ “નોરોજે ખાસે” કરી એ સપ્તમથી ચાલુ થયું છે કે, એ યુજોરગ દિવસને દહાડે નામાકીત પાદશાહોએનો જનમારો નિપજ્યો છે. એ મુખ્યારક દિવસે ખોદાતઆલાએ સઘળાં “રૂ-હો” પેદા કર્યાં છે, અને એ મુખ્યારક દિવસે આએ કુ-ન્યાનો ફેરફાર થવા સાડું કએઆંમત થનારો અવસર કા-એમ કરેઓ છે. જમાનાનાં હજારઓનું ફેરવદલ થવું એ મુખ્યારક દિવસ ઉપર ચોક્કસ કરીયું છે. એવા મોતિ-પર સપ્તમોને લીધે એ નોરોજને “નોરોજે ખાસે” એટલે જ “ખાસ લોકોનો નોરોજ” એવી રીતનું મરત-પા ભરેલું નામ મલેલું છે. ખાસ લોકોમાં પાદશાહો, વજીરો, સેરદારો, ઉમરાવો વગેરે ગણાએ છે. એ “નો-રોજે ખાસે”ના દિવસ “નોરોજે આમમે”થી છ-ઠે દિવસે પડે છે. એ યુજોરગી ભરેલા દહાડાને, “નો-રોજે યુજોરગ,” “નોરોજે મુખ્યારક,” અને “રોજે ખરાત” ચાને “રોજ વેહું ચવાનો દહાડો” ક-રીનેપી કેહલો છે. એ ખોજસ્તે દિવસ, ફરવરદીન મહી-નાનાં ખોરદાદ રોજનો છે, જેને આપણે “ખોરદાદ-સાલ”ને નામે ચોલખીએ છીએ. એ મુખ્યારક દિવસ-ની યુજોરગી “નોરોજે આમમે” કરતાંનેપી વધારે છે એનાં આપેલાં નામો ઉપરથીજ આપણને જણા-એ મુખ્યાર દિવસે મોહોટા મોહોટા પાદશાહો અને અ-એમખરો અને માહા પુરૂષોનાં જનમરા થયા હતા, તે સાથે જાણવા જોગ તથા ખુખી ભરેલાં કાંમો તથા ફેરફાર-

રો નિપજેલા હતા, અને હવે પછે પણ એ મુખ્યારક દહાડે જાણવા જોગ મોહોટા બનાવો બનવાનાં છે. તે બનાવો શું બનવાના છે તે, એ ખુબી બરેલા દિવસનાં નિચલાં બચાંનોથી તમોને જણાશે.

આવતી કાલ દનેનાં ખોરદાદ રોજના દિવસને “નોરોજે ખાસ” કેહેવાનો સખખ એ છે કે, આફતાબના પારે ખોરોજમાં ફરવાથી, “કલાકો”, “ઘેહો”, “દહાડાઓ”, “મહીનાંઓ”, “ગાહં મખારી વરશો”, અને “સરહેનાં વરશો” બન્યાં છે, તે ઉપર, પાક ચજદાંતી કાંમેલ શકતી ખોરદાદ અમેષારપંદ સાહેબને, આપણાં પાલણુ કરતા પીતાએ, મવકલપણમાં કરામાત કરેલો છે. અને આપણે જે આપણો વકત, ખુબી તથા નેકી સાથે, ગુજરીએ છીએ તે, એ ખુજોરગ અમષારપંદ સાહેબનાં મવકલેઆતપણાંનાં આસરા હેઠલ ગુજરીએ છીએ. એ સઘળા વકતો એ સાહેબનાં ટાલુકા મધે છે, તેનાં સખખથી, જેઆરે ખુરશેદ પોતાનાં પારે ખોરોજમાં ફરીને, પાછો પેહેલા ખોરોજ ફરવરદીનમાં આવે છે તેઆરે, પેહેલા ખોરોજ ફરવરદીનનાં ખોરદાદ રોજના સખખથી, પાક પરવરદેગાર સાહેબે એ ડાડને ખુજોરગી બક્ષી છે, અને એ મુખ્યારક દિવસને ટાં જશન તરીકે ગણેલો છે. એ દિવસની ખરી ખુજોરગી, એ ખોરદાદ સાલનાં જશનની નિચલી ખરાબુ મન ઊપરથી, તથા રપીથવીનની આફરીનનાં નિચલા ફરકા ઊપરથી તમોને જણાશે-

અવસ્તા.

હૃદયવતાતો રથવો યાદરીઆપુસ્ય હૃષિતાઈશિ
સરેડઝેઈખ્યો અપહૃદ રતુખ્યો અચરનાંમ્ય અ-
સ્ત્યનાંમ્ય માહીઅનાંમ્ય યાદરીઅનાંમ્ય સરેડ-
નાંમ્ય ખનપુથ્ર યસ્નાઈઅ વહુમાઈઅ ખનપુથ્રાઈ-
અ ક્રસસ્તયઝેઅ.

અવસ્તાનો સાર.

ગાહંમપ્પારી વરશ, કે જોનાં અંદર નેકી સાથે
આપણું રહેવું છે તેનો, અને જે પવીત્ર, ખુજોરગ સં-
રડે વરશછે તેનો, અને ઘેહોનો, દહાડાઓનો, મહીનાં-
ઓનો, ગાહંમપ્પારી વરશનો, અને સરડે વરશનો સેર-
દાર ખોરદાદ અમષાસ્પંદની યજ્ઞશને, નીઆઝેશ,
ખુશી, અને વખાણ કરવાને હું કપ્પુલ કરું.

પાજંદ.

હમાજોર ખુરદાદ અમેષાસ્પંદ રદ સાલાંન ઉ
માહાંન ઉ રોજાંન ઉ જમાનાં ઝો હૂમનશાન્યાંને
મીનો: કે મરદુમ પ્પરાહે સાલ પદ્માડની ઉ ક્રાખી
વિહિશહેદ અવસ્તાન.

ગીપલા ફકરાનો સાર.

હમાજોર થજો ખુરદાદ અમેષાસ્પંદ સાથે,
કે તે સાહેબ વરશ, મહીનાં, દહાડાઓ, અને વર્ક
ઉપર સેરદાર છે, તે ગેખી નેક નઈઅત છે, કે આદ-
મીઓ વરશની પ્પરકતથી નેકી અને ફરાખી અને ભલા-
ઈ સાથે અવી શકે છે.

વળી ફરવરદીન મહીનાનાં ખોરદાદ શેજને “નો-
શેજે ખાસે” કેહેવાનો સખખ એ છે કે, એ બુજોરગ
મુખારકે દહાડે, આએ દુન્યાઈ દોરનું પેહેલું આદંમ
અને પેહેલો પાદશાહ તથા પેહેલો પએગંમખર અષો
ગયોમરસ, દુન્યાને તરકે કરી, “અલખોરજ” પાહાડ ઉ-
પર ખેસીને યજદાંતી પંદગી કરતો હતો ; તેને, ખોદા-
નો હોકમ મલવાથી, તેણે દુન્યાના અંદર જાહેરીમાં
આવી, આપણી મુખારકે સર જમીનમાં, પ્રથમ રા-
જ્યનો પાએઓ નાખ્યો, દાદ ઈનસાફ ખુખીથી ચલા-
વ્યો, કાએદાઓ પાંધેઆ, લોકોને પદ રાહથી પાછા
રાખી ખોદાની રાહ ઉપર ચલાવ્યા, અને બુરા તથા જુ-
લમગાર લોકોનાં જોલંમ અને પદીને ઠાલી, દુન્યાનાં
લોકો ઉપરથી જોલમ અને ફેસાદને દફે કીધો. એવા
નેક અને પવીત્ર દુન્યાનાં પાપ ગયોમરસનાં તખ્ત ઉ-
પર ખેસવાના દિવસને “નોશેજે ખાસે” કરી કેહેછે.
એ ઊપલા નામાકીત શાહ પાએ હમોએ જે વરણન
જણાવ્યું તે, નિચલા મોતેખર અને ટુકે દાખલાઓ ઉપ-
રથી તમોને માલુમ પડશે.

ફરવરદીન મહીનાનો ખોરદાદ શેજનું પયાંન, પે-
હેલવી કેતાઓ મધે લખાએલું છે, તે ખોરદાદ સાલની
ખતનાં પયાંનને નામે આલખાએછે. તે મધે લ-
ખે છે કે :—

પેહેલવી.

પુરસીદ અહેલોખ જરતોહશત મેન અનહુમા
આગમ મનરા અનશુતાઆંન ખીનાએ ફરવરદીન

યોમે ખુનદદ મેન આવાની યોમીહા પવન મસ વ
શપીર વ ગેરામીતર દાસુનદ ? અનહુમા પસાંન
દાપુનત આગ સપેતામાન જરતોહશત પીનાએ ફ-
રવરદીન યોમે ખુનદદ ગાહીએમરથન દર્ધન ગેહાંન
વર પેદાકી જતુનેદ, વ અઈરી વ અનીરીઅ પુન
પેદાકે જતુનત.

પેહેલવીના સાર.

અષો જરથોશતે પેદા કરનાર અષો અહુરમજદને
પુછેઉં કે, એ અષો અહુરમજદ ! આદમીએ ફરવર-
દીન મહીનાનાં ખોરદાદ રોજને પીજ સધલા દહાડાએ
કરતાં શા માટે મોહોટો, રળ્યાંમણો અને સરવેથી ઘણો
પ્યારો ગણે છે ? અષો અહુરમજદે જવાબ દીધો કે, ફર-
વરદીન મહીનો ને ખોરદાદ રોજને દહાડે દુન્યાંના અંદ-
ર “ગયોમરદ” જાહેરીમાં આવ્યો, અને એ દિવસથી
ફરમાંની અને નાફરમાંનીની શુરૂઆતપી જાહેર થાઈ,
તેથી એ દહાડાને આદમીએ પીજ દહાડાએ કરતાં પુ-
જોરગ, રળ્યાંમણો, અને સરવેથી ઘણો પ્યારો ગણે છે.

ઉપલા પેહેલવી ફકરા મધે લખે છે કે, એ પુજો-
રગ દહાડે, ફરમાંની અને નાફરમાંની, યાને દીનનાં હો-
કંમને માન આપવું, અને નહી માન આપવું, આએ દુ-
ન્યાં મધે ગયોમરસનાં વખતથી ચાલુ થયું છે. એ
પલા પેહેલવી ફકરાને ઘણાખરા મલતા, “દીનીકરદ” કે-
તાપના, નિચલા ફકરાઓથીપી આપણને માલુમ પડે છે.

પેહેલવી દીન કરદ કેતાપ મધે લખે છે કે:—

પેહેલવી.

વ સતાઈહા દઈન ગહીએમરથને ફરદુમ ગપ્પ-
ના પવન અંગરદી પ્યુન દક પદીસ્કતારીએ મેન દા-
દાર અનહુમા વ વાહીજે વજરદારીએ દઈન નપ-
શમન દમાને. વ પવન મીનીદારી વ પદશ વાનીદ-
રીએ દરજે જક દમાને. વ પેતીઆરે અવશ મેન
દાદાર હમુકે મીનશને. હમાકે જક અનહોમા દીન
ગોપ્પશને ફરદુમ.

પેહેલવી ફકરાનો સાર

આએ દુન્યાં મધે પેહેલા પુરૂશ ગયોમરસે સર-
વેથી પ્રથમ તે દીન દાદાર અહુરમજદથી કપ્પુલ કીધી,
પોતાના જમાનાં મધે જાહેર તેનો રસ્તો (પીજાઓને)
દેખાડાવવાને અને વિચારવાને વાસ્તે. અને તે (કપ્પુલ
કરવા)થી કરીને તે જમાનાનાં પદ તથા જોલંમગાર લો-
કોને તાળવાને, તે દીન દાદાર અહુરમજદથી સંમપુરણ
વમાસ્વી તથા સંમપુરણ તે અહુરમજદી દીનને પ્રથમ
પઢવી કીધી.

વલી દીનીકરદ મધે લખે છે કે :—

પેહેલવી.

ફરદુમ દીન પદીસ્કતારીએ મેન દાદાર ગહીએ
મરથને મરદુમ પ્યુન ફરદુમ તીના મલકા જાનુનવ.
પવન કોનશને દીન વર ગેહાંન વીનારશને વ વી-
રાએશને શેખાકી.

પેહેલવી ફકરાનો સાર.

દાદાર અહુરમઝદથી પ્રથમ દીનને કબુલ કરનારો ગયોમરસ આદમ, શુરૂઆતનો પેહેલો, દુન્યાનો પાદશાહ હતો, તેણે દુન્યાને દીનની કલાથી સમારી, આરાસ્તા કીધી, અને તેનો રેવાજ ચાલુ કીધો.

ઉપલા ખોલાસાથી ચોકસ થાએ છે કે, એ “નોરોજે ખાસે”ને દિવસે, ગયોમરસ જે દુન્યાં મધે જાહેર આવ્યો અને તે સાથે એ મુખ્યારક “નોરોજે ખાસે”ને દિવસે, માંણસ જાતને નેક અને બલે રસ્તે ચલાવનાર ખોદાઈ ધરમ પણ પેહેલો જાહેર થયો, અને એ પવોત્ર ધરમની ખુબીથી ગયોમરસે દુન્યાનાં લોકોને દીનનાં કાંમ કરમથી સારે રસ્તે ચલાવવાને શુધારેઆં, અને જે-આએ તેનો હોકામ ન માંન્યો, તેવા ખુરાઓને આએ દુન્યાંથી તાળી નાપેદા કર્યા એવા સધલા ખનાવો થવાના સખખથી એ “નોરોજે ખાસે”નાં દિવસને મોહોટી ખુજોરગી થાએલી છે.

વળી એ ખુજોરગ “નોરોજે ખાસે” નાં દિવસની ખુજોરગી શાથી મોહોટી છે, તે, “ખોરદાદસાલ” ની પાપતના પેહેલવી ફકરાઓનાં ખ્યાંનથી, તમો દીનદાર સાહેબોને જણાશે—

પેહેલવી.

ખીનાએ ફરવરદીન યોમે ખુનદદ “આદાએ” ગેહાનીગાંન દાખુનત હોમનમ.

પેહેલવી ફકરાનો સાર.

ઓ જરતોશત! ફરવરદીન મહીનાના ખોરદાદ રોજને ખીજ દિવસો કરતાં મોહોટો, રળીઆંમનો,

અને પ્યારે દિવસ એટલા માટે ગણ્યો છે કે, એ દિવસો મેં દુન્યાઈ લોકોનાં “જીવ” પેદા કર્યા છે.

આએ ફક્ત ઉપરથીની તમા બાઈઓને જણાવું હશે કે, “નોરોજી ખાસે” નો દિવસ, ખીજા દિવસો કરતાં મોહોટો દરજ્જો ધરાવે છે.

પેહેલવી.

ખીનાએ ફરવરદીન યોમે ખુતદદ “મેહરી” વ “મેહરયાની” મેન જમીક ફરાજ રેસ્ત. વ “હોશંગે” પેશદાદ દધન ગોહાંન વો પેદાકે જતુનત. વ “તહમુરપ” હારેમને દરવંદ પવન પ્યારે વાહુનત રેકે શવત. વ “યમ” ગોહાંન અવેમરગ વ અવેજોરાન કરદ. વ “યમ” પતમાને મેન દોઝખ પના જઘતગુનત દધન ગોહાંન વો પેદાકી જતુનત. વ “ફરીદુન” અરકુનશને ગોહાંન કરદ, “અરૂમ” વો “સેલમ” અવસ્પોરદ વ “તુરકસ્તાંન” વો “તુજ” વ “ધરાંન” શતાંન વો “એરચ” દાબુનત. વ “માનશાયેહર” મદમ કીને “એરચ” ખીરૂન જતુનત, “સેલમ” વ “તુજ” રા પવન કીને “એરચ” પના જકતરૂનત. વ “સામે નરીમાંન” હુ દેવયાજગીહા રા પના જકતરૂનત. વ “સામે નરીમાન” અઝદહાકે રા પના જકતરૂનત. “કેહુસરોએ સ્યાવખ્શાંન” “ફ્રાસ્યાવે” તુર પવન કીને અપે નપશમન પના જકતરૂનત. વ “કે હુસરોએ સ્યાવખ્શાંન” પવન ફીરૂજગરી વર જકે “ગરેતમાંન” વજરૂનત. વ “માનશાયેહર”

એરીએ શવાકતીર જમીક મેન અફરાશીઆવે-
તુર રખાર જાઈતગુનદ. વ રક જરતોહશતે રપે-
તામાન વર વીનશને હમપુનસંગીએ અનહોમા
ખોદા જામતુનેદ. વ જરતોહશતે રપેતામાન દીને
માજદયસ્નાત મેન અનહોમા ખોદા પના મકદરૂ-
નત. વ ગોશતાસ્પદીન મેન જરતોહશત પના
મકદરૂનત.

પેહેલવી ફકરાનો સાર.

ફરવરદીન મહીનાના ખુરદાદ રોજને દહાડે “મ-
શી,” “મશીઆને” નાં જોડાંનો રોપો જમીનથી વધી
આવ્યો (યાને ગયોમરસનું પુન જમીન ઉપર પડેઉં
હતું તે પહલાએઆથી એક રોપાના આકારમાં એક
જોડું ઉગી નીકળીયું) અને એ મુપ્પારક દિવશે પેશદાદ
“હોશંગ” જગતમાં પ્રસીધ થયો. એજ મુપ્પારક દહાડે
“તેહેમુરસ્પ” પાદશાહે દુઃરગુણી દરવંદ હેરેમનને ભારી
કેદમાં રાખી, તરીસ વરસ રાજ્ય કરેઉં, જેથી “તેહેમુ-
રસ્પ દેવ પાંદ” કરી આલખાયો. વલી એજ મુપ્પારક
દિવશે પાદશાહ “જમશેદ” દુન્યાને માત, નુકસાંત,
અને નાતવાંની વગરની કીધી. વલી એ મુપ્પારક દિવશે
પાદશાહ “જમશેદ” દોઝખની હદ લાવ્યો, (યાને આ-
દમીઆને એવાં તો નેક રસ્તા ઉપર લાવ્યો કે, તેથી
દોઝખ હદમાં રહેઉં અને દોઝખનો વધારો નહી થ
એવા સખપને લીધે દુન્યાં મધે પાદશાહ “જમશેદ”,
ધણે પ્રખ્યાત થયો. એજ મુપ્પારક દિવશે પાદશાહ
“ફરેદુને” પોતાના છોકરાઓને રાજ્ય કરવાના ભાગ પાડી,

વહા છોકરા “સેલમ” ને “રૂમ”, વચલા છોકરા “તુર” ને “તુરકસ્તાન”, તથા નાધલા છોકરા “ચરચ” ને “ધરાંન” નો મોલોક પક્ષેયો. વલી એ મુપ્પારક દિવશે પાદશાહ “મીનોચેહેરે” પોતાના પાપ “એરચ” ના કીનામાં “સેલમ” અને “તુર” ને કટલ કીધા. વલી એ મુપ્પારક દહાડે “સામે નરીમાને” પુતપરસ્તોનો નાસ કીધો. વલી એ મુપ્પારક દિવશે “સામે નરીમાને” એક જોઆંગાર મોહોટા અઝદહાને માર્યો. એ મુપ્પારક દિવશે પાદશાહ “કચ્છેપુસરવ” દુન્યાઈ પાદશાહત ઊપર આવ્યો; પોતાના પાપનાં કીનામાં તુરકી “અફરાશીઆપ” ને કટલ કીધો. વલી એ મુપ્પારક દિવશે પાદશાહ કચ્છે પુસરવે ફતેહેમંદીથી દુન્યાનું રાજ્ય છોડી, ગોરેસ્માન મીશાલના “ચેચસ્ત” ગોફમાં જઈ વસીઓ. વલી એ મુપ્પારક દહાડે પાદશાહ “મીનોચેહેરે” ધરાંનને લગતી “શવાકતીર” જમીન તુરકી “અફરાશીઆપ” થી છીનવી લીધી. વલી એ પુજોરગ દહાડે તું “સપેતમાં” ન જરથોશત, અહુરમજદી હમપુરશેશ કરવાને, માહારી નજદીક પોહોચેઓ. વલી એ મુપ્પારક રોજે તું એ માહારેથી મજદયસ્તી દીન કપ્પલ કીધી. વલી એજ મુપ્પારક દહાડે જરથોશતની દીન પાદશાહ “ગુશતારપે” કનસલ કીધી.

ઉપલા પેહેલવી દાખલાઓથી તમેએ જાણે કે, “નોરોજે ખાસે” નો મુપ્પારક દિવસ પુજોરગીમાં કેટલો મોહોટો દરજ્જો ધરાવેછે. એ મુપ્પારક દહાડે ઉપર જણાવેલાં દુન્યાઈ મોતેપર કાંમોના પાયા નખાયા

છે, પાદશાહીતો થઈ છે, અને મોહોટા મોહોટા ફેરફારો થયા છે. વલી એટલુંજ નહીં; પણ હવે પછે આવતા વખતમાં એથીનેપી વધારે મોહોટાં કાંમો, એ મુખ્યારક દિવસો થનાર છે. તે કાંમો શું થનાર છે તે વિશે, આપણા પાળણ કરતા અષ્ટો અહુરમજ્દે, અષ્ટો જરથોશતાને નિચે મુજબ કહીશું છે કે:—

પેહેલવી.

બીતાએ ફરવરદીન યોમે ખુનદદ વહારામવર-
જવંદ મેન “હંદુગાંન” વર પેદાકી જતુનેદ. વ
“પેશીતાંન વીશતાસ્પાંન” મેન “કંગદેઝ” વર ઈશ-
ન શતાંન જતુનેદ વ દીન માજદયસ્તાંને રોપાક
વાદુનંદ વ “હોશેદરે જરથોશતાંન” વર વીનશને
વ હમખુનસગીએ અનહોમા ખોદા જમતુનેદ વ
દીન માજદયસ્તાંન પવન અયુપાર ખતા આશેદ
વરમન ખતાં વાદુનંદ ખુરશીદરા પવન મીઆને
આસમાંન મદમ નીમશેજ દેહ રોજ શવાંન રખાર
વાદુનેદ મરદુમાંનરા મદમ દીન માજદયસ્તાંન
અવેગુમાન ખતા વાદુનંદ વ હજરે “હોશેદરાંન”
ખુન જતુનેદ વ જકે જરતોહશતાંન પવન રોએશ-
મન ખતા જતુનેદ. વ “સામે નેરીમાન” અજેદ-
હાકરા ખતા જનેદ વ ખોપશમન પવન હપત કેશવર
ખોદાઈ ખતા જતીખુનેદ. વ અંદ “કએખુસરવ”
પવન દીદાર જતુનેદ વ “સામ” પાદશાહી વો અ-
વસ્વારેદ વ સકે હપત શવત “કએ હુરવે” હપત
કેશવર ખોદા જતુનેદ. વ “સોશહોશ” માતપદા-

ન માનપદ જનનુનેદ વ આહર જક આમત “વેશ-
 તારૂપીહા” રા કાલપુત હોમનદ કુનદ “કએ હુસ-
 રવ” શરીતાઈવો “વેશતારૂપીહા” અવસ્પારેદ વ
 “સોશહોશ” માનપદાંન માનપદી વોં જરતોહશત
 અપે નપશમન અવસ્પારેદ. વ અનહોમા ખેદા
 રેસ્તાખીજ તાંન પસીત વાહુનંદ વ ગેહાંન અમરગ
 વ અનુરાંન વ હુપેશ વ અપેત્યારે પના જનુ-
 નેદ આહારેમન રાતમન શહહાંન વ દરૂજાંન વ
 અનુશકાન વ સાસ્તારાંન વ કીકાંન વ કરકાંન અ-
 કાર પના જનનુનદ.

ઊપલી પેહેલવીનો સાર.

ફરવરદીન માહ ખુરદાદ રોજે યાને “નોરોજે ખા-
 સે” ને દહાડે ખેહેરાંમ વરજાવંદ “હીનદુસ્તાંન” તરકથી
 પેદા થશે. વલી એ મુપ્પારક દહાડે “પેશુતન વીશ-
 તારૂપ” “કંગદેઝ” ગોફામાંથી ધરાંન જમીનમાં આવશે,
 અને મજદયસ્તી દીનનો ફેલાવ કરશે. વલી એજ મુ-
 પ્પારક દિવશે “હોશેદર જરથોશત” અહોરમજદ ખોદા
 સાથે હમપુરશેશ થશે, મજદયસ્તી દીનથી વાકેફ થઈ
 દુન્યાં મધે તે ફેલાવ કરશે, એ વેલાએ આસ્માંનની ઊ-
 નચાઈએ એએ પોહોર વાલા મધ્યમ ભાગે દસ દિવશ ને
 ન શુરીય જાહેર થંભ રેહેશે, ધનિસાંનોને તે મોજેજથી
 દિયસ્તી દીન ઉપર તે ખેશક ખેગુમાંન કરશે, અને
 હોશેદર”નાં હજારાની શુરઆત થતે જરથોશતનાં હ-
 જારાનું સેવટ થશે. એજ મુપ્પારક દહાડે “સામે નરીમાં-
 ન” જોહાકને કટલ કરી પોતે હુપત કેશવર જમીનનો પા-

દશાહુ થઈ ખેસશે, તેટલાં થોડાક દિવસમાં “કચ્છે ખુસરવ” જાહેરમાં આવશે તેને, “સાંમે નરીમાંન” પાદશાહાત સોંફી દેશે તે સદો પંજાહ સાલ ચાને રીસ્તાખેજનાં વખત શુધી “કચ્છે ખુસરવ” હુપત કેશવર જમીનનું રાજ્ય ચલાવશે, અને “સોસીઓશ” મોખદાંન મોખદ પેગંમખર થશે, અને પછે પાદશાહ “ગુશતાસ્પ”નું તન ઉઠશે; તેઆરે “કચ્છે ખુસરવ” “ગુશતાસ્પ”ને પાદશાહાત સોંફી દેશે, તથા “સોશીઓસ” પણ પોતાનો નીશાચ્છે કરવાનો ઓઘો જરથોશતનું તંન ઉઠતાંજ તે પોતાના ખાપ જરથોશતને સોંફી દેશે. વલી ઓ મુખારક રોજે અહુરમજદ ખોદા રેસ્તાખેજ ચાને ગુજરેલાંઓને ઉઠાડવાં કરશે અને તનપશીન ચાને મુવેલાં તંન પાછાં રાજીવન કરશે, તથા જગત મોટ, બુદાપો, દુઃખ અને નુકશાંન વણાંતી થશે. હેરેમત શાયે દેવો, દરજો, દેવ ખચાંઓ, જુલંમગારો, કીકો, કરકો (એ જે શઘલી અંધારાં તતવની ખદ ખાશીઅતો છે) તે નકામાં થશે (એ કાંઈ દુન્યા મધે રેહશેજ નહીં.

ઉપલા પેહલવી ફકરાઓથી તમે ભાઈઓએ, “નેસરોજે ખાસે”ના દિવસની ખુખી જોઈ લીધી કે, એ મુખારક દહાડો કેહેવો બુજોરગ છે. એ દહાડે પાક પરવરદેગારે દુન્યાઈ તમાંમ રૂહો પેદા કરયાં અને ગયે રસ જેહેવો પરહેજગાર, શઘલી આલંમનો ખાપ દુ મધે જાહેર આવ્યો, અને તેણે અહુરમજદના ધરમનો ખુખીથી દુન્યાંને આપ્પાદ કરી, આદમની અવલાદનો સેલસેલો જગતમાં ચલાવ્યો, અને તેણે જુલમાતથી

અલગ રહેવાની તદ્દપીરો કીધી. “હોશંગ” જેહેવાં પે-
 શદાદ પાદશાહ એ મુપ્પારક દહાડે તખ્ત ઉપર બેઠો
 અને દુન્યાને આપ્યાદી સાથે રાખી. “તેહેમુરસપ જેહે-
 વા દેવ પ્યંદ પાદશાહે હેરેમનને પ્યંધમાં લઈને તરીસ
 વરસ પાદશાહી કીધી, એટલે કે એ નેકનાંમ પાદશા-
 હની પાદશાહત શુધી દુન્યાં મધે હેરેમંદી કાંમો કાંઈ-
 જ ન હતાં. “જમશેદ” જેહેવા દોલતમંદ અને નુરમં-
 દ પાદશાહે એ મુપ્પારક રોજે દુન્યાંના તમામ લોકોને
 નેકી ભરેલાં અને શવાપ્પકાર કીધાં, તેથી દોઝખની હદ
 આવી યાને દોઝખ પ્યંધ થયું. અને વલી તે તાજદાર
 શાહે જેહાંનને એવી તો સફાઈદાર અને રોનક ભરેલી
 કીધી, કે તેથી કરીને મોત, રોગ, અજર, નાતવાંની એ-
 વી કશી ખુરી આસેખો, જનદાર લોકોને મુતલક નહી
 પોહોંચતી હતી. “ફરેદુન” જેહેવા અશો પાદશાહએ એ
 મુપ્પારક રોજે, પાક ચજદાંનો હોકમ થવાથી, પોતાનાં રા-
 જ્યના ત્રણ ભાગ કરીને ત્રણે છોકરાઓને વહેશ કીધા.
 એ વહેશ કીધેલા હીસસાઓથી વડો છોકરો “સેલંમ”
 અને વચ્ચેલો છોકરો “તુર” એ પ્યંને નારાજ થઈ, કીનો
 પકડી નાફરમાંની કરવા લાગ્યા, અને વળી તે સાથે પો-
 તાનાં નાધલા ભાઈ “એરચ”ને મારી નાખ્યો. એવા સ-
 ખો ઉપરથી પાદશાહ “ફરેદુન” પોતાના પ્યંને છોકરા-
 થી પોતાંને અપમાન મળેલું જોઈઈ તેથી, અને
 પાતાનાં પ્યારા નાધલા છોકરાને વગર કારણે મારી નાખવા-
 ના સપ્પપથી, એ પ્યંને છોકરાઓને સજા કરવાને માટે
 “મીનોચેહર”ની મારફતે લશકર મોકલેલું. અને તે

બાંધેને એ મુખારક રોજને દને કતલ કરી મારી ના-
 ખ્યા. “સામે નરીમાન” જેહેવા નામદાર પેહેલવાને
 એ મુખારક રોજને દિવશે તમાંમ ખુત પરસ્તીનો નાસ
 કરી ચજદાં પરસતીનો વધારો કીધો. અને એક જેઆંગા-
 ર મોહોટા અઝદહાને મારી જેહાંનને નચીંત કીધી. “કુચ્ચે
 ખુસરવ” જેહેવા ભાયગશાળી અને ફતેહિમંદ પાદશાહ
 એ મુખારક રોજે તખ્ત ઉપર બેઠો, અને “અફરાસ્યા-
 વ” જેહેવા જોલંમગાર અને ખુતપરસ્ત પાદશાહને મારી
 જેહાંનને નચીંત કીધો; અને તેઆર પાદ દુન્યાનો બાં-
 દોખસ્ત કરી, લોહોરાસપને તખ્ત સોંકી, પોતે દુન્યાથી
 વેરાગ પકડી, એજ મુખારક દિવશે ગોરેસમાન બેહેશત
 સરીખા એએસ્ત ગોફ મધે પોતાનો વાસો કીધો. અને
 એજ મુખારક પુરદાદ સાલને દિવશે આપણો પએગં-
 મખર સાહેબ અષો જરથોશત, આએ દુન્યાં મધેથી
 અહુરમજદ ખોદાની હમપુરશેશ સાડું મીનોઈ જેહાંન
 ગયો, અને એજ મુખારક રોજે પેગંમખર સાહેબ અષો
 જરથોશતે, પાક ચજદાં સાહેબથી મજદયસ્ની દીન ક-
 ખુલ કીધી. અને એજ મુખારક રોજે પાદશાહ ગુશતા-
 રપે, જરથોશત રપેતમાંનથી મજદયસ્ની દીન કખુલ
 કીધી. એવા અગત્યના અને માભારત બનાવો, એ મુ-
 ખારક દીવશે બનતા અબ્યા છે. અને વલીહવે પછે, અ-
 ખરેહજ્જશમાં જે માહભારત બનાવો બનવાનાં છે, ત-
 બ્યાન પણ તમેએ ઊપલા પેહેલવી તરબુ માં મધે શાંભલ્યુ
 છે. એવા માભારત બનાવો ભોગવતો જે પવીત્ર દિવશ,
 તેને “નોરોજે ખાસે”ને નાંમે આલખવામાં આવે છે.

ભાઈઓ, હુમોએ પેહેલવી દાખલાઓથી ઉપર જાણાવ્યું છે કે, એ “નોરોજે ખાસે” ને યુજરગ દિવશે, પાક પરવરદેગાર સાહેબ, રેસ્તાખેજ યાને કયાંમત કરીને, સઘલાં ગુજરેલાંઓને પાછાં સજીવન કરશે. તે વકતમાં બદી કે બદીનુ મુળખીજ કે દોઝખ કાંઈ રેહેશે નહી, અને જેહેવી મીનોઈ જેહાંત છે તેહેવીજ આએ દુન્યા પણ થશે. જેહાંતનાં લોકો અમર્ગ, વગર જઈફીનાં, આજર વગરના, નુકસાંત વગરનાં અને છઆંત વગરનાં થશે. એબા સપ્પો ઉપરથી, એ દહાડાના ઉપર મવકલ જે ખુરદાદ અમેષારૂપદ છે, તેને પુસ્તાપણાનો સાહેબ કરીને કહેઓ છે. એ રીસ્તાખેજ વિશે, “જમ્યાદ” યશત મધે નિચે પ્રમાણે આવેલું છે :—

અવસ્તા.

ઉધરેમ કવએમ ખરેનો મજદહાતેમ યજમ-
એદદ, અશ વંદરેમ, ઉપરો કઈરીમ, થમતંઘહાતે-
મ, વરેઅંઘહાતેમ, યાજશતિવંતેમ તરહાતેમ અ-
ન્યાઈશ દામાંત. યદ ઊપંઘહાતે “સાજ્યતાંમ”
વેરંશાજનેમ. ઉત અન્યાપુસ્તિયદ હપ્યો યદ કેરે-
નવાદ ક્રેષેમ અહુમ, અજરેષિઅતેમ, અમેરેષિ-
અતેમ, અક્રિથ્યંતેમ, અપુચંતેમ, યવએજૂમ,
“વએસૂમ વસો ખપથ્રમ, યદ ઇરિસ્ત પઘતિ ઉ-
પિહિશતાંત જસાદ, જુયો અમેરેખિતશ દથઘતિ,
ક્રેષેમ વસ્ના અંઘહાશ. યુન ગએથાપુ અમેરેષિતિ-
શ. યાપુ અપહદ સંઘુહઘતિશ, નિશતદ પઘતિ
દરૂખશ નાષાઈતદ યહદ અઈવિચિદ જધમદ.

અવસ્તાનો સાર.

અહુરમજદે પેદા કરીએલાં કઉચ્ચતમંદ પાદશાહી નુરને હમો આરાધીએ છીએ, કે જે ધણું જાહેર કરનાર, પરોપકારી, જોરમંદ, પુરતાં હણપણવાલું, મોરાદમંદ, પિણ (ઉલટી) ઉત્પત્તીઓને તાળનાર છે. જે નુર યાને દબ્બ્યો ફતેહમંદ “સોશીઓસ” ઉપર મળેઓ છે. પિજા દર એક સંબંધ રાખનારાઓ ઉપર જે ઝલકાટ કયાંમત કરશે, (તે વક્તે) જગતને જાઈડી વણાની, અમર્ગ, બદબ્યો વણાની, કોહોવાત વણાની, હમેશે સજીવત, હમેશે કાયમ અને સલામત રાખશે, મરજી મુજબ સાહેબી ભોગવવી કરશે, ત્યારે ગુજરેલાંઓ શેતાબ જીવતાં થશે. તે જીવતાં થએલાં હમેશે અમર્ગ રહેશે. એવી રીતની તે ધણીપણાંમાં કએઆમતી મોરાદ બક્ષે છે. ખાકી દુન્યા અમર્ગ રહેશે. જેઓ સવાબ પાંદગી સીખી, એક વિચારનાં થઈ, ખચીત તે દરજનો (હિરેમની પેદાઈનો) નાસ કરશે. એવી રીત તે કુદરતી પોહોંચશે બેગુનાહ રાખવાને.

વળી ઉપલી યશતના સોલમાં કરદા મધે લખેછે કે:-

અવસ્તા.

વનઘતિ અકેમ્ચિદ મનો વોહુમનો તદ વનઘતિ, મિથપુજ્તો વાખશ ફરેઝુખડો વાખશ તેમ વનઘતિ, વનાદ હઉરવાપુરચ અમેરેતાપુરચા ઉઅધુ ડેમચ તર્ષેમચ. વનાદ હઉરવાપુરચ અમેરેતાપુરચ અધેમ પુડેમચ તર્ષેમચ ક્રાનામાઘતિદુઝવર્શતાઉઅરેશ અંધશે મઘન્યુશ અખખમ્નો.

અવસ્તાનો સાર.

તે “અશતવદઁએરેતો” નેક મનથી ઉલટાં મનને મારશે, તે સાચા કહેલા શબ્દોથી જુઠા કહેલા શબ્દોને મારશે. ખોરદાદ અપેષારૂપંદ અને અમેરદાદ અમેષારૂપંદ (યાને પુરતાપણું અને અમરગીપણું) ભુખ તથા પ્યારને મારવી કરશે. ખુરદાદ (જેપુરતાંપણાંનો શાહેખ) અને અમેરદાદ (જે અમરગીપણાંનો સાહેખ) તેઓ ખુરી, હારપાંમ્નારી ભુખ તથા પ્યારને મારી, પોતાને તાપે કરશે, (તે વકતે) પદ કાંમનો એખત્યાર કરનારો, અને નખલો પડી ગએલો જે અંધરો મધન્યુશ તે વગર હકુમતનો થશે. (યાને નાખુદ થશે.)

હવે પછે આવતા વકતના ઉપર કહેલા ખતાવો, એ મુખ્યારક “ખોરદાદસાલ”ને દિવશે ખનશે, તે ખતાવો કાંઈ જેહેવા તેહેવા નહી ખનશે. હમો લાંખું કર્યા વગર ટુકમાંજણાંવ્યે છીએ કે, તમામ દુન્યાં તે વકતે આજદ થઈ ખેહેશતી થશે. એવા શખખોને લીધે, એ દહાડાને પાક પરવરદેગારે મોહોટી ખુજોરગી આપેલી છે.

હવે, એ મુખ્યારક ખુજોરગ દહાડે આપણને શુ કીરીઆઓ કરવી જોઈએ તે વિષે હમો જણાવ્યે છીએ.

“સદદરે ખેહેરેતવીલ” નામની કેતાખતાં પદ માં
તમાં નિએ મોવાફેક લખે છે કે :—

“હજરત પેગંમખર જરથોશતે ભલી દીનની રા-
“હથી એ રવશે ફરમાવ્યું છે કે, જેવારે ફરવરદીન મ-
“હીનો ને ખુરદાદ રોજનું આવણું થાએ, તેવારે ભલી

“ હીનો ને ખુરદાદ રોજનું આવવું થાએ, તેવારે ભલી
 “ દીનતાં દરએક જણે, પાંમદાદની વેળાએ ઘણીજ પા-
 “ કી પવીત્રાઈ સાથે દીનની શરત મુજબ, ખોદાતઆ-
 “ લાની એપાદત તથા પંદગી વધારે કરવી અને દોઆ
 “ માંગવી. અને હાવંન ઘેહેનાં વકતમાં ખુરદાદ અમેષા-
 “ સ્પંદની નઈએતે દરન પાજ તથા આફરીંગાંન ઈજવું
 “ યા ઈજવવું. અને શક્તી મુજબ દુન્યાઈ જેપી ચી-
 “ જો ખાધાની તથા પિધાની હોએ, તે સર્વે લાવી, ખુર-
 “ દાદ અમેષાસ્પંદની ક્ષનુમંતથી, દરન પાજ તથા આ-
 “ ફરીંગાંનની નજદીક મુકીને ઈજવવું. અને તે સાથે,
 “ જેહાંનનાં પેદાકરનાર પાક પરવરદેગારનાં, હદથી જ્યા-
 “ દા સેપાસ તથા શોકર ગુજરવા. જે કોઈ શખ્સ, ઉ-
 “ પલે મુપ્પારક રોજે, ઘણી પાકી તથા સફાઈ સાથે, ઉપર
 “ લખેઆ મુજબનો અમલ કરે તો, તેને તે વરસ, મુ-
 “ પ્પારક અને ફલતું થાએ. અને રોજની આમ-
 “ દાની પણ વધવી થાય અને પોતાનાં વનજ વેપાર-
 “ નાં કાંમમાં અને ઉમરની જ્યાદતીમાં પણ, ખોદાત-
 “ આલાની ખફેશથી ઘણીએકે ખરકકત તથા ખુપ્પીદે-
 “ ખવી થાએ, અને દરએકે કાંમમાં ફતેહ ફીરોજ પા-
 “ મે. શાવાસ્તે જે આપણી ભલી દીનતાં અંદર એ રવશે
 “ જાહેર છે કે, ખુરદાદ અમેષાસ્પંદ વરશનો મ-
 “ છે. એ પનોતે દિવશે હક તઆલાની ખફેશથી
 “ આદમીએનાં આખાં વરશની રોજ વેહેઆએ છ,
 “ યાને પાક પરવરદેગાર, દરેક આદમીને જે રોજ આ-
 “ પવાનો હોએ છે, તે આખાં વરશની રોજ હર સાલ

“એ મુખ્યારક દિવશે લખાએ છે. તેથીને, જે કોઈએકે
 “એ ખુરદાદ સાલને દહાડે, સહવારનાં વકતમાં, દરૂન.
 “બાજ, “આફરીંગાંન, જો ઈંજીલ તથા ઈંજીલ્યું હો-
 “એ તો, તે શખસથી ખુરદાદ અમેષારૂપંદ ઘણો ખુ-
 “શનુદ તથા ખુશહાલ થઈને, તે ઘણીની તગ્ગથી દાદાર
 “અહુરમજદની નજદીક, ઘણીએક એજરખાહી તથા
 “ભલામંન કરી, તે ઈંજનાર તથા ઈંજવનારને થકી,
 “ઘણી નેકબખ્તી આહે છે. તે લીધે, ખાદાવંદ ત-
 “આલાથી તે શખસની રોજ, નેક બખ્તી, હુરએકે
 “કારો કસબ, તથા સવાયનાં કાંમો મધે ઘણીએક બ-
 “રકત, ખુબી, રૂતેહફીરોજ તથા ખુશવકતી વધવી
 “થાએ છે.”

ફરવરદીન મહીનો ને ખુરદાદ રોજને દિને બંદગી
 કરવાની હકીકત, “શાપુર ભરૂચીની ફારશી રેવાએત”મધે
 નિચે મુજબ આવી છે કે:—

“ફરવરદીન મહીનોને ખુરદાદ રોજને દિને, ચાને
 “ખુરદાદ સાલને દિવશે, સહવારનાં પોહોરમાં બાંમદાદ
 “વકંતે, સરવે કોઈએ ગોસલ ઉતારી, મોએસર પ્રમા-
 “ણે બની આવે તેવાં નવાં પાક કપડાં પેહેરવાં જો-
 “ઈએ. પછે, કુસ્તી પાદેઆવ કરીને, હાવન ઘેહેર
 “ખરશેદ ન્યાએશ ૯) અને મેહેર ન્યાએશ ૩) કરે.
 “પીથવીન ઘેહેમાં ખુરશેદ ન્યાએશ ૩) અને મેહેર
 “ન્યાએશ ૧) કરે. ડુજરન ઘેહેમાં ખુરશેદ ન્યાએશ
 “૩) અને મેહેર ન્યાએશ ૧) કરે. અને એ દહાડે
 “હાવન ઘેહેમાં ઈજશને તથા આફરીંગાંન કરે અથવા

“ કરાવે, અને દરેન ઈજે તેની નજદીક નવાં કપડાં,
 “ દુધ, મેવો તથા “નાવેહ” સર્વે મુકે. અને એ દિને સારી
 “ રાત પાક યજ્ઞદાંતી પાંદગીમાં મશગુલ રહે, અને એ
 “ દિને પાછલી રાતનાં અષો ફરોહરની નઘચિતે પાજ,
 “ આફરીંગાન, ફરવશી સરવે પઢે અથવા પઢાવે.
 “ અને એ દહાડે ખુશહાલી, જશન, અને મેહુમાં-
 “ ની કરે. અને એ દિને દર એકને શરાબ નો-
 “ શ કરવો વાજેય છે, અને પુરત લોકોને એ દહાડા
 “ સેવાએ પિજે દિવસે શરાબ પિવાને દીનની કેતાપો
 “ મધે મને કરેલી છે. એ ફરવરદીન મહીનો ને ખુરદાદ
 “ રોજને દહાડે ખોદાતઆલા સરવે કોઈને આખાં વ-
 “ રશની રોજનું પક્ષતું કરે છે; માટે એ દહાડે સરવે
 “ દોષને શવાપનાં કાંમો કરવાં, અને જેમ પોતાથી પ-
 “ ની આવે તેમ, ખોદા તઆલાની પાંદગી તથા એખાદ-
 “ ત વધારે કરવી. જે કોઈએ ફરવરદીન મહીનામાં ખુર-
 “ દાદ રોજને ઇંજીએ અથવા આરાધ્યો હોએ, તેને
 “ આએ જેહાનમાં તમાંમ ચિજ ખુબતર અને ખોશ-
 “ તર થાએ. અને વરશ મુપ્પારકી ભરેલું ગુજરે, એ દ-
 “ હાડને “રોજે ખરાત” યાને “પાક પરવરદેગારે
 “ રોજ વેહુઅવાનો દિવસ” કરી લખે છે.”

પેહુલવી “નેરંગસ્તાન” કેતાબ મધે નિચે મ
 ખનો ફકરો આવેલો છે કે:—

અવસ્તા.

આગ પવન “નોહરોજ” યો ગાથા પઢરિ ઉ-
 ખચદ્ધતી સાવચઅંતિ.

ઊપલા ફકરાનો સાર.

“નોરોજ”ના દિવશે ગાથાવાણી (અવસ્તાઓ)નું ધાણું વધારે પઢવું કરેલ છે.

એ મુખ્યારક “નોરોજ ખાસે” ને દિવશે, “ખુર-દાદ યશત” જરૂર પઢવી, કારણ કે ખુરદાદ અમેષાસ્પંદ સાહેબ, તે પઢનારની નિચે લખવા પ્રમાણે પોશતી તથા મદદ કરે છે.

અવસ્તા.

અનુદ અહુરો મજદાતુ સ્પિતમાઈ જરથુશ્ત્રાઈ અજેમ દડાંમ હઉરવતાતો. નરાંમ અષપુનાંમ અવાપુસ્ય રફનાપુસ્ય પપુળનાપુસ્ય ખીતાપુસ્ય અવોઈ ક્ર્ય ચપુખમઈદદ. યો તદ જસાઈતિ અમેષનાંમ સ્પેંતનાંમ યથ જસાઈતિ અમેષનાંમ સ્પેંતનાંમ વોહુ મનો, અષેમ-વહિશતેમ, ખષગ્રેમ વઈરીમ, સ્પેંતાંમ આરમઈતીમ, હઉરવતાપુસ્ય અમેરેતાપુસ્ય, યો અએષાંમ દએવનાંમ હજં-ધરાઈ હજંધરો, પઈતિશ પએવરાઈ પએવનો, હપઅંખશ્તાઈ હપખશ્તયો, પઈતિશ નામેનિ અમેષનાંમ સ્પેંતનાંમ હઉરવતાતો જપયોઈદ, નસુમ જનદ, હશિ જનદ, પશિ જનદ, શએનિ જનદ, ખુજ જનદ. આઅદ, પપુઈરીમ ક્રમપુમિ નરેમ નવનેમ, ચફજિ પપુઈરીમ ક્રમપુમિ નરેમ અવનેમ, યો અસ્તિ મઈન્યવનાંમ યજતનાંમ નધરયો નામનાપુ. તાપુ બુજદ નરેમ અવવનેમ, હ્ય નસુમ, હ્ય હશિ, હ્ય ધશિ, હ્ય શએનિ, હ્ય

બુજિ, હવ્ય હઈનયાડુ પેરેથુ અઈનિકયાડુ, હવ્ય
દ્રૂષયાડુ પેરેથુ ઉજ ગેરેપ્તયાડુ, હવ્ય મળ્યાઈ દ્રવ-
તયાઈ સાસ્તયાઈ, હવ્ય સ્તરાઈ વઈરયાઈ, હવ્ય નરો
સાસ્તયાઈ, હવ્ય યાતાઈ, હવ્ય પઈરિકાઈ, હવ્ય ઉ-
રવિસ્ત.

અવસ્તાનો સાર.

(પેગંમખર સાહેબ) અષો જરથુશતને (ખંધે જો-
હાનની હસ્તીને પેદા કરનાર) અષો અહુરમજદે કહીઉં
કે, (બુજોરગ સરદાર) ખુરદાદ અમેષાસ્પંદને મેં પેદા
કીધો. અષો લોકોની મદદે પોહોંચનાર, રામશતીનો
પોહોંચાડનાર, ખલાશીનો બક્ષનાર, તરોતાજગીનો આપ-
નાર, અને મદદે પોહોંચનાર છે. જેમ, “બેહેમંન,”
“અરદી બેહેશત,” “શેહેરેવર,” “સફંદારમદ,” ખુરદાદ,
અને “અમેરદાદ” અમેષાસ્પંદો અષો લોકોની મદદે પો-
હોંચે છે તેમ, એ ખુરદાદ અમેષાસ્પંદબી આરાધનાં
કરનારની મદદે પોહોંચે છે. કે તેઓ અમેષાસ્પંદો ક-
સ્તાનેબી, તું ખુરદાદ અમેષાસ્પંદની વધારે આરાધનાં
કર; કાંએ કે તે, હજારાં હજાર ઘણા લાખાં લાખ ઘણા,
અને બેશુમારાં બેશુમાર ઘણા તમાંમ દેવોને, યાને બ-
ગ, આજરને ટાળે છે, નસસ યાને રીમનીનાં દેવને,
અંધરે અંધરેમઈનીઉશની સાકાને, હેસંમ યાને ગોસ્ત
ના દેવને, રંજ, આજરને, ગંમગીની તથા માહેતં
શીને, બદી તથા બુરાઈને ટાળે છે. જો અષો મરદા
કોઈ મરદ, કે પેહેલાં એ ખુરદાદ અમેષાસ્પંદને પદે,
અથવા યાદ કરે, તો તે મરદ તમાંમ મીનોની પેદાએ-

શમાં નામનો ઉઠાવનાર છે. કાંઝે કે, તે પુરદાદ અમે-
પારપદ અથો મરદોની, નસસ દેવથી, હુશમ દેવથી,
ગજબ ભરેલા દેવથી, જરી તથા માહિતમપોશીના દેવ-
થી, નેસ્તીનાં આહાનાર પુરા દેવથી, કીનાં ભરેલાં ખેશુમા-
ર દુશમનનાં લશકરથી, ખોલદં જુનદા ઉઠાવેલાં દુશમ-
નનાં લશકરથી, જેઆંગાર દોજખી આદમીઓથી, પ-
દકાર ઓરતો તથા મરદોથી, જાદુગર અને પરીઓથી, ઉ-
પલી સધળી બધીઓથી નીધેપાંતી કરે છે, તથા ખલા-
શી બંધે છે.

એ “નોરોજે ખાસે”ના દિવસ વિશે, “ફરહંગે જે
હાંગીરી,” “ફરહંગે પુરહાને કતિ,” અને સમસુલ લો-
ગાત,” એ ત્રણે કેતાળો મધે નિચે મુજબ એક સરખી
રીતે લખે છે કે:—

ફારશી એઆરત.

“નોરોજે ખાસે” રોજસ્ત, કે નામે આન રોજ
પુરદાદ અસ્ત, આન શશુમ ફરવરદીન માહ પા-
શદ. આન રોજ હુમ “જમશીદ” પર તખ્ત નેશ-
સ્ત વ ખાસાનરા ઠલખીદ વ રસ્મહાએ નેકુ ગુ-
જશત વ ગુફત, ખુદાએ તઆલા શુમારા ખલક
ફરદે, ખાએદ કે, બ આખહાએ પાકીજે તન ખે-
નદ વ ગસ્લ કુનેદ વ બ સેજદે વ શોકર ગુ-
જરી મશગુલ પાશીદ, વ હર સાલ દરી રોજ હ-
મીન દસ્તુર અમલ નેમાઈએદ, વધન રોજરા
ખનાખરીન “નોરોજે ખાસે” ખાનનદ.

ઉપલા ફારસી ફકરાનો સાર.

“ખાસ નોરોજ” નો દહાડો ફરવરદીન મહીનાનાં ખુરદાદ રોજ છે, કે જે દહાડે પાદશાહ “જમશેદ” તખ્ત ઉપર બેઠો, અને ઉમરાવ લોકોને જોલાવીને નેક રસમો દાખલ કીધી. આ વકતે તે જોલીઓ કે, બુજાર ગ જોદા તઆલાએ આપણને પેદા કીધા છે, માટે, ત-મોને ઘટેછે કે, ચાખાં પાણીએ તમારું તન ઘોઈને ના-હાવો, અને જોદાતઆલાનો ઉપકાર માનવાને મશગુલ થાવો. એજ રીતે દર વરશે એ દહાડે તમો કરજો. આએ સખખ ઉપરથી એ દહાડાને લોકો “નોરોજ ખાસ” કેહેવા લાગ્યા છે.

વળી, ઉપલીજ કેતાબો મધે લખે છે કે :—

ફારસી એખારત.

જોયંદ અકાસેરે હર સાલ અજ “નોરોજે આમમે” તા “નોરોજે ખાસે” કે શશ રોજ પા શદ, હાજેતહાએ મરદુમાનરા પ્યર આવોરંદી, વ જેનદાન્યાનરા આનદ કરદંદી, વ મહરુમાનરા અકુફરમુદંતદી, વ પ અએશ વ શાદી મશ-ગુલ બુદંતદી.

ઉપલા ફકરાનો સાર.

એવું કેહેછે કે, પાદશાહ “નોરોરવાંન” દર વરશે “નોરોજે આમમે” થી તે “નોરોજે શુધીનાં ૬ દહાડા, લોકોની હાજેતો પ્યર લાવતો, પ વાંનોને છોડી દેતો, ગુનેહગારોને માંફી બક્ષતો, અને મોજ મન્નહમાં મશગુલ રેહતો.

હમદીન બાઈ સાહેબો, “નોરોજે ખાસે” નાં ઉપલાં બધેઆંતથી, તમો દીનદાર સાહેબોની પુરતી ખાતરી થઈ હશે કે, એ બુજોરગ દહાડાની બુજોરગી કાંઈ જોહેવી તેવી નથી. એ “નોરોજે ખાસે” ની મોહોટાઈ, “નોરોજે આમ્મે” કરતાંને પણ વધારે છે, તેનું કારણ, એ બુજોરગ દિવસે થયેલા બનાવો અને હવે પછે થનારા બનાવો ઊપરથી, આપણને જોડતું માલુમ પડે છે. એવો માહભારત અને નામાકીત દિવસ, આપણુ જરથોશતીઓને જોવી તેવી રિતે ગુજારવો ન જોઈએ. એ દિવસ ઉપર પાકે પરવરદેગાર સાહેબની તથા તેની કામેલ શકતી ખુરદાદ અમેષારપંદ સાહેબની ખશનુદીથી, બંદગી તથા એબાદત, બને તેમ વધારે કરવી જોઈએ છે. અને તે સાથે, એ બુજોરગ દિવસે, ખુરદાદ સાલની ખશનુમનથી ઈજાને, બાજ, આફરીંગાન અને સતુમ ખચીત પઢાવવાની દર એકે જરથોશતીઓને ફરજ છે. એને તે સાથે, આપણને પેદા કરનાર સાહેબની નહચિતે તથા અષો ફોહરની નહચિતે પણ, બાજ, આફરીંગાન પઢાવવું જોઈએ છે. અને એ સાથે, એ દિવસે પોતાની શકતી મુવાફેકે સારો પોશાગ પેહરવો, સાફ પકવાન કરાવીને પોતાનાં કુટુંબ સાથે બાજ ધનેઆંમત કરવું તથા હરદંમ પાકે ચજદાંના શોકરે થઈ ખુશ મીનજથી રહેવું જોઈએ છે.

બાઈઓ ! આપણી પાદશાહાતના વકતમાં, આપણાં ઈરાનમાં, એ બંને “નોરોજ” ના દહાડા ભારે ધાંમ ધુમે પસાર થતા હતા. તે મધેના “નોરોજે ખાસે” ને

દિવશે તો, અન્નએપ્પ તરેહની રાંમશની ગુન્નરવામાં આવતી હતી. અને એ નામાકીત દહાડાની બુજોરગી ખાતર, એની આગમજતા, “એહેમન,” “અરદીએહે-રાત,” “શેહેરેવર,” અને “સફંદારમદ” “એ એઆર દિવશે પણ, “નોરેજ” તરફિનાજ ગણીને, “નોરેજે આમ્મે” થી તે “નોરેજે ખાસે” શુધીનાં ૬ દિવશે, એકંદર રીતે ધંધો, નોકરી બંધ કરી, બંદગી તથા મોજ, મજાહ અને નિરદોશ રમતમાં ગુન્નરતા હતા, અને તે સાથે, એ દિવશે ઉપર પોતાની ગુંન્નસ પ્રમાણે, લોકોની હાજતો પર લાવતા હતા. “નોરેજે ખાસે” ને દિવશે તો કુલ્લે ખાસો આંમ લોકો, જેહેવા કે પાદશાહો, પેહેલવાનો, અમીરો, સેરદારો, ઉમરાવો સુબાઓ, અને દરએક વર્ગના મળીને, એ તેહેવારના દિવસની રચના કરવામે આવતી હતી. અન્નએપ્પ રાંમશની તથા હેરતભરી ધાંમધુમથી, એ દિવસ કાંઈ નેહ-રોજ દેખાવમાં જણાતો હતો. જશનોના મેલાવરાઓથી તથા ખાણાં પીણાંની કીરીઆઓથી તો ગોએઆ એ દિવસ, આકાસવાશી દિવસના જેહેવો બની રહેતો હતો. શુંદરમાં શુંદર પોશાકો, સારામાં સારાં પકવાંનો, અન્ન-એપ્પમાં અન્નએપ્પ રાંમશની, ભારીમાં ભારી ગમત સરસમાં સરસ ખુશહાલી, અને મીઠામાં મીઠી મે-ઉપ્યોગ એ દિવશે મચી રહેતો. પાદશાહને તખ્તે રાજ દાંદ ધનિસાફમાં મશગુલ થવાનો પણ, એજ ૩ પ્યારકે અને બુજોરગ દિવસ ઠેરવાએલો હતો. સખાવત અને બક્ષેશોનોતો ગોએઆ એ દિવસ ઉપર વરસાદ

વરશી રહેતો. નજરાંણાં અને નેઆંમતો પોતાના ભર-
પુર આકારમાં એજ દિવસ ઉપર નજર પડતાં હતાં. એ-
ખલાસ અને હમ્નશીનીનો દેલઆરાંમ દેખાવ, એજ
દિવસો ઉપર, જોઈએ તેવી રીતે આપી શકતો હતો.
નિરદેશ ગમતને લગતો કોઈપી એવો ભાગ પ્યાકી ન
રહેતો હતો, કે જેનો ઉપભોગ એ દિવસો ઉપર નહી
કરવામાં આવતો. શેહેરો તથા મોહોલાઓ, ગાંમડા-
ઓ તથા ગલીઓ, રમણાં રામશનીનાં પાખરની મુ-
વાફેક પુર જોશમાં ધિરાજી રહેતાં. આ સઘળું જે
પ્યન્તું તે મુખ્ય કરી, આપણાં બેહેશત મીસાલનાં
પુરાતમ વતન ઇરાંનમાં પ્યન્તું હતું. આજે પણ એ
દેશમાં, જો કે ત્યાંની પરજી તથા રાજી તદ્દન પા-
રકી કોંમનાં, જુદા ધરમનાં, તથા પરાએઆ દેશનાં છે,
તો પણ, આ પ્રખ્યાત તેહેવારને, અતીશએ માન આપી
દમાંમ તથા રામશનીથી ભોગવવામાં આવેછે. અફસોસ
ભરેલું છે કે, આપણે આપણાં યુજોરગ નયાગાંનોનાં
એ યુજોરગ રેવાજને, તેની અસલતો શું પણ નાહાની
જેવી જાહો જલાલીમાંપી, ભોગવી શકતા નથી. ખરેખર
એ દિવસો જો આપણે થોડી ઘણીપી જાહો જલાલીથી
નહી ભોગવીએ તો તે ઘણું દેલગીરી ભરેલું છે. એ

જો ભરેલો રેવાજ આપણાં ટોલામાં પાછો જાએજ થતો
એ એવું આપણ સરવે લોકોએ ઈછવું જોઈએ.
અને એ દિવસે ખુશહાલી ભરેલાં મોહોટાં જશનો
દરેમેહેરો તથા મુખ્ય જગાઓમાં થવાં ઘટે છે; અને
તેમાં શું ફકીર કે શું અમીર, શું રાજા કે શું પરજી,

સરવેએ એક દેલથી, એક સરખી રીતે, તેમાં શાંમેલ થઈ, એખલાસ તથા મોહોપ્ત પતલાવી, એ દહાડાની ખુજો-રગીને માન આપવું ઘટે છે. પોતાનાં મકાનોને તથા પદનોને મોહોતાજ મુજબ શીતગારવાં, તથા શકતી મુજબ ખાણું પિણું કરવું ઘટે છે. ખેરખેરાતને માટે પોતાના હાથને મોકળો કરવો વાજેબ છે. અને એ દિવસો ઉપર તવંગર લોકોએ ખરી નાચારી હાલતમાં આવેલા જરથોશતી પંદીવાનોને છોડવવા જોઈએ છે. અને દુકામાં જણાવેલું કે, એ દિવસે આપણાં પવીત્ર ધરમની રૂએ પંદગી તથા કીરીઆ કાંમો, જેમ મેં ઉપર જણાવ્યું તેમ, કરવાં જોઈએ છે. અને એ મુપ્પારક દહાડામાં રાત દહાડો પની આવે તેમ ખોદાતઆલાની પંદગી ગુજરવી જોઈએ છે. એવી રિતની જરૂરીઆત ફરજો અદા કરવાને પદલે કેટલાકો માત્ર હલકી કીસંમની મોજ મજાહમાંજ એ પવીત્ર દિવસ ગુજરે છે. હાવા ખુખી ભરેલા દિવસોએ પંદગીને પદલે, અને નિર્દોશિ ગમતોને પદલે, તેથી તદન ઉલટીજ ગુનાહાભરેલી મોજ મારવી એ ખરેખર અફસોસ કરવા તથા ધિકારવા જોગ છે. એમ થવું જેમ પને તેમ જલદી આપણાં માંતવં-ત યજદાં પ્રસ્ત દોલાથી પંધ થાએતો ઘણુંજ સાફ વળા, એ નોરેજોને દિવસે આપણાં લોકો એક મેક સાથે હમાજોર લિએ છે તે ઘણીજ ઉમદા રિતી છે. એ માજોર લેવાની મતલબ એખલાસ તથા મોહોપ્ત પવાની, તથા એકમેકના સવાપમાં શાંમેલ થવાની છે. એક પિન્નમાં જો કાંઈ દેલગીરી ઉપજવવા જોગ સપ-

ઝો બન્યા હોઝે, યા કેપટ, કિનો, અદાવત જેવું કાંઈપી થયું હોઝે, તે તદનજ વિસરી જઈ, દેલની આરશી સાફ રાખી, મનમાં માયા તથા મુરવત લાવી, પાછો ઝે-ખલાસ માંડવો, ઝે, નવાં વરશની મીસાલે નવી ખુશહાલી પાંમવાનો સખપ છે, અને તેની જાહેર ની-શાંતી તથા દેખદીલી હિલચાલ ઝે, હમાજોર છે. દર એક જરથોશનીઓએ પોતે એક બિજામાં કાંઈ બુદાઈ જેવું બનેલું હોઝે તે વિસરી જઈ, તેમની સાથે ઝે-ખલાસ ભરેલી રીતે, જરૂર હમાજોરમાં શાંમેલગીરી પ-તલાવવી જોઈએ છે. દીનદારોને, પરહેજગારો સાથે હમા-જોર લેઈ તેમની દોઆનો પોતા ઉપર વધાવો લેવા માટે, તેને આઝે આઈતી, એક સારી અને અગત્યની તક છે.

હવે, આઝે પાપત સમાપ્ત કરતાં આઝે “નો-રોજે ખાસે”ની મુપ્પારક પાદીમાં, ખાકસાર તમે દીનપ-રવરોને, દોઆ ચાહો છો તે તમોને પ્યારી હકતઆલા આમીન કરે.

ઓ ! અષો અહુરમજદ, આઝે ખેસ્તા નોરોજનુ નવું સાલ, જેહાંનની સાથે, કુલ્લે હમારા હમદીન બાઈ-ઓને મુપ્પારકી સાથનું અને આપાદી ભરેલું તું કર ! એ મુપ્પારક વરશમાં કુલ ખેલકતને તથા તાહારી સઘલી પેદાશોને ધણીજ આપાદ, ખોશહાલ અને તરોતાજેહ ભરેલી તું કર ! ઓ ! કુદરતવાંન સાહેબ, તારી કરમ બક્ષેશથી હમેશે હમે પદાઓને હારી પતાહમા હુ

!! અને જમાનાંની ગેરદેશની હરએક પલાઓ તથા કિંતોથી તું હમેને જલવેઆથી સંભાલતો રેહ ! અને હમેશે હમે સઘલાઓને તમામ મુપ્પારકપાદી, લાડ, ઝે-શ આરામ, નેક બખ્તી, અને લાંમબી જીવદગી સાથે તંનદશેસ્તી ભરેલા તું રાખ ! અને હમેશે હમે સઘલા

દીનદારેને મોહોટી ખુજોરગી, દબ્બગો, પાકી પરહેજ-
ગારી, નામદારી, અને નેકતાંમી સાથે તું રાખ ! અને
એ મુખ્યારક વરશમાં માહારા હમદીન ભાઈયોનાં માલ
મતા તથા જર ખજાણાંઓમાં તથા ધંધા રોજગારમાં
તથા ખેતીવાડી, ખાગ ખગીચાઓમાં ઘણાજ નફાઓનું
પક્ષવું તું કર ! અને હમો દર એકને નેક રાહ ઉપર
ચાલવાની, રાસ્તી ગોલવાની, તથા તાહારા હોકમો દેલો
જાંતીથી ખજાણાવાની નેક હેદાએત તું પક્ષવી કર !
અને હમેશે માહારા જતીલાઓની એક ખિજમાં મો-
હોખત, દોસ્તી, રહેમ, માએઆ, અને શરમ, હએઆ
રાખવાની રહેનુમાઈ તું પક્ષવી કર ! અને સઘલા તાહારા
ચજદ અમેષારૂપદેને હમેશે હમો જરથોશતીઓ ઉપર
નિઘેખાંત અને મદદગાર તું કર ! અને તાહારા મોકલે-
લા સાચા પેગંમખર અષો જરથુશતનાં પવીત્ર રૂહ
ને હમેશે હમારૂ પોશત પનાહ તું કર ! ઓ અષો
અહુરમજદ ! હમો જરથોશતી પંદાઓનાં જે જે ગુ-
નાહઓ થયા હોએ તે તે તાહારી રહેમ અને મેહુરખાં-
નીતાં પવીત્ર પાણીથી ઘોઈને માફીની પક્ષેશ તું કર !
ઓ ! પરવરદેગાર સાહેબ ! હું કમીતાં પંદાએ, માહારા
તમામ જરથોશતી ભાઈયો વિશે, તથા કુલજે ખલકત
વિશે જે દોઆઓ આહી છે તે, સઘલી તહારી જનાખ-
મો કબુલ ફરમાવીને, તાહારી સઘલી ખેલકતને એ
“રોજ” તું સાલદિ મુખ્યારક કરેઆથી, તમાંમોને આ-
પાદ અને ખુશહાલ તું રાખ ! આમીન !

